

**Legea nr. 10/2001. Inadmisibilitatea restituirii în temeiul acestei legi a unor imobile
confiscate prin Legea nr. 312/1945**

Potrivit art. 1.3. lit. c) din H.G. nr. 498/2003, nu constituie o preluare abuzivă și nu fac obiectul Legii nr. 10/2001 confiscarea unor bunuri dispusă în temeiul Legii nr. 312/1945, pentru urmărirea și sancționarea celor vinovați de dezastrul țării sau de crime de război. Întrucât imobilul pretins de reclamant a fost confiscat în baza Legii nr. 312/1945, este evident că reclamantul nu poate beneficia de măsurile reparatorii prevăzute de Legea nr. 10/2001.

**Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 40/A
din 15 februarie 2007**

Prin sentința civilă nr. 953/02.11.2006, pronunțată de Tribunalul Cluj, s-a respins ca nefondată plângerea formulată de reclamantul K.L., în contradictoriu cu pârâțul Primarul comunei Aghireș, având ca obiect anularea Dispoziției nr. 198/20.03.2006; s-a respins plângerea formulată în contradictoriu cu pârâții Primăria comunei Aghireș, Comisia Județeană Cluj pentru reconstituirea dreptului de proprietate în baza Legii nr. 247/2005, pentru lipsa calității procesuale pasive.

Împotriva acestei sentințe a declarat apel, în termen legal, reclamantul K.L., solicitând desființarea hotărârii primei instanțe, rejudecarea cauzei și restituirea în natură a imobilelor solicitate prin notificarea formulată în baza Legii nr. 10/2001.

Prin întâmpinarea formulată în cauză, intimatul Primarul comunei Aghireș a solicitat respingerea apelului și menținerea sentinței ca fiind legală și temeinică.

Apelul este nefondat.

Prin notificarea formulată în baza Legii nr. 10/2001, înregistrată sub nr. 247/10.08.2001, reclamantul a solicitat să i se restituie terenurile înscrise în CF nr. 49, nr.top. 363 și 364, în suprafață de 1 iug. și 194 stj.p. și terenul din CF 140, nr.top. 1053, 1054, 1844 și 1845, acest din urmă teren confiscat în anul 1950 ca urmare a adresei nr. 593/1950 a Judecătoriei Populare Urbane Cluj, notificarea reclamantului fiind respinsă prin dispoziția nr. 198/20.03.2006, cu motivarea că, în ceea ce privește imobilul din CF 49, acesta nu a constituit niciodată proprietatea tatălui reclamantului, iar în ceea ce privește imobilul din CF 140, acesta fiind extravilan, se încadrează în prevederile art. 8 din Legea nr. 10/2001, respectiv, face obiectul Legilor fondului funciar.

Din extrasul CF nr. 49 Aghireș, nr.top. 363 și 364 rezultă că proprietarul tabular al acestui imobil este Comuna Politică Aghireș, dreptul de proprietate fiind întabulat în favoarea acestui proprietar în anul 1939, cu titlu de drept cumpărare.

Susținerea reclamantului apelant, în sensul că tatăl său ar fi cumpărat acest imobil printr-un așa-zis contract de vânzare-cumpărare încheiat în 1945, nu a fost dovedită în condițiile art. 1169 Cod civ., reclamantul nefiind în măsură să depună la dosarul cauzei așa-zisul contract de vânzare-cumpărare, ori chitanța justificativă a plății prețului.

Este adevărat că în extrasul procesului-verbal dresat în ședința extraordinară a Consiliului Comunal al comunei Aghireș, ținută la 31.03.1945, când s-a luat în discuție Hotărârea nr. 10/1945, se menționează că fostul primar, K.I., ar fi cumpărat grădina din CF 49 Aghireș, cu nr.top. 363 și 364 în timpul dominației fasciste, în mod arbitrar și în detrimentul comunei, cu prețul minimal de 3.000 pengo, dar, nu este mai puțin adevărat că din socotelile comunei, evidențiate în Hotărârea nr. 10/1945 reiese faptul că nu ar fi fost achitat prețul vânzare-cumpărare, Consiliul comunal al comunei Aghireșu rezervându-și dreptul ca în situația în care cu chitanțe legale se va dovedi achitarea de către K.I. a prețului de cumpărare, acest preț se va „deține” din suma pe care comuna o va pretinde de la K.I. pentru folosința imobilului.

Potrivit art. 3 alin. 1 lit. a din Legea nr. 10/2001 republicată, sunt îndreptățite, în înțelesul prezentei legi, la măsuri reparatorii constând în restituirea în natură sau, după caz, prin echivalent, persoanele fizice, proprietari ai imobilelor la data preluării în mod abuziv a acestora, art. 4 alin. 2

din aceeași lege prevăzând că de prevederile legii beneficiază și moștenitorii legali sau testamentari ai persoanei fizice îndreptățite.

Prin urmare, câtă vreme antecesorul reclamantului nu a fost niciodată proprietarul tabular al imobilului din CF 49 Aghireș, este evident că acesta nu poate justifica calitatea de persoană îndreptățită la măsuri reparatorii pentru acest imobil, în baza Legii nr. 10/2001, în condițiile art. 3 alin. 1 și art. 4 alin. 2 din Legea nr. 10/2001.

În ceea ce privește imobilul din CF 140 Aghireș, așa cum rezultă din extrasul CF, proprietar tabular al acestui imobil a fost inițial K.I. a lui Ș., întabulat în 1921 cu titlu de drept cumpărare, iar ulterior, în anul 1950, imobilul a trecut în proprietatea comunei Aghireș cu titlu de drept confiscare pe bază de lege, ca urmare a faptului că tatăl reclamantului a fost condamnat pentru crime de război prin decizia penală nr. 230/03.10.1946, pronunțată de Curtea de Apel Cluj secțiunea a III-a în dosar penal nr. 367/1946.

Astfel, prin această decizie s-a dispus condamnarea tatălui reclamantului, K.I., pentru infracțiunea de crime de război, la pedeapsa de 15 ani muncă silnică și degradațiune civică pe timp de 10 ani, iar în temeiul art. 3 alin. ultim din Legea nr. 312/1945, pentru urmărirea și sancționarea celor vinovați de dezastrul țării sau de crime de război, s-a dispus confiscarea averii acuzatului în folosul statului, cu titlu de despăgubire.

Printre cazurile reglementate de art. 2 alin. 1 din Legea nr. 10/2001, cazuri care prezumă caracterul abuziv al preluării unor imobile în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989 nu se numără și ipoteza care vizează confiscarea averii celor condamnați pentru crime de război în temeiul Legii nr. 312/1945.

În consecință, această confiscare a averii tatălui reclamantului, dispusă ca urmare a condamnării sale pentru crime de război, în temeiul și în condițiile Legii nr. 312/1945 nu are caracterul unei preluări abuzive în sensul art. 2 alin. 1 din Legea nr. 10/2001.

Potrivit art. 1.3 lit. c alin. ii din H.G.R. nr., 498/2003, nu constituie o preluare abuzivă și nu fac obiectul Legii nr. 10/2001 următoarele categorii de situații: confiscarea unor bunuri ca urmare a săvârșirii unor crime contra umanității sau crime de război săvârșite în perioada 6 septembrie 1940 – 9 mai 1945 (cum ar fi persoanele vinovate de crimele de război, gardieni de lagăre sau alte persoane care se încadrează în prevederile Legii nr. 312/1945 pentru urmărirea și sancționarea celor vinovați de dezastrul țării sau crime de război), în aceste cazuri nerecunoscându-se drepturi reparatorii pentru aceste persoane.

Prin urmare, imobilul din CF 140 Aghireș, confiscat de la tatăl reclamantului și trecut în proprietatea comunei Aghireș cu titlu de drept confiscare pe bază de lege, în baza Legii nr. 312/1945, ca urmare a condamnării tatălui reclamantului pentru crime de război, nu se consideră ca fiind preluat abuziv și nu face obiectul Legii nr. 10/2001.

Deși apelantul a susținut în cuprinsul motivelor de apel că tatăl său a fost reabilitat, totuși, nu a reușit să facă dovada acestei reabilitări, prin depunerea la dosarul cauzei a unei hotărâri judecătorești de reabilitare, și aceasta în pofida faptului că instanța i-a acordat reclamantului apelant un termen de judecată în acest sens.

Așa fiind, în temeiul tuturor considerentelor mai sus expuse și a prevederilor art. 295, art. 296 Cod proc.civ., Curtea a respins ca nefondat prezentul apel și a menținut ca temeinică și legală sentința apelată. (Judecător Carmen-Maria Conț)

Legea nr. 10/2001. Imobil donat statului. Caracterul abuziv l preluării. Condiții

Includerea imobilelor donate statului (în forma autentică prevăzută de art. 817 C.civ.) în categoria imobilelor preluate abuziv este condiționată de o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă de admitere a acțiunii în anulare sau în constatarea nulității donației.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 853/R din 26 aprilie 2007

Prin sentința civilă nr.6856/27.09.2006, pronunțată de Judecătoria Cluj-Napoca a fost admisă în parte acțiunea civilă formulată de reclamantul S.I. în contradictoriu cu pârâțul Statul Român prin Consiliul Local al municipiului Cluj-Napoca.

S-a constatat nulitatea absolută a acceptării de către pârât a ofertei de donație autentificată sub nr.8277 din 22 august 1969 a Notariatului de Stat Județean Cluj, pentru lipsa formei autentice.

A fost respins capătul de cerere privind restabilirea situației de carte funciară din C.F. nr.3656 Cluj, în sensul radierii înscrierilor de sub B. 14-19.

S-a dispus compensarea în totalitate a cheltuielilor efectuate de către pări.

Pentru a pronunța această hotărâre instanța de fond a reținut în esență următoarele:

Potrivit ofertei de donație, autentificată sub nr.8277 din 09.08.1969, S.J., S.P., S.M. și S.J., în calitate de coproprietari ai imobilului înscris în C.F. nr.3656 Cluj-Napoca sub nr.top.4718/15, au donat Statului Român imobilul casă și teren în suprafață de 1.058 mp situat în Cluj-Napoca, B-dul Lenin sub nr.top nou 4718/15/1.

Prin Decizia nr.1276/ 1964 a Comitetului Executiv al Sfatului Popular Cluj a fost acceptată donația oferită anterior cu privire la imobilul înscris în C.F. nr.3656 Cluj-Napoca, sub nr. top.4718/15/1, fiind încredințat Comitetul Executiv al Sfatului Popular Cluj cu întocmirea formelor legale pentru înscrierea dreptului de proprietate în favoarea Statului Român.

Prin încheierea de C.F. nr.1161 conex cu nr.1368 și 1965/ 1969 s-a dispus dezmembrarea topograficului nr. 4 718 /15 iar asupra parcelei cu nr. top nou 4718/15/ 1 - casă din piatră cu 4 camere, 2 bucătării și dependințe, curte și grădină -, în B-dul Lenin, cu suprafața de 1.058 mp și s-a înscris dreptul Statului Român, cu titlu de donație, înscrieri care apar sub B.14-15. Ulterior, pe acest imobil s-a demolat construcția existentă și s-a edificat Colegiul tehnic de construcții "Anghel Saligny", situație existentă și în prezent.

Instanța de fond a constatat că acceptarea ofertei de donație autentificate sub nr.8277 din 22 august 1969 a Notariatului de Stat Județean Cluj nu a fost făcută de pârâțul Statul Român în formă autentică, astfel încât această acceptare este lovită de nulitate absolută, nefiind în prezența unui contract de donație valabil încheiat, de natură a transfera în mod valabil dreptul de proprietate.

Prin decizia civilă nr.870 din 15.12.2006 a Tribunalului Cluj, s-a admis apelul pârâțului Consiliul local al municipiului Cluj și s-a schimbat hotărârea instanței de fond în sensul respingerii acțiunii reclamantului S.I..

În considerentele hotărârii s-a învederat că art.2 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 10/2001, în varianta anterioară modificării prin Legea nr. 247/2005, includea în noțiunea de imobile preluate abuziv "imobilele donate statului sau altor persoane juridice în baza unor acte normative speciale adoptate în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, precum și imobilele donate statului, dacă s-a admis acțiunea în anulare sau constatarea nulității donației printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă". Pentru aplicarea corectă a legii reparatorii, textul analizat nu era suficient de clar în sensul că nu era lămurit un aspect esențial și anume: dacă existența unei hotărâri judecătorești este necesară în cazul tuturor donațiilor sau numai în cazul donațiilor făcute pe calea dreptului comun.

Problema în discuție a fost parțial clarificată prin noile Norme metodologice de aplicare unitară a Legii nr. 10/2001, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 498/2003. În acest sens, art. 2.3 prevede că "la art. 2 alin. (1) lit. c) din lege formularea *imobile donate statului sau altor persoane juridice în baza unor acte normative speciale adoptate* (n.n. - L.E.) vizează acele donații făcute în baza Decretului nr. 410/ 1949 privind donațiunea unor întreprinderi de arte grafice și Decretului nr. 478/1954 privitor la donațiile făcute statului. În cazul donațiilor efectuate pe calea dreptului comun se va acorda beneficiul legii numai dacă s-a admis acțiunea în anulare sau constatarea nulității donației printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă."

Prin Legea nr. 247/2005 textul art. 2 alin. (1) lit. c) a fost modificat în sensul că, imobilele donate statului sau altor persoane juridice în baza Decretului nr. 410/ 1948 privind donațiunea unor întreprinderi de arte grafice, a Decretului nr. 478/1954 privitor la donațiile făcute statului ș.a., neîncheiate în formă autentică, precum și imobilele donate statului sau altor persoane juridice, încheiate în forma autentică prevăzută de art. 813 din Codul civil, în acest din urmă caz dacă s-a admis acțiunea în anulare sau în constatarea nulității donației printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, se încadrează în noțiunea de imobile preluate abuziv.

Ulterior, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 209/2005, textului art. 1 alin. (1) lit. c) i s-a conferit următorul conținut: "imobilele donate statului sau altor persoane juridice în baza Decretului nr. 410/ 1948 privind donațiunea unor întreprinderi de arte grafice, a Decretului nr. 478/1954 privind donațiile făcute statului și altele asemenea, neîncheiate în forma autentică, precum și imobilele donate statului sau altor persoane juridice, încheiate în forma autentică prevăzută de art. 813 din Codul Civil, în acest din urma caz dacă s-a admis acțiunea în anulare sau în constatarea nulității donației printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă".

Decretul nr. 478/1954 a reprezentat cel mai important act normativ special care a servit ca temei legal pentru donațiile făcute în favoarea statului ori a altor persoane juridice. Potrivit art.1 din decretul menționat, "donațiile făcute statului sub orice formă pot fi primite numai de organele, instituțiile sau organizațiile economice de stat, competente după obiectul sau scopul donațiunii", în condițiile prevăzute de prezentul decret. Prin dispozițiile art.2-4 decretul stabilea persoanele prin care statul sau alte persoane juridice de stat, inclusiv sfaturile populare, acceptau ofertele de donație.

Valabilitatea actului juridic era condiționată de respectarea dispozițiilor acestuia, norme juridice derogatorii de la dreptul comun. Formarea valabilă a actului juridic nu era condiționată astfel de forma autentică prevăzută de art.813 C.civ. sub sancțiunea nulității absolute.

Raportat la cele expuse s-a constatat că instanța de fond a apreciat greșit că sunt îndeplinite cerințele legale pentru constatarea nulității absolute a acceptării donației autentificate sub numărul 8277 din 22 august 1969 a Notariatului de Stat Județean Cluj, pentru lipsa formei autentice.

Preluarea fiind operată în baza unui act normativ special, comisia locală de aplicare a Legii nr. 10/2001 are prerogativa de a constata preluarea abuzivă în cadrul procedurii administrative, iar în ipoteza respingerii notificării instanțelor le revine această obligație. În altă ordine de idei, notificatorul nu are obligația să depună o hotărâre judecătorească irevocabilă de constatare a nulității sau de anulare a donației față de textele legale examinate.

Examinând hotărârea atacată, curtea a reținut următoarele:

Prin acțiunea sa, reclamantul a solicitat a se constata nulitatea absolută a acceptării ofertei de donație autentificată sub nr.8277/22.08.1969 a Notariatului de Stat Județean Cluj, pentru lipsa înscrisului sub formă autentică prevăzută de art.814 C.pr.civ. și să se dispună restabilirea situației anterioare de CF 3656 Cluj în sensul radierii înscrierilor de sub B14 -19 și revenirea la situația de sub B8-9, 10, 11, 12, 13.

Reclamantul a susținut că prin oferta de donație sus menționată tatăl său S.J. a fost practic obligat să doneze imobilul compus din casă și teren de 1058 mp Statului Român, care s-a și întabulat, fără a mai exista acceptarea donației în formă autentică.

Or, susține reclamantul, art.814 C.civ. prevede expres condițiile în care se poate încheia un contract de donație între absenți, ori lipsa formei autentice a acceptării donației atrage nulitatea absolută a donației.

Astfel, reclamantul susține că este fiul proprietarului tabular S.J. și că în această calitate a formulat cerere în temeiul Legii 10/2001 iar prin dispoziția de respingere a notificării nr.2840 din 17.11.2005 se reține că este necesară depunerea unei hotărâri judecătorești de constatare a nulității donației potrivit art.2 lit.c din Legea 10/2001.

Art.2 din Legea 10/2001 la lit."c" prevede că "în sensul prezentei legi prin imobile preluate în mod abuziv se înțelege: - imobilele donate Statului sau altor persoane juridice în baza

Decr.410/1948 privind donațiunea unor întreprinderi de arte grafice, a Decr.479/1954 privitor la donațiile făcute statului, neîncheiate în formă autentică, precum și imobilele donate statului sau altor persoane juridice încheiate în formă autentică prevăzută de art.813 C.civ., în acest din urmă caz dacă s-a admis acțiunea în anulare sau în constatarea nulității donației printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă”.

Aceste dispoziții legale prevăd în mod expres că includerea imobilelor donate statului (în forma autentică prevăzută de art.813 C.civ.) în categoria imobilelor preluate în mod abuziv este condiționată de o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă privind anularea sau constatarea nulității donației.

Instanța de apel însă face o interpretare extensivă și greșită a dispozițiilor art.2 lit.”c” din Legea 10/2001, reținând că notificatorul nu are obligația de depunere a unei hotărâri judecătorești de constatare a nulității donației.

Includerea imobilului donat în favoarea statului în condițiile art.813 C.pr.civ. în categoria imobilelor preluate abuziv, este condiționată prin art.2 lit.”c” din Legea 10/2001 de existența unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în anularea sau constatarea nulității absolute a donației.

Cum instanța de apel nu a analizat raporturile juridice dintre părți prin prisma dispozițiilor art.2 lit.”c” din Legea 10/2001, nu a fost cercetat fondul cauzei în raport de obiectul dedus judecării, motiv pentru care în temeiul art.312 pct.5 C.pr.civ., Curtea a admis recursul și casat hotărârea atacată cu trimiterea cauzei spre rejudecare aceleiași instanțe. (Judecător Eugenia Pușcașiu)

Legea nr. 10/2001. Unitate deținătoare. Înțeles

Chiar dacă folosința de fapt asupra imobilelor o exercită o altă entitate, unitate deținătoare trebuie considerată aceea care deține calitatea de titular al dreptului de administrare, aceasta în condițiile în care imobilele sunt integrate domeniului public al statului.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 83/A din 16 martie 2007

Prin sentința civilă nr. 1110/2006 din 13 decembrie 2006 a Tribunalului Cluj, s-a admis în parte acțiunea civilă înaintată de reclamanta Fundația Emanuil Gojdu împotriva pârâtului Ministerul Sănătății Publice, hotărându-se obligarea pârâtului la a emite dispoziție motivată cu privire la notificarea formulată de reclamantă pentru acordarea măsurilor reparatorii pentru imobilul situat în Cluj-Napoca, B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 73-75, jud. Cluj, înscris în CF nr. 248 Cluj, cerere comunicată cu notificarea nr. 9155/3/12.02.2002 la Primăria municipiului Cluj-Napoca și transmisă pârâtului cu adresa IOCN nr. 9145/05.12.2002 de către Institutul Oncologic Cluj.

A fost respins ca prematur capătul de cerere cu privire la restituirea în natură a imobilului.

A fost respinsă acțiunea față de pârâții Primăria municipiului Cluj-Napoca, Consiliul Județean Cluj și Institutul Oncologic „Prof. Dr. I. Chiricuță” din Cluj-Napoca pentru lipsa calității procesuale pasive.

A fost admisă excepția lipsei calității procesuale pasive a Primăriei municipiului Cluj-Napoca.

Pentru a hotărî astfel prima instanță a avut în vedere, în esență, următoarele:

Asupra imobilului înscris în CF 248 Cluj cu nr.top. 3915 a fost înscris dreptul de proprietate al reclamantei Fundația Gojdu, însă în data de 11 iulie 1949, pe temeiul hotărârii nr. 573 a Consiliului de Miniștrii și a adresei nr. 56759/1949 asupra imobilului a fost întabulat dreptul de proprietate al Statului Român – Ministerul Sănătății.

În baza Legii nr. 10/2001 reclamanta a formulat notificare pentru restituirea imobilului adresată Primăriei municipiului Cluj-Napoca, însă față de împrejurarea că imobilul era și este folosit de Institutul Oncologic „Prof. Dr. I. Chiricuță” notificarea a fost înaintată acestui institut de către Primărie. La rândul său, Institutul Oncologic „Prof. Dr. I. Chiricuță” a înaintat notificarea Ministerului Sănătății, fiind vorba despre un imobil ce intră sub incidența prevederilor art. 16 din Legea nr. 10/2001.

Deși art. 25 din Legea nr. 10/2001 prevede obligația de a răspunde notificării în termen de 60 zile de la înregistrarea ei, Ministerul Sănătății nu a înțeles să soluționeze notificarea formulată de către reclamantă, în condițiile în care dovada înaintării notificării și actelor anexe către minister a fost făcută.

Nu poate fi însă dispusă de către instanță restituirea în natură a imobilului, căci o asemenea competență îi aparține, inițial, entității administrative care trebuie să soluționeze notificarea.

Împotriva acestei sentințe a declarat recurs pârâțul Ministerul Sănătății Publice, solicitând modificarea ei în parte, în sensul respingerii acțiunii față de pârâțul apelant, deoarece:

- Deși prima instanță a reținut că până la data introducerii acțiunii apelantul nu primise nici o cerere de retrocedare a imobilului în litigiu și deci, nu deține notificarea și actele doveditoare, îl obligă totuși pe apelant la emiterea deciziei de soluționare a notificării.

- În aplicarea celor stabilite în partea introductivă a capitolului II din Normele metodologice de aplicare unitară a Legii nr. 10/2001, aprobate prin H.G. nr. 428/2003 este de considerat că are competența de soluționare a cererilor de restituire formulate potrivit Legii nr. 10/2001 fie proprietarul bunului, fie detentorul. Cum spitalele, deci și Institutul Oncologic „Prof. Dr. I. Chiricuță” din Cluj-Napoca, au personalitate juridică, rămâne că acest institut are obligația legală de a soluționa notificarea formulată de către reclamantă, emițând cuvenita decizie.

Prin întâmpinare, Institutul Oncologic „Prof. Dr. I. Chiricuță” a solicitat respingerea apelului ca neîntemeiat.

În ședința de judecată din data de 16 martie 2007 instanța a dispus schimbarea încadrării juridice a căii de atac din recurs în apel.

Cu privire la acest apel Curtea a avut în vedere următoarele:

Într-adevăr, dispozițiile introductive ale capitolului II din Normele metodologice de aplicare unitară a Legii nr. 10/2001 aprobate prin H.G. nr. 498/2003 definesc noțiunea de „unitate deținătoare”, arătând că aceasta este fie unitatea cu personalitate juridică care exercită, în numele statului, dreptul de proprietate publică sau privată cu privire la un bun ce face obiectul legii (minister, primărie, instituția prefectului sau orice altă instituție publică), fie entitatea cu personalitate juridică care are înregistrat în patrimoniul său, indiferent de titlul cu care a fost înregistrat bunul care face obiectul legii (regii autonome, societăți/companii naționale și societăți comerciale cu capital de stat, organizații cooperatiste). Acest înțeles al noțiunii de „unitate deținătoare” se află, de altfel, reiterat și prin H.G. nr. 250/2007, semnificația lui rămânând, astfel, nemodificată.

Este de văzut, totodată, că prin art. 25 alin. 1 din Legea nr. 10/2001 republicată se stabilește că unitatea deținătoare are obligația ca în termen de 60 zile de la înregistrarea notificării să se pronunțe, prin decizie sau, după caz, prin dispoziție motivată, asupra cererii de restituire în natură.

În cauză, asupra imobilului litigios este înscris ca proprietar tabular, sub B+2, „Statul, Ministerul Sănătății”, în vreme ce prin art. 1 din H.G. nr. 1106/2002 se stabilește că imobilele aparținând Institutului Oncologic „Prof. Dr. I. Chiricuță” din Cluj-Napoca sunt domeniu public al statului și se află în administrarea Ministerului Sănătății.

Or, cele astfel stabilite prin H.G. nr. 1106/2002 trimit cu îndestulătoare evidență la concluzia că, în acord cu înțelesul oferit prin sus-evocatele prevederi ale Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 10/2001, unitatea deținătoare a imobilului solicitat de reclamantă este Ministerul Sănătății, întrucât acesta este titularul dreptului de administrare asupra imobilelor folosite de Institutul

Oncologic, în condițiile în care, sub aspectul proprietății, acestea sunt integrate domeniului public al statului.

Împrejurarea că Institutul Oncologic „Prof. Dr. I. Chiricuță” are el însuși personalitate juridică este fără relevanță, esențial fiind că dreptul de administrare îi aparține Ministerului Sănătății, astfel că acesta exercită, în numele statului, dreptul de proprietate publică asupra imobilului.

Sușinerile contrare ale apelantului nu ar putea fi, deci, primite, căci ele se depărtează de sensul și intenția legii.

În ce privește apărarea potrivit căreia notificarea formulată de către reclamantă i-a fost trimisă apelantului doar după pornirea procesului, Curtea observă că deși din adresa nr. 9145/2002 emisă de Institutul Oncologic „Prof. Dr. I. Chiricuță” rezultă că înaintarea către Ministerul Sănătății a notificării și actelor doveditoare anexate ei s-ar fi făcut încă din data de 05.12.2002, dovada primirii ei efective de către Minister nu a fost produsă.

Într-o asemenea situație, chiar dacă ar rămâne că doar pe timpul prezentului proces apelantul ar fi primit notificarea și documentele anexate ei, obligația de a emite decizie prin care acesta să fie soluționată se păstrează.

Or, nici până în prezent apelantul nu a emis cuvenita decizie, ceea ce face ca dispozițiile sentinței să pară ca legale și temeinice.

Așa fiind, apelul se va respinge în baza art. 296 alin. 1 Cod proc.civ. (Judecător Valentin Mitea)

Legea nr. 10/2001. Entitate deținătoare a imobilului, necunoscută. Competența de soluționare sa notificării

Prin prevederile art. 28 din Legea nr. 10/2001, legiuitorul a conferit primăriei localității în raza căreia se află imobilul competența de a soluționa notificarea, în cazul în care persoana nu cunoaște deținătorul bunului imobil.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 449/A din 12 decembrie 2007

Prin sentința civilă nr. 2750/17.02.2004 a Tribunalului Cluj s-a admis în parte acțiunea civilă formulată de reclamantul S.P.V. în contradictoriu cu pârâta SC A. SA Cluj și s-a dispus anularea deciziei nr. 556/16.06.2004 emisă de pârâtă, prin care s-a soluționat notificarea nr. 799/17.07.2001.

Prin aceeași sentință au fost respinse capetele de acțiune având ca obiect recunoașterea dreptului de proprietate al reclamantului și obligarea la acordarea măsurilor reparatorii ca fiind formulate împotriva unei persoane fără calitate procesuală pasivă.

Pentru a pronunța această sentință tribunalul a reținut că prin notificarea înregistrată la Biroul executorului judecătoresc S.M. sub nr. 799/16.07.2001, adresată Primăriei Huedin, reclamantul S.P.V. a solicitat, în temeiul dispozițiilor Legii nr. 10/2001, restituirea în natură sau prin echivalent a clădirilor amplasate în perimetrul Fermei agricole din orașul Huedin, imobile care au aparținut părinților săi.

La data de 16 iunie 2004 pârâta SC A. SA a emis decizia nr. 556 prin care a respins notificarea reclamantului cu motivarea că imobilele solicitate nu se înscriu în prevederile art. 9 alin. 1 din Legea nr. 10/2001.

Prin adresa nr. 204/15.03.2003 pârâta a comunicat reclamantului faptul că imobilele solicitate au fost demolate și potrivit legii urmează a se adresa Agenției Domeniilor Statului

București, autoritate implicată în procesul de privatizare iar în cazul în care solicită despăgubiri bănești, Prefecturii Cluj.

Pârâta a depus la dosar contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 28 din 5 noiembrie 2003, prin care Agenția Domeniilor Statului a vândut Asociației de Salariați A. Cluj-Napoca un număr de 1.841.940 acțiuni, reprezentând 56,4% din valoarea capitalului subscris, precum și certificatul de atestare a dreptului de proprietate seria MO7 nr. 1864 cu privire la terenurile aflate în patrimoniul societății.

Tribunalul a apreciat că decizia de respingere a notificării este nelegală, întrucât pârâta avea obligația de a înainta notificarea și actele doveditoare autorității competente. Deși sunt incidente în cauză dispozițiile art. 27 alin. 1 și 2 din Legea nr. 10/2001, competența de soluționare a notificării revenind Agenției Domeniilor Statului, se impune în prealabil anularea deciziei emisă de pârâta SC A. SA, care a fost emisă cu nerespectarea prevederilor Legii nr. 10/2001.

În ședința publică din 10 noiembrie 2004 mandatarul reclamantului, împuternicire în baza procurii judiciare autentice, a precizat că nu înțelege să-și extindă acțiunea față de Agenția Domeniilor Statului.

În lumina acestor considerente, tribunalul a apreciat că lipsa calității procesuale pasive este neîntemeiată cu privire la petitul având ca obiect anularea deciziei nr. 556/16.06.2004, fiind prezentă doar în privința petitelor având ca obiect recunoașterea dreptului de proprietate al reclamantului și obligarea la acordarea măsurilor reparatorii.

Împotriva sentinței a declarat apel reclamantul, solicitând schimbarea în parte a acesteia, în sensul admiterii acțiunii și obligării pârâtei la măsuri reparatorii în natură sau prin echivalent, cu cheltuieli de judecată.

Prin decizia civilă nr. 78 din 24.02.2006 pronunțată de Curtea de Apel Cluj, a fost respins ca nefondat apelul declarat de reclamant împotriva sentinței civile nr. 2750/2004 a Tribunalului Cluj, cu motivarea că pârâta SC A. SA nu a fost niciodată entitate deținătoare a construcțiilor.

Prin decizia civilă nr. 8889/6.11.2006 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție a fost admis recursul declarat de reclamant, decizia civilă nr. 78/2006 a Curții de Apel Cluj casată, iar cauza trimisă spre rejudecarea apelului la aceeași instanță.

Pentru a pronunța această decizie, curtea a reținut că instanța de apel a pronunțat o soluție cu încălcarea dreptului la apărare în condițiile în care reclamantul avea angajat apărător ales, iar acesta a fost lipsă la dezbaterile cauzei în fond. S-a mai reținut că instanța de recurs era datoare să constate că s-a încălcat dreptul la un proces echitabil, recunoscut ca drept fundamental, atât de Constituția din 1991, cât și de art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În rejudecare, examinând apelul declarat, curtea a apreciat că este nefondat pentru următoarele motive:

Față de modul în care a fost formulată acțiunea, respectiv anularea actului administrativ, respectiv decizia nr.556 emisă de SC A. SA Cluj, recunoașterea dreptului de proprietate asupra imobilelor aflate în orașul Huedin în perimetrul filialei SC A. SA și obligarea pârâtei la repararea pagubei ce i-a fost cauzată în urma naționalizării terenului și a imobilelor, imobile ce au fost demolate, instanța a pus în vedere reclamantului să-și precizeze motivele de apel.

În ședința publică din 4 noiembrie 2005 reclamantul și-a precizat motivele apelului în sensul că notificarea, și, implicit plângerea vizează construcțiile, nu și terenurile.

Din notificarea formulată de reclamant și cărțile funciare nr.479 combinată cu proiect Huedin și CF 1336 Huedin, reiese că reclamantul a solicitat Primăriei orașului Huedin restituirea terenurilor și a construcțiilor înscrise în aceste cărți funciare. Aceasta din urmă a trimis notificarea reclamantului pentru soluționare către SC A. SA Huedin, care, așa cum s-a reținut, a respins notificarea reclamantului, cu motivarea că imobilele solicitate și care fac obiectul acestei notificări nu se înscriu în prev.art.9 alin.1 din Legea nr.10/2001.

Dar expertiza tehnică efectuată în cauză constată că terenurile revendicate de reclamant sunt înscrise în alte cărți funciare, iar clădirile revendicate de reclamant nu au fost înscrise în CF, astfel

că nu se poate preciza locul unde au fost amplasate și nu se poate demonstra că, clădirile demolate au fost amplasate în zona actualelor construcții edificate de SC A. SA.

Aceeași expertiză a stabilit că dacă se iau în considerare vecinii, după planul de situație, rezultă că terenul în litigiu se află în intravilanul orașului Huedin, zona intersecției pârâului Domoș cu șoseaua internațională, zonă în care și reprezentantul reclamantului a recunoscut că reclamantul nu a deținut terenuri.

Pârâta a comunicat reclamantului faptul că imobilele revendicate nu sunt deținute de ea, așa cum prevede art.27 din Legea nr.10/2001.

Din sentința civilă nr. 33/31 ianuarie 2000 a Judecătorei Huedin rezultă că SC A. SA și-a intabulat dreptul de proprietate asupra unei părți din terenul înscris în CF 1801/2, or, prin notificare, reclamantul a indicat și imobilele înscrise în CF 479 și 1336 Huedin.

Prin urmare, cum în cauză s-a dovedit că pârâta nu a fost niciodată entitate deținătoare a construcțiilor, prima instanță a pronunțat o sentință legală de anulare a deciziei nr.556 din 16 iunie 2004, emisă de pârâtă.

Față de faptul că nu s-a putut stabili deținătorul imobilului, în speță sunt aplicabile dispozițiile art.28 din Legea nr.10/2001, potrivit cărora, în cazul în care persoana îndreptățită nu cunoaște deținătorul bunului imobil solicitat, notificarea se va trimite primăriei în a cărei rază se află imobilul.

Prin urmare, apelul declarat de reclamantul S.P.V. este respins ca nefondat. (Judecător Ana Ionescu)

Legea nr. 10/2001. Imobil cooperativizat. Competența soluționării notificării

Față de împrejurarea că terenul litigios a fost cooperativizat, este evident că, prin prisma art. 8 alin.(1) din Legea nr. 10/2001, acesta nu poate face obiectul acestei legi, chiar dacă reclamanta, prin notificarea formulată în baza Legii nr. 10/2001, solicită restituirea în natură a respectivului teren în condițiile Legii nr. 10/2001, în speță găsindu-și incidență prevederile art. V alin.(2) din Titlul I al Legii nr. 247/2005.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 12/A din 11 ianuarie 2007

Prin sentința civilă nr. 785/31.03.2004, pronunțată de Tribunalul Cluj s-a respins plângerea formulată de petenta B.G., în contradictoriu cu Primarul comunei Baci, având ca obiect anularea Dispoziției nr. 159/25.11.2003.

Pentru a pronunța această soluție, instanța de fond a reținut în considerentele sentinței faptul că, prin dispoziția atacată a fost respinsă notificarea formulată de reclamantă în baza Legii nr. 10/2001.

Apelul declarat de reclamantă împotriva acestei sentințe a fost respins ca nefondat de Curtea de Apel Cluj prin decizia civilă nr. 126/A/04.02.2005, cu motivarea că parcela de 400 mp pretinsă de reclamantă a făcut obiect Legii nr. 18/1991, fiind inclusă în titlul de proprietate nr. 29997/1586, 13.09.2000, constatându-se cu putere de lucru judecat, prin sentința civilă nr. 1/2003 a Judecătorei Cluj-Napoca, că această parcelă se regăsește în CF 20 Suceag, nr.top. 124, 125.

Întrucât, cu privire la acest teren s-a făcut deja reconstituirea proprietății în baza Legii nr. 18/1991, o nouă cerere de restituire cu privire la același teren, întemeiată însă pe Legea nr. 10/2001, apare ca inadmisibilă.

Recursul declarat de reclamantă împotriva acestei decizii a fost admis de Înalta Curte de Casație și Justiție prin decizia civilă nr. 724/23.01.2006, cu consecința casării deciziei recurate și a trimiterii cauzei spre rejudecare aceleiași instanțe, cu motivarea că, față de susținerile reclamantei,

în sensul că terenul, obiect al prezentului litigiu, nu este identic cu cel reconstituit în baza Legii nr. 18/1991, instanța avea obligația să dispună efectuarea unei expertize tehnice judiciare având drept unic obiectiv identificarea imobilului din prezenta cauză, cu cel înscris în titlul de proprietate.

În rejudecare, cauza a fost înregistrată pe rolul Curții de Apel Cluj, procedându-se la rejudecarea apelului reclamantei, atât pe baza actelor deja existente la dosarul cauzei, cât și pe baza raportului de expertiză tehnică judiciară topografică efectuat de instanța de rejudecare, conform îndrumărilor din decizia de casare, precum și pe baza probațiunii testimoniale administrate în rejudecare.

Analizându-se apelul reclamantei, s-a constatat că acesta este fondat în parte, motivat pe următoarele considerente:

Prin notificarea formulată în baza Legii nr. 10/2001, cu nr. 2150/09.11.2001, reclamanta, în calitate sa de soție supraviețuitoare a defunctului B.A., fiul defuncților B.I. și B.M., a solicitat restituirea în echivalent asupra terenului intravilan în suprafață de 300 mp, situat în sat Suceag, com. Baci, înscris în CF nr. 20 Suceag, nr.top. 124 și 125, invocând în motivarea notificării faptul că acest teren a fost proprietatea lui B.I. și B.M., socrii reclamantei, fiind preluat de CAP Mera în mod abuziv, în anul 1970, prin decizia nr. 1376, respectiv, s-a trecut în proprietatea CAP cota de 20/60 parte din terenul de 1134 mp înscris în CF sus menționată.

Notificarea reclamantei a fost respinsă prin dispoziția nr. 159/25.11.2003, emisă de Primarul comunei Baci, pe motiv că terenul solicitat de reclamantă nu face obiectul Legii nr. 10/2001, încadrându-se în prevederile art. 8 din această lege, și a art.8.1 din Normele metodologice de aplicare unitară a Legii nr. 10/2001.

S-a mai reținut în considerentele acestei dispoziții că preluarea imobilului nu s-a făcut în mod abuziv, nu a fost dovedit dreptul de proprietate asupra imobilului, și că reclamanta nu are calitatea de persoană îndreptățită în sensul art. 3 și art. 4 din Legea nr. 10/2001.

Din actele de stare civilă depuse la dosarul de fond, rezultă că defunctul soț al reclamantei, B.A., a fost fiul numiților B.I. și B.M., de la care, terenul în litigiu a fost preluat de CAP, reclamanta, alături de fiica sa și a defunctului B.A., numita E.K.M., fiind unicele moștenitoare ale lui B.A., la rândul său unicul moștenitor al lui B.I. și B.M., calitate susținută de certificatul de moștenitor nr. 36/15.10.2001.

Potrivit art. 3 alin. 1, lit. a din Legea nr. 10/2001 au calitatea de persoane îndreptățite la măsuri reparatorii în baza Legii nr. 10/2001 persoanele fizice proprietari ai imobilelor la data preluării în mod abuziv a acestora, iar conform art. 4 alin. 2 din aceeași lege, de prevederile legii beneficiază și moștenitorii legali sau testamentari ai persoanelor fizice îndreptățite.

În consecință, nu poate fi reținută argumentația din dispoziția atacată, conform căreia reclamanta nu ar avea calitate de persoană îndreptățită. Apoi, prin prisma art. 4 alin. 4 din Legea nr. 10/2001, fiind singurul moștenitor care a formulat notificare în baza acestei legi, reclamantei îi profită și cota celeilalte moștenitoare a lui B.A., E.K.M., care nu a făcut notificare în baza Legii nr. 10/2001.

Nu poate fi reținută nici susținerea conform căreia nu s-ar fi făcut dovada de către reclamantă a dreptului de proprietate cu privire la imobilul solicitat, câtă vreme, din cuprinsul cărții funciare nr. 20 Suceag, nr.top. 124 și 125, rezultă fără putință de îndoială că în anul 1970, pe cota de 20/60 parte din imobilul de sub A+1, aferent nr.top. 124, teren în suprafață de 200 stj.p. (720 mp), reprezentând porțiunea de proprietate de sub B 12 și 13, a lui I.I. și I.Ș., „care în fapt este proprietatea membrilor cooperatori B.I. și soția B.M.”, se întabulează dreptul de proprietate în favoarea CAP Mera.

Este știut faptul că, potrivit art. 32 și art. 33 din Decretul-Lege nr. 115/1938, înscrierile operate în cartea funciară sunt prezumate ca fiind exacte, iar dreptul înscris în favoarea unei persoane este prezumat că există.

În consecință, față de împrejurarea că în CF nr. 20 Suceag se face mențiunea conform căreia cota de 20/60 parte din nr. top. 124, A+1, este în fapt proprietatea membrilor cooperatori B.I. și

B.M., este evident că nu este reală susținerea intimatului, conform căreia, nu s-a dovedit dreptul de proprietate asupra imobilului solicitat.

Cel puțin cota de 20/60 parte din acest imobil a aparținut socrilor reclamantei, iar prin succesiuni succesive, reclamanta se poate prevala de calitatea sa de persoană îndreptățită la măsuri reparatorii cu privire la acest imobil, conform art. 3 alin. 1 lit. a și art. 4 din Legea nr. 10/2001, reclamanta fiind moștenitoarea lui B.A., care la rândul său a fost unicul moștenitor a lui B.I. și B.M.

Ulterior preluării de către CAP Mera a cotei de 20/60 parte din imobilul de sub A+1 din CF 20 Suceag, asupra porțiunii de 378/1134 parte din imobilul de sub A+1, echivalent al cotei de 20/60 parte din acest imobil, proprietatea de sub B 14 a CAP Mera, se întabulează dreptul de proprietate în favoarea lui B.G. și soția B.M., cu titlu de drept cumpărare, în calitatea lor de membrii cooperatori.

De altfel, împrejurarea că terenul ce a aparținut socrilor reclamantei a fost preluat de CAP Mera aproximativ în anii 1970, a fost confirmată și de martorii audiați în cauză, C.G. și V.E.

Din sentința civilă nr. 1/06.01.2003, pronunțată de Judecătoria Cluj-Napoca rezultă că terenul de 400 mp intravilan ce face parte din titlul de proprietate nr. 27997/1586/2000, se regăsește pe nr.top. 124, 125 din CF 20 Suceag, iar ca urmare a dezmembrării operate cu ocazia întabulării titlului de proprietate, acest teren de 400 mp a primit nr.top. noi 124/2 și 125/2, rămânând o diferență de 734 mp, cu nr.top. noi 124/1 și 125/1.

Din expertiza tehnică judiciară topografică întocmită în cauză de expert ing. M.M.T., rezultă faptul că din punct de vedere al partidei cadastrale, terenul revendicat de reclamantă în prezenta cauză se regăsește pe nr. top. 563, o suprafață de 60 mp și pe nr.top. 564, o suprafață de 400 mp, partidă cadastrală care, începând cu anul 1978, îi aparține lui B.G., acesta figurând la poziția nr. 161 din planul cadastral.

Din punct de vedere al hărților funciare terenul de 480 mp, pretins de reclamantă se identifică în regim de CF cu nr.top. 124 și 125 din CF 20 Suceag, pe suprafața de 163 mp și în CF 65 Suceag, nr.top. 122 și 123, pe suprafața de 317 mp, aceste din urmă două parcele fiind dispuse la est de nr. top 124 și 125.

Expertul arată că suprafața de 324 mp este folosită de B.G. și că în realitate, în fapt, CF nr. 20 Suceag are o suprafață de doar 486 mp, întrucât, probabil că nr.top. 124 nu avea 200 stj.p. ci doar 20 stj.p., săvârșindu-se deci o eroare la CF cu ocazia operării suprafeței acestui nr. top, iar nr.top. noi rezultate în urma operării sentinței nr. 1/2003 al Judecătoria Cluj-Napoca, 124/1 și 125/1 au o suprafață de doar 163 mp.

Parcelele 124/1 și 125/1 sunt ocupate parțial, arată expertul, de casa familiei B., situată la nr. administrativ 123, însă, se precizează în expertiză, tot terenul existent la nr. administrativ 123, în suprafață de 480 mp, este folosit de B.G. și M.

În considerentele și concluziile expertizei se arată că din totalul de 480 mp revendicați de reclamantă, 165 mp se regăsesc în CF 20 Suceag, nr. top. 124/1 și 125/1, suprafață ocupată de o parte din casa lui B.G., 142 mp se regăsește în CF 65 Suceag, nr.top. 122 și 123, pe care de amplasat restul casei lui B.G., iar 175 mp teren reprezintă o suprafață liberă de construcții, aferentă nr. top. 122 și 123 din CF 65 Suceag.

Față de împrejurarea că terenul din CF 20 Suceag nr.top. inițial 124, 125, a fost cooperativizat și trecut în proprietatea CAP Mera, este evident că acest teren nu poate face obiectul Legii nr. 10/2001, câtă vreme, art. 8 alin. 1 din această lege, prevede că nu intră sub incidența Legii nr. 10/2001, terenurile situate în extravilanul localităților la data preluării abuzive sau la data notificării, precum și cele al căror regim juridic este reglementat prin Legea fondului funciar nr. 18/1991 republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Pe de altă parte, nu este de ignorat împrejurarea că terenul aferent nr.top. 124/1 și 125/1 din CF 20 Suceag, în suprafață de 163 mp, revendicat de reclamantă prin notificarea formulată în baza Legii nr. 10/2001 și pretins și prin plângerea formulată împotriva dispoziției nr. 159/2003, este

ocupat de familia B., care de altfel figurează întabulată în cartea funciară nr. 20 Suceag, sub B 15 și 16, asupra unei porțiuni de 378/1134 parte din imobilul din această CF.

În consecință, nici Primarul comunei Baci, emitentul dispoziției atacate în prezenta cauză, și nici Primăria comunei Baci nu au calitatea de unitate deținătoare a imobilului pretins de reclamantă, în sensul Legii nr. 10/2001, neputând deci să dispună, în conformitate cu Legea nr. 10/2001, în privința acestui imobil.

Potrivit art. V alin. 1 din Titlul I al Legii nr. 247/2005, notificările nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentului titlu, având ca obiect construcții de orice fel, situate în extravilanul localităților, aparținând exploatațiilor agricole, și care au fost trecute în proprietatea statului, construcții de pe terenurile forestiere, care au făcut parte din exploatarea forestieră la data trecerii în proprietatea statului, se vor înainta în vederea soluționării, în termen de 60 de zile, comisiilor comunale, orașenești și municipale, constituite potrivit Legii nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și Legii nr. 1/2000.

Alin. 2 al art. V mai sus menționat prevede că dispozițiile alin. 1 se aplică în mod corespunzător și pentru terenurile prevăzute la art. 8 alin. 1 din Legea nr. 10/2001, republicată.

Față de împrejurarea că reclamanta a atacat în instanță dispoziția prin care s-a dat curs notificării sale, se poate prezuma că notificarea formulată în baza Legii nr. 10/2001 de către reclamantă nu a fost încă definitiv soluționată, astfel încât, având în vedere că terenul pretins de reclamantă a fost cooperativizat, fiind trecut în proprietatea CAP Mera, este evident că în cauză sunt incidente prevederile art. V alin. 2 din Titlul I al Legii nr. 247/2005, impunându-se soluționarea notificării reclamantei în conformitate cu legile fondului funciar.

De altfel, reclamanta prin cererea introductivă de instanță a solicitat să fie îndeplinite toate formalitățile necesare restituirii acestui imobil.

În consecință, pentru considerentele mai sus expuse, Curtea a constatat că în cauză își găsesc aplicare prevederile art. V alin. 2 din Titlul I al Legii nr. 247/2005, solicitarea reclamantei de a-i restituit terenul litigios, putând fi soluționată doar în conformitate cu legile fondului funciar, având în vedere că terenul a fost preluat de CAP.

Așa fiind, în temeiul art. 296 Cod proc.civ., se admite în parte apelul reclamantei. (Judecător Carmen-Maria Conț)

Legea nr. 10/2001. Cerere de restituire în natură a unui imobil afectat de amenajări de utilitate publică. Admisibilitate

Prin prisma art. 16 alin.(1) din Legea nr. 10/2001 republicată, coroborat cu art. 6.1 alin.(2) din H.G. nr. 250/2007, imobilul în litigiu, chiar dacă este afectat de o amenajare de utilitate publică, este susceptibil de a fi restituit în natură, sub rezerva ca reclamantul să țină seama de prevederile anexei nr. 2 lit. a) din Titlul I al Legii nr. 247/2005.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 171/A din 10 mai 2007

Prin sentința civilă nr. 188/C/08.03.2007, pronunțată de Tribunalul Cluj, s-a admis plângerea formulată de reclamantul S.E.H., în contradictoriu cu pârâțul Primarul Municipiului Cluj-Napoca și, în consecință, s-a anulat Dispoziția nr. 20523/14.11.2006; pârâțul a fost obligat să emită o dispoziție în temeiul Legii nr. 10/2001, prin care să dispună restituirea în natură, în favoarea reclamantului, a terenului în suprafață de 346 mp, înscris în CF 4844 Cluj-Napoca, nr.top. 4717/11, 4718/5, situat administrativ în Cluj-Napoca, B-dul D., nr. 128-130.

Pentru a pronunța această soluție, instanța de fond a reținut în considerentele sentinței faptul că prin dispoziția atacată s-a soluționat notificarea formulată de reclamant în baza Legii nr. 10/2001, în sensul acordării în favoarea acestuia de despăgubiri bănești în condițiile legii speciale privind

regimul de stabilire și plată a despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv, cuprinse în Titlul VII al Legii nr. 247/2005, reținându-se din dosarul întocmit în baza Legii nr. 10/2001 că imobilul nu poate fi restituit în natură, întrucât este afectat de amenajări de utilitate publică, mai precis, este un teren de sport pe platformă betonată, aparținând Colegiului Tehnic de Construcții Anghel Saligny.

Împotriva acestei sentințe a declarat apel, în termen legal, pârâtul Primarul Municipiului Cluj-Napoca, solicitând admiterea apelului, modificarea deciziei apelate, în sensul respingerii acțiunii reclamantului.

Apelul este nefondat.

Prin notificarea formulată în baza Legii nr. 10/2001, înregistrată sub nr. 659/05.07.2001, reclamantul intimat a solicitat în temeiul Legii nr. 10/2001 restituirea în natură a terenului în suprafață de 346 mp, constând în loc de casă, situat în Cluj-Napoca, B-dul D., nr. 128-130, fostă Calea M. nr. 117, 119, înscris în CF nr. 4844 Cluj-Napoca, nr.top. 4717/11 și 4718/5.

Prin Dispoziția nr. 20523/14.11.2006, emisă de Primarul Municipiului Cluj-Napoca, a fost soluționată notificarea reclamantului, în sensul că s-a propus acordarea de despăgubiri în condițiile legii speciale privind regimul de stabilire și plată a despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv, Titlul VII din Legea nr. 247/2005, motivat pe faptul că restituirea în natură nu este posibilă, deoarece terenul este afectat de amenajări de utilitate publică.

Din considerentele acestei Dispoziții, precum și din Referatul întocmit de Comisia pentru aplicarea Legii nr. 10/2001, referat care a stat la baza emiterii dispoziției atacate, rezultă faptul că nu se cunosc actele de preluare în proprietatea statului a terenului revendicat de către reclamant și că în prezent acest teren este afectat de amenajări de utilitate publică, respectiv, este un teren de sport pe platformă betonată, aparținând Colegiului Tehnic Anghel Saligny. Rezultă, de asemenea, că fostul proprietar tabular al imobilului a fost soția lui S.E.E., născută A.A.

Antecesorul reclamantului, S.E.E., a decedat la data de 1.02.1961, așa cum rezultă din certificatul de moștenitor nr. 55/08.02.1968, singurul succesor fiind reclamantul S.E.H.

Rezultă așadar că reclamantul are calitatea de persoană îndreptățită la a pretinde restituirea în natură a imobilului în baza Legii nr. 10/2001, în conformitate cu prevederile art. 3 alin. 1 lit. a și art. 4 din Legea nr. 10/2001 republicată.

De asemenea, prin prisma art. 2 alin. 1 lit. i din Legea nr. 10/2001 nu se poate nega caracterul abuziv, fără titlu valabil, al preluării imobilului în litigiu de către Statul Român, în condițiile în care această preluare a fost una faptică, fără temei legal, în temeiul art. 2 alin. 2 din Legea nr. 10/2001 republicată, foștii proprietari păstrându-și calitatea de proprietari asupra imobilului în litigiu.

Așa cum s-a prevăzut prin art. 2.6 din H.G.R. nr. 250/2007, la art. 2 alin. 1 lit. i din Legea nr. 10/2001 se statuează competența entității investite cu soluționarea notificării de a califica, în cadrul procedurii administrative de soluționare a notificării, împrejurarea că preluarea s-a făcut fără titlu valabil, fără a mai fi necesară parcurgerea unei alte proceduri care ar implica preexistența unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, pronunțate în temeiul art. 6 alin. 3 din Legea nr. 213/1998 cu modificările și completările ulterioare.

Prin art. 1 lit. f din H.G. nr. 250/2007 s-a statuat că indisponibilizările generate de calificarea regimului de proprietate prin actele subsidiare emise în temeiul Legii nr. 213/1998 nu prezintă relevanță în cursul procedurii administrative de soluționare a notificărilor.

Art. 10 din Legea nr. 10/2001 republicată, prevede că în situația imobilelor preluate în mod abuziv și ale căror construcții edificate pe acestea au fost demolate total sau parțial, restituirea în natură se dispune pentru terenul liber și pentru construcțiile rămase nedemolate, iar pentru construcțiile demolate și terenurile ocupate măsurile reparatorii se stabilesc prin echivalent.

Alin. 2 al aceluiași art. 10 stipulează că în cazul în care pe terenurile pe care s-au aflat construcții preluate în mod abuziv s-au edificat noi construcții, autorizate, persoana îndreptățită va obține restituirea în natură a părții de teren rămase liberă, iar pentru suprafața ocupată de construcții

noi, cea afectată servituților legale și altor amenajări de utilitate publică ale localităților urbane și rurale, măsurile reparatorii se stabilesc în echivalent.

Art. 10 alin. 3 arată că se restituie în natură terenurile pe care s-au ridicat construcții neautorizate în condițiile legii după data de 1 ianuarie 1990, precum și construcții ușoare sau demontabile.

În sfârșit, potrivit alin. 4 al aceluiași art. 10 se restituie în natură inclusiv terenurile fără construcții afectate de lucrări de investiții de interes public aprobate, dacă nu a început construcția acestora, ori lucrările aprobate au fost abandonate.

În conformitate cu prevederile art. 16 alin. 1 din Legea nr. 10/2001 republicată, ca urmare a modificărilor ce i-au fost aduse prin O.U.G. nr. 209/2005, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 263/2006, în situația imobilelor având destinațiile arătate în anexa nr. 2 lit. a din Titlul I al Legii nr. 247/2005, care face parte integrantă din prezenta lege, necesare și afectate exclusiv și nemijlocit activităților de interes public, de învățământ, sănătate, ori social-culturale, foștilor proprietari sau, după caz, moștenitorilor acestora, li se restituie imobilul în proprietate cu obligația de a-i menține afectarea pe o perioadă de până la 3 ani, pentru cele arătate la pct. 3 și 4 din anexa nr. 2 lit. a din Titlul I al Legii nr. 247/2005 sau, după caz, de până la 5 ani de la data emiterii deciziei sau a dispoziției, pentru cele arătate la pct. 1 și 2 din anexa nr. 2 lit. a din Titlul I al Legii nr. 247/2005.

În anexa nr. 2 din Titlul I al Legii nr. 247/2005, la lit. a sunt menționate imobile ocupate de unități și instituții de învățământ din sistemul de stat (grădinițe, școli, licee, colegii, școli profesionale, școli postliceale, instituții de învățământ superior).

În consecință, prin prisma textelor legale mai sus invocate, și care stipulează clar îndreptățirea persoanei de a obține restituirea în natură a imobilului ce se încadrează în prevederile art. 16 alin. 1 coroborat cu prevederile anexei nr. 2 lit. a din Titlul I al Legii nr. 247/2005, nu poate fi primită susținerea apelantului în sensul că acest teren nu poate fi restituit în natură. De altfel, nu este numai o îndreptățire a fostului proprietar ori a moștenitorilor acestuia, de a obține în natură un astfel de imobil, dar în același timp este o și obligație a deținătorului imobilului, respectiv a entității investită cu soluționarea notificării, de a restitui acest imobil în natură în favoarea solicitantului, desigur cu condiția ca acesta să-i păstreze afectarea pentru perioada de timp prevăzută de anexa 2 lit. a din Titlul I al Legii nr. 247/2005.

Pe de altă parte nu se justifică efectuarea unei expertize pentru a se stabili individualizarea terenului, așa cum pretinde nefondat apelantul, câtă vreme, din adresa nr. 733470/452/19.10.2005 emisă de Consiliul Local al municipiului Cluj-Napoca – Direcția Fondul Imobiliar de Stat, rezultă clar că terenul în litigiu se încadrează în prevederile art. 16 din Legea nr. 10/2001, fiind liber de construcții și fiind folosit ca teren de joacă, iar accesul la acest teren se face separat de terenul aferent Colegiului Tehnic de Construcții Anghel Saligny, și câtă vreme acest teren a fost identificat, atât din punct de vedere al suprafeței faptice existente, cât și din punct de vedere al amplasamentului topografic și al cărții funciare în care este înscris, de însuși Consiliul Local Cluj-Napoca, cu ocazia întocmirii listei imobilelor ce intră sub incidența art. 16 alin. 2 din Legea nr. 10/2001.

De altfel, nicăieri în fața primei instanțe pârâtul apelant nu a solicitat instanței să dispună efectuarea unei expertize pentru individualizarea terenului, deși, dacă dorea administrarea unei atare probe, aceasta trebuia solicitată în condițiile art. 167 alin. 2 C. Proc. Civ. nesolicitarea acestei probe în termenul procedural prevăzut de textul legal mai sus invocat atrăgând incidența în cauză a prevederilor art. 292 alin. 1 teza I C. Proc. Civ..

Împrejurarea că terenul de sport face parte din cadrul unei instituții de învățământ din sistemul de stat, fiind amenajat pe o platformă betonată în curtea respectivei instituții de învățământ, conduce la ideea că aceasta este într-adevăr o amenajare de utilitate publică, fiind destinată pentru desfășurarea activităților de învățământ, însă, modificările aduse art. 16 din Legea nr. 10/2001, prin

Legea nr. 247/2005, impun restituirea în natură a unor astfel de terenuri afectate de o amenajare de utilitate publică.

Din procesul-verbal privind starea de fapt a imobilului în litigiu, încheiat la data de 25.11.2005 de către Comisia Tehnică de aplicare a Legii nr. 10/2001 de pe lângă Consiliul Local al municipiului Cluj-Napoca rezultă faptul că acest teren este liber de construcții definitive, nu este ocupat de spații verzi, de alei pietonale și auto, de parcări sau de garaje.

Art. 6.1 alin. 2 din H.G. nr. 250/2007 prevede că în cursul procedurii administrative de soluționare a notificărilor nu prezintă relevanță afectarea juridică actuală a imobilelor solicitate, fiind fără relevanță juridică calificările Legii nr. 213/1998, sau alte acte normative subsidiare acestora; pentru aceste considerente, deținătorul imobilului care, la data soluționării notificării, este calificat ca fiind bun proprietate publică, are competența de a dispune restituirea bunului în natură, fără a mai fi necesară parcurgerea procedurii prevăzută de Legea nr. 213/1998 cu modificările și completările ulterioare.

În consecință, dacă legea permite și chiar impune obligația restituirii în natură a unui bun, ce constituie proprietate publică, cu atât mai mult este posibilă restituirea în natură a unui imobil afectat de o amenajare de utilitate publică.

Așa fiind, în temeiul considerentelor mai sus expuse și a prevederilor art. 296 Cod proc.civ., Curtea a respins ca nefondat apelul, cu consecința menținerii sentinței apelate ca fiind legală și temeinică. (Judecător Carmen-Maria Conț)

Legea nr. 10/2001. Nedeschiderea unui nou termen pentru depunerea notificărilor prin Legea nr. 247/2005

Redeschiderea unui termen pentru depunerea notificărilor în temeiul Legii nr. 10/2001 nu poate fi admisă pe cale de interpretare, ci trebuie afirmată expres de către legiuitor.

Or, prin Legea nr. 247/2005 nu s-a prevăzut expres aceasta, ceea ce înseamnă că opțiunea legii nu a fost aceea de a deschide posibilitatea formulării unor noi notificări privitoare la imobilele guvernate de Legea nr. 10/2001, ci doar de a îngădui soluționarea notificărilor anterior depuse și prin raportare la noile reglementări.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 301/A din 14 septembrie 2007

Prin sentința civilă nr. 160 din 1 martie 2007 a Tribunalului Cluj, a fost respinsă acțiunea civilă înaintată de reclamantul O.I. împotriva pârâților Municipiul Cluj-Napoca și SC M.R.P.P. SRL Cluj-Napoca, având ca obiect: obligarea pârâtului de rândul 1 la a emite dispoziție prin care, în temeiul Legii nr. 247/2005, să-i restituie reclamantului, în natură, terenul din Cluj-Napoca, str. A.; să se constate că urmare a acestei restituirii în natură reclamantul este de drept substituit în locul Consiliului Local al municipiului Cluj-Napoca în contractul de asociere în participațiune nr. 20188/1997 și a actului adițional nr. 3/2003 încheiat între pârâți în privința cotei de 936 mp din totalul de 2400 mp al terenului litigios; să i se acorde reclamantului măsuri reparatorii în echivalent pentru suprafața de 402 mp teren care nu se poate restitui în natură.

Totodată a fost respinsă excepția lipsei calității procesuale active a reclamantului.

Pentru a hotărî astfel prima instanță a avut în vedere, în esență, următoarele:

Prin Decretul nr. 31/1982 a fost expropriată de la părinții reclamantului, suprafața de 632 mp din terenul situat în Cluj-Napoca, str. A., înscris în CF nr. 19701 Cluj nr.top. 11944, 11945, precum și construcția existentă pe acest teren.

Prin Decretul nr. 424/1978 a fost expropriată de la antecesorii reclamantului suprafața de 720 mp teren din același imobil.

Reclamantul a solicitat în baza Legii nr. 10/2001 restituirea imobilelor sus-arătate, însă prin dispoziția nr. 2516/13.10.2005 a Primarului municipiului Cluj-Napoca, neatacată de către reclamant, notificarea a fost soluționată în sensul respingerii ei.

Prin intrarea în vigoare a Legii nr. 247/2005 reclamantul a solicitat, raportat la prevederile ei care modifică și completează legile nr. 19/1999, nr. 169/1997 și nr. 1/2000 privitoare la fondul funciar, restituirea a 1335 mp teren agricol situat în Cluj-Napoca, str. A.

Raportat la această din urmă cerere reclamantul a promovat prezenta acțiune, însă ea nu poate fi admisă câtă vreme, pe de o parte, cererea de restituire se întemeiază pe legile fondului funciar, iar pe de altă parte Legea nr. 247/2005 nu a modificat termenul de depunere a notificărilor prevăzut de art. 22 din Legea nr. 10/2001, fiind oferită doar posibilitatea formulării unor noi cereri exclusiv în temeiul legilor fondului funciar.

Prezenta acțiune civilă nu s-a întemeiat însă pe aceste legi, astfel că atâta vreme cât dispoziția nr. 2516/2005 a Primarului municipiului Cluj-Napoca nu a fost desființată, iar Legea nr. 247/2005 nu a acordat un nou termen pentru formularea de notificări în temeiul Legii nr. 10/2001, pretențiile reclamantului nu pot fi primite.

Împotriva acestei sentințe reclamantul O.I. a declarat apel, solicitând desființarea ei și trimiterea cauzei pentru rejudecare în fond la Tribunalul Cluj, deoarece:

a) Instanța de fond a încălcat principiul contradictorialității, căci acțiunea reclamantului a fost respinsă pentru considerentul că Legea nr. 247/2005 nu ar prevedea posibilitatea formulării unor noi cereri de restituire a imobilelor vizate de Legea nr. 10/2001, această problemă de drept nu a fost pusă în discuția părților, fiind afectat dreptul reclamantului la un proces just și echitabil în sensul dispozițiilor art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

b) Prima instanță a pronunțat o hotărâre netemeinică și nelegală, fiind de văzut că deși în textele modificatoare ale Legii nr. 10/2001 conținute în Legea nr. 247/2005 nu s-a stipulat expres prelungirea termenului de depunere a notificărilor, nu s-ar putea trage însă concluzia la care a ajuns prima instanță. Astfel, modificările aduse Legii nr. 10/2001 prin Titlul I al Legii nr. 247/2005 nu și-ar mai găsi aplicabilitate practică. Interpretarea rațională a prevederilor legale în discuție trimite la concluzia că termenul de 12 luni prevăzut de art. 22 din Legea nr. 10/2001 a fost implicit repus în funcțiune pentru a se asigura celor interesați posibilitatea de a formula noi notificări prin raportare la versiunea modificată și completată a Legii nr. 10/2001.

În speță, notificarea formulată inițial de către reclamant a fost respinsă sub motivul că acesta nu a făcut dovada dreptului de proprietate al părinților săi la data preluării imobilului litigios, deși în raport de prevederile art. 22¹ din Legea nr. 10/2001 modificată prin Legea nr. 247/2005 reclamantul apare ca îndreptățit la măsuri reparatorii.

Prin întâmpinare, Municipiul Cluj-Napoca a solicitat respingerea apelului ca nefondat.

Cu privire la acest apel Curtea a avut în vedere următoarele:

Exigențele procesuale asociate principiului contradictorialității și, prin aceasta, principiului dreptului la apărare, impus ca, privitor la orice chestiune de fapt sau drept în legătură cu soluționarea unui proces, fie ea invocată de către părți ori ridicată de instanță din oficiu, părților să li se asigure în mod efectiv posibilitatea de a-și spune punctul de vedere.

O asemenea abordare se află, într-adevăr, printre acelea de natură a le garanta părților un proces echitabil, astfel că încălcarea principiului în discuție se constituie, în cazul prejudicierii părții interesate conform art. 105 alin. 2 Cod proc.civ., într-o cauză de anulare a hotărârii judecătorești.

În cauză, prima instanță nu a pus în discuția părților împrejurarea că Legea nr. 247/2005 nu prevede posibilitatea formulării unei noi cereri de restituire în natură a imobilelor situate sub incidența Legii nr. 10/2001, deși aceasta s-a constituit într-unul din principalele motive care au întemeiat soluția de respingere a acțiunii reclamantului.

Prin aceasta, dreptul la apărare al reclamantului a fost încălcat, iar față de faptul că prin motivele de apel această încălcare a fost invocată, prezenta Curte, găsim întemeiat acest motiv de apel, urmează a anula sentința.

Nu se justifică însă, așa cum apelantul a cerut, trimiterea cauzei la prima instanță pentru rejudecare în fond, căci o asemenea soluție este îngăduită exclusiv în ipotezele prevăzute de art. 297 alin. 1 Cod proc.civ. Or, nici una dintre acestea nu este prezentă în cauză, nefiind vorba nici despre facerea judecării în lipsa reclamantului ce nu ar fi fost legal citat, nici despre rezolvarea procesului de către prima instanță fără a intra în cercetarea fondului, căci fondul procesului a fost cercetat.

Prin urmare, admiterea apelului se va dispune în baza prevederilor art. 297 alin. 2 Cod proc.civ., cu consecința anulării sentinței și judecării fondului de către Curtea de Apel.

Procedând la judecarea acțiunii, Curtea o găsește neîntemeiată pentru cele ce se vor arăta în continuare:

Solicitând obligarea pârâtului Municipiul Cluj-Napoca, prin Primar, la a emite o dispoziție prin care, în temeiul Legii nr. 247/2005, să dispună restituirea în natură a părții din terenul expropriat de la părinții reclamantului în baza Decretului nr. 31/1982 al Consiliului de Stat al R.S.R., precum și acordarea de măsuri reparatorii în echivalent (un alt teren sau despăgubiri bănești) pentru partea de 402 mp din terenul expropriat ce nu poate fi restituită în natură, reclamantul a invocat formularea de către el, la Primăria municipiului Cluj-Napoca, a cererii înregistrate sub nr. 80771/304/16.11.2005.

În motivele de fapt ale cererii de chemare în judecată se arată, între altele, că la această cerere reclamantul nu a primit nici un răspuns, deși termenul de 60 zile prevăzut de lege se află depășit.

În ce privește motivarea în drept a cererii de chemare în judecată sunt invocate dispozițiile art. 14, art. 22 și art. 23 alin. 1 din Legea nr. 10/2001, ceea ce evidențiază, cu îndestulătoare claritate, că reclamantul a înțeles să-și fondeze acțiunea pe dispozițiile (completate și/sau modificate prin Legea nr. 247/2005) ale Legii nr. 10/2001.

Astfel fiind, rămâne a se observa însă că cererea, înregistrată de către reclamant la Primăria municipiului Cluj-Napoca sub nr. 80771/304/16.11.2005 este una „... de reconstituire a dreptului de proprietate asupra terenului conform Legii nr. 247/22 iulie 2005, pentru modificarea și completarea Legilor fondului funciar nr. 18/1991, 169/1997 și 1/2000”, iar nu una care să tindă la valorificarea unor dispoziții ale Legii nr. 10/2001.

Într-o asemenea situație, nesoluționarea sus-evocatei cereri nu ar putea fi supusă controlului instanței de judecată de pe temeiul art. 22 și următoarele din Legea nr. 10/2001, în forma republicată, la 2 septembrie 2005, căci fundamentul juridic al cererii înregistrate la Primăria municipiului Cluj-Napoca sub nr. 80771/304/16.11.2005 a fost altul, anume acela reprezentat de dispoziții cuprinse în legile fondului funciar, iar nu în Legea nr. 10/2001.

În ce privește susținerile reclamantului privitoare la oportunitatea unei interpretări a dispozițiilor cuprinse în Titlul I al Legii nr. 247/2005 care să trimită la concluzia că, implicit, termenul de 12 luni recunoscut de art. 22 din această din urmă lege pentru facerea notificărilor ar fi fost „repus în funcțiune”, Curtea înțelege a arăta că redeschiderea unui termen de natura celui în discuție nu poate fi dedusă pe cale de interpretare, ci afirmată expres de către legiuitor.

Or, prin Legea nr. 247/2005 nu s-a prevăzut expres aceasta, ceea ce înseamnă că opțiunea legii nu a fost aceea de a deschide posibilitatea formulării unor noi notificări privitoare la imobilele guvernate de Legea nr. 10/2001, ci doar de a îngădui soluționarea notificărilor anterior depuse și prin raportare la noile reglementări.

Când legiuitorul a dorit să deschidă un nou termen la îndemâna părților interesate, a făcut-o expres, precum, spre exemplu, în situațiile prevăzute prin art. II din Titlul II al Legii nr. 247/2005, art. II din Titlul III ale aceleiași legi și art. III din Titlul VI al legii.

Cum o prevedere similară nu se referă și la imobilele situate sub incidența Legii nr. 10/2001, concluzia de tras, sprijinită pe interpretarea teleologică, dar și sistematică, a Legii nr. 247/2005, nu

poate fi alta decât aceea preferată de Curte, legiuitorul asumându-și în mod suveran implicațiile socio-juridice ale nedeschiderii unui nou termen de restituire a imobilelor conform Legii nr. 10/2001.

În fine, observă Curtea și că atâta vreme cât, în ce privește cererea pe care reclamantul o formulase în baza Legii nr. 10/2001, în temeiul prevăzut de art. 22, Primarul municipiului Cluj-Napoca a emis dispoziția de soluționare a ei (sub nr. 2516) în data de 13 octombrie 2005 (f. 31 dosar Tribunal), deci ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 247/2005 și, deci, a modificării unora din prevederile Legii nr. 10/2001, reclamantul avea posibilitatea de a ataca în justiție, în termenul legal, această dispoziție, invocând în favoarea sa inclusiv noile prevederi ale art. 22¹ introdus prin Legea nr. 247/2005.

În pofida acestei posibilități, reclamantul nu a atacat dispoziția Primarului, preferând formularea unei cereri de reconstituire a proprietății întemeiată juridic pe prevederi ale legilor fondului funciar, așa cum s-a arătat mai sus.

Față de cele ce preced, acțiunea reclamantului a fost, deci, respinsă. (Judecător Valentin Mitea)

Legea nr. 10/2001. Momentul inițial al termenului reglementat de art. 25 alin.(1)

Termenul de 60 de zile prevăzut de art. 25 alin.(1) din Legea nr. 10/2001 republicată pentru îndeplinirea obligației unității deținătoare de a se pronunța asupra cererii de restituire, poate avea două date de referință: fie data depunerii notificării, fie data depunerii actelor doveditoare.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 445/A din 10 decembrie 2007

Prin sentința civilă nr.301 din 13 aprilie 2007 a Tribunalului Cluj, s-a admis acțiunea civilă formulată de reclamantul **B.O.** în contradictoriu cu pârâta **Agenția Domeniilor Statului**, având ca obiect obligație de a face, și în consecință pârâta Agenția Domeniilor Statului a fost obligată să emită în favoarea reclamantului B.O. dispoziție motivată de soluționare a notificării înregistrate sub nr. 6029 din 30.12.2005 la Primăria comunei Mihai Viteazu și înaintată pârâtei cu adresa nr. 4396 din 13.09.2006.

S-a respins capătul de cerere având ca obiect obligarea pârâtei la plata daunelor cominatorii.

S-a respins acțiunea față de pârâții **Primarul Comunei Mihai Viteazu și Comisia De Aplicare a Legii nr. 10/2001 Mihai Viteazu**, ca fiind înaintată împotriva unor persoane fără calitate procesuală pasivă.

Pârâta Agenția Domeniilor Statului a fost obligată să plătească în favoarea reclamantului cheltuieli de judecată în sumă de 700 lei.

Pentru a pronunța această hotărâre, prima instanță a reținut că prin notificarea înregistrată la Primăria comunei Mihai Viteazu sub nr. 6029 din 30.12.2005, reclamantul a solicitat restituirea în natură a imobilului curte și grădină în suprafață de 2458 m.p. situat în comuna Mihai Viteazu nr. 881, înscris în C.F. nr. 1257 Mihai Viteazu, A+3, nr. top 61/1 și a clădirii cu destinația de "dispensar veterinar" și a terenului aferent în suprafață de 1608 m.p., ambele situate în comuna Mihai Viteazu, înscrise în aceeași carte funciară, sub A+ 1, cu nr. top 60/b/1.

Din Adresa nr. 4396 din 13.09.2006 emisă de Primarul comunei Mihai Viteazu rezultă că notificarea a fost înaintată Agenției Domeniilor Statului împreună cu documentația aferentă. Până la data sesizării instanței, notificarea nu a fost soluționată.

Raportat la cele ce preced, tribunalul a apreciat că acțiunea reclamantului este întemeiată.

Dispozițiile art. 25 din Legea nr.10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, instituie o procedură administrativă obligatorie și prealabilă sesizării instanței de judecată în temeiul art. 26 alin.3.

În cadrul procedurii menționate, în speță, Agenția Domeniilor Statului, are obligația de a soluționa notificarea, reclamantul având posibilitatea de a formula plângere împotriva dispoziției motivate.

Caracterul obligatoriu al procedurii administrative rezultă neîndoiește din lege, dar aceasta nu constituie obstacol în accesul liber la justiție, potrivit art. 21 din Constituția României și art. 6 C.E.D.O., notificatorii având dreptul de a se adresa instanței pentru obligarea entității investite cu soluționarea notificării la emiterea dispoziției sau deciziei.

Împotriva acestei sentințe pârâta Agenția Domeniilor Statului a declarat apel în termen legal solicitând instanței admiterea acestuia, schimbarea hotărârii atacate în sensul respingerii acțiunii formulate de reclamant.

Analizând sentința criticată prin prisma motivelor de apel invocate și a apărărilor formulate, Curtea a reținut următoarele :

Reclamantul B.O. jr., în calitate de succesori al fostului proprietar tabular B.M., prin notificarea expediată la data de 20.07.2001, prin intermediul executorului judecătoresc, a solicitat restituirea în natură a imobilului ce aparține antecesorului său, înscris în CF nr.567 Mihai Viteazu nr.top.60/b și nr.top.61 situat în com.Mihai Viteazu nr.881, jud.Cluj.

Imobilul mai sus arătat a trecut în proprietatea Statului Român cu titlu de expropriere, în baza adresei Ocolului Agricol Mihai Viteazu nr.387/15.09.1947 și a tabelului anexă.

Prin adresa nr.6029/23.01.2006, Primarul com.Mihai Viteazu îi aduce la cunoștință reclamantului că pentru soluționarea notificării mai trebuie depuse, de urgență, următoarele acte: extrasul CF nr.1257 Mihai Viteazu actualizat și legalizat; declarația autenticată că nu a primit despăgubiri pentru imobil; adresa ocolului Agricol Mihai Viteazu nr.389/05.09.1947.

În baza OUG nr.89/2004 aprobată prin Legea nr.111/2005 imobilul în litigiu în care funcționează dispensarul sanitar veterinar Mihai Viteazu și terenul aferent a trecut din proprietatea privată a statului și din administrarea Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale, în administrarea Agenției Domeniilor Statului în scopul vânzării acestuia.

Pentru acest motiv, prin adresa nr.4396/13.09.2006, Primarul com.Mihai Viteazu, a trimis în original, întreaga documentație la Legea nr.10/2001 a reclamantului către Agenția Domeniilor Statului.

Ulterior, la data de 14.09.2006 reclamantul a depus și o extindere de acțiune față de pârâta Agenția Domeniilor Statului.

Cererea de chemare în judecată și extinderea de acțiune au fost comunicate cu pârâta Agenția Domeniilor Statului la data de 02.04.2007.

Conform art.25 alin.1 din Legea nr.10/2001, republicată, în termen de 60 de zile de la înregistrarea notificării sau, după caz, de la data depunerii actelor doveditoare potrivit art.23, unitatea deținătoare este obligată să se pronunțe, prin decizie, sau, după caz, prin dispoziție motivată, asupra cererii de restituire în natură.

Termenul de 60 de zile pentru îndeplinirea obligației unității deținătoare de a se pronunța asupra cererii de restituire poate avea două date de referință: fie data depunerii notificării, fie data depunerii actelor doveditoare.

Pârâta apelantă a susținut că în posesia ei nu se găsesc notificarea de revendicare și înscrisurile care atestă calitatea de moștenitor al reclamantului.

Pentru a verifica susținerea pârâtei apelante, instanța a dispus efectuarea unei adrese la Primăria com.Mihai Viteazu pentru a comunica dacă aceste înscrisuri au fost comunicate pârâtei.

Drept urmare, prin adresa nr.7926/03.12.2007, Primarul com.Mihai Viteazu a transmis instanței că prin adresa nr.4396/13.09.2006 a trimis pârâtei Agenția Domeniilor Statului toate documentele care au stat la baza notificării privind restituirea în natură a imobilului și a terenului aferent dispensarului veterinar de pe raza com.Mihai Viteazu, făcută de reclamantul B.O.

Având în vedere că întreaga documentație în baza Legii nr.10/2001 depusă de reclamant a fost comunicată pârâtei apelante prin adresa nr.4396/13.09.2006, iar în speță, nu a intervenit

prorogarea termenului legal de 60 de zile pentru îndeplinirea obligației de a se pronunța asupra notificării prin acordul expres sau tacit al persoanei îndreptățite în condițiile art.25.1 alin.4 din HG nr.250/2007, Curtea a respins apelul pârâtei ca nefondat și, în consecință, a menținut ca fiind legală și temeinică sentința criticată. (Judecător Anca Adriana Pop)

Legea nr. 10/2001. Data comunicării dispoziției emise în baza acestei legi. Consecințe

Potrivit art. 24 alin.(7) din Legea nr. 10/2001 în redactarea inițială, devenit art. 26 după republicarea Legii, decizia sau dispoziția poate fi atacată în instanță în termen de 30 de zile de la data comunicării. Data comunicării în nici un caz nu coincide și nu este identică cu data expedierii dispoziției către reclamant, știut fiind că simpla expediere a unui act nu poate fi confundată cu primirea efectivă a respectivului act de către destinatar, relevanță juridică prezentând nu data expedierii, ci data la care destinatarul a primit efectiv, și a semnat de primire, acel act.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr200/A din 7 iunie 2007

Prin sentința civilă nr. 206/14/03.2007, pronunțată de Tribunalul Cluj, s-a admis acțiunea formulată de contestatorul P.D.A., în contradictoriu cu intimatul Primarul municipiului Cluj-Napoca și, în consecință, s-a anulat dispoziția nr. 3158/2001; s-a dispus restituirea în natură către contestator a imobilului situat în Cluj-Napoca, str. E. nr. 108, înscris în CF nr. 9659 Cluj, nr.top. 10213; intimatul a fost obligat la 200 lei cheltuieli de judecată în favoarea contestatorului.

Pentru a pronunța această soluție, instanța de fond a reținut în considerentele sentinței faptul că, prin dispoziția atacată, s-a respins cererea reclamantului, de restituire în natură a imobilului menționat în dispozitivul sentinței, constând din două corpuri de clădire și teren în suprafață de 1397 mp, pe motiv că cele două corpuri de clădire au fost împărțite în patru apartamente, care au fost vândute chiriașilor în baza Legii nr. 112/1995, reclamantului acordându-i-se măsuri reparatorii prin echivalent.

Având în vedere că prin decizia civilă nr. 369/A/2004 a Curții de Apel Cluj, s-a constatat nulitatea absolută a contractelor de vânzare-cumpărare încheiate de Consiliul Local Cluj-Napoca cu privire la cele patru apartamente din imobilul ce a făcut obiectul notificării, pe motiv că titlul statului nu a fost valabil, acțiunea reclamantului este întemeiată în baza art. 26 și art. 9 din Legea nr. 10/2001.

Împotriva acestei sentințe a declarat apel, în termen legal, pârâțul Primarul municipiului Cluj-Napoca, solicitând admiterea apelului și modificarea sentinței apelate, în sensul respingerii acțiunii reclamantului ca fiind tardiv introdusă.

Apelul este nefondat.

Inițial, prin acțiunea ce a format obiectul dosarului nr. 123/200X pe rolul Tribunalului Cluj, reclamantul a solicitat, în principal, constatarea nulității absolute a contractelor de vânzare-cumpărare încheiate pentru imobilul situat în Cluj-Napoca, str. E. nr. 108 (fost nr. 92), înscris în CF nr. 9659 Cluj, nr.top. 10213, însă ulterior, la data de 4 februarie 2002, tot în dosar nr. 599/2002, reclamantul și-a extins și precizat acțiunea, arătând că înțelege să atace și dispoziția emisă de Primarul municipiului Cluj-Napoca, având nr. 3158/28.11.2001, dispoziție ce i-a fost comunicată reclamantului la data de 23.01.2002, și prin care i-a fost respinsă cererea de restituire în natură a acestui imobil, pe motiv că imobilul a fost împărțit în patru apartamente care au fost vândute chiriașilor în baza Legii nr. 112/1995.

Potrivit art. 24 alin. 7 din Legea nr. 10/2001 în redactarea inițială, redevenit art. 26 după republicarea legii, decizia sau dispoziția poate fi atacată în instanță în termen de 30 de zile de la data comunicării.

În speță, dispoziția atacată i-a fost efectiv comunicată reclamantului, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, așa cum rezultă din xerocopia plicului aflat la dosarul fond, la data de 23 ianuarie 2002, data poștei, din adresa nr. 2194/452/17.01.2002 emisă de Consiliul Local Cluj-Napoca – D.F.I.S. – Serviciul Evidență Imobile, rezultând faptul că la data de 23 ianuarie 2002, practic i-a fost recomunicată această dispoziție reclamantului, prin scrisoare recomandată, ca urmare a solicitării formulate de reclamant de a i se retrimite această dispoziție.

Prin urmare, singura dovadă certă a comunicării dispoziției atacate cu reclamantul și a luării la cunoștință de către reclamant a conținutului acestei Dispoziții, este conferită de adresa sus menționată și de xerocopia plicului prin care reclamantului i-a fost comunicată prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire respectiva dispoziție, aceste dovezi atestând împrejurarea că data certă a comunicării este 23.01.2002.

Raportat la această dată certă a comunicării dispoziției atacate cu reclamantul, 23.01.2002, plângerea prin care reclamantul a înțeles să atace dispoziția nr. 3158/2001, formulată la data de 04.02.2002, este evident promovată în termenul legal de 30 de zile reglementat de textul legal mai sus invocat.

Nu poate fi primită susținerea pârâtului apelant conform căreia, în realitate, dispoziția ar fi fost comunicată reclamantului la 29 noiembrie 2001, câtă vreme din adresa nr. 3658/28.11.2001 a Consiliului Local Cluj-Napoca - Comisia pentru aplicarea Legii nr. 10/2001, rezultă împrejurarea că la 28 noiembrie 2001 a fost doar expediată către reclamant această dispoziție, știut fiind faptul că simpla expediere nu echivalează și cu ajungerea actului expediat la destinatar, respectiv, nu poate înlocui primirea respectivului act de către destinatar printr-o confirmare de primire.

De asemenea, împrejurarea că în borderoul pentru corespondență nr. 2437/29.11.2001, întocmit de Primăria municipiului Cluj-Napoca apare mențiunea că la data de 29.11.2001 s-ar fi expediat către reclamant dispoziția atacată, nu este suficientă și nu este de natură să argumenteze susținerea apelantului, în sensul că data expedierii către reclamant ar fi una și aceeași cu data primirii efective de către reclamant a dispoziției atacate.

În niciun caz simpla expediere a unui act nu poate fi confundată cu primirea efectivă a respectivului act de către destinatar, relevanță juridică prezentând nu data expedierii, ci data la care destinatarul a primit efectiv, și a semnat de primire, respectivul act.

În consecință, neexistând nici o dovadă în sensul că reclamantul ar fi primit anterior datei de 23.01.2002 dispoziția atacată, ca urmare a expedierii pretins intervenită la 29.11.2001, Curtea constată că singura dată certă a momentului la care reclamantul a primit efectiv dispoziția atacată este data de 23.01.2002, dată raportat la care plângerea este promovată în termen legal.

Apelantului îi revenea obligația – față de susținerea sa că plângerea ar fi tardivă -, obligație impusă de art. 1169 Cod civ., să facă dovada indubitabilă a faptului că dispoziția atacată i-a fost comunicată reclamantului și că acesta a primit efectiv dispoziția, anterior datei de 23.01.2002.

Or, o atare dovadă nu a fost făcută de către apelant.

Pe cale de consecință Curtea a înlăturat susținerea apelantului, conform căreia plângerea promovată de reclamant ar fi fost tardiv introdusă.

Așa fiind, pentru considerentele anterior expuse, în temeiul art. 295, art. 296 Cod proc.civ., Curtea a respins ca nefondat apelul. (Judecător Carmen-Maria Conț)

Legea nr. 10/2001. Dispoziție a primarului, dată în soluționarea altei notificări, prin care s-a recunoscut calitatea de moștenitor. Drept câștigat

Împrejurarea că în soluționarea unei alte notificări a actualilor reclamânți, de asemenea întemeiată pe prevederile cu caracter reparatoriu ale Legii nr. 10/2001, Primarul a emis o dispoziție prin care reclamânților le recunoaște, ca moștenitori, calitatea de persoane îndreptățite

la măsuri reparatorii prin echivalent, se constituie într-un precedent cu valoare de drept câștigat în favoarea reclamanților.

Prin urmare, existența acestei dispoziții apare ca o dovadă ce are, singură, puterea de a fi folosită în susținerea calității reclamanților de persoane îndreptățite.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 303/A din 14 septembrie 2007

Prin sentința civilă nr. 318 din 20 aprilie 2007 a Tribunalului Cluj, s-a admis acțiunea civilă înaintată de reclamanții A.P., A.A. și A.I. în contradictoriu cu Primarul municipiului Cluj-Napoca și în consecință:

S-a dispus anularea dispoziției nr. 1404/12.01.2007 a Primarului municipiului Cluj-Napoca.

A fost obligat pârâtul să emită în favoarea reclamanților o nouă dispoziție prin care să propună acordarea de despăgubiri în condițiile legii speciale privind regimul de stabilire și plată a despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv - Titlul VII din Legea nr. 247/2005 – având în vedere despăgubirile acordate la expropriere, pentru imobilul situat în Cluj-Napoca, arător la Rotația II, înscris în CF 20680 Cluj, cu nr.top. 21836, teren în suprafață de 2.440 mp.

Cererea pentru obligarea pârâtului Primarul municipiului Cluj-Napoca la plata cheltuielilor de judecată a fost respinsă.

Pentru a hotărî astfel prima instanță a avut în vedere, în esență, următoarele:

Prin dispoziția nr. 1404 din 17 ianuarie 2007 a Primarului municipiului Cluj-Napoca a fost respinsă notificarea formulată de actualii reclamanți în temeiul Legii nr. 10/2001 pentru terenul situat în Cluj-Napoca, arător la Rotația II, în cuprinsul dispoziției arătându-se că nu s-a făcut dovada calității de persoane îndreptățite la măsuri reparatorii, respectiv a calității de moștenitori după proprietarul tabular al imobilului.

Conform înscrierilor din cartea funciară, asupra imobilului cu nr.top. 21836 a avut calitatea de proprietar (sub B+1) soția lui A.G., născută R.V., reclamanții fiind moștenitorii acesteia, în calitate de descendenți de gradul I.

În același timp, este de văzut că prin dispoziția nr. 3575/26.02.2007 a Primarului municipiului Cluj-Napoca reclamanților li s-au stabilit măsuri reparatorii în condițiile Titlului VII al Legii nr. 247/2005 pentru un alt imobil ce le-a aparținut lui A.V. și A.V., iar prin dispoziția nr. 3576/26.02.2007 pentru un imobil ce i-a aparținut lui A.G., ceea ce înseamnă că, anterior, reclamanților le-a fost deja recunoscută calitatea de moștenitori după A.V.

Prin urmare, reclamanților trebuie să li se recunoască dreptul la măsuri reparatorii și cu privire la imobilul din prezentul litigiu.

Împotriva sentinței a declarat apel Primarul municipiului Cluj-Napoca, solicitând schimbarea ei în sensul respingerii acțiunii reclamanților, deoarece:

- Potrivit Legii nr. 10/2001 și Normelor metodologice de aplicare a acestei legi, stabilirea calității de persoană îndreptățită este atributul unității deținătoare, în vreme ce sarcina probei unei asemenea calități îi aparține persoanei care solicită măsuri reparatorii. Or, reclamanții nu au depus copii legalizate sau certificate de pe actele doveditoare referitoare la proprietate și la calitatea de moștenitor, astfel că în mod legal a fost respinsă notificarea.

- În pofida celor de mai sus, prima instanță a apreciat, raportându-se la soluția dată în cazul altor notificări privitoare la reclamanți, că aceștia au calitatea de persoane îndreptățite, ceea ce a determinat exercitarea prezentei căi de atac.

Prin întâmpinare intimății au solicitat respingerea apelului ca nefondat.

Cu privire la acest apel Curtea a avut în vedere următoarele:

Așa cum bine a apreciat prima instanță, împrejurarea că în soluționarea unei alte notificări a actualilor reclamanți, de asemenea întemeiată pe prevederile cu caracter reparatoriu ale Legii nr. 10/2001, Primarul municipiului Cluj-Napoca a emis dispoziția nr. 3575/26.02.2007, prin care

reclamanților le recunoaște calitatea de persoane îndreptățite la măsuri reparatorii prin echivalent, se constituie într-un precedent cu valoare de drept câștigat în favoarea reclamanților.

Prin urmare, existența acestei dispoziții apare ca o dovadă ce are, singură, puterea de a fi folosită în susținerea calității reclamanților de persoane îndreptățite după A.V. (născută R.), respectiv după A.G., astfel că raționamentul întrebuintat de Tribunal este justificat.

Mai mult, dovezile depuse la dosarul cauzei evidențiază și ele, fără echivoc, că reclamanții sunt descendenți, ca fii (fiice), ai lui A.V. și A.G..

Astfel fiind, rezultă că deși unitățile deținătoare sau, după caz, investite cu soluționarea notificărilor au un drept de apreciere în legătură cu stabilirea calității de persoană îndreptățită, acest drept trebuie exercitat în limitele legii și se află supus controlului exercitat de instanțele judecătorești.

Față de cele ce preced, în baza art. 296 Cod proc.civ., apelul a fost respins ca nefondat. (Judecător Valentin Mitea)

Legea nr. 10/2001. Dispoziție emisă de primar. Atacarea acestui act de către un terț. Instanța competentă

Procedura specială prevăzută de art. 26 alin.(3) din Legea nr. 10/2001 republicată, privind atacarea deciziei sau dispoziției la secția civilă a tribunalului, este conferită numai „persoanei care se pretinde îndreptățită” la restituirea în natură sau măsuri reparatorii, în timp ce terțul are deschisă doar calea acțiunii de drept comun.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 90/A din 21 martie 2007

Prin acțiunea înregistrată la Tribunalul Sălaj, reclamantul Prefectul județului Sălaj a solicitat anularea în parte a dispoziției nr.1128 din 15 iunie 2006 emisă de Primarul municipiului Zalău, în favoarea lui L.F.

Prin sentința civilă nr.2187 din 2 noiembrie 2006 a Tribunalului Sălaj, s-a respins ca nefondată acțiunea reclamantului Prefectul județului Sălaj, privind anularea parțială a dispoziției nr.1128/15.06.2005 a Consiliului local Zalău.

Împotriva acestei sentințe, a declarat apel reclamantul Prefectul județului Sălaj, solicitând casarea ei și anularea parțială a dispoziției Primarului municipiului Zalău nr.1128/2006.

Examinând apelul, curtea reține următoarele:

Prin acțiunea introductivă de instanță, reclamantul a solicitat instanței Tribunalul Sălaj, ca prin sentința ce o va pronunța, să dispună anularea parțială a Dispoziției nr.1128/15.06.2006 emisă de Primarul municipiului Zalău, în sensul reducerii întinderii cotei la care numitul L.F. este îndreptățit să i se acorde despăgubiri pentru imobilul înscris în CF nr.1597 Zalău, nr.top 552, de la 1/2 parte, la 1/3 din cota de 1/2 parte.

Potrivit art.26 alin.3 din Legea nr.10/2001, republicată, decizia sau, după caz, dispoziția motivată de respingere a notificării sau a cererii de restituire în natură poate fi atacată de persoana care se pretinde îndreptățită, la secția civilă a tribunalului în a cărei circumscripție se află sediul unității deținătoare sau, după caz, al entității investite cu soluționarea notificării, în termen de 30 de zile de la comunicare.

Această procedură a fost prevăzută de legea specială numai în favoarea persoanei îndreptățite.

În raport cu dispoziția emisă de pârâțul Primarul municipiului Zalău, persoanei îndreptățite L.F., reclamantul Prefectul județului Sălaj are calitatea de terț.

Fiind terț față de dispoziția primarului prin care s-au stabilit drepturi civile în favoarea numitului L.F., competența soluționării acțiunii în constatarea nulității absolute parțiale în primă

instanță aparține judecătoriei. Așa fiind, în baza art.297 alin.2 C.pr.civ., s-a admis apelul reclamantului împotriva sentinței, care a fost anulată în întregime și s-a trimis cauza spre competență soluționare în primă instanță, Judecătoriei Zalău.

Respectând principiul disponibilității ce guvernează procesul civil, în baza rolului activ prevăzut de art.129-130 C.pr.civ., judecătorul va pune în discuția reclamantului dacă nu se impune extinderea cadrului procesual și cu privire la unitatea administrativ-teritorială, precum și la numitul L.F., pentru a-și putea formula apărările necesare, iar hotărârea ce se va pronunța să îi fie opozabilă. (Judecător Traian Dârjan)

Acțiune promovată de un terț, având ca obiect anularea unei dispoziții emise în baza Legii nr. 10/2001. Competența de soluționare

Acțiunea în anularea unei dispoziții emise în temeiul Legii nr. 10/2001, promovată de un terț, este o acțiune în anulare de drept comun, ce cade în competența de primă instanță a judecătoriei, conform art. 1 pct. 1 C.pr.civ., raportat la art. 2 pct. 1 lit. b) C.pr.civ., iar nicidecum în competența de primă instanță a tribunalului, ca instanță specializată în soluționarea litigiilor decurgând din art. 24 alin.(7) și (8) din Legea nr. 10/2001, devenit art. 26 alin.(3) după republicarea legii.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 26/ DC din 24 iulie 2007

Prin Sentința civilă nr. 214/23.02.2007, pronunțată de Tribunalul Maramureș s-a dispus declinarea competenței materiale de soluționare a acțiunii formulate de reclamantele G.C., C.E. și R.A., în contradictoriu cu pârâții ORAȘUL VIȘEU DE SUS , PRIN PRIMAR, C.I. și C.V., în favoarea Judecătoriei Vișeu de Sus, cu motivarea că prin cererea pe care au formulat-o reclamantele au solicitat anularea a două Dispoziții emise în favoarea numiților C.I. și C.G. în baza Legii nr. 10/2001, dispoziții față de care reclamantele au calitatea de terți, aceste dispoziții constituind, în sensul art. 23 din Legea nr. 10/2001, titlu de proprietate în favoarea pârâților C.. Legea nr. 10/2001 nu conține vreo dispoziție de natură să atragă competența tribunalului în soluționarea unei astfel de acțiuni, o atare competență revenind Judecătoriei Vișeu de Sus, conform art. 1 Cod. Proc. Civ..

Prin Încheierea civilă nr. 1484/04.06.2007, pronunțată de Judecătoria Vișeu de Sus, s-a declinat competența de soluționare a aceleiași acțiuni în favoarea Tribunalului Maramureș, constatându-se totodată existența conflictului negativ de competență.

În considerentele acestei încheieri s-a reținut faptul că reclamantele nu au calitatea de terți față de Dispozițiile a căror nulitate o solicită, întrucât ele sunt fiice ale fostului proprietar tabular, calitate în care au formulat notificare în baza Legii nr. 10/2001.

Prin urmare, s-a apreciat de către instanța Judecătoriei Vișeu de Sus, că cererea proprietarului, de anulare a Dispoziției primarului, de atribuire a bunului proprietarului în favoarea unei alte persoane, este o cerere incidentală cererii sale de restituire în baza Legii nr. 10/2001, care atrage competența în primă instanță a tribunalului.

Examinând conflictul negativ de competență, în temeiul art. 22 alin. 5 C.pr.civ., Curtea a stabilit în favoarea Judecătoriei Vișeu de Sus competența materială de soluționare a prezentei acțiuni, având în vedere următoarele considerente :

Prin cererea introductivă de instanță reclamantele au solicitat constatarea nulității a două Dispoziții emise de Primarul orașului Vișeu de Sus în baza Legii nr. 10/2001, ambele emise în favoarea numiților C.I. și C.G., și anume: Dispoziția nr. 998/15.10.2002 și Dispoziția nr. 1009/28.10.2002.

Prin Dispoziția nr. 998/15.10.2002 s-a soluționat favorabil notificarea formulată de numiții C.G. și C.I. în baza Legii nr. 10/2001, în sensul că s-a aprobat în baza Legii nr. 10/2001 stabilirea

măsurilor reparatorii prin echivalent în compensarea suprafeței de 658 mp. teren, , trecută în mod abuziv în proprietatea Statului Român înainte de 22 decembrie 1989, prin atribuirea suprafeței de 450 mp. teren situat în Orașul Vișeu de Sus, str. 22 decembrie, proprietate privată a Consiliului Local, identificat prin CF nr. 371 nr. top. 412/b, CF nr. 3072 nr. top. 413/a/2, CF nr. 6672 nr. top. 412/a și CF nr. 6673 nr. top. 413/a/1.

Ulterior, prin Dispoziția nr. 1009/28.10.2002 s-a dispus modificarea Dispoziției nr. 998/15.10.2002.

Prin urmare, prin cele două Dispoziții atacate de reclamante, s-au stabilit măsuri reparatorii prin echivalent, în baza legii nr. 10/2001, în favoarea unor persoane deposedate abuziv de Statul Român anterior anului 1989, persoane îndreptățite la măsuri reparatorii în baza acestei Legi nr. 10/2001, C.G. și C.I..

Reclamantele au așadar calitatea de terți față de cele două Dispoziții, așa cum corect a reținut și Tribunalul Maramureș, împrejurare raportat la care în nici un caz ele nu pot ataca cele două dispoziții în condițiile art. 24 din Legea nr. 10/2001, redevenit art. 26 după republicarea acestei legi, și aceasta pentru simplul motiv că legea nr. 10/2001 conferă o atare posibilitate doar persoanelor îndreptățite în favoarea cărora a fost emisă respectiva dispoziție sau decizie, iar nu și unor terțe persoane.

Pe cale de consecință, doar persoana îndreptățită la măsuri reparatorii în baza Legii nr. 10/2001, și în favoarea căreia a fost emisă respectiva decizie sau dispoziție, poate ataca în instanță în condițiile art. 24 alin. 7 și 8 din Legea nr. 10/2001, redevenit art. 26 alin.3 după republicarea acestei legi, acea dispoziție sau decizie, ipoteză în care într-adevăr competența materială de soluționare ar reveni în primă instanță tribunalului în a cărui circumscripție teritorială se află sediul unității deținătoare.

În schimb, în situația în care o dispoziție sau o decizie, emisă în favoarea unei persoane îndreptățite la măsuri reparatorii în baza Legii nr. 10/2001, este atacată de către o terță persoană, alta decât cea în favoarea căreia a fost emisă dispoziția sau decizia, cenzurarea legalității și valabilității respectivei decizii sau dispoziții se va putea face doar în condițiile dreptului comun, iar în nici un caz în condițiile procedurii speciale reglementate de legea nr. 10/2001.

Terța persoană are la îndemână doar o acțiune în anulare (sau în constatarea nulității absolute) de drept comun, iar nicidecum o plângere întemeiată pe prevederile Legii nr. 10/2001, chiar dacă, prin ipoteză, terța persoană ar fi emis pretenții proprii cu privire la imobilul ce a făcut obiectul deciziei sau dispoziției atacate.

Cu atât mai mult, în situația în care terțul nu a emis pretenții proprii în legătură cu imobilul ce a făcut obiectul deciziei sau dispoziției atacate, în singura cale pe care acesta poate ataca este aceea a unei acțiuni anulare (sau în constatarea nulității absolute) de drept comun.

O atare acțiune în anulare (sau în constatarea nulității absolute) de drept comun este în competența de primă instanță a judecătoriei, conform art. 1 pct. 1 (și art. 2 pct. 1 lit. b Cod. Proc. Civ.), iar nicidecum în competența de primă instanță a tribunalului ca instanță specializată în soluționarea litigiilor decurgând din art. 24 alin. 7 și 8 din Legea nr. 10/2001, redevenit art. 26 alin.3 după republicare legii.

Este știut faptul că normele de competență sunt de strictă interpretare, astfel încât, în măsura în care prin dispoziții legale speciale nu se prevede în mod expres competența materială a altei instanțe pentru soluționarea în primă instanță a unei anumite cereri, competența revine judecătoriei, aceasta fiind instanța de drept comun în soluționarea cauzelor în primă instanță.

Dacă legiuitorul ar fi dorit, ar fi inserat în textul Legii nr. 10/2001 o dispoziție expresă prin care să stabilească în favoarea tribunalului competența de soluționare a acțiunilor în anulare (sau în constatarea nulității absolute) introduse de terți împotriva deciziilor sau dispozițiilor emise în baza aceste legi.

Or, în lipsa unei dispoziții speciale în acest sens, derogatorie de la dispozițiile de drept comun în materie de competență, competența de soluționare în primă instanță a unei acțiuni în

anulare (sau în constatarea nulității absolute) introduse de terți împotriva deciziilor sau dispozițiilor emise în baza Legii nr. 10/2001 revine judecătoriei, ca instanță de drept comun. (Judecător Carmen-Maria Conț)

***Legea nr. 10/2001. Acțiune în anularea dispoziției de restituire în natură introdusă de un terț.
Competența de soluționare***

O corectă interpretare a dispozițiilor Legii nr. 10/2001 este aceea care respectă regimul juridic al normelor de competență materială și statuează în sensul că acțiunile directe în justiție, formulate de terțe persoane, împotriva dispozițiilor de restituire în natură, examinate ca și titluri de proprietate cu forța probantă a unor înscrisuri autentice (art. 25, alin. 4, Legea nr. 10/2001) sunt de competența instanței de drept comun, respectiv a judecătoriei.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale pentru minori și familie, decizia nr. 1/DC din 18 ianuarie 2007

La data de 16 ianuarie 2006, reclamantul P.G. a sesizat Tribunalul Maramureș prin cererea introductivă înregistrată cu nr. 588/2006, formulată în contradictoriu cu pârâții H.M., H.A., D.V. și Comisia de aplicare a Legii nr. 10/2001 Baia-Mare, solicitând instanței să constate nulitatea absolută a dispoziției de restituire în natură nr. 4653/2004, emisă de Primarul municipiului Baia-Mare, în favoarea pârâtului D.V., cu privire la suprafața de 2931 mp teren, identificată în CF 17145, cu nr.top. 2708/220; să se constate nulitatea absolută a contractului de vânzare-cumpărare autentificat cu nr. 4799/2005, să dispună rectificarea înscrisurilor în cartea funciară, în sensul radierii dreptului de proprietate al cumpărătorului și reînscrierii în favoarea fostului proprietar, R.S..

Tribunalul Maramureș, prin sentința civilă nr. 213 din 22 martie 2006, a declinat competența de soluționare după materie, în favoarea Judecătoriei Baia-Mare.

S-a reținut faptul că reclamantul este terț în procedura specială de restituire reglementată prin Legea nr. 10/2001, nu are calitatea de persoană îndreptățită la măsuri reparatorii în sensul prevederilor art. 3 din Lege, astfel că nu are nici dreptul la exercitarea unei acțiuni în anularea dispoziției de restituire în natură, în condițiile și pe temeiul art. 24 alin. 8, art. 25 alin. 6 și art. 31 alin. 2 din Lege, norme speciale, derogatorii de dreptul comun, în prezența subiectelor de drept și a competenței materiale a instanțelor.

În măsura în care poate justifica un interes și un drept propriu în a pretinde anularea dispoziției de restituire emisă în favoarea pârâtului D.V., acțiunea reclamantului este admisibilă, ca o acțiune de drept comun, în competența de primă instanță a judecătoriei.

Prin sentința civilă nr. 7518 din 20 noiembrie 2006, Judecătoria Baia-Mare s-a declarat de asemenea necompetentă, sub aspect material, să procedeze la soluționarea acțiunii reclamantului P.G., declinând competența în favoarea Tribunalului Maramureș.

Instanța învederează faptul că cererea principală are ca obiect constatarea nulității unei dispoziții de restituire emisă în baza Legii nr. 10/2001.

Or, potrivit art. II alin. 1 din Legea nr. 10/2001, modificată și completată prin Legea nr. 247/2005, dispozițiile conducătorilor autorităților administrației publice centrale, având ca obiect acordarea de măsuri reparatorii în echivalent pentru imobilele prevăzute de art. 16 alin. 1 din Legea nr. 10/2001, pot fi atacate la secția civilă a tribunalului.

Competența este așadar una expresă și specială, stabilită prin normă imperativă în favoarea tribunalului.

În procedura regulatorului de competență, curtea a apreciat că aparține judecătoriei competența de primă instanță în soluționarea prezentului litigiu, pentru cele ce urmează.

Indiscutabil, cererea principală, aceea care determină competența materială în soluționarea acțiunii civile exercitată de reclamant, are ca obiect constatarea nulității absolute a dispoziției de

restituire în natură a imobilului în litigiu către pârâtul D.V., pe aceasta grefându-se următoarele petite, a căror rezolvare este determinată de soluția care se va da petitului principal.

Acțiunea în nulitate a fost promovată de reclamantul P.G., care este un terț în raportul juridic stabilit între emitentul dispoziției atacate și beneficiarul acesteia.

În conformitate cu art. 26 alin. 3 din Legea nr. 10/2001, republicată, dispoziția motivată de respingere a notificării sau a cererii de restituire în natură poate fi atacată de persoana care se pretinde îndreptățită, la secția civilă a tribunalului în a cărei circumscripție se află sediul unității deținătoare sau, după caz, al entității investite cu soluționarea notificării.

Analiza acestei norme speciale, de competență după materie, derogatorie de la dreptul comun, relevă intenția legiuitorului de a conferi tribunalelor jurisdicția de primă instanță în acțiunile exercitate de persoanele „care se pretind îndreptățite”, vizând legalitatea dispoziției/deciziei „de respingere a notificării sau a cererii de restituire în natură”.

Așadar legitimată procesual activ într-o astfel de acțiune poate fi numai persoana îndreptățită la măsuri reparatorii, în înțelesul art. 3 din Legea nr. 10/2001, iar obiectul acțiunii îl constituie dispozițiile/deciziile de respingere a notificării, finalizarea procedurii administrative printr-o soluție favorabilă persoanei îndreptățite anulând interesul acesteia în a se adresa justiției.

Reclamantul, care își justifică în prezenta cauză calitatea procesuală și interesul prin invocarea unui drept propriu asupra imobilului restituit pârâtului în baza legii reparatorii, nu poate uza de procedura specială reglementată prin art. 26, alin. 3 din Legea nr. 10/2001, republicată, însă are dreptul de a se adresa justiției, pe calea acțiunii de drept comun în nulitatea titlului de proprietate, de natura celei promovate.

Într-o corectă calificare juridică, acțiunea reclamantului este una de drept comun, exercitată pe temeiul art. 109 alin. 1, coroborat cu art. 112 coc or, potrivit art. 1 alin. 1 Cod proc.civ., judecătoriile judecă, în prima instanță, toate cererile și procesele, în afară de cele date prin lege în competența altor instanțe.

Cum normele de competență după materie au caracter absolut, aplicarea acestora la alte ipoteze decât cele reglementate expres este cu neputință.

Considerăm așadar că o corectă interpretare a dispozițiilor Legii nr. 10/2001 este aceea care respectă regimul juridic al normelor de competență materială și statuează în sensul că acțiunile directe în justiție, formulate de terțe persoane împotriva dispozițiilor de restituire în natură, examinate ca și titluri de proprietate cu forța probantă a unor înscrisuri autentice (art. 25, alin. 4, Legea nr. 10/2001) sunt de competența instanței de drept comun, respectiv a judecătoriei.

Una dintre instanțele aflate în conflict a invocat prevederile art. II alin. 1 din Titlul I al Legii nr. 247/2005, ca argument legal în sprijinul soluției de declinare a competenței în favoarea Tribunalului Maramureș, însă argumentul nu poate fi acceptat, atâta timp cât textul normativ trimite în mod expres la art. 16 alin. 1 din Legea nr. 10/2001, care reglementează situația imobilelor necesare și afectate exclusiv și nemijlocit activităților de interes public, învățământ, sănătate ori social-culturale.

Atâta timp cât nu a fost stabilită în cauză apartenența imobilului litigios la categoria celor mai sus evocate, incidența dispozițiilor art. II alin. 1 din Legea nr. 247/2005 este exclusă, norma fiind de asemenea una de strictă interpretare și aplicare.

Pentru cele ce preced, în baza art. 20, alin. 1, pct. 2 raportat la art. 22 alin. 2 și alin. 5 coroborat cu art. 1 pct. 1 și art. 2 pct. 1 lit. b Cod proc.civ., curtea a soluționat conflictul stabilind că aparține Judecătoriei Baia-Mare competența materială de prima instanță. (Judecător Denisa Băldean)

Legea nr. 10/2001. Contestație contra dispoziției primarului. Calitate procesuală. Situația terților

Au calitate procesuală activă și, deci dreptul de a formula contestație împotriva dispoziției emise de primar în baza Legii nr., 10/2001, doar autorii notificării, în vreme ce calitate procesuală pasivă într-o asemenea acțiune judiciară i se poate recunoaște doar entităților care a emis dispoziția atacată, iar nu și altor persoane.

Terții care se consideră vătămați în drepturile lor pot introduce o acțiune în justiție distinctă, potrivit dreptului comun, în cadrul căreia să fie cercetate, compărativ, titlurile în concurs, hotărându-se care este preferabil.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 421/A din 16 noiembrie 2007

Prin sentința civilă nr. 510 din 4 iulie 2007 a Tribunalului Cluj s-a admis acțiunea civilă înaintată de reclamantul Z.I.M. împotriva pârâților Primarul municipiului Cluj-Napoca, Z.T.E. și P.E..

În consecință:

A fost modificată dispoziția nr. 4350/14.03.2007 emisă de Primarul municipiului Cluj-Napoca în sensul că reclamantului Z.I.M. îi revine cota de ½ din imobil, iar pârâtei Z.T.E. cota de ½ parte.

S-a constatat nulitatea cererii de chemare în judecată a reclamantului P.I., ca urmare a lipsei calității de mandatar a domnului avocat D.G..

Pentru a hotărî astfel prima instanță a avut în vedere, în esență, următoarele:

În aplicarea Legii nr. 10/2001, Primarul municipiului Cluj-Napoca a emis dispoziția nr. 4350 din 14.03.2007, prin care a dispus restituirea în natură, în favoarea reclamantului Z.I.M. și a pârâtei Z.T.E. a imobilului casă și teren înscris în CF nr. 6547 Cluj-Napoca, nr.top. 2770/2 și 2771/1, m situat în municipiul Cluj-Napoca.

Imobilul i-a aparținut astăzi defunctului Z.I., fiind preluat de la acesta de către Statul Român, în baza Decretului nr. 92/1950.

Reclamantul Z.I.M. este fiul fostului proprietar iar pârâta Z.T.E., nepoată de fiică a acestuia, ei solicitând restituirea imobilului conform Legii nr. 10/2001, prin notificare.

P.I. și P.E., deși sunt moștenitori ai lui Z.I., fostul proprietar, nu au formulat notificare în temeiul Legii nr. 10/2001, astfel că cererea formulată de reclamantul Z.I.M. pentru înscrierea acestor doi moștenitori în dispoziția nr. 4350/2007 a Primarului municipiului Cluj-Napoca este nelegală.

Acțiunea este însă întemeiată în ce privește indicarea cotelor de proprietate ale beneficiarilor restituirii în natură, aceștia având cote egale (1/2 fiecare) de proprietate.

În ce privește cererea de chemare în judecată, aceasta apare ca nulă în raport cu reclamantul P.I., domnul avocat D.G. nefiind împuternicit de acest reclamant în introducerea cererii de chemare în judecată în numele și pe seama sa. Drept urmare, nu se mai impune cercetarea excepției lipsei calității procesuale pasive a acestui pârât.

Împotriva acestei sentințe au declarat apel reclamantul P.I. și pârâta P.E., solicitând schimbarea ei în sensul respingerii acțiunii formulate de reclamantul Z.I.M., deoarece:

a) Apelanții nu au calitate procesuală pasivă, dispoziția de restituire privindu-i exclusiv pe Z.I.M. și Z.T.E..

b) Imobilul în litigiu a făcut obiectul unei anterioare restituirii în natură în temeiul Legii nr. 112/1995, beneficiarii acestei restituirii fiind Z.T.E. și P.Y.. Aceasta din urmă este mama apelanților și a lui P.E., în prezent decedat, acesta fiind tatăl pârâtei Z.T.E..

Prin urmare, apelanții și pârâta Z.T.E. sunt, împreună, beneficiarii cotei ce i-a revenit defunctei P.Y..

c) Între beneficiarii restituirii inițiale a avut loc un partaj amiabil al imobilului în litigiu, lui P.Y. revenindu-i acest imobil.

d) Deși situația juridică creată prin hotărârea de restituire emisă în baza Legii nr. 112/1995 sub nr. 179/1996 era suficientă, reclamantul Z.I.M. a atacat această hotărâre.

Finalmente imobilul le-a fost restituit tuturor acelor patru moștenitori, iar nu doar lui Z.I.M., în vreme ce imobilul de la nr. 26, care trebuie să le revină actualilor apelanți, le-a fost restituit reclamantului Z.I.M. și pârâtei Z.T.E..

Așa fiind, revine că dacă apelanții nu ar fi fost atrași în judecată, lor nu li s-ar fi creat nici un prejudiciu, ei urmând a da efecte partajului amiabil ce a intervenit și hotărârii nr. 179/1996 emisă în baza Legii nr. 112/1995.

Prin întâmpinare, intimatul Primarul municipiului Cluj-Napoca a solicitat respingerea apelului ca nefondat.

În cauză au formulat întâmpinare și reclamantul intimat Z.I.M., solicitând a se respinge ca nefondat apelul declarat de pârâta P.E. și a se constata nulitatea apelului declarat de pârâta P.I..

S-a arătat în motivarea întâmpinării, între altele, că atâta vreme cât prima instanță a pronunțat nulitatea cererii de chemare în judecată a reclamantului P.I., acesta și-a pierdut calitatea de reclamant, părăsind cadrul procesual.

Cu privire la fondul cauzei a apreciat reclamantul că sentința este legală și temeinică, aceasta fiind conformă cu prevederile art. 4 alin. 1 din Legea nr. 10/2001.

Cu privire la acest apel Curtea are în vedere următoarele:

Așa cum încă prima instanță a statuat, au formulat notificare în temeiul Legii nr. 10/2001, solicitând restituirea în natură a imobilului construcție și teren situat în Cluj-Napoca, înscris în CF nr. 6547 nr. top. 2770/2 și 2771/1, doar reclamantul Z.I.M. și pârâta Z.T.E., în vreme ce reclamantul P.I. și pârâta P.E. nu au făcut un asemenea demers reparatoriu, nesolicitând restituirea în baza acestei legi.

Astfel fiind, aveau calitate procesuală activă și, deci, dreptul de a formula, sub condiția justificării unui interes, acțiune împotriva dispoziției emise de Primar (în speță, dispoziția nr. 4350 din 14 martie 2007), de pe temeiul prevederilor art. 26 alin. 3 din Legea nr. 10/2001, doar autorii notificării, respectiv Z.I.M. și Z.T.E..

În același spirit, calitate procesuală pasivă într-o asemenea acțiune judiciară se putea recunoaște doar entității care a emis dispoziția atacată, adică, în prezentul proces, Primarul municipiului Cluj-Napoca.

Astfel fiind, nici unei alte persoane fizice sau juridice nu-i poate fi recunoscută legitimarea procesuală activă sau pasivă, terții vătămați în drepturile lor putând obține constatarea eventualei prevalențe a acestor drepturi pe calea unei acțiuni în justiție distincte, purtată după regulile dreptului comun, în cadrul căreia instanța de judecată va putea cerceta compârătiv titlurile în concurs, hotărând care este preferabil.

Din perspectiva acestor dezlegări de principiu, rămâne a se constata, în prezentul proces, că pârâta P.E. nu putea avea calitate procesuală pasivă, astfel că acțiunea trebuia respinsă în contra ei sub acest motiv.

În egală măsură nu putea avea calitate procesuală activă reclamantul P.I., însă cercetarea acestei excepții procesuale nu a mai fost, pe bună dreptate, făcută de către prima instanță, câtă vreme în cauză s-a stabilit că autorul cererii de chemare în judecată, domnul avocat D.G., nu a fost împuternicit și de către domnul P.I. cu introducerea acțiunii (contestației) împotriva dispoziției nr. 4350 din 14.03.2007 a Primarului municipiului Cluj-Napoca.

Această împrejurare era, într-adevăr, una susceptibilă de a angaja nulitatea cererii de chemare în judecată, în sensul prevederilor art. 161 alin. 1 teza finală și alin. 2 C.pr.civ.

Pe cale de consecință, domnul P.I. nu mai putea critica pe fondul ei hotărârea primei instanțe, apelul său trebuind respins.

În ce o privește pe pârâta P.E., acesteia îi lipsea, așa cum s-a arătat, calitatea procesuală pasivă în prezenta cauză, apelul ei trebuind admis în parte, respectiv numai sub acest motiv, iar sentința schimbată între aceste limite și în considerarea menționatei rațiuni.

Nu s-ar putea considera că, urmare a constatării nulității cererii de chemare în judecată pentru reclamantul P.I., prezenta cerere de apel este lovită de nulitate, căci sancțiunea nulității este generată, conform art. 105 alin. 2 C.pr.civ. de neregularități privitoare la forma actului de procedură.

În considerarea tuturor celor ce preced, se va respinge și excepția lipsei de interes a reclamantului P.I. în promovarea apelului. (Judecător Valentin Mitea)

Acțiune oblică. Chiriaș al unei locuințe preluate de stat de la Statusul Romano-Catolic din Ardeal cu titlu de donație. Legitimare procesuală activă. Legalitatea actului de donație

Interconexiunea dintre calitatea procesuală a reclamantei (implicit și a intervenienților) și interesul direct și personal al acesteia în exercitarea acțiunii oblice este evident în speță. Dreptul de preemțiune la vânzare, conferit deținătorilor cu titlu valabil a imobilelor care nu se restituie (art. 42 alin.2 și 3, Legea nr. 10/2001, republicată) coroborat cu intenția fermă de vânzare, exprimată de statul proprietar, care a acceptat plata în avans a unei părți din preț, conferă reclamantei „puterea” de a acționa în justiție pentru o statuare irevocabilă asupra existenței dreptului în patrimoniul promitentului – vânzător și întabularea acestuia, circumstanță care face posibilă perfectarea vânzării.

Reglementând situația juridică a imobilelor care au aparținut cultelor religioase din România, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 94/2000 rămâne o lege specială, în raport cu Legea nr. 10/2001, legea - cadru în materia restituirii imobilelor preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945- 22 decembrie 1989, astfel că dispozițiile acesteia se completează cu cele ale legii generale, în măsura în care nu sunt contradictorii.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale pentru minori și familie, decizia nr. 485/R din 9 martie 2007

Prin cererea introductivă înregistrată pe rolul Judecătoriei Cluj-Napoca, reclamanta D.E. a chemat în judecată Statusul Romano Catolic din Ardeal (proprietar tabular sub B+2 în CF 6797 Cluj), Fondul de studii administrat de Ordinariul Catolic de Rit Latin de Alba-Iulia (proprietar tabular sub B+3), Statul Român prin Ministerul Învățământului Public, în prezent Ministerul Educației și Cercetării (proprietar sub B+4), Consiliul Local al municipiului Cluj-Napoca, Parohia Romano Catolică „Sf. Mihai” Cluj (în calitate de proprietar actual al Corpului I), solicitând instanței de judecată să pronunțe o hotărâre prin care:

- să constate că prin decizia nr. 539/1950 a Ministerului Învățământului Public s-au restituit către Statusul Romano Catolic imobilele cu nr.top. 107, înscrise în CF 6797 Cluj, situate administrativ în Cluj-Napoca, (Corpul III) și Cluj-Napoca, (Corpul II);

- să constate că imobilele identificate mai sus au fost donate Sfântului Popular al orașului Cluj, conform ofertei de donație făcut de Statusul Romano Catolic și înregistrată cu nr. 129/1952 și ofertei de acceptare a donației relevată de Hotărârea nr. 135/1952 a Sfântului Popular al orașului Cluj;

- să dispună întabularea dreptului de proprietate în CF 6797 Cluj, inițial în favoarea Statusului Romano Catolic din Ardeal, cu titlul de restituire și apoi în favoarea Consiliului Local al municipiului Cluj-Napoca, cu titlul de donație;

- să oblige pârâții la plata cheltuielilor de judecată, în caz de opunere.

În motivele cererii, reclamanta arată că imobilele în litigiu au fost proprietatea Statusului Romano Catolic din Ardeal. Ulterior, în baza unei decizii a Ministerului Justiției, din 16 iulie 1940,

s-a modificat numele proprietarului, din Statusul Romano Catholic în Fondul de Studii administrat de Ordinariul Catholic de Rit Latin Alba Iulia.

Prin efectul Decretelor emise cu nr. 176/1948, nr. 266/1948 și nr. 49/1949, imobilele au trecut în proprietatea Statului Român, în folosința Ministerului Public, dreptul fiind înscris în cartea funciară prin încheierea nr. 1529/1949.

Urmează o restituire a celor trei corpuri de clădire în favoarea Statusului Romano Catholic, prin decizia nr. 539/1950 a Ministerului Învățământului Public, după care oferta de donație nr. 129/1952 făcută de Statusul Romano Catholic în favoarea Sfatului Popular al orașului Cluj și acceptată de acesta din urmă prin hotărârea nr. 135/1952 cu privire la Corpul II și Corpul III din imobilul situat în Cluj-Napoca.

Reclamanta este chiriașul Consiliului Local al municipiului Cluj-Napoca, justificându-și prin această calitate interesul exercitării prezentei acțiuni, scopul mediat fiind acela al cumpărării locuinței în baza Legii nr. 112/1995, pentru care s-a achitat un avans din preț.

În drept, s-au invocat dispozițiile art. 111 Cod proc.civ. și art. 44 din Decretul-Lege nr. 115/1938.

Pârâții Statusul Romano Catholic din Ardeal și Fondul de Studii administrat de Ordinariul Catholic de Rit Latin de Alba Iulia au formulat întâmpinare în cauză, solicitând respingerea acțiunii ca inadmisibilă și vădit nefondat, Se invocă în principal excepția litispendenței, în raport cu dosarul civil nr. 10204/2005 pe rolul Judecătoriei Cluj-Napoca. De asemenea, este invocată excepția lipsei de interes a reclamantei, imobilul în litigiu fiind supus restituirii, în baza O.U.G. nr. 94/2000, a Legii nr. 501/2002 și a Legii nr. 247/2005, indiferent de titlul cu care a fost preluat de stat, oferta de donație neavând valoare juridică în contextul în care prin lege specială se dispune restituirea.

Ulterior, reclamanta formulează o extindere și completare de acțiune, chemând în judecată în calitate de pârâți Arhiepiscopia Romano-Catolică și Statul Român prin Consiliul Local al municipiului Cluj-Napoca.

Parohia Romano-Catolică SF. Mihai din Cluj, formulează întâmpinare prin care invocă excepția lipsei calității procesuale pasive, cu motivarea că este titulara dreptului de proprietate asupra Corpului I din imobilul situat administrativ la nr. 5, iar locuința reclamantei este amplasată în Corpul III de la nr. administrativ 1.

La termenul din 25 ianuarie 2006, a intervenit în interes propriu SC SRL, cererea fiind respinsă de instanță ca inadmisibilă, cu motivarea că ea nu a fost însoțită de nici un suport probator din care să rezulte interesul propriu în cauză și nu a fost făcută în forma cerută de lege pentru acțiunile introductive.

Totodată, instanța a respins excepțiile invocate de pârâți în apărare, a litispendenței, lipsei de interes și a lipsei calității procesuale pasive.

Cu referire la excepția litispendenței, în raport cu dispozițiile art. 163 Cod proc.civ., se constată că nu există identitatea de părți, obiect și cauză în cele două cereri aflate pe rolul aceleiași instanțe.

În ceea ce privește excepția lipsei de interes, instanța reține că reclamanta a formulat prezenta acțiune pe cale oblică, în calitate de chiriaș al Consiliului Local al municipiului Cluj-Napoca, având interesul de a face incidente în favoarea sa dispozițiile art. 9 din Legea nr. 112/1995, care reglementează dreptul chiriașilor de a cumpăra bunul pe care îl dețineau și foloseau efectiv cu acest titlu la data intrării în vigoare a legii. Plata unui avans din prețul convenit conferă reclamantei o creanță certă și lichidă în raport cu Consiliul Local al municipiului Cluj-Napoca care s-a dovedit inactiv, neglijând exercitarea unei acțiuni civile în justiție pentru întabularea dreptului de proprietate în favoarea sa.

Cu referire la excepția lipsei calității procesuale pasive a Parohiei Romano Catholic Sf. Mihail din Cluj, instanța constată că în favoarea acestei pârâte s-a recunoscut un drept de proprietate asupra corpului I din clădirea identificată cu nr.top. 107, care cuprinde trei corpuri, astfel că până la

ieșirea din indiviziune este necesară chemarea în judecată a tuturor proprietarilor, pentru a le face opozabilă hotărârea și a permite întabularea.

Pronunțându-se asupra fondului dreptului litigios, prin sentința civilă nr. 612/25.01.2006, Judecătoria Cluj-Napoca admite acțiunea civilă precizată și extinsă a reclamantei D.E. și, pe cale de consecință, constată că imobilul cu nr.top. 107, respectiv corpurile II și III din clădirea situată administrativ în Cluj-Napoca, au fost restituite Statusului Romano Catholic, prin decizia nr. 539/1950 emisă de Ministerul Învățământului Public, constată că aceste imobile au fost ulterior donate Sfatului Popular al Orașului Cluj și dispune întabularea dreptului de proprietate, cu titlul de restituire și ulterior cu titlul de donație, în favoarea Consiliului Local al municipiului Cluj-Napoca. Totodată, instanța obligă părții de rândul 1, 2, 5 și 6 să plătească cheltuieli de judecată în sumă de 202 RON.

Pentru a pronunța această hotărâre, judecătoria stabilește în fapt următoarele:

Prin Concordatul încheiat în Statul Român și Sfântul Scaun la data de 10 mai 1927, au cost reglementate relațiile juridice dintre puterea laică și religia catolică. Acest Concordat a fost ratificat de Statul Român la data de 12 iulie 1929.

Ulterior, la 4 martie 1940, a fost ratificat și Acordul privitor la interpretarea art. IX din Concordat, prin care instituția cunoscută sub numele de Statusul Romano Catholic a promit denumirea de Consiliu al Diocezei Catolice de Rit Latin de Alba-Iulia. Pentru toate bunurile care se găseau la data de 1 ianuarie 1932 în posesiunea și administrarea Statusului Romano Catholic, dreptul de proprietate rămâne garantat în favoarea unor fonduri, cum este și fondul de studii, de drept reprezentate de Ordinariul de Alba-Iulia.

Prin decretul nr. 151 din 2 august 1948 a fost denunțat concordatul din 10 mai 1927 și a fost abrogată Legea din 12 iunie 1929, de ratificare a Concordatului.

Prin decretele nr. 176/1948 au fost naționalizate bunurile Bisericii Romano-Catolice și a Bisericii Reformate, bunuri care au servit pentru funcționarea și întreținerea instituțiilor de învățământ.

Prin ordinele emise de Ministerul Învățământului Public cu nr. 82506/1950 și nr. 83/1951 a fost reînființat Statusul Romano Catholic, denumit „Statusul Romano Catholic din RPR”.

Imobilele în litigiu au fost identificate cu nr.top. 107 în CF 6797 Cluj, reprezentând corpuri de sine stătătoare ale unei clădiri situată administrativ în Cluj-Napoca, corpul III și corpul II. Aferent acestei clădiri este și corpul I, care nu face însă obiectul litigiului.

Înscrisurile probatorii administrate în cauză fac dovada celor afirmate de reclamantă, în sensul că această clădire a fost proprietatea Statusului Romano Catholic din Ardeal, menționat ca proprietar tabular sub B+1 și ulterior sub B+2, prin modificarea numelui în Fondul de Studii administrat de Ordinariul Catholic de Rit Latin de Alba Iulia.

Corpul funciar cu nr.top. 107 a trecut în proprietatea Statului Român, în folosința Ministerului Învățământului Public, prin efectul decretelor prezidențiale emise cu nr. 176/1948, nr. 266/1948 și nr. 49/1949, statul întabulându-și dreptul sub B+3, în aceeași coală funciară.

Ulterior preluării, printr-o decizie a Ministerului Învățământului Public, dată cu nr. 539/1950, toate cele trei corpuri de clădire se restituie în favoarea Statusului Romano Catholic, formulându-se o cerere de reînscrisiere a dreptului de proprietate în cartea funciară, pe numele beneficiarului restituirii, cerere care nu a fost niciodată soluționată.

Dispoziția de restituire a fost pusă însă în executare, imobilele fiind evidențiate în fișele de inventar din 1 ianuarie 1951, în patrimoniul Statusului Romano Catholic din RPR.

În anul 1952, Statusul Romano Catholic formulează ofertă de donație, cu privire la corpul II și corpul III din clădirea aferentă topograficului nr. 107, ofertă acceptată prin hotărârea Sfatului Popular al orașului Cluj nr. 135/1952.

Cele două transferuri ale dreptului de proprietate nu au fost operate în cartea funciară, însă este cert și dovedit faptul că imobilele au trecut în final în administrarea Întreprinderii de Localuri și Locuințe Cluj, având în principal destinația de locuințe.

Pe calea unei acțiuni civile de drept comun, înregistrată în anul 1997, pe rolul Judecătorei Cluj-Napoca, Parohia Catolică SF. Mihail din Cluj a cerut instanței să îi recunoască dreptul de proprietate asupra corpului I și să constate nulitatea absolută a ofertei de donație cu privire la corpurile II și III, respectiv să dispună sistarea indiviziunii corpului I față de corpurile II și III.

Prin sentința civilă nr. 14048/17.11.1997 a Judecătorei Cluj-Napoca, rămasă definitivă și irevocabilă, în urma respingerii apelului și recursului declarate în cauză de reclamantă, a fost admisă cererea acesteia pentru recunoașterea dreptului de proprietate asupra corpului I, fiind respinse capetele de cerere având ca obiect constatarea nulității absolute a donației și sistarea indiviziunii.

Instanța a statuat prin evocata hotărâre judecătorească că donația este valabilă, fiind realizată cu respectarea dispozițiilor legale, statuare care se impune și în prezenta cauză cu forța lucrului judecat.

În raport cu această stare de fapt, analizând dispozițiile art. 6 din Legea nr. 213/1998, art. 8 alin. 2 și art. 2 lit. c din Legea nr. 10/2001, republicată în baza Legii nr. 247/2005, precum și jurisprudența în materie, prima instanță consideră că în prezenta cauză corpul II și corpul III aferente nr.top. 107 din CF 6796 Cluj, au intrat în proprietatea Consiliului Local al municipiului Cluj-Napoca, cu titlul de donații.

Așa fiind, acțiunea reclamantei se impune a fi admisă, în baza art. 111 Cod proc.civ. și art. 22 din Legea nr. 7/1996.

Împotriva acestei sentințe au declarat apel pârâții Statusul Romano Catolic din Ardeal, Fondul de Studii administrat de Ordinariul Catolic de Rit Latin de Alba Iulia și Arhiepiscopia Romano Catolică Alba-Iulia, invocând imposibilitatea executării sentinței atâta timp cât ea vizează doar o parte din corpul funciar nedezmembrat și nu s-a cerut rectificarea colii funciare, în sensul radierii dreptului de proprietate înscris în favoarea Statului Român sub B3.

Este reiterată excepția lipsei de interes a reclamantei, precum și lipsa calității procesuale active într-o acțiune prin care se pretinde cenzurarea titlului cu care Statul Român a preluat abuziv un imobil supus restituirii în baza legilor reparatorii, atâta timp cât are exclusiv calitatea de chiriaș într-o locuință a statului.

Prin decizia civilă nr. 685/20.10.2006, dată de Tribunalul Cluj în dosar nr. 2759/117/2006, a fost respins ca nefondat apelul pârâților, fiind menținută în tot sentința atacată.

Totodată instanța admite cererea de intervenție în interesul reclamantei intime, formulată de intervenții C.V., C.F.N., B.J., SC P.C.I. SRL și obligă apelanții, în solidar, la plata cheltuielilor de judecată determinate în apel.

În contra deciziei, în termen legal, au declarat recurs pârâții Arhiepiscopia Romano Catolică Alba Iulia, Statusul Romano Catolic din Transilvania și Fondul de Studii administrat de Ordinariul Catolic de Rit Latin de Alba Iulia solicitând modificarea, în sensul admiterii apelului și respingerii acțiunii, în baza art. 304 pct. 7 și pct. 9 Cod proc.civ.

Recursul este nefondat.

Circumscriș celui dintâi motiv de recurs, recurenții invocă excepția lipsei de interes a reclamantei în exercitarea prezentei acțiuni civile în justiție, cu motivarea că o hotărâre judecătorească de admitere nu îi este utilă, nu îi va profita, atâta timp cât „nu poate paraliza” restituirea imobilului în baza legii speciale reparatorii, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 94/2000.

Indiscutabil, orice demers în justiție trebuie să fie util părții, să urmărească un „profit”, de orice natură, interesul judiciar condiționând admisibilitatea acțiunii civile.

Observă curtea că această chestiune de drept nu a făcut obiectul dezbatărilor în primă instanță și nici în apel, invocată fiind pentru prima dată în recurs prin fraudarea normelor care reglementează ordinea exercitării căilor de atac, în care recursul urmează, de regulă, apelului fără a putea fi exercitat *omisso medio*.

Inadmisibilitatea acestei critici este așadar evidentă, motiv pentru care curtea o va înlătura, cu atât mai mult cu cât interesul reclamantei poate fi cu ușurință reperat din relația existentă între situația juridică a părții și mijlocul procesual ales – acțiunea în constatarea existenței unui drept patrimonial, întemeiată pe art.111 C.pr.civ.

De altfel, problema interesului a fost abordată de către instanța de apel, într-un alt context, acela al calității procesuale active a chiriașilor în litigiu de a pretinde pe cale oblică o statuare a instanței cu privire la existența dreptului de proprietate al statului asupra unui imobil susceptibil de restituire în baza legilor speciale reparatorii, conform susținerilor părților în proces.

Din această perspectivă, considerentele care fundamentează soluția instanței de apel sunt acceptate de curte, pentru rigoarea lor juridică.

Interconexiunea dintre calitatea procesuală a reclamantei (implicit și a intervenienților) și interesul direct și personal al acesteia în exercitarea acțiunii oblice este evident în speță. Dreptul de preemțiune la vânzare, conferit deținătorilor cu titlu valabil a imobilelor care nu se restituie (art. 42 alin.2 și 3, Legea nr. 10/2001, republicată) coroborat cu intenția fermă de vânzare, exprimată de statul proprietar, care a acceptat plata în avans a unei părți din preț, conferă reclamantei „puterea” de a acționa în justiție pentru o statuare irevocabilă asupra existenței dreptului în patrimoniul promitentului – vânzător și întabularea acestuia, circumstanță care face posibilă perfectarea vânzării.

Era necesară sublinierea dreptului de preemțiune la vânzare, pe care legiuitorul l-a dat chiriașilor, respectiv deținătorilor de imobile cu altă destinație decât aceea de locuință, o dată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 10/2001, atâta timp cât tribunalul a evocat exclusiv dreptul la cumpărare, dobândit prin efectul direct al dispozițiilor art.9 din Legea nr.112/1995, a cărui realizare, în privința imobilelor preluate „cu titlu” de la persoane juridice, cum este imobilul în litigiu, rămâne discutabilă și în afara unei speranțe legitime.

Legalitatea unei asemenea vânzări nu face obiectul acțiunii prezente, așa încât jurisprudența în materie nu ar putea fi invocată în speță prin efectul pozitiv al autorității de lucru judecat, esențială fiind împrejurarea că reclamanta și intervenienții dețin apartamentele cu titlu de chirie, și „ au achitat deja avansul pentru preț”, împrejurare necesară și suficientă pentru justificarea interesului și, fundamentat pe acesta, a calității procesuale active în cauză.

În cauză, această normă a fost respectată de tribunal, efectul devolutiv al apelului operând în limitele a ceea ce s-a apelat, astfel că instanța nu avea competența de a reaborda fondul litigiului peste ceea ce s-a cerut prin declarația de apel.

Rămân așadar în puterea lucrului judecat statuările primei instanțe referitoare la faptul că imobilul situat administrativ în Cluj-Napoca, reprezentând casă cu trei corpuri de clădire și teren în suprafață de 527 stj.p, identificat cu nr.top 107 în CF 6797 Cluj a trecut în proprietatea statului român, în folosința Ministerului Învățământului Public prin efectul Decretului nr. 176/1948.

Ulterior, prin decizia Ministerului Învățământului Public nr. 539/1950, s-a dispus restituirea celor trei corpuri de clădire și s-a cerut reînscrisura dreptului de proprietate în cartea funciară, în favoarea Statusului Romano Catolic din Ardeal, cerere care a rămas nesoluționată.

În anul 1952, Statusul Romano – Catolic din Ardeal formulează oferta de donație nr. 129/1952, cu privire la două din cele trei corpuri de clădire, respectiv corpul III și corpul II, evidențiate ca elemente ale activului patrimonial în inventarul mijloacelor fixe, ofertă acceptată de Sfatul Popular al orașului Cluj, prin hotărârea nr. 135/1952.

Cele două transferuri ale dreptului de proprietate nu au fost operate în cartea funciară, din anul 1952 imobilele intrând în administrarea Întreprinderii de Localuri și Locuințe Cluj, cu destinația principală de locuințe.

Totodată, prima instanță reține faptul că veridicitatea acestor circumstanțe este confirmată de pârâta Parohia Romano – Catolică „ Sf. Mihail” Cluj, care în anul 1997, sub nr.2284, solicită instanței recunoașterea dreptului de proprietate numai cu privire la corpul I din clădirea situată în str. 6 Martie nr.5, arătând textual:” Ministerul Învățământului Public, în cursul anului 1950, în baza

unei înțelegeri cu Statusul Romano – Catholic din Ardeal a restituit proprietarului naționalizat imobilul înscris în CF 6697 Cluj, sub A+1, nr.top 107. Din acest imobil corpurile 2 și 3 au trecut în proprietatea Consiliului Local Cluj care nu și-a întabulat dreptul de proprietate în CF.”

Este în afara oricărei dileme că preluarea operată în baza Decretului nr. 176/1948 a fost una fără titlu valabil, în raport cu dispozițiile Constituției din 1948, atâta timp cât un drept de folosință atribuit prin lege a fost transformat în drept de proprietate a statului, fără plata vreunei despăgubiri.

În speță, apare cert faptul că această preluare abuzivă a fost urmată de o restituire a proprietății, Statusul Romano – Catholic din Ardeal dispunând apoi de bunul său, cu titlu gratuit, în favoarea Sfatului Popular al orașului Cluj.

Este adevărat că potrivit art. 1 alin.1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 94/2000, republicată, imobilele care au aparținut cultelor religioase din România și au fost preluate în mod abuziv, cu sau fără titlu, de statul român, în perioada 6 martie 1945- 22 decembrie 1989, altele decât lăcașele de cult, aflate în proprietatea statului, a unei persoane juridice de drept public sau din cele prevăzute de art.2, se retrocedează foștilor proprietari.

Prin articolul 1 din Hotărârea guvernului nr. 1164/2002, modificată, pentru aprobarea Normelor Metodologice de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 94/2000, se precizează că sunt considerate abuzive acele preluări de proprietate cu privire la imobilele aparținând cultelor religioase care s-au produs în temeiul sau ca efect al unor acte normative ori administrative emise în intervalul 6 martie 1945-22 decembrie 1989, dacă nu s-au acordat despăgubiri juste și echitabile în raport cu perioada preluării.

Reglementând situația juridică a imobilelor care au aparținut cultelor religioase din România, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 94/2000 rămâne o lege specială, în raport cu Legea nr. 10/2001, legea - cadru în materia restituirii imobilelor preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945- 22 decembrie 1989, astfel că dispozițiile acesteia se completează cu cele ale legii generale, în măsura în care nu sunt contradictorii.

Potrivit art.2 alin.1, lit. c din Legea nr.10/2001, republicată, sunt imobilele preluate abuziv, cele donate statului sau altor persoane juridice în baza Decretului nr. 410/1948 privind donațiunea unor întreprinderi de arte grafice, a Decretului nr.478/1954 privind donațiile făcute statului și altele asemenea, neîncheiate în formă autentică, precum și imobilele donate statului sau altor persoane juridice, încheiate în formă autentică prevăzute de art. 813 C. civ. dacă s-a admis acțiunea în anulare sau în constatarea nulității donației printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă.

În speță, donația oferită Sfatului Popular al orașului Cluj este anterioară intrării în vigoare a Decretului nr. 478/1954, fiind făcută așadar în baza dispozițiilor Codului civil român, potrivit cu art.813 raportat la art.1171, care definește înscrisul autentic ca fiind înscrisul făcut cu solemnitățile cerute de lege, de un funcționar public care are competență materială și teritorială.

Curtea confirmă cele statuate de tribunal sub acest aspect, actul administrativ de acceptare a ofertei având valoarea unui înscris autentic, în sensul normei evocate, atâta timp cât a fost emis de organul administrativ competent, în limitele acestor competențe, stabilite prin Legea privind organizarea și funcționarea consiliilor populare, și cu respectarea formei stipulate pentru acel act administrativ.

Actul de donație a fost încheiat în formă autentică cu respectarea exigențelor impuse de art.813 C. civ.

Se verifică așadar ipoteza a doua reglementată prin textul de lege evocat, în care acordarea beneficiului legii reparatorii apare condiționată de admiterea acțiunii în anulare sau în constatarea nulității donației printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, pentru ca preluarea să fie considerată abuzivă.

Or, acțiunea în constatarea nulității donației făcută de Statusul Romano-Catholic din Ardeal cu privire la corpurile II și III din imobilul situat în Cluj-Napoca, a fost respinsă ca neîntemeiată prin sentința civilă nr. 14048/1997 a Judecătoriei Cluj-Napoca, rămasă definitivă și irevocabilă, care se impune în cauză cu autoritate de lucru judecat.

Ceea ce se poate reține este faptul că proprietarul a dispus de bunul său printr-o liberalitate supusă dreptului comun, prezumția de legalitate a actului juridic încheiat fiind confirmată printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă.

Se poate conchide că preluarea imobilelor în litigiu s-au făcut în executarea actului de donație, ea nu a fost una abuzivă, în sensul legii speciale și exclude aplicarea dispozițiilor acestei legi, în favoarea Arhiepiscopiei Romano – Catolice Alba – Iulia.

Așa fiind, instanțele de fond au procedat la o corectă aplicare a dispozițiilor art. 111 C.pr.civ. în speță și, determinat de aceasta, a prevederilor art.22 din Legea nr. 7/1996.

Constatând că nu se verifică nici unul din cele două motive de recurs relevate, curtea a respins recursul ca nefondat. (Judecător Denisa Bâldean)

Legea nr. 10/2001. Cerere de restituire a terenului pe care s-a edificat, ulterior preluării abuzive, o construcție nouă

Din prevederile art. 10 alin. 5 din Legea nr. 10/2001 republicată rezultă că una dintre condițiile cerute pentru restituirea terenului preluat abuziv și a construcției edificate pe acesta ulterior preluării este aceea ca respectiva construcție să nu mai fie necesară unității deținătoare.

Aceasta înseamnă ca la data formulării cererii de restituire ori până la soluționarea acesteia construcția să-și fi pierdut utilitatea economică sau, după caz, socială, păstrarea ei în patrimoniul unității deținătoare nemaipărând ca justificată.

Concluzia caracterului necesar al construcției pentru unitatea deținătoare sau dimpotrivă, pierderea acestuia trebuie apreciate concret, verificându-se ansamblul de circumstanțe ori condiții specifice imobilului în discuție și întrebuițării ce-i este acordată.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 363/A din 19 octombrie 2007

Prin sentința civilă nr. 529 din 11 mai 2007 a Tribunalului Maramureș a fost respinsă plângerea formulată de reclamanta B.I.M. în contradictoriu cu Primarul orașului Vișeu de Sus, având ca obiect anularea dispoziției nr. 324/14 februarie 2006 emisă de pârât în baza Legii nr. 10/2001 și restituirea în natură în favoarea reclamantei a terenului înscris în CF nr. 3665 Vișeu de Sus nr.top. 6362.

Pentru a hotărî astfel prima instanță a avut în vedere, în esență, următoarele:

Reclamanta a solicitat restituirea în natură, conform Legii nr. 10/2001, a terenului în suprafață de 3000 mp situat în Vișeu de Sus, la locul numit „Jgheabul Căldării”, înscris în CF nr. 3665 cu nr.top. 6362.

Terenul le-a aparținut antecesorilor reclamantei, fiind preluat fără titlu valabil de Statul Român, acesta edificând o școală în anul 1970.

Terenul în litigiu a fost însă solicitat și în baza legilor fondului funciar de la G.M. (născută H.), bunică a reclamantei, acesteia fiindu-i emis titlul de proprietate nr. 6092/44/2003 pentru suprafața de 1,64 ha în Vișeu de Sus, în care se cuprinde și o parte din terenul în litigiu. În urma emiterii titlului de proprietate din terenul litigios a rămas nerestituită o suprafață de 634 mp corespunzând suprafeței pe care a fost edificată școala (555 mp), precum și unei suprafețe de 79 mp ce constituie zona de acces la clădirea școlii dinspre drumul public.

Prin urmare, este neîntemeiată solicitarea reclamantei de a i se restitui în natură suprafața de 3000 mp teren înscris în CF nr. 3665 Vișeu de Sus, nr.top. 6362, doar suprafața de 634 mp aferentă clădirii școlii putând face obiectul măsurilor reparatorii.

Împotriva acestei sentințe reclamanta a declarat apel, solicitând schimbarea ei în sensul admiterii plângerii și restituirii în natură a terenului în litigiu, deoarece:

a) Nelegal a reținut instanța că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 10 din Legea nr. 10/2001 pentru restituirea imobilului, căci din probele administrate rezulta foarte clar că reclamanta a făcut dovada dreptului de proprietate și că este îndreptățită la restituire.

b) Nelegal s-a considerat că edificarea construcției pe teren în anul 1970 împiedică restituirea, căci prevederile art. 10 alin. 5 din Legea nr. 10/2001 permiteau restituirea sub condiția achitării unei despăgubiri, câtă vreme construcția nu mai este necesară unității deținătoare.

c) Este fără relevanță că reclamantei sau mamei acesteia li s-a reconstituit dreptul de proprietate cu privire la alte imobile, dispozițiile Legii nr. 10/2001 neavând în vedere o asemenea condiționare.

d) A fost respinsă proba cu expertiza în construcții pentru a se constata starea în care se află construcția edificată pe teren, instanța de apel ținând seama doar de o adresă a Inspectoratului Școlar Județean.

Clădirea este total improprie procesului de învățământ.

Prin întâmpinare, Primarul orașului Vișeu de Sus a solicitat respingerea apelului ca nefondat.

Cu privire la acest apel Curtea a avut în vedere următoarele:

Așa cum însăși apelanta arată în partea finală a cererii sale de apel, înțelege a solicita, în temeiul dispozițiilor Legii nr. 10/2001, restituirea în natură a suprafeței de 634 mp teren cuprinsă în aceea înscrisă în CF nr. 3665 Vișeu de Sus, nr.top. 6362, din care suprafața de 555 mp este ocupată de construcția cu destinație școală edificată în anii 1970, iar suprafața de 79 mp asigură accesul de la drumul public la intrarea în școală.

Solicitarea reclamantei se limitează la suprafața de 634 mp teren, fără a viza întreaga suprafață de teren aferentă nr.top. 6362, deoarece diferența a făcut deja obiectul reconstituirii proprietății în temeiul legilor fondului funciar, așa cum prima instanță, confirmat de reclamantă prin motivele de apel, a reținut.

Totodată, de pe temeiul dispozițiilor art. 10 alin. 5 din Legea nr. 10/2001 republicată, a solicitat a-i fi restituită, ca o consecință a restituirii terenului în suprafață de 634 mp, și construcția cu destinația școală edificată pe acest teren, invocând starea ei avansată de degradare și faptul că, în aceste circumstanțe, nu s-ar mai putea desfășura activități de învățământ.

Astfel fiind, observă Curtea că potrivit dispozițiilor art. 10 alin. 5 din Legea nr. 10/2001 republicată, se restituie în natură și terenurile pe care, ulterior preluării abuzive, s-au edificat construcții autorizate care nu mai sunt necesare unității deținătoare, dacă persoana îndreptățită achită acesteia o despăgubire reprezentând valoarea de piață a construcției respective, stabilită potrivit standardelor internaționale de evaluare. Rezultă din aceste prevederi ale legii că una dintre condițiile cerute pentru restituirea terenului preluat abuziv și a construcției edificate pe acesta ulterior preluării este aceea ca respectiva construcție să nu mai fie necesară unității deținătoare.

Aceasta înseamnă ca la data formulării cererii de restituire ori până la soluționarea acesteia, construcția să-și fi pierdut utilitatea economică sau, după caz, socială pentru unitatea deținătoare, păstrarea ei în patrimoniul unității deținătoare nemaipărând ca justificată.

Concluzia caracterului necesar al construcției pentru unitatea deținătoare sau dimpotrivă, pierderea acestuia trebuie apreciate concret, verificându-se ansamblul de circumstanțe ori condiții specifice imobilului în discuție și întrebuirii ce-i este acordată.

În cauză, prezenta instanță i-a solicitat Inspectoratului Școlar al jud. Maramureș să precizeze dacă școala edificată pe terenul în litigiu este în continuare necesară desfășurării procesului de învățământ, prin adresa nr. 5868 din 03 octombrie 2007 (f. 15 dosar apel) comunicându-se că aceasta funcționează în regim simultan în anul școlar 2007-2008, precum și că recensământul populației arată că în continuare vor fi elevi la această școală pentru învățământul primar.

Astfel fiind, Curtea conchide că cerințele impuse de art. 10 alin. 5 din Legea nr. 10/2001 republicată nu sunt în totalitatea lor întrunite, fiind vădit că imobilul construcție edificat pe terenul în litigiu este în continuare necesar desfășurării activității școlare nu doar pentru anul școlar în curs, ci și, potrivit estimărilor, pentru cei următori.

În consecință, terenul în suprafață de 634 mp și, cu titlu accesoriu, construcția edificată pe el nu pot fi restituite în natură, reclamanta urmând a primi măsuri reparatorii în echivalent, potrivit legii.

Este fără relevanță că în prezent construcția prezintă unele degradări (conform fotografiilor depuse în apel), căci atâta vreme cât ele nu sunt de o gravitate care să împiedice desfășurarea activității de învățământ pe termen lung, astfel încât să îngăduie concluzia că prin aceasta construcția devine total improprie scopului ei și, deci, încetează a mai fi necesară unității deținătoare, trebuie considerat, în cauză, că edificatul în litigiu își păstrează utilitatea.

Văzându-se și dispozițiile art. 296 C.pr.civ., apelul se va respinge deci ca nefondat. (Judecător Valentin Mitea)

Teren care, nefiind liber, nu poate fi restituit în natură. Înțeles

Prin teren care nu poate fi restituit în natură nu trebuie înțeles doar acela ce este efectiv ocupat de construcții cu caracter permanent, ci și acela care, deși nu este ocupat de asemenea construcții, nu poate fi considerat liber deoarece prin suprafața și/sau poziția sa deservește în mod necesar alte imobile, având o afecțatiune în raport de care nu apare ca liber.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 81/A din 16 martie 2007

Prin sentința civilă nr. 1203/2005 din 6 decembrie 2005 a Tribunalului Cluj s-a admis în parte acțiunea civilă înaintată de reclamantii M.V. și M.V. împotriva pârâților Statul Român prin Consiliul Local al municipiului Cluj-Napoca și Primarul municipiului Cluj-Napoca.

În consecință:

S-a constatat preluarea abuzivă de către Statul Român a imobilului situat în Cluj-Napoca, str. D., înscris în CF 16983 Cluj, cu nr.top. 4475/2 și calitatea de persoane îndreptățite a reclamantilor la măsuri reparatorii conform Legii nr. 10/2001.

S-a dispus restituirea prin echivalent a imobilului casă și teren în suprafață de 547,2 mp, identificate anterior, sub formă de titluri de despăgubiri până la concurența sumei de 2.004.998.100 lei, reprezentând valoarea de actualizată a despăgubirii primite în sumă de 16.900 USD, la momentul plății.

Pârâțul Primarul municipiului Cluj-Napoca a fost obligat să achite reclamantilor suma de 10.500.000 lei cheltuieli de judecată.

Pentru a hotărî astfel prima instanță a avut în vedere următoarele:

Imobilul înscris în CF nr. 16983 Cluj cu nr.top. 4475/2, în suprafață de 152 stj.p. s-a aflat în proprietatea reclamantilor, fiind preluat însă de la aceștia în baza Decretului de expropriere nr. 174/1982.

Cu ocazia exproprierii reclamantii au primit suma de 75.547 lei cu titlu de despăgubiri, așa cum rezultă din declarațiile lor date în instanță.

În temeiul Legii nr. 10/2001 reclamantii au solicitat restituirea în natură a suprafeței de teren liberă, pentru diferența acoperită de construcții solicitând despăgubiri bănești.

Deși investit cu soluționarea notificării, Primarul municipiului Cluj-Napoca nu a emis dispoziție, astfel că reclamantii s-au adresat instanței.

Pentru identificarea suprafeței de teren libere instanța a apreciat ca utilă efectuarea unei expertize topografice de către un expert topograf autorizat de Ministerul Justiției, însă reclamantii au refuzat, astfel că instanța nu a putut considera dovedită susținerea potrivit căreia o parte din terenul litigios ar fi liberă.

Trebuie avut în vedere și că inclusiv suprafața de teren ocupată de garaje nu poate fi restituită în natură, câtă vreme acestea au fost legal construite, ele reprezentând anexe ale blocurilor de locuit din zonă.

Așa fiind, s-au acordat măsuri reparatorii prin echivalent, sub condiția restituirii despăgubirilor primite în contul și la data exproprierii.

Împotriva sentinței reclamanții M.V. și M.V. au declarat apel, solicitând schimbarea ei în sensul emiterii dispoziției de restituire în natură pentru suprafața de teren rămasă liberă, cu acordarea de despăgubiri pentru suprafața de teren ce nu este liberă, precum și pentru construcția demolată, deoarece:

- O parte din terenul în litigiu este neocupat de blocuri de locuințe, astfel că el trebuie considerat liber și, pe cale de consecință, susceptibil de a fi restituit în natură. Este de avut în vedere că inclusiv terenul sub garaje poate fi restituit, întrucât acestea sunt construcții ușoare, demolabile, care nu ocupă funcțional terenul.

- Statuând altfel decât au solicitat reclamanții, sentința apare ca netemeinică și nelegală, aceasta și în condițiile în care prin autorizațiile de construire emise pentru edificarea garajelor prevăd în mod expres că beneficiarii garajelor se obligă, la solicitarea Primăriei, să le demoleze pe cheltuiala lor, ceea ce accentuează caracterul temporar al acestor construcții.

Împotriva sentinței a declarat apel și Primarul municipiului Cluj-Napoca, solicitând schimbarea ei în sensul respingerii acțiunii introductive, deoarece:

- Potrivit dispozițiilor cuprinse în art. 16 alin. 6 din Titlul VII al Legii nr. 247/2005, stabilirea cuantumului despăgubirilor intră în competența Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, entitățile investite cu soluționarea notificărilor nemaiaivând o asemenea atribuție.

Cu privire la aceste apeluri Curtea a avut în vedere următoarele:

Așa cum este stabilit, cu valoare principială, prin art. 1 alin. 1 și 2, precum și prin art. 7 alin. 1 și 2 din Legea nr. 10/2001 republicată, regula este că imobilele preluate în mod abuziv în perioada de referință se restituie în natură, acordarea de măsuri reparatorii prin echivalent fiind una de excepție și, deci, îngăduită numai atunci când restituirea în natură nu este posibilă.

În cauză, prima instanță a respins cererea reclamanților de a le fi restituită în natură suprafața de 297 mp din terenul în litigiu, sub motivul – întemeiat – că atâta vreme cât caracterul liber al acestei suprafețe de teren nu a fost stabilit de către un expert topograf, ci doar de unul specializat în construcții civile, nu se poate considera că a fost dovedit că, într-adevăr, sunt întrunite condițiile restituirii în natură.

Statuările instanței au avut la bază refuzul reclamanților de a se ordona proba cu expertiza topografică.

Înainte de apel, fondat pe dispozițiile art. 295 alin. 2 Cod proc.civ., ținând seama de faptul că reclamanții apelanți au fost de acord să suporte costurile unei expertize topografice, această expertiză a fost efectuată, expertul constatând că imobilul cu nr.top. 4475/2 din CF nr. 16983 Cluj-Napoca, preluat de la reclamanți cu titlu de expropriere, este parțial ocupat de blocul de locuințe S4 din str. I., astfel că suprafața de teren rămasă liberă (cu garaje și o platformă betonată) și, deci, susceptibilă de a fi restituită în natură, este de 260 mp.

A mai precizat expertul că nu există utilități aeriene sau subterane pe terenul în litigiu, în afara suprafeței ocupate de blocul S4, sus-arătat.

Primarul municipiului Cluj-Napoca a formulat obiecțiuni la constatările expertului, arătând că în mod greșit expertul a apreciat că există o suprafață de teren liberă, câtă vreme aceasta este ocupată de parcare și garaje ce deservește blocurile învecinate, totodată, sau, după caz, servește ca zonă de protecție pentru blocul de locuințe S5.

Pe de altă parte, reclamanții au formulat și ei obiecțiuni, învederând că suprafața de teren liberă este de 297 mp, în condițiile în care blocul S5 nu este lipit de terenul revendicat, între bloc și teren existând deja o fâșie de teren circulabil, astfel că zona de protecție a blocului nu se justifică în raport cu terenul în litigiu.

În raport cu menționatele constatări ale expertului, precum și obiecțiunile și susținerile părților, Curtea consideră potrivit a arata că prin teren ce nu poate fi restituit în natură nu trebuie înțeles doar acela care este efectiv ocupat de construcții cu caracter permanent (deci nu ușoare sau demontabile în sensul art. 10 alin. 3 teza finală din Legea nr. 10/2001 republicată), ci și acela care, deși nu este ocupat în mod fizic de asemenea construcții, nu poate fi considerat liber deoarece prin suprafața și/sau poziția sa trebuie apreciat, în concret, că deservește în mod necesar imobilele învecinate, având o afecțiune în raport de care nu apare ca liber.

În prezentul proces expertul topograf numit de instanța de apel, și-a justificat constatarea potrivit căreia doar suprafața de 260 mp teren trebuie considerată liberă, iar nu aceea de 297 mp pretinsă de reclamant, prin aceea că este necesară asigurarea unei zone de protecție de 4 m a blocului de locuințe S5 (și care, prin aceasta, ar ocupa 40 mp din terenul în litigiu).

Acest punct de vedere al expertului este întemeiat, căci în măsura în care s-ar primi solicitarea reclamanților, s-ar ajunge la a se renunța la această zonă de protecție, ajungându-se ca terenul atribuit în natură să aibă ca limită directă chiar blocul S5, ceea ce ar împiedica accesul la acea zonă a blocului învecinată cu terenul atunci când anumite împrejurări ori situații (incendiu, igienizare etc.) ar impune-o în mod justificat.

Faptul că pe terenul în suprafață de 260 mp se află amplasate garaje demontabile nu împiedică restituirea în natură, această concluzie rezultând cu claritate din deja evocatele dispoziții ale art. 10 alin. 3 teza finală din lege.

Este de văzut, totodată, și că împrejurarea potrivit căreia o parte din terenul în suprafață de 260 mp este ocupat de o platformă betonată nu înlătură constatarea că și această suprafață este liberă, căci atâta vreme cât nu s-a dovedit că această platformă are o certă utilitate, nu s-ar putea considera altfel.

Așa fiind, a fost admis apelul reclamanților, conform art. 296 Cod proc.civ., sentința trebuind schimbată în sensul că restituirea în natură se impune a fi făcută pentru suprafața de 260 mp teren, identificată în planul de situație aflat la fila 64 din dosarul instanței de apel.

Pentru restul de 287 mp, precum și pentru construcția ce s-a aflat pe teren la data preluării abuzive, reclamanții sunt îndreptățiți la măsuri reparatorii prin echivalent, cu scăderea însă a valorii actualizate a sumei de 75.000 lei pe care au recunoscut că au primit-o în anul 1985, ca urmare a exproprierii.

Față de cele ce preced, a fost respins, însă, apelul declarat de Primarul municipiului Cluj-Napoca. (Judecător Valentin Mitea)

Legea nr. 10/2001. Imobil destinat prestării unor servicii medicale în cabinete private. Păstrarea afecțiunii imobilului

Potrivit art. 16 alin. 1 din Legea nr. 10/2001, republicată în situația imobilelor având destinații necesare și afectate exclusiv și nemijlocit unor activități de interes public, în speță, sănătate, foștilor proprietari sau, după caz, moștenitorilor acestora, li se restituie imobilul în proprietate cu obligația de a-i menține afecțiunea pentru o perioadă determinată de timp. Faptul că imobilul este ocupat de cabinete medicale private, iar nu aparținând unei instituții publice, face ca restrângerea prerogativelor dreptului de proprietate descrisă mai sus să nu se justifice.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale pentru minori și familie, decizia nr. 546/R din 16 martie 2007

Prin cererea introductivă, înregistrată pe rolul Tribunalului Sălaj, reclamanta M.O. a chemat în judecată Primarul comunei Crasna jud. Sălaj, solicitând anularea dispoziției nr. 77/18.03.2006 și soluționarea notificării nr. 50/19.07.2001 în sensul constatării dreptului la restituire în natură a

imobilului identificat cu nr.top. 121, în CF 1169 Crasna, reprezentând casă, curte și grădină în suprafață de 1879 mp, cu motivarea că acest imobil a fost expropriat pentru cauză de utilitate publică și este în prezent susceptibil de a fi restituit în natură, în baza art. 16 alin. 1 din Legea nr. 247/2005.

Pârâtul, prin întâmpinare a cerut instanței să pronunțe soluția respingerii acțiunii, invocând în principal excepția autorității de lucru judecat în raport cu cererea soluționată irevocabil prin sentința civilă nr. 1143/2005 a Tribunalului Sălaj.

Pe fondul dreptului litigios, pârâtul arată că imobilul pretins de reclamantă are destinația de policlinică, fiind inclus în lista bunurilor care aparțin domeniului public de interes local, aprobate prin H.G. nr. 96/2002 – anexa nr. 20, astfel că nu se poate restitui în natură.

Prin sentința civilă nr. 1696 din 23 decembrie 2005 a Tribunalului Sălaj a fost admisă acțiunea reclamantei M.O. împotriva dispoziției nr. 77/2005 a Primarului comunei Crasna, care a fost modificată, în sensul constatării dreptului pe care îl are reclamanta la restituirea în natură a imobilului pretins, cu obligația menținerii afecțiunii acestuia, pentru un timp de 5 ani, de la data rămânerii irevocabile a hotărârii.

Pentru a pronunța această sentință, tribunalul a reținut în esență faptul că cererea reclamantei se încadrează în prevederile art. 2 din Titlul I al Legii nr. 247/2005, imobilul în litigiu având destinația de policlinică.

Fiind trecut astfel în anexa nr. 2 la Legea nr. 10/2001, bunul face obiectul reglementării prin art. 16 din lege, în sensul că poate fi restituit în natură în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a Legii nr. 247/2005, chiar dacă prin dispoziția contestată s-au acordat măsuri reparatorii în echivalent.

Împotriva acestei sentințe a declarat apel Primarul comunei Crasna, cale de atac recalificată de instanță ca fiind recurs, în raport cu dispozițiile art. II din Titlul I al Legii nr. 247/2005 și soluționată prin decizia civilă nr. 718/R/15.03.2006 a Curții de Apel Cluj, în sensul admiterii recursului și casării cu trimitere spre rejudecare la același tribunal.

Curtea a considerat că este utilă cauzei administrarea probei cu expertiza, pentru a se stabili dacă imobilul preluat de la petiționară și B.I., prin expropriere pentru cauză de utilitate publică este cel existent în prezent, ori acesta a fost demolat, dacă au fost adăugate noi corpuri a căror arie desfășurată însumează peste 100% din aria desfășurată inițial, respectiv dacă subzistă sau nu condițiile de acordare a măsurilor reparatorii în echivalent, potrivit cu art. 10 și art. 19 din Legea nr. 10/2001.

Procedând la rejudecarea cauzei în fond, Tribunalul Sălaj pronunță sentința civilă nr. 2257/03.11.2006, în dosar nr. 1231/84/2006, prin care admite acțiunea reclamantei, anulează dispoziția nr. 77/2005 emisă de Primarul comunei Crasna și dispune restituirea în natură a imobilului teren și construcție situat administrativ în comuna Crasna nr. 63, jud. Sălaj, identificat cu nr.top. 121, în CF 1169 Crasna, obligând totodată reclamanta la restituirea sumei de 18.000 lei, actualizată cu indicele de inflație, raportat la anul 1970, respectiv a sumei de 8.400 lei.

Instanța stabilește faptul că imobilul pretins de reclamantă a făcut obiectul dreptului de proprietate comună pe cote părți, înscris în CF 1169 Crasna, în cote egale, de ½ parte, în favoarea numiților B.I. și B.O., căsătorită M., cu titlul de moștenire.

Prin efectul decretului prezidențial nr. 171/1970 imobilul a fost expropriat, fără ca Statul Român să își înscrie dreptul de proprietate astfel dobândit în cartea funciară.

Proprietarii tabulari au primit la momentul exproprierii suma de 18.000 lei cu titlu de despăgubire.

Ulterior preluării, imobilul a suferit unele modificări structurale, prin adăugarea unor corpuri noi, a căror arie desfășurată nu însumează peste 100% din aria desfășurată inițial, valoarea acestora fiind de 19,12% din valoarea tehnică a întregului imobil.

În raport cu această situație de fapt, reținută din analiza și sinteza probelor care au fost administrate, inclusiv proba cu expertiza tehnică judiciară, instanța a înlăturat apărarea pârâtului în

sensul că restituirea în natură nu este cu putință imobilul fiind transformat într-un imobil nou, iar solicitantii fiind despăgubiți parțial la momentul exproprierii.

Se motivează prin aceea că despăgubirea primită de coproprietar era mult sub valoarea reală a imobilului expropriat, astfel că nu a fost nicicând acoperit prejudiciul suportat prin actul de preluare.

Instanța a făcut aplicarea dispozițiilor art. 11 din Legea nr. 10/2001 republicată, dispunând în sensul restituirii în natură a imobilului, consecutiv unei anulări a dispoziției de respingere a notificării.

Având în vedere dispozițiile art. 16 din Legea nr. 10/2001, tribunalul a constatat că nu se impune menținerea afectării clădirii, fostă policlinică, în prezent ocupată de cabinete medicale private, care nu aparțin sistemului sanitar public, în sensul condiției prevăzută de legiuitor.

În contra acestei sentințe Primarul comunei Crasna a declarat recurs solicitând modificarea, în sensul ca partea din imobil în suprafață de 50,75 mp, în care funcționează radiologia, care aparține Spitalului comunei Crasna, să își păstreze afectarea pentru o perioadă de 5 ani, iar pârâțul să fie exonerat de obligația de plată a cheltuielilor de judecată în proces.

Motivând recursul, pârâțul afirmă că sunt incidente în cauză prevederile art. 16 din Legea nr. 10/2001, prin care se stipulează menținerea afectării imobilelor ocupate de unități sanitare din sistemul public, or, radiologia este extrem de importantă pentru funcționarea Spitalului comunei Crasna și are un regim special de funcționare, reglementat prin Legea nr. 111/1996.

Recursul este nefondat.

Observă curtea că declarația de recurs nu a fost motivată în drept, însă dezvoltarea motivelor pe care se întemeiază recursul pârâțului face posibilă încadrarea lor în cazul de modificare prevăzut de art. 304 pct. 9 Cod proc.civ., din perspectiva căruia urmează a se cerceta decizia recurată.

Esențial în recurs este și faptul că recurentul a solicitat o modificare parțială a hotărârii atacate, numai în privința dispozițiilor referitoare la afectarea viitoare a imobilului în litigiu, respectiv a suprafeței de 50,75 mp din construcție, precum și la obligația de plată a cheltuielilor de judecată în proces. Nu a fost contestată în recurs legalitatea acelor dispoziții ale sentinței care vizează restituirea în natură a imobilului pretins de reclamantă, în aceste limite hotărârea recurată purtând atributul autorității de lucru judecat.

Rămâne instanței de recurs a verifica modul în care s-a făcut aplicarea legii substanțiale în cauză, atunci când prima instanță a respins cererea pârâțului de menținere a afectării spațiului ocupat de radiologie, pentru o perioadă de 5 ani.

Potrivit art. 16 alin. 1 din Legea nr. 10/2001, republicată în temeiul art. VII din Titlul I al Legii nr. 247/2005, în situația imobilelor având destinațiile arătate în anexa nr. 2 lit. a (imobile ocupate de unități și instituții de învățământ din sistemul de stat, imobile ocupate de unități sanitare și de asistență medico-socială din sistemul public, imobile ocupate de administrații financiare, trezorerii, ministere și alte autorități ale administrației publice, imobile ocupate de instituții culturale), necesare și afectate exclusiv și nemijlocit activităților de interes public, de învățământ, sănătate ori social culturale, foștilor proprietari sau, după caz, moștenitorilor acestora, li se restituie imobilul în proprietate cu obligația de a-i menține afectarea pentru o perioadă determinată de timp. Pentru imobilele ocupate de unități sanitare din sistemul public, această perioadă este de până la 5 ani de la data emiterii deciziei sau dispoziției de restituire.

Prin textul normativ evocat legiuitorul a restrâns exercițiul deplin al dreptului de proprietate, instituind o limitare rezonabilă în valorificarea acestuia ca drept subiectiv garantat constituțional, în interesul public general, care reclamă asigurarea continuității desfășurării activităților de învățământ, sănătate, administrație publică ori social culturală.

Restrângerea a fost limitată în timp și condiționată de existența unei necesități obiective a menținerii afectării de interes public, atunci când aceasta grevează în mod exclusiv și nemijlocit imobilul restituit proprietarului deposedat în mod abuziv.

Numai verificarea cumulativă a condițiilor legale menționate ar putea justifica sarcina impusă proprietarului, aceea de a menține afectarea imobilului, în interes public, o anumită perioadă de timp.

Indiscutabil, trebuie avută în vedere afectarea necesară exclusivă și nemijlocită, constatată la data dispoziției/deciziei de restituire în natură.

În cauză, tribunalul reține din probele administrate faptul că imobilul construcție cu privire la care s-a dispus restituirea în favoarea reclamantei este în prezent ocupat de cabinete medicale private, care nu aparțin așadar sistemului sanitar public, în sensul legii, în timp ce recurentul afirmă textual: „în imobilul care face obiectul prezentei cauze, funcționează Radiologia spitalului”.

Instanța de recurs a cerut Autorității de Sănătate Publică Sălaj să se pronunțe asupra acestei împrejurări esențiale de fapt, acesta comunicând prin adresa nr. 805/02.03.2007 faptul că în structura organizatorică a Spitalului comunei Crasna există laborator de radiologie și imagistică medicală, însă activitatea propriu-zisă nu se desfășoară din anul 2004, din lipsă de fonduri. Datorită necesităților comunității de a beneficia de servicii de radiologie, s-a început o colaborare cu SC S.C. SRL Zalău, în cadrul unui parteneriat public-privat, emisă fiind în acest sens autorizația sanitară de funcționare nr. 42180/27.02.2007.

Starea de fapt reținută ce tribunal este așadar confirmată, în partea de clădire afectată laboratorului de radiologie nu se desfășoară o activitate specifică și propriu-zisă din anul 2004.

La data dispoziției de restituire în natură a clădirii aceasta nu era așadar afectată în mod exclusiv și nemijlocit funcționării unui laborator de radiologie în sistem public, în măsură să determine, cu necesitate obiectivă, continuarea activității acestuia, prin menținerea afectării clădirii o perioadă determinată de timp.

Lipsind o afectare actuală, în interes public, efectivă și nemijlocită, evident ea nici nu putea fi menținută de instanță pentru viitor.

Autorizația sanitară depusă ca înscris nou în recurs a fost eliberată în favoarea unei societăți comerciale cu capital integral privat, la data de 27 februarie 2007, așadar după pronunțarea hotărârii recurate, fiind evident o probă obținută *pro causa*, care nu este în măsură să determine modificarea soluției pe care prima instanță a dat-o litigiului.

Curtea a constatat așadar, că s-a făcut o corectă aplicare a legii substanțiale și a celei de procedură prin hotărârea de primă instanță, obiect al prezentului recurs, că nu se verifică cazul de modificare reglementat de art. 304 pct. 9 Cod proc.civ. și, în absența unor motive de nulitate de ordine publică, în baza art. 312 alin. 1 Cod proc.civ., a respins recursul pârâtului ca nefondat. (Judecător Denisa Băldean)

Acțiune având ca obiect constatarea nulității absolute a unui contract de vânzare-cumpărare încheiat în baza legii nr. 112/1995. Competența de soluționare

În lipsa unei dispoziții legislative speciale, derogatorie de la dreptul comun în materie de competență, competența de soluționare în primă instanță a unei acțiuni având ca obiect constatarea nulității absolute a contractelor de vânzare-cumpărare încheiate cu privire la imobilele ce intră sub incidența Legii nr. 10/2001, revine judecătoriei, ca instanță de drept comun, în condițiile art. 1 pct. 1 C.pr.civ. raportat la art. 2 pct. 1 lit. b) C.pr.civ.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 27/DC din 24 iulie 2007

Examinând conflictul negativ de competență prin prisma actelor dosarului, a dispozițiilor legale incidente în materie, Curtea a stabilit în favoarea Judecătoriei Cluj-Napoca, în temeiul art. 22 alin. 5 C.pr.civ., competența materială de soluționare a prezentei acțiuni, având în vedere următoarele considerente:

Chiar dacă acțiunile promovate de foștii proprietari sau de moștenitorii acestora – persoane îndreptățite la măsuri reparatorii în baza Legii nr. 10/2001 – pentru constatarea nulității absolute a contractelor de vânzare-cumpărare încheiate cu privire la imobile ce intră sub incidența acestei legi, sunt întemeiate pe prevederile art. 46 alin. 5 din Legea nr. 10/2001 în redactarea sa inițială, totuși aceasta nu atrage automat competența materială a tribunalelor de a soluționa în primă instanță astfel de acțiuni, tribunalele fiind instanțe specializate în soluționarea litigiilor având ca obiect plângeri la Legea nr. 10 /2001 doar în condițiile art. 24 alin. 7 și 8 din Legea nr. 10/2001 în redactarea sa inițială, redevenit art. 26 alin. 3 după republicarea legii.

În nici un caz nu poate fi acreditată susținerea Judecătoriei Cluj-Napoca, în sensul că acțiunea pentru constatarea nulității absolute a contractelor de vânzare-cumpărare este una accesorie plângerii la Legea nr. 10/2001, și că, deci, în cauză ar fi aplicabile prevederile art. 17 C.pr.civ., câtă vreme este evident că soluționarea favorabilă a unei plângeri la Legea nr. 10/2001, în sensul restituirii în natură a imobilului pretins de persoanele îndreptățite în baza aceste legi, depinde de soluționarea prealabilă și favorabilă a acțiunii prin care se solicită de către aceleași persoane constatarea nulității absolute a contractelor de vânzare-cumpărare încheiate cu privire la respectivul imobil.

Este știut faptul că normele de competență sunt de strictă interpretare, astfel încât, în măsura în care prin dispoziții legale speciale nu se prevede în mod expres competența materială a altei instanțe pentru soluționarea în primă instanță a unei anumite cereri, competența revine judecătoriei, aceasta fiind instanța de drept comun în soluționarea cauzelor în primă instanță.

Dacă legiuitorul ar fi dorit, ar fi inserat în textul Legii nr. 10/2001 o dispoziție expresă prin care să stabilească în favoarea tribunalului competența de soluționare în primă instanță a acțiunilor în constatarea nulității absolute a contractelor de vânzare-cumpărare încheiate cu privire la imobilele ce intră sub incidența legii nr. 10/2001.

Or, în lipsa unei dispoziții speciale în acest sens, derogatorie de la dispozițiile de drept comun în materie de competență, competența de soluționare în primă instanță a unei acțiuni având ca obiect constatarea nulității absolute a contractelor de vânzare-cumpărare încheiate cu privire la imobile ce intră sub incidența Legii nr. 10/2001, revine judecătoriei, ca instanță de drept comun, în condițiile art. 1 pct. 1 C.pr.civ., raportat la art. 2 pct. 1 lit. b C.pr.civ. (Judecător Carmen-Maria Conț)

Legea nr. 10/2001. Cerere în constatarea nulității contractului de vânzare-cumpărare. Competență

Cererea având ca obiect constatarea nulității contractului de vânzare-cumpărare încheiat în baza Legii nr. 112/1995 poate fi considerată independentă, autonomă în raport cu plângerea formulată în baza Legii nr. 10/2001, prioritară chiar, pentru că rezolvarea dată acesteia determină soluția cererii de restituire a imobilului preluat abuziv. De altfel, art. 46 alin. 2 din Legea nr. 10/2001, republicată, obligă la suspendarea procedurii de restituire, până la soluționarea irevocabilă a unei acțiuni în nulitatea actului juridic de înstrăinare.

Prin urmare, este greșit a conferi unei astfel de cereri un caracter accesoriu, justificând prin aceasta derogarea de la regulile imperative de competență materială.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale pentru minori și familie, sentința nr. 19/DC din 19 mai 2007

Reclamantul a sesizat Tribunalul Cluj cu soluționarea unei contestații împotriva dispoziției nr. 2895/31 august 2006, emisă de Primarul municipiului Cluj-Napoca, solicitând, în contradictoriu cu pârâții Municipiul Cluj-Napoca reprezentat de Primar, SC Constructardealul SA Cluj-Napoca prin lichidator, S.I. și S.A., anularea dispoziției menționate și obligarea pârâtului de rândul 1 la

emiterea unei dispoziții de restituire în natură a imobilului apartament nr. 2, evidențiat în CF ind. 36043 Cluj-Napoca, cu nr.top. 5783/2, situat administrativ în Cluj-Napoca, ori de acordarea unui alt imobil în compensare; constatarea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 35326/26 august 1997, încheiat cu pârâții S.I. și A. și, pe cale de consecință, restabilirea situației anterioare de carte funciară, obligarea la daune moratorii, până la momentul plății efective, obligarea la plata cheltuielilor de judecată.

Având în vedere competența specială a tribunalului în privința contestației formulată în baza Legii nr. 10/2001 și competența de drept comun a judecătorei, pentru toate celelalte capete de cerere, prin încheierea civilă nr. 108/A/15 februarie 2007 Tribunalul Cluj disjunge cererile având ca obiect constatare nulitate contract, rectificarea de carte funciară și plata daunelor-moratorii, invocă excepția de necompetență după materie și își declină competența de soluționare a acestora în favoarea Judecătorei Cluj-Napoca.

Prin sentința civilă nr. 3539/25 aprilie 2007, Judecătoria Cluj-Napoca se declară la rândul-i necompetentă după materie, declinându-și competența de soluționare a cauzei în favoarea Tribunalului Cluj, cu motivarea că cererile disjuncte au statutul juridic specific unor cereri accesorii, competența soluționării acestora aparținând instanței legal investite cu judecarea cererii principale, care este în cauză contestația formulată în condițiile și pe temeiul Legii nr. 10/2001. Or, în materia litigiilor generale de aplicare a dispozițiilor Legii nr. 10/2001 competența de primă instanță aparține tribunalului.

Apreciind asupra prezentului conflict negativ de competență, curtea a considerat că aparține judecătorei competența de soluționare a cererilor disjuncte în cauză.

Indiscutabil, cererea principală este determinantă în stabilirea competenței, operând o prorogare legală în privința cererilor incidentale și accesorii, pe temeiul art. 17 Cod proc.civ., care rămân în competența instanței legal investite cu judecarea cererii principale.

În speță, cererea de constatare a nulității contractului de vânzare-cumpărare poate fi considerată independentă, autonomă în raport cu plângerea formulată în baza Legii nr. 10/2001, prioritară chiar, pentru că rezolvarea dată acesteia determină soluția cererii de restituire a imobilului preluat abuziv. De altfel, art. 46 alin. 2 din Legea nr. 10/2001, republicată, obligă la suspendarea procedurii de restituire, până la soluționarea irevocabilă a unei acțiuni în nulitatea actului juridic de înstrăinare.

Prin urmare, este greșit a conferi unei astfel de cereri un caracter accesoriu, justificând prin aceasta derogarea de la regulile imperative de competență materială.

Prin art. 26 alin. 3 din Legea nr. 10/2001, republicată, legiuitorul a conferit tribunalelor jurisdicția de primă instanță în acțiunile exercitate de persoanele care se pretind îndreptățite la măsuri reparatorii, vizând legalitatea deciziei/dispoziției motivată de respingere a notificării sau a cererii de restituire în natură.

Norma evocată este una specială, de competență după materie, are așadar un caracter absolut, exclusiv fiind aplicarea ei la alte ipoteze decât aceea reglementată expres.

O corectă interpretare a dispozițiilor Legii nr. 10/2001 este aceea care respectă regimul juridic consacrat al normelor de competență imperative și statuează în sensul că acțiunile directe în justiție având ca obiect constatarea nulității actelor juridice de înstrăinare a imobilelor care cad sub incidența prevederilor acestei legi urmează regulile dreptului comun în materie, materializate de art. 1 pct. 1 coroborat cu art. 2 alin. 1 lit. b Cod proc.civ.

Cum o altă valoare a imobilului în litigiu decât aceea menționată în contractul de vânzare-cumpărare atacat nu a fost reținută de instanțe, și această valoare atrage competența judecătorei, curtea a soluționat conflictul stabilind că aparține Judecătorei Cluj-Napoca competența materială de primă instanță în rezolvarea cererilor disjuncte. (Judecător Denisa Băldean)

Plângere la Legea nr. 10/2001 și cerere pentru constatarea nulității contractelor de vânzare-cumpărare formulate prin aceeași cerere de chemare în judecată. Competența de soluționare

De natura verificării jurisdicționale pe care o îngăduie soluționarea plângerii vizate de art. 26 alin. 3 din Legea nr. 10/2001 republicată, este și stabilirea calității de persoană îndreptățită la a obține măsuri reparatorii în temeiul acestei legi, astfel că atunci când reclamantul, pe lângă plângerea propriu-zisă împotriva dispoziției sau deciziei, solicită a se stabili și calitatea sa de persoană îndreptățită, și acest capăt de cerere îi aparține tot secției civile a tribunalului, căci el este organic legat de acela privitor la plângere, presupunând verificări ce nu pot fi separate.

Când însă reclamantul, pe lângă asemenea capete de cerere, formulează și altele având un obiect nesuscetibil de situare sub incidența ipotezei cuprinse în art. 26 alin. 3 din lege, acestea rămân să se supună dispozițiilor de drept comun în materia competenței, cu toate consecințele ce decurg din aceasta.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, sentința nr. 30/DC din 26 septembrie 2007

Prin sentința civilă nr. 837/F/2006 din 26 octombrie 2006 a Tribunalului Bistrița-Năsăud, s-a admis excepția necompetenței materiale a Tribunalului Bistrița-Năsăud cu privire la soluționarea acțiunii civile înaintate de reclamantii E.E. și E.A.A. împotriva pârâților Statul Român prin Primarul comunei Livezile, K.M., (născută E.), E.T., P.M (născ.E.r), A.M., G.G. și G.M. declinandu-se competența în favoarea Judecătoriei Bistrița.

Pentru a hotărî astfel Tribunalul a avut în vedere, în esență, următoarele:

Prin acțiunea lor reclamantii au solicitat ca prin sentința ce se va pronunța: 1) să se constate că reclamantii au calitatea de moștenitori acceptanți ai succesiunii numitei T.M., căsătorită K.; 2) să se constate nulitatea absolută a deciziei Consiliului Popular al Comunei Livezile, înscrisă în CF 107 Livezile, sub B21, cu încheierea nr. 913/21 iunie 1874, prin care, în temeiul Decretelor nr. 712/1966, respectiv nr. 218/1960, imobilele înscrise sub nr.top. 463, casă și teren, au fost trecute în proprietatea Statului Român, fără nici o despăgubire; 3) să se constate nulitatea absolută a contractului de vânzare-cumpărare nr. 1540/23 noiembrie 2000 prin care Primăria Livezile a vândut imobilele înscrise în CF 107 nr. top 463 pârâților G.G. și G.M., în calitate de chiriași, potrivit Legii nr. 112/1995; 4) să se dispună anularea Dispoziției nr. 2914/29 noiembrie 2005 emisă de Primarul comunei Livezile ca neîntemeiată și nelegală și soluționarea notificării reclamantilor în sensul de a se dispune în principal restituirea în natură și în întregime a imobilului clădire și teren, situat în comuna Livezile, sat Livezile, înscris în CF 107 Livezile nr. top. 463, iar în subsidiar restituirea suprafeței libere și neocupate de construcțiile vândute, indicate în petitele 2 și 3, din terenul înscris în CF 107 Livezile.

În raport cu aceste pretenții, Tribunalul a apreciat că primele trei aparțin dreptului comun, însă cea de-a patra se întemeiază pe prevederile Legii nr. 10/2001, ceea ce atrage proceduri și competențe de judecată diferite.

Astfel fiind, s-au dispus primele trei capete de cerere, formându-se un nou dosar și invocându-se excepția de necompetență materială a Tribunalului în soluționarea lor, întrucât acestea se supun normelor generale de competență, astfel că s-au trimis Judecătoriei Bistrița.

Sesizată fiind cu judecarea acestor pretenții, Judecătoria Bistrița a pronunțat sentința civilă nr. 1713/2007 din 28 mai 2007, prin care și-a declinat în favoarea Tribunalului Bistrița-Năsăud competența de soluționare a acțiunii, născându-se astfel un conflict negativ de competență.

Motivând sentința, Judecătoria Bistrița a arătat în esență că primul capăt de cerere vizează stabilirea calității reclamantilor de moștenitori ai defunctei T.M. și, pe cale de consecință, calitatea lor de persoane îndreptățite conform Legii nr. 10/2001, ceea ce poate fi cercetat în cadrul plângerii împotriva dispoziției nr. 2914/2005 a Primarului comunei Livezile, deci de către Tribunalul Bistrița-Năsăud ca instanță ce soluționează această plângere.

În ce privește cel de-al doilea capăt de cerere, și acesta se situează sub incidența Legii nr. 10/2001, atrăgând competența Tribunalului, căci cercetarea lor se poate de asemenea face în procedura de soluționare a plângerii împotriva dispoziției Primarului.

Cel de-al doilea capăt de cerere, vizând constatarea nulității contractului de vânzare-cumpărare a imobilului înscris în CF nr. 107 Livezile, nr.top. 463, reprezintă un petit accesoriu celui privitor la plângerea împotriva dispoziției Primarului, astfel că intră în competența secției civile a Tribunalului.

Cu privire la acest conflict negativ de competență Curtea a avut în vedere următoarele:

Potrivit prevederilor art. 26 alin. 3 din Legea nr. 10/2001 republicată, decizia sau, după caz, dispoziția motivată de respingere a notificării sau a cererii de restituire în natură poate fi atacată de către persoana care se pretinde îndreptățită la secția civilă a tribunalului în a cărui circumscripție se află sediul unității deținătoare sau, după caz, al entității investite cu soluționarea notificării.

Aceste prevederi legale au valoarea unor norme speciale în materie de competență, derogând de la acelea de drept comun al competenței materiale cuprinse în art. 1-4 Cod proc.civ. Fiind însă vorba despre norme speciale, ele nu sunt susceptibile din interpretare extensivă, întemeiată pe argumentul de analogie, ceea ce impune ca aplicarea lor să se facă exclusiv la situațiile expres prevăzute prin ipoteza lor.

Astfel fiind, rezultă că, în acord cu prevederile legale în discuție, intră în competența secției civile a tribunalului plângerile împotriva dispoziției, sau, după caz, a deciziei emise în aplicarea Legii nr. 10/2001.

De natura verificării jurisdicționale pe care soluționarea plângerii vizate de art. 26 alin. 3 din Legea nr. 10/2001 republicată o îngăduie, este însă, atunci când părțile solicită aceasta, și stabilirea calității de persoană îndreptățită la a obține măsuri reparatorii în temeiul acestei legi, astfel că atunci când reclamantul, pe lângă plângerea propriu-zisă împotriva dispoziției sau deciziei, solicită a se stabili și calitatea sa de persoană îndreptățită, și acest capăt de cerere îi aparține tot secției civile a tribunalului, căci el este organic legat de acela privitor la plângeri, presupunând verificări ce nu pot fi separate.

Când însă reclamantul, pe lângă asemenea capete de cerere, formulează și altele având un obiect nesusceptibil de situare sub incidența ipotezei cuprinse în art. 26 alin. 3 din lege, acestea rămân să se supună dispozițiilor de drept comun în materia competenței, cu toate consecințele ce decurg din aceasta.

În raport cu cele ce preced, este de considerat, în procesul de față, că atâta vreme cât prin primul capăt de cerere reclamantii au solicitat a se constata calitatea lor de moștenitori ai numitei T.M., „și pe cale de consecință calitatea de persoane îndreptățite, conform Legii nr. 10/2001, modificată”, nu se poate vorbi despre caracterul de cerere de drept comun, și care ar interesa doar materia succesorală a acestei pretenții, ci despre o cerere care se raportează decisiv la prevederile art. 26 alin. 3 din evocata lege, interesând în procedura de soluționare a plângerii împotriva dispoziției nr. 2914/2005 a Primarului comunei Livezile.

Prin urmare, greșit și-a declinat Tribunalul Bistrița-Năsăud competența de soluționare a acestui capăt de cerere în favoarea Judecătoriei Bistrița.

În ce privește însă celelalte două capete de cerere care au făcut obiectul declinării de competență, acestea, deși au legătură cu imobilul în litigiu, nu se circumscriu ipotezei cuprinse în art. 26 alin. 3 din Legea nr. 10/2001, republicată, ceea ce le supune dispozițiilor comune de competență materială, neputându-se aprecia nici că ar avea valoarea unor capete de cerere accesorii aceluia având ca obiect plângere.

Or, nu s-a susținut în cauză că valoarea imobilului litigios ar fi de peste 500.000 lei, în sensul prevederilor art. 2 pct. 1 lit. b Cod proc.civ., situație în care competența de soluționare a lor aparține Judecătoriei Bistrița, în baza art. 1 pct. 1 Cod proc.civ. (Judecător Valentin Mitea)

Legea nr. 10/2001. Imobil aflat în coproprietate, preluat abuziv de stat. Cerere de restituire formulată de unii dintre coproprietari. Admisibilitate

Obligația de a obține acordul tuturor coproprietarilor pentru formularea cererii de restituire în natură a imobilului a fost înlăturată prin dispozițiile art. 4 alin.(1) din Legea nr. 10/2001, care prevede posibilitatea de a se restabili dreptul de proprietate asupra cotelor-părți ale unui bun aflat în indiviziune.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 2557/R din 12 decembrie 2007

Prin Sentința civilă nr. 11373/09.12.2003 pronunțată de Judecătoria Cluj-Napoca a fost admisă în parte acțiunea extinsă, formulată de reclamantul D.G.I.Z., împotriva pârâților Consiliul Local al Municipiului Cluj-Napoca, în nume propriu și în calitate de reprezentant al Statului Român, SC Constructardealul SA Cluj Napoca, prin lichidator, G.I., G.A., I.T., P.C.L., P.S.I., K.L., P.C., C.T.D., C.L., G.V., G.I., M.D., M.S.G., L.M.L., A.D.M., A.M.M., B.M., G.I., G.E., P.A., P.M., P.C.G., H.Ș.G., H.A., H.F.Ș., H.A., H.E., H.T. în calitate de succesori ai defunctului H.F.G.Ș. și S.E., S.E.G.J., V.E.M., P.E.R., S.E. în calitate de succesori ai defunctei S.K., având ca obiect nulitate a titlului statului și nulitate contracte.

Prin aceeași sentință, au fost respinse cererile de intervenție accesorii, formulate în interesul pârâtului Consiliul local al municipiului Cluj-Napoca, de către intervenientele SC R.M.C. SRL Cluj Napoca și SC S.R.I.E. Cluj-Napoca.

În consecință, s-a constatat nelegalitatea actului de naționalizare asupra imobilului situat în Cluj-Napoca, str. M., inițial înscris în CF nr. 3797 Cluj-Napoca, nr.top 367 casă cu etaj din piatră la parter 11 localuri pentru prăvălii, 7 camere, 3 bucătării 2 localuri pentru magazii și dependințe, iar la etaj 21 camere, 4 bucătării, dependințe, curte și grădină cu teren în suprafață de 374 stj.p., respectiv asupra cotei de 120/900 parte în scrisă sub B+1 în favoarea proprietarului tabular D.G., asupra cotei de 115/900 parte, înscrisă sub B+6 și 9, în favoarea proprietarului tabular D.G. și asupra cotei de 115/900 parte înscrisă sub B7 și 10 în favoarea proprietarului tabular D.E. și au fost respinse petitele privind constatarea nulității absolute a contractelor de vânzare-cumpărare încheiate cu privire la imobilul în litigiu, rectificarea CF prin radierea dreptului de proprietate al Statului Român și cel privind obligarea succesorilor proprietarilor tabulari la restituirea despăgubirilor primite conform Legii nr.112/1995, precum și acordarea cheltuielilor de judecată.

Curtea de Apel Cluj, prin Decizia civilă nr. 1942/A/08.09.2004, a admis apelul declarat de pârâtul Consiliul Local al Municipiului Cluj Napoca, a admis cererile de aderare la apel formulate de intervenientele SC R.M.C. SRL Cluj-Napoca și SC S.R.I.E. Cluj-Napoca, a schimbat sentința apelată, în sensul că a respins acțiunea formulată de reclamantul D.G.Z. Prin decizia menționată a fost respins apelul declarat de reclamantul D.G.I.Z., împotriva aceleiași sentințe.

Prin Decizia civilă nr. 1643/19 iunie 2006 pronunțată de Curtea de Apel Cluj a fost admis recursul declarat de reclamantul D.G.I.Z. împotriva deciziei civile nr. 1948/8.09.2004 a Curții de Apel Cluj care a fost casată și trimisă cauza pentru rejudecare a apelurilor și a aderărilor la apel, la Tribunalul Cluj.

Prin decizia civilă nr. 245/26.04.2007 pronunțată de Tribunalul Cluj a fost respins apelul declarat de apelantul D.G.I.Z. împotriva sentinței civile nr. 11373/09.12.2003 pronunțată de Judecătoria Cluj-Napoca în dosar nr.1527/2003 și cererile de aderare la apelul reclamantului formulate de intervenienții SC R.I.E. SRL și SC R.M.C. SRL Cluj-Napoca și apelul declarat de pârâtul Consiliul local al municipiului Cluj-Napoca împotriva aceleiași sentințe, care a fost menținută în întregime.

Pentru a pronunța această decizie, tribunalul a reținut că, imobilul din litigiu a trecut fără titlu valabil în patrimoniul Statului Român. Decretul nr. 92/1950, în temeiul căruia s-a efectuat naționalizarea, a fost un act profund nelegal, care venea în contradicție cu normele constituționale în vigoare la data preluării, Constituția din 1948, recunoscând și garantând dreptul de proprietate.

Reținând caracterul nelegal al Decretului nr. 92/1950, tribunalul a apreciat că și Deciziile nr. 54995/1956 și 3086/274/IV din 1959 ale Consiliului Popular Cluj prin care s-a realizat efectiv trecerea în patrimoniul statului sunt lovite de nulitate.

Deși titlul statului este lovit de nulitate, la fel ca și instanța de fond, tribunalul a apreciat că în cauză contractele de vânzare-cumpărare încheiate în temeiul Legii nr. 112/1995 nu se impun a fi anulate. Și aceasta, deoarece, pe de o parte, reclamantul nu a reușit să facă dovada relei credințe a părților chiriași care au cumpărat apartamentele din imobilul în litigiu, fiind incidente dispozițiile art.46 alin 2 din Legea nr. 10/2001, iar pe de altă parte, reclamantul nu este proprietarul exclusiv al imobilului.

Astfel, tribunalul a reținut că reclamantul nu a dovedit că dreptul său de proprietate se referă exact la apartamentele vândute chiriașilor, în cauză nefiind sistată indiviziunea. În plus, sunt libere în sensul Legii nr. 10/2001 și pot fi restituite în natură către reclamant, corespunzător cotei sale de proprietate, spațiile comerciale de la parterul imobilului.

În privința cotelor de proprietate ce aparțin succesorilor celorlalți proprietari tabulari, este de menționat că aceștia au beneficiat de despăgubiri în temeiul Legii nr. 112/1995 și nu au mai revenit cu solicitarea de restituire în natură, fie solicitarea acestora a fost respinsă.

Împotriva acestei sentințe a declarat recurs în termenul legal reclamantul și pârâțul Consiliul Local al municipiului Cluj-Napoca.

Examinând recursurile declarate în cauză prin prisma motivelor invocate, curtea a apreciat că recursul reclamantului este întemeiat în parte și în baza art.304 pct.9 și 312 alin.1 Cod proc.civ., urmând a-l admite în parte, pentru următoarele motive:

Imobilul înscris în CF 3797 Cluj Napoca, nr.top 367, casă cu etaj din piatră, la parter cu 11 localuri pentru prăvălii, 7 camere, 3 bucătării, 2 localuri pentru magazii și dependințe, iar la etaj cu 21 de camere, 4 bucătării, dependințe, curte și grădină, teren de 374 stjp, situat în Cluj-Napoca, str. M., a avut ca proprietari tabulari pe D.G. în cotă de 180/900 parte, văduva lui D.L. născută D.I. în cotă de 75/900 parte, D.G. în cotă de 100/900 parte, D.E. în cotă de 100/900 parte, D.G. în cotă de 100/900 parte, D.G. în cotă totală de 115/900 parte, D.E. identică cu S.K. prin căsătorie, în cotă de 115/900 parte și D.R. în cotă totală de 115/900 parte.

Imobilul a fost trecut în proprietatea Statului Român în baza Decretului nr.92/1950, statul intabulându-și dreptul de proprietate cu încheierea nr.823/1957, după care a fost transcris în CF colectivă nr.124860 Cluj-Napoca, fiind compus din 29 de apartamente, majoritatea cumpărate în baza Legii nr. 112/1995.

Imobilul situat atunci în Cluj-Napoca, str. D. a figurat în lista anexă a decretului de naționalizare la poziția nr.104, cu proprietar tabular D.G. Sesizându-se ulterior că în lista anexă nu au fost menționați toți proprietarii tabulari, ci doar D.G., la suplimentarea anexelor la decret prin HCM 2360/1956 a fost emisă decizia nr.3086/274/IV din 23 noiembrie 1959 a Comitetului Executiv al Sfatului Popular al Județului Cluj, prin care s-a constatat preluat imobilul din Cluj-Napoca, str. 30 Decembrie nr.2, înscris în CF 3797 Cluj, A+1, nr.top 367 de la toți proprietarii tabulari mai sus indicați.

Reținerea celor două instanțe privind dobândirea imobilului în litigiu fără titlu valabil este legală, pentru următoarele motive:

Art.1 alin.5 din HG nr.20/1996, modificată prin HG nr.11/1997, folosește sintagma „titlu valabil”, ceea ce, în accepțiunea legii, înseamnă imobile preluate în proprietatea statului cu respectarea legilor și decretelor în vigoare la data respectivă, adică Decretul nr.92/1950, Decretul nr.111/1951, ș.a.

Remarcăm că acest text de lege folosește sintagma „titlu valabil”, care acoperă situațiile în care trecerea imobilului în proprietatea statului s-a făcut în baza unui act normativ, însă cu respectarea întocmai a prevederilor aceluși act, în momentul aplicării lui la o situație concretă. Altfel spus, dacă s-a respectat *ad literam*, la momentul preluării imobilului, legea în cauză, statul are asupra aceluși imobil un titlu valabil.

Per a contrario, sunt imobile trecute în proprietatea statului „fără titlu valabil”, doar acelea pentru care, deși există act normativ de trecere care să reprezinte temeiul juridic al constituirii dreptului de proprietate al statului, acesta a fost aplicat cu încălcarea chiar a prevederilor sale.

Deosebit de acestea, art.6 din Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, folosește sintagma de „titlu valabil”, ceea ce are consecințe deosebite, pentru că accesul la justiție este neîngrădit în analiza și ceea ce până acum s-a stabilit că a trecut la stat cu titlu, instanța putând să se pronunțe în situațiile în care cel interesat afirmă nevalabilitatea titlului statului.

Legea impune o triplă condiție pentru ca titlul să fie valabil, respectiv ca acesta să fie obținut cu respectarea Constituției perioadei respective (Constituțiile din 1948, 1952, 1965) a tratatelor internaționale la care România era parte și a legilor în vigoare de la data preluării bunurilor de către stat. Așadar, în concepția Legii nr. 213/1998 dacă trecerea în proprietatea statului s-a făcut cu încălcarea prevederilor legale în vigoare la data preluării, titlul statului nu este valabil. Astfel, art.1 alin.3 din HG nr.20/1996 modificată prin HG nr.11/1997 prevede că prin imobil trecut în proprietatea statului, potrivit Decretului nr.92/1950, se înțeleg imobilele naționalizate cu respectarea prevederilor art.1 pct.1-5 și ale art.II din Decret, precum și cu respectarea identității între persoana menționată ca proprietar în listele anexă la decret și adevăratul proprietar al imobilului la data naționalizării.

Instanța a apreciat că imobilele în litigiu au fost dobândite fără un titlu valabil, Decretul nr.92/1950 a fost contrar Constituției din 1948, care prevedea în art.8 că „proprietatea particulară este recunoscută și garantată prin lege”. Textele ulterioare reglementau excepțiile de la principiul enunțat, excepții de strictă interpretare, în nici una din ipoteze nepermițându-se naționalizarea locuințelor.

Art.11 din Constituția din 1948 mai prevedea că „mijloacele de producție, băncile și societățile de asigurare, proprietate particulară, pot deveni proprietate de stat, bun al întregului popor”, fără însă a se permite naționalizarea imobilului cu destinație de locuință. Or, imobilul în litigiu avea destinația de locuință, astfel că nu putea fi supus naționalizării.

Dar, nulitatea titlului statului rezultă și din neconcordanța dintre persoana trecută în lista anexă la Decretul nr.92/1950 și adevărații proprietari tabulari ai imobilului. Decizia nr.3086/274/23 noiembrie 1959 nu poate suplini anexa la decret cu restul proprietarilor omiși și, prin aceasta, a acoperi lipsa de identitate dintre listele anexe și proprietarii tabulari.

Instanța de fond și apel, după ce reține nevalabilitatea titlului statului, apreciază că nu se impune constatarea nulității absolute a contractelor de vânzare-cumpărare pentru două considerente:

În primul rând, cumpărătorii au fost de bună credință, având convingerea că tratează cu adevăratul proprietar la încheierea contractelor de vânzare-cumpărare în sensul art.1898 C.civil.

În al doilea rând, s-a justificat respingerea acestui capăt de acțiune, cu motivarea că oricare din părțile interesate trebuie să solicite sistarea stării de indiviziune asupra imobilului, pentru a vedea exact care este suprafața ce revine fiecărui proprietar tabular prin succesorii săi, respectiv locația acesteia, la parterul liber în prezent sau la etajul vândut prin contractele de vânzare-cumpărare încheiate în temeiul Legii nr. 112/1995.

Reținerea bunei credințe a cumpărătorilor la încheierea contractelor de vânzare-cumpărare este greșită pentru următoarele considerente:

HG nr.11/1997 prin care s-a modificat HG nr.20/196 prevede în art.1 alin.2 și 3 care imobile erau considerate ca fiind preluate cu titlu, stipulând în art.1 alin.4 că, imobilele care au fost preluate de stat cu nerespectarea prevederilor legale în vigoare la data respectivă sau care au intrat în posesia

acesteia în condițiile inexistenței unei reglementări legale care să reprezinte temeiul juridic al constituirii dreptului de proprietate al statului, sunt considerate ca fiind trecute fără titlu în posesia acestuia și nu intră sub incidența Legii nr. 112/1995.

Potrivit art.12 alin.1 lit.a din HG nr.11/1997, contractelor de vânzare-cumpărare la care se referă art.9 din Legea nr. 112/1995 le sunt aplicabile dispozițiile privind nulitatea actelor juridice dacă au ca obiect imobilele menționate la art.1 alin.4 din HG nr.11/1997, adică imobilele preluate fără titlu valabil.

În consecință, imobilul nefăcând obiectul Legii nr. 112/1995, nu putea fi vândut chiriașilor în condițiile art.9 din această lege.

Constatându-se că imobilul în litigiu nu putea face obiectul Legii nr. 112/1995, în cauză sunt incidente dispozițiile art.966-968 C.civil, respectiv, este prezentă cauza ilicită la încheierea contractelor de vânzare-cumpărare, justificat pe considerentul că nefăcând obiectul acestei legi, imobilul nu putea fi vândut în temeiul Legii nr. 112/1995, decât prin fraudă la lege.

În consecință, buna ori rea credință a cumpărătorilor este irelevantă sub aspectul valabilității ori nevalabilității contractelor de vânzare-cumpărare, nulitatea absolută neputând fi înlăturată de buna credință a cumpărătorilor, câtă vreme nulitatea derivă din fraudă la lege.

Art.45 alin.1 din Legea nr.10/2001, modificată, prevede că „actele juridice de înstrăinare ce au avut ca obiect imobilele care cad sub incidența prevederilor prezentei legi, sunt valabile dacă au fost încheiate cu respectarea legilor în vigoare la data înstrăinării”. Or, în speță, este evident că nu se poate vorbi de valabilitatea contractelor de vânzare-cumpărare, atâta vreme cât imobilul în litigiu nu făcea obiectul Legii nr. 112/1995 și, în consecință, nu putea fi vândut.

Al doilea motiv susținut de cele două instanțe este, de asemenea, nefondat, pentru următoarele argumente:

Dispozițiile art.4 alin.1 din Legea nr.10/2001 prevăd că „ în cazul în care restituirea este cerută de mai multe persoane îndreptățite, coproprietare ale bunului solicitat, dreptul de proprietate se constată sau se stabilește pe cote părți ideale, potrivit dreptului comun”.

Prin urmare, obligația de a strânge acordul tuturor coproprietarilor a fost respinsă implicit prin intrarea în vigoare a Legii nr.10/2001, care prevede posibilitatea de a se restabili dreptul de proprietate asupra cotelor părți ale uni bun aflat în indiviziune.

Soluția adoptată de cele două instanțe l-ar pune pe fostul proprietar sau moștenitorul acestuia în imposibilitatea de a solicita și de a i se soluționa notificarea, deoarece i s-ar opune titlul cumpărătorilor, contractele de vânzare-cumpărare, contracte încheiate așa cum s-a reținut, prin fraudă la lege.

Procedând la constatarea nulității parțiale pentru cota de 175/900 parte din apartamentele ce compun imobilul în litigiu, drepturile celorlalți moștenitori care nu au participat la acțiune nu sunt afectate. Aplicarea regulii unanimității ar impune în schimb reclamantului o sarcină disproporționată, care l-ar priva de orice posibilitate clară și concretă de a se decide asupra cererii sale de restituire a bunului în litigiu, aducând astfel atingere substanței însăși a dreptului de acces la justiție. Acțiunea reclamantului este legată de art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului în partea sa civilă, din moment ce urmărește să obțină restituirea bunului, desigur în cota ce i se cuvine din bunurile ce au aparținut antecesorilor săi.

A accepta susținerea celor două instanțe că nu au cum să verifice interesul reclamantului în soluționarea acestui capăt de cerere, în condițiile în care nu s-a determinat anterior partea ce i se cuvine fiecărui coproprietar și că partea liberă din imobil ar acoperi în întregime cota sa și a celorlalte părți care au aderat la poziția lui (în condițiile în care notificarea pentru aceste spații nu este soluționată) ar însemna o încălcare a normelor mai sus reținute. De altfel, cota ce se cuvine reclamantului este posibil de stabilit și este de 175/900 parte și se compune din cota de 60/900 parte ce-i revine din cota de 180/900 parte a tatălui său, D.G. jr. după tatăl său D.G. sen. și cota de 115/900 parte după tatăl său D.G. jr.

Instanța a mai reținut că reclamantul, fiind proprietarul exclusiv al unei cote părți ideale din dreptul de proprietate, nu poate face acte de dispoziție cu privire la o anumită cotă individualizată din bun și, cu atât mai puțin, la bun în întregul său, dar, întreaga practică contrazice reținerile instanței. Aceasta, de vreme ce un coproprietar își poate vinde partea fără acordul celorlalți coproprietari nu există nici un motiv să i se interzică să solicite constatarea nulității unui act nelegal încheiat cu privire și la cota lui de proprietate.

Susținerea reclamantului că i se cuvine cota de 525/900 parte din imobil compusă din cota ce i se cuvine în calitate de moștenitor a proprietarilor de CF și cotele de proprietate ale beneficiarilor care nu au solicitat măsurile reparatorii prevăzute de Legea nr.10/2001, este nefondată. Reclamantul a făcut dovada că i se cuvine în calitate de moștenitor al foștilor proprietari doar cota de 175/900 parte, așa cum s-a reținut în alineatul precedent. Moștenitorii celorlalți coproprietari au solicitat restituirea în natură al imobilului în întregul său sau, după caz, în funcție de situația juridică a situația juridică a fiecărui apartament, astfel că disp. ar.4 alin.4 din Legea nr.10/2001 nu-și au aplicare în cauză.

Urmare admiterii în parte a recursului declarat de reclamant și respingerii ca nefondat a recursului declarat de pârâțul Consiliul Local al municipiului Cluj-Napoca, curtea a modificat în parte decizia atacată și, în consecință, în baza art.296 alin.1 Cod proc.civ., a admis în parte apelul declarat de reclamantul D.G.I.Z., împotriva sentinței civile nr. 11373/2003 a Judecătoriei Cluj-Napoca, pe care a schimbat-o parțial, în sensul că a constatat nulitatea absolută parțială pentru cota de 175/900 parte din apartamentele 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 și 14, încheiate între pârâți. (Judecător Ana Ionescu)

Acțiune în revendicarea unei case parohiale. Competența materială

Indiferent care este valoarea imobilului litigios – situată sub sau peste nivelul prevăzut de art. 2 pct. 1 lit. b) C.pr.civ. – competența materială, de soluționare a cauzei având ca obiect revendicarea unei case parohiale, în primă instanță revine tribunalului, prin prisma art. II alin.(3) din Legea nr. 182/2005.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 51/A din 19 februarie 2007

Prin sentința civilă nr. 2053/26.10.2006, pronunțată de Tribunalul Sălaj, s-a respins ca nefondată acțiunea formulată de reclamanta Biserica Unită cu Roma Greco-Catolică Zalău, împotriva pârâțului Protopopiatul Ortodox Român Zalău, având ca obiect anularea încheierii de întabulare nr. 756/25.10.1948, referitoare la imobilele înscrise în CF nr. 274 Zalău și CF nr. 169 Zalău.

Pentru a pronunța această soluție, instanța de fond a reținut în considerentele sentinței faptul că, înscrierea din cartea funciară menționează că Parohia Ortodoxă a dobândit imobilele pretinse de reclamantă, în baza art. 37 alin. 3 din Decretul nr. 177/1948, ca urmare a trecerii credincioșilor la cultul ortodox, reclamanta nefăcând însă dovada că această trecere s-a făcut în mod forțat, iar nu benevol.

Pe de altă parte, art. 3 alin. 1 din Decretul nr. 126/1990, prevede că situația juridică a lăcașurilor de cult și a caselor parohiale care au aparținut Bisericii Unite cu Roma, se va stabili ținând seama de dorința credincioșilor din comunitățile care dețin aceste bunuri.

Împotriva acestei sentințe a declarat recurs, în termen legal, reclamanta Biserica Română Unită cu Roma Greco-Catolică Zalău, solicitând, în temeiul art. 304 pct. 3 Cod proc.civ., coroborat cu art. 2 lit. b Cod proc.civ., admiterea recursului și trimiterea cauzei spre competență soluționare în primă instanță Judecătoriei Zalău.

În motivarea recursului s-a arătat că hotărârea primei instanțe a fost dată cu încălcarea dispozițiilor privitoare la competența materială a instanțelor de judecată, întrucât, deși cererea reclamantei a fost greșit îndreptată tribunalului, în loc să dispună declinarea soluționării acesteia, cum era legal, în favoarea judecătoriei, totuși, nu a făcut acest lucru. Litigiul este unul neevaluabil în bani, a cărui soluționare cade în competența materială a judecătorilor, iar instanța de fond, deși a fost avertizată tocmai de adversari, a ignorat acest lucru.

La termenul de judecată din data de 22 ianuarie 2007, Curtea a pus în discuția ambelor părți necesitatea de a preciza valoarea de circulație actuală a imobilului în litigiu, constând din teren intravilan în suprafață de 5142 mp, pe care sunt amplasate următoarele construcții: Mănăstirea Macii Domnului, casa parohială și anexele gospodărești, pentru a se putea stabili care este natura juridică a căii de atac ce putea fi exercitată împotriva hotărârii fondului.

Pentru următorul termen de judecată fixat în cauză, 19.02.2007, reclamanta a depus la dosarul cauzei, prin registratura instanței, un raport de expertiză tehnică efectuat de un expert autorizat de Ministerul Justiției, având ca obiectiv evaluarea imobilului din litigiu la prețul de circulație actual.

Din acest raport de expertiză întocmit de ing. expert tehnic judiciar O.M., din evidența Biroului de Expertize Judiciare de pe lângă Tribunalul Sălaj, rezultă că valoarea de circulație actuală a imobilului în litigiu este de 903.166 Euro, la un curs de schimb aferent zilei de 26.01.2007 de 3,3898 lei/Euro, respectiv 3.061.551 RON.

Raportat la această valoare de circulație a imobilului în litigiu, la termenul de judecată din data de 19.02.2007, Curtea a procedat la recalificarea căii de atac din recurs în apel, motivat pe următoarele considerente:

Este adevărat că primul petit al cererii introductive de instanță l-a constituit anularea încheierii de întabulare nr. 756/25.10.1948, însă reclamanta a solicitat, prin petitul 2, pe de o parte, restabilirea situației anterioare de CF cu privire la aceste imobile, evident prin reînscriserea dreptului de proprietate al reclamantei asupra acestora, concomitent cu radierea dreptului de proprietate al pârâtului, iar pe de altă parte, obligarea pârâtului să-i lase reclamantei în deplină proprietate aceste proprietăți.

Chiar dacă primul petit, așa intitulat „în anularea încheierii de întabulare”, în realitate un petit în rectificarea de CF, este neevaluabil în bani, petitul vizând restabilirea situației anterioare de CF și petitul privind obligarea pârâtului să-i lase reclamantei în deplină proprietate aceste imobile – acest din urmă un veritabil petit în revendicare -, sunt evaluabile în bani, evaluarea urmând să se facă prin raportare la valoarea obiectului juridic al acțiunii, coroborat și cu prevederile art. 2 alin. 1 lit. A și art. 6 alin. 1 lit. b din OMJ nr. 760/C/1999.

Or, valoarea obiectului juridic al acțiunii este de 903.166 Euro, valoare care se situează cu mult peste plafonul de 1 miliard lei prevăzut de art. 282¹ alin. 1 Cod proc.civ., text legal conform căruia nu sunt supuse apelului hotărârile judecătorești date în primă instanță în litigiile civile al căror obiect are o valoare de până la 1 miliard lei inclusiv.

În consecință, dat fiind că valoarea imobilului în litigiu se situează cu mult peste nivelul de 1 miliard lei prevăzut de art. 282¹ alin. 1 Cod proc.civ., este evident că împotriva sentinței primei instanțe putea fi exercitată exclusiv calea de atac a apelului, urmând ca soluția dată în apel să poată fi atacată cu recurs.

Examinând apelul, raportat la critica adusă hotărârii primei instanțe, și anume încălcarea normelor de competență materială, Curtea a constatat că acesta este vădit nefondat, pentru considerentele ce urmează a fi expuse.

Cererea introductivă de instanță este una evaluabilă în bani, a cărei valoare, de 903.166 Euro, în condițiile dreptului comun, ar fi atras competența de soluționare în primă instanță a tribunalului, conform art. 2 pct. 1 lit. b Cod proc.civ., iar nici într-un caz competența de primă instanță a judecătoriei, așa cum nefondat susține apelanta.

Însă, în cauză sunt aplicabile dispozițiile speciale ale Legii nr. 182/2005, privind aprobarea O.G.R. nr. 64/2004, pentru completarea art. 3 din Decretul-Lege nr. 126/1990 – act normativ pe care reclamanta l-a invocat în motivarea cererii sale -, privind unele măsuri referitoare la Biserica Română Unită cu Roma Greco-Catolică.

Astfel, potrivit art. I alin. 2 din această lege, partea interesată – prin parte interesată înțelegându-se evident Biserica Română Unită cu Roma Greco-Catolică - va convoca cealaltă parte, comunicându-i în scris pretențiile sale și punându-i la dispoziție dovezile pe care se sprijină aceste pretenții, convocarea făcându-se prin scrisoare recomandată cu dovadă de primire sau prin înmânarea scrisorilor sub semnătura de primire.

Data convocării Comisiei Mixte – greco-catolică și ortodoxă – nu se va fixa mai devreme de 30 de zile de la data primirii actelor. Comisia va fi constituită din câte trei reprezentanți ai fiecărui cult, iar dacă la termenul stabilit pentru convocarea comisiei aceasta nu se întrunește sau dacă nu se ajunge la nici un rezultat în cadrul comisiei, ori decizia nemulțumește una din părți, partea interesată are deschisă calea acțiunii în justiție, potrivit dreptului comun.

Alineatul 2 al aceluiași articol stabilește că soluționarea acestor acțiuni este de competența tribunalelor, acțiunile fiind scutite, conform alin. 3, de taxa de timbru.

În consecință, chiar dacă valoarea imobilului în litigiu s-ar fi situat sub nivelul prevăzut de art. 2 pct. 1 lit. b Cod proc.civ., competența materială de soluționare a cauzei în primă instanță ar fi revenit oricum tribunalului, prin prisma art. II alin. 3 din Legea nr. 182/2005.

Constatând așadar că în mod corect Tribunalul Sălaj a soluționat cauza în primă instanță, Curtea a respins apelul ca vădit nefundat. (Judecător Carmen-Maria Conț)

Imobil preluat abuziv. Cerere de restituire. Calitate procesuală activă. Episcopia Romano-Catolică de Alba Iulia. Fondul de pensii al profesorilor romano-catolici. Ordinariul Catolic de Rit Latin din Alba-Iulia

Episcopia Romano-Catolică de Rit Latin din Alba-Iulia, ca centru de cult și organizație specifică a Bisericii Catolice, este una și aceeași instituție cu Arhiepiscopia Romano Catolică cu sediul în Alba-Iulia, actuala reclamantă, dar ridicată la un rang mai înalt în cadrul bisericii.

Alta este situația în privința Fondului de Pensii al Profesorilor Romano-Catolici, administrat și reprezentat prin Ordinariul Catolic de Rit Latin din Alba-Iulia, în numele căruia Arhiepiscopia nu poate emite nici un fel de pretenții, neexistând identitate între persoana acesteia și persoana care este titularul dreptului în raportul juridic dedus judecării.

Textul art. 1 din O.G. nr. 94/2000 stipulează, că retrocedarea se dispune doar în favoarea foștilor proprietari, nu și a unor titulari ai altor drepturi reale, cum este dreptul de administrare. În consecință, acțiunea promovată de Arhiepiscopia Romano-Catolică, vizând restituirea unui imobil proprietatea tabulară a Fondului de Pensii al Profesorilor Romano-Catolici, administrat de Ordinariul Catolic de Rit Latin din Alba-Iulia, se impune a fi respinsă pentru lipsa calității procesuale a Arhiepiscopiei.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 330/R din 19 februarie 2007

Prin sentința civilă nr. 1572/24.02.2006 a Judecătoriei Cluj-Napoca, s-a admis excepția lipsei calității procesuale active și s-a respins acțiunea formulată de reclamanta Arhiepiscopia Romano Catolică Alba-Iulia împotriva pârâților P.M. și Consiliul Local al municipiului Cluj-Napoca, având ca obiect constatarea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare nr. 32177/1997 încheiat între pârâți și restabilirea situației anterioare de CF.

Pentru a pronunța această hotărâre, prima instanță a reținut că la data de 18.12.1996 pârâta P.M. a cumpărat apartamentul nr. 15 din imobilul situat în Cluj-Napoca, str. B., înscris în CF 125491 Cluj-Napoca, în baza art. 9 din Legea nr. 112/1995.

Imobilul în litigiu a fost evidențiat inițial în CF 21182 Cluj-Napoca, transcris din CF 193 Cluj, aceasta din urmă în prezent fiind sistată.

Imobilul s-a aflat în proprietatea Episcopiei Romano Catolice de Rit Latin din Alba-Iulia, precum și a Fondului de pensii al profesorilor romano-catolici, aflat în administrarea Ordinariului Catholic de Rit Latin din Alba-Iulia, fiind preluat de stat în anul 1968, în baza Decretelor nr. 218/1960 și nr. 712/1966.

Este întemeiată excepția lipsei calității procesuale active pe care au invocat-o ambii pârâți.

Astfel, în CF 21182 Cluj figurează ca proprietari Episcopia Romano Catholică de Rit Latin din Alba-Iulia și Fondul de pensii al profesorilor romano-catolici, administrat de Ordinariul Catholic de Rit Latin din Alba-Iulia.

Reclamanta nu a probat faptul că este continuatoarea acestora în drepturi și obligații, așa cum pretinde pct. 11 din H.G. nr. 1164/2002, de aprobare a Normelor metodologice de aplicare a O.U.G. nr. 94/2000, modificată prin Legea nr. 501/2002 și Legea nr. 247/2005.

Cele două persoane juridice coproprietare în CF au avut o situație juridică distinctă, faptul rezultând din adresa nr. 129/1952 eliberată de Statusul Romano Catholic din RPR, prin care se explică împrejurarea că în anul 1948 s-a naționalizat cota de 1/2 parte, aparținând Consiliului diocezan, iar în anul 1950 aceeași cotă s-a restituit Statusului, care, în anul 1952, a donat imobilul către stat, donația fiind acceptată prin Hotărârea nr. 135/1952 a Comitetului Executiv al Sfatului Popular al Orașului Cluj.

De altfel, dreptul de proprietate al Bisericii Catolice nu a fost recunoscut nici de Ministerul ungar de culte, care a arătat că imobilele trebuie să fie proprietatea fondurilor, ca subiecte cu personalitate juridică distinctă, create de către stat, așa încât, urmare a Tratatului de Trianon, Statul Român este cel care a preluat același statut independent al fondurilor.

Această situație rezultă și din sentința nr. 51/1933 a Tribunalului Cluj, care a arătat că toate fondurile de studii sau de pensii sunt fonduri publice ale Statului Român, și nu sunt în proprietatea Statusului romano catolic.

Pe lângă extrasul CF, reclamanta trebuia să depună și actele de dobândire în patrimoniu ale imobilelor pe care le revendică.

Mai mult, donația efectuată în anul 1952 a fost acceptată prin act autentic, potrivit art. 1171 Cod civ., având și avizul Ministerului Cultelor, astfel că imobilul a fost preluat cu respectarea tuturor cerințelor de legalitate prevăzute de Decretul-Lege nr. 115/1938.

Este evident faptul că reclamanta nu este succesoarea Episcopiei Romano Catolice de Rit Latin din Alba-Iulia, a Fondului de pensii al profesorilor romano-catolici. Argumentul constă în imposibilitatea confundării instituției juridice a reprezentării cu cea a succederii în dreptul de proprietate.

Chiar dacă s-ar lua în seamă Concordatul din 10 mai 1927 intervenit între România și Sfântul Scaun, nu s-ar putea ajunge la o altă concluzie, deoarece prin Decretul nr. 151/1948 a fost denunțat Concordatul și toate acordurile și convențiunile ulterioare.

Prin decizia civilă nr. 737/08.11.2006 a Tribunalului Cluj, s-a respins, ca nefondat, apelul declarat de reclamantă împotriva sentinței primei instanțe, care a fost păstrată.

În considerentele deciziei se arată că imobilul în discuție a fost preluat de Statul Român în anul 1968, în baza Decretelor nr. 218/1960 și nr. 712/1966.

Corect a apreciat judecătoria că reclamanta nu este succesoarea în drepturi a nici unuia din cei doi coproprietari tabulari, căci actele depuse nu îi confirmă această calitate.

O.U.G. nr. 94/2000 și Legea nr. 501/2002 au acordat Centrului de cult doar dreptul de a solicita retrocedarea imobilelor preluate de stat, dar în speță apelanta solicită constatarea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare.

Pentru ca reclamanta să poată promova cu succes o cerere de natura celei în litigiu era necesar să formuleze acțiunea în numele Episcopiei Romano Catolice de Rit Latin, să facă dovada împuternicirii primite din partea acestei din urmă instituții.

Din probele administrate nu reiese că reclamanta ar avea un drept de coproprietate asupra imobilului în litigiu, iar susținerile referitoare la statutul Fondului de pensii nu sunt relevante, atâta timp cât nu există dovada că aceasta este continuatoarea lui în drepturi și obligații.

Împotriva deciziei a declarat recurs, în termen legal, reclamanta, solicitând casarea acesteia, admiterea apelului, desființarea sentinței și trimiterea cauzei spre rejudecare la prima instanță.

În drept, recurenta invocă art. 304 pct. 7 și 9 Cod proc.civ.

Recursul este fondat în parte, pentru următoarele considerente:

Imobilul în litigiu, apartamentul nr. 15 din str. B., Cluj-Napoca, a fost evidențiat în CF 21182, nr.top. 108/2, sub A+1, din data de 10 iunie 1938, cu titlu de drept de cumpărare, în părți egale, în favoarea Episcopiei Romano Catolice de Rit Latin din Alba-Iulia și a Fondului de pensii al profesorilor romano-catolici, administrat și reprezentat de Ordinariul Catolic de Rit Latin din Alba-Iulia.

Statul Român și-a întabulat dreptul de proprietate asupra întregului imobil în data de 29 februarie 1968, în baza art. III din Decretul nr. 218/1960 și a Decretului nr. 712/1966, în administrarea Municipiului Cluj, imobilul fiind dezmembrat în anul 1975 în nr.top. nou 108/2/1 teren curte în suprafață de 493 mp și nr.top. nou 108/2/2, teren construit în suprafață de 788 mp.

Arhiepiscopia Romano Catolică Alba-Iulia a depus cerere de retrocedare a imobilului, în conformitate cu prevederile O.U.G. nr. 94/2000, și, în vederea restituirii în natură, a introdus prezenta acțiune în constatarea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare intervenit între părți la data de 7 ianuarie 1997, în temeiul art. 9 din Legea nr. 112/1995.

Greșit reține instanța de apel că O.U.G. nr. 94/2000, aprobată și modificată prin Legea nr. 501/2002, Legea nr. 247/2005, a acordat centrului de cult doar dreptul de a solicita retrocedarea imobilelor preluate abuziv de stat, în timp ce în speță se solicită constatarea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare, căci art. 6 din O.U.G. nr. 94/2000 a stipulat în mod expres asupra sancțiunii nulității absolute ce lovește actele juridice de înstrăinare încheiate cu nesocotirea dispozițiilor legale imperative, precum și a dreptului centrului de cult de a introduce acțiune în scopul stabilirii nulității actului juridic, ipoteză în care procedura administrativă de retrocedare se suspendă până la rezolvarea acțiunii în justiție.

Pârâții au invocat, în fața ambelor instanțe de fond, excepția lipsei calității procesuale active, arătând că reclamanta nu este succesoarea în drepturi a foștilor proprietari de la care imobilul a fost preluat abuziv de stat, și, din acest motiv, nu este persoană îndreptățită să pretindă constatarea nulității actului de înstrăinare a apartamentului.

Excepția a fost considerată întemeiată de către prima instanță, confirmată și de tribunal, așa încât acțiunea reclamantei a fost respinsă pe baza excepției lipsei calității sale procesuale active.

Calitatea reclamantei de continuatoare în drepturi și obligații a persoanelor juridice care au fost coproprietare tabulare asupra imobilului la data trecerii în proprietate de stat trebuie analizată în mod diferențiat, după cum este vorba de Episcopia Romano Catolică de Rit Latin Alba-Iulia sau de Fondul de pensii al profesorilor romano-catolici.

Arhiepiscopia Romano Catolică Alba-Iulia este o instituție cu personalitate juridică a Bisericii Catolice, organizație a cultului catolic a cărui autonomie este și a fost recunoscută, garantată și protejată de către stat, prin Constituțiile din anii 1923, 1938, 1948 și 1991, făcând parte din categoria persoanelor incluse în sfera de circumscriere a dispozițiilor art. 1 din OUG nr. 94/2000, cultele religioase.

Cutul catolic de rit latin a fost recunoscut prin Legea nr. 54/22.04.1928 pentru regimul general al cultelor, dar și prin Decretul nr. 177/04.08.1948 pentru regimul general al cultelor religioase, abrogat la acest moment odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 489/28.12.2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor.

Art. 11 din Legea nr. 54/1928 a stabilit că organizațiile cultelor istorice, printre care episcopiile și arhiepiscopiile, create și reprezentate în conformitate cu sistemul lor de organizare și prevăzute în statute, sunt persoane juridice, dreptul lor de a se organiza în mod liber, după norme proprii, fiind proclamat și prin art. 6 și 7 din Decretul nr. 177/1948, la fel și calitatea de persoane juridice conferită cultelor religioase și părților lor componente locale, potrivit art. 28 din Decretul nr. 177/1948.

Cultul catolic nu a fost interzis în România în perioada dictaturii și a funcționat în permanență pe baza normelor și statutelor proprii, iar Episcopia Romano Catolică de Rit Latin din Alba-Iulia, ca centru de cult și organizație specifică a Bisericii Catolice, este una și aceeași instituție cu Arhiepiscopia Romano Catolică cu sediul în Alba-Iulia, actuala reclamantă, dar ridicată la un rang mai înalt în cadrul bisericii, în anul 1991, potrivit scriptului din dosarul de recurs. Sintagma *arhiepiscopia* este similară celei de *arhidieceza*, recurenta aflându-se sub jurisdicția directă a Sfântului Scaun.

Un act normativ special care a reglementat raporturile dintre stat și cultul catolic a fost Concordatul încheiat între România și Sfântul Scaun, la 10 mai 1927, ratificat prin Legea nr. 79/1929, prin care, în art. IX, s-a dispus asupra recunoașterii de către stat a personalității juridice a Bisericii Catolice și a celorlalte organizații din interiorul acesteia, legal constituite, cum sunt și episcopiile.

Așadar, este clară chestiunea identității din punct de vedere juridic între proprietara tabulară a imobilului la data preluării abuzive de către stat, pe cota de ½ parte, Episcopia Romano Catolică de Rit Latin din Alba-Iulia, și reclamanta Arhiepiscopia Romano Catolică cu sediul în Alba-Iulia, ceea ce demonstrează calitatea ei de persoană îndreptățită la retrocedare, conform prevederilor speciale din O.U.G. nr. 94/2000, deci și a legitimării procesuale active de a solicita constatarea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare.

Eronat impune tribunalul reclamantei obligația de a dovedi împuternicirea primită din partea Episcopiei Romano Catolice de Rit Latin de a introduce acțiunea în justiție, câtă vreme această organizație a cultului catolic nu mai există sub denumirea de episcopie, dar este una și aceeași persoană juridică, ridicată la rangul de arhiepiscopie.

Alta este situația în privința coproprietarului tabular pe cota de ½ parte din imobil, Fondul de pensii al profesorilor romano-catolici, administrat și reprezentat prin Ordinariul Catolic de Rit Latin din Alba-Iulia, pentru care reclamanta, într-adevăr, nu deține calitate procesuală activă, neexistând identitate între persoana acesteia și persoana care este titularul dreptului în raportul juridic dedus judecării.

Textul art. 1 din O.G. nr. 94/2000 stipulează, clar, că retrocedarea se dispune doar în favoarea foștilor proprietari, nu și a unor titulari ai altor drepturi reale, cum este dreptul de administrare.

Pentru a ajunge la concluzia că reclamanta, respectiv Ordinariul (Episcopul) Catolic de Rit Latin, a avut doar un drept de administrare asupra imobilului în litigiu – element component al unui patrimoniu complex alcătuit din mai multe bunuri afectate unei destinații speciale - trebuie aprofundată problema de drept din perspective variate și interdependente, pe baza unor documente și studii istorice aflate la dosar, dar și unele invocate în considerentele hotărârilor instanțelor de fond, depuse în alte dosare aflate pe rolul instanțelor judecătorești din raza Curții de Apel Cluj, în cauze similare, în care aceeași reclamantă a pretins aceleași drepturi asupra unor imobile proprietatea tabulară a fondurilor administrate de Statusul Romano Catolic sau Ordinariul Catolic, după caz, ținând seama de evoluții sociale și forme de organizare statală, marcate de legislația de dinainte și după data de referință în materia restituirii proprietăților confiscate de orânduirea socialistă, 6 martie 1945.

Rezultă cu evidență din extrasul CF că proprietar tabular a fost Fondul de pensii, notat în 1938 ca fiind administrat și reprezentat de Ordinariul Catolic de Rit Latin Alba-Iulia.

Așadar, trebuie pornit de la premisa că însuși înscrierea din CF demonstrează existența dreptului de coproprietate în beneficiul unei alte persoane juridice decât reclamanta recurentă, iar chestiunea ce se impune a fi rezolvată este cea a identității dintre persoanele juridice implicate, dacă este cazul, respectiv a preluării și contopirii patrimoniilor lor în urma dizolvării pe cale legală, într-un cuvânt, a continuității în drepturi între cele două persoane juridice vizate.

Arhiepiscopia Romano-Catolică de Alba-Iulia, în calitate de persoană care a depus cererea de retrocedare, conform art. 1 din O.U.G. nr. 94/2000, este ținută să justifice împrejurarea, în ipoteza în care Fondul de pensii și-a încetat existența, că este succesoarea în drepturi a acestui proprietar de la care imobilul a fost preluat de stat.

Personalitatea juridică a Statusului Romano Catholic a suscitat controverse în decursul timpului încă din momentul înființării sale, așa cum atestă „Documentele de seamă ale Statusului Romano Catholic din Ardeal” editate în anul 1926 și care plasează crearea și adoptarea regulamentelor de funcționare a lui în preajma anilor 1866-1873. A fost considerat ca „baza și forma de organizație a autonomiei romano catolice din Ardeal”, supus normelor din dreptul bisericesc (Codex Juris Canonici), dar și dreptului uzual recunoscut și aprobat de Papă, exercitând autonomia bisericească specifică. A fost dezbătut, menționat și invocat, ca organism distinct în interiorul cultului catolic, în cadrul istoric și normativ determinat de adoptarea Legii 54/1928 pentru regimul general al cultelor, Concordatul încheiat la data de 10 mai 1927 între România și Sfântul Scaun, ratificat prin Legea nr. 79/1929, Acordul privitor la interpretarea art. IX din Concordat, din 30 mai 1932, ratificat prin Legea nr. 162/1940, Decretul nr. 151/19 iulie 1948 referitor la denunțarea Concordatului, Decretul nr. 177/4 august 1948 pentru regimul general al cultelor religioase, Decretul nr. 83/1951 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Statusului Romano Catholic din R.P.R., pentru ca, în actualitate, prin sentința civilă nr. 1515/1 august 2001 a Judecătorei Miercurea-Ciuc, să se constate că persoana juridică Consiliul Arhidiecezei Romano Catolice Alba-Iulia este identică cu persoana juridică cu denumirea de Consiliu al Diecezei Catolice de rit latin de Alba-Iulia, prin transformarea instituției Statusului Romano Catholic din Ardeal, în virtutea continuității de drept.

Reprezentativitatea Statusului Romano Catholic, ca organism recunoscut al cultului catolic, este mai puțin relevantă în speță, căci nu acesta a fost proprietarul de la care imobilul a trecut la stat, ci Fondul de pensii, bunul aflându-se doar în administrarea ordinariului. O dovedește înscrierea operată în CF, înainte de preluarea de către stat.

Nu se poate susține contrariul, deoarece însuși Acordul asupra Concordatului, de care s-a prevalat recurenta, statuează, în art. V, reglementând drepturile patrimoniale ale statusului, că dreptul de proprietate „este și rămâne garantat, în conformitate cu literele de fundațiune”, în favoarea fondurilor respective, printre care și Fondul de pensii al profesorilor. Ordinariului de Alba-Iulia i s-a conferit reprezentarea de drept a fondurilor, stabilindu-se interdicția de înstrăinare și grevare a lor în afara dispozițiilor dreptului comun al Regatului României și prescripțiilor dreptului canonic (art. V, alin. ultim).

Lăsând la o parte dezbateră pe marginea personalității juridice a statusului, trebuie urmărită natura juridică a Fondului de pensii, de la înființare și până la încetarea lui, pentru a determina cine este persoana îndreptățită a revendica proprietatea imobilului.

Argumentându-și cererea, recurenta a arătat că regimul juridic al fondului în litigiu este guvernat de regulile dreptului bisericesc, Can. 115, 116, 123, 1256 și 1257 din Codul dreptului canonic, arătând că, în biserică persoanele juridice sunt fie ansambluri de persoane, fie ansambluri de bunuri, constituite de autoritatea ecleziastică competentă în vederea îndeplinirii misiunii încredințate. Totodată, la încetarea persoanei juridice, publice sau private, situația drepturilor și obligațiilor patrimoniale ale acesteia este decisă de drept și statut, respectiv persoana juridică imediat superioară sau propriul său regulament; este afirmat și dreptul de proprietate ce revine acelei persoane juridice, sub autoritatea supremă a Papei de la Roma, precum și caracterul de bunuri ecleziastice.

Respectând linia de gândire a recurenței, dacă Ordinariul Catolic de rit latin de Alba-Iulia este reprezentantul de drept al acestui fond, așa cum precizează art. V din Acord, se conchide că Fondul de pensii este persoană juridică subordonată acestuia, potrivit can. 1276 din Codex juris canonici. În acest caz devin aplicabile și normele can. 114, căci personalitatea juridică se acordă unor grupuri de bunuri de către autoritatea clericală competentă.

Arhiepiscopia Romano Catolică Alba-Iulia era ținută să probeze, astfel, că Fondul de pensii a fost înființat, ca persoană juridică a bisericii, formată din grupuri de bunuri, de o autoritate clericală, dar această împrejurare nu este dovedită.

Dreptul cultului de a avea propriile fundațiuni a fost consacrat, de altfel, și prin art. 12 din Legea nr. 54/1928, care face distincție evidentă între patrimoniile și fundațiunile cultelor, stabilind că acestea din urmă “vor fi administrate potrivit actelor de fundațiune ori dispozițiilor testamentare și nu vor putea fi folosite decât în scopurile speciale pentru care sunt destinate”. Este vorba, desigur, despre fundațiile create și organizate în interiorul bisericii, subordonate unei persoane juridice superioare.

Dar când și cum, în ce scop a luat naștere această fundație, în contextul în care dreptul civil român nu a cunoscut o reglementare expresă în materie decât prin Legea nr. 21/6 februarie 1924 pentru persoanele juridice?

Documentele istorice invocate în cuprinsul sentinței civile nr. 51/1932 a Tribunalului Cluj – care tratează exhaustiv chestiunea capacității juridice a Statusului Romano Catolic de a reprezenta în proces Fundațiunea de studii, care este enumerată alături de Fondul de pensii și alte fonduri, în cuprinsul art. V din Concordat - atestă că bunurile care constituie această fundație sunt donații făcute cu prilejul înființării Universității din Cluj, acestei universități, de către Principele ardelean Ștefan Bathory, în sec. XVI. Acesta a întocmit o “Diplomă de fondare”, arătând că bunurile sunt date pentru dezvoltarea și prosperitatea provinciei Transilvaniei, întreținute fiind din resursele publice, taxele și impozitele percepute de la toți locuitorii. Păstrându-și dreptul de a dispune și coordona soarta civilă a bunurilor, suveranii care s-au succedat în istorie și-au reafirmat calitatea de Patron suprem, ca fiind indisolubil legată de persoana care reprezintă puterea supremă în stat. Același drept de dispoziție a fost întărit de Împăratul Leopold și Împărăteasa Maria Tereza, Regele Ungariei, Regele României, în virtutea succesiunii de drept, imobilele fiind date în administrarea ordinului iezuiților și, după desființarea lui, cultului catolic, în considerarea importanței deosebite și influenței manifestate de biserică în epocă, a abilității sale de a întreține inclusiv școli de învățământ general.

Instituția Patronatului – aparținând statului sau unei instituții de stat - a fost menționată și în art. XV din Concordat, dar și în Legea 54/1928, care, în art. 38, o desființează, iar în art. 39 stabilește destinația bunurilor bisericești patronate, stipulând, pentru situația când bunurile sunt ale patronului Stat, că rămân în proprietatea Statului, dar în posesia comunității locale.

Concluzia este că aceste fonduri au fost creații de stat, cu caracter public, de interes general, veniturile lor fiind afectate școlii și culturii, astfel că doar statul poate dispune de proprietatea sa. Din rațiuni similare Fondul de pensii este apreciat ca o persoană juridică de drept public, ale cărei bunuri nu sunt susceptibile de retrocedare reclamantei, care justifică numai exercitarea unui drept de administrare. A fost o fundație înființată din inițiativa unei persoane juridice de drept public, autoritatea publică, pentru îndeplinirea unei funcții de utilitate publică.

Fundația a fost reglementată prin Legea nr. 21/1924 ca fiind o persoană juridică de drept privat ce se constituie prin actul unilateral al unei persoane fizice sau juridice, prin grevarea unui patrimoniu în vederea realizării scopului propus; este o liberalitate a unei părți din patrimoniu și își poate produce efectele în timpul vieții (sub formă de donație) sau după moarte (prin testament). În urma acestei liberalități bunurile ies din patrimoniul fondatorului și alcătuiesc un subiect de drept distinct, care este fundația.

Încetarea fundației are loc și prin dizolvare de drept, caz prevăzut în art. 81 din Legea 21/1924, atunci când scopul ei a fost îndeplinit sau nu mai poate fi realizat. Destinația bunurilor, în

cadrul procedurii specifice lichidării, este determinată prin actul de fondare, putând fi transmise altei persoane juridice, unei fundații de drept privat sau public cu scop similar, folosite în scopuri caritabile sau împărțite între persoanele care au alcătuit persoana juridică desființată.

O dizolvare de plin drept a Fondului de pensii al profesorilor romano-catolici s-a produs în speță prin adoptarea Decretului nr. 176/02.08.1948, act care a vizat bunurile bisericilor, congregațiilor, comunităților sau particularilor ce au servit pentru funcționarea și întreținerea instituțiilor de învățământ general, tehnic sau profesional, referindu-se și la bunurile ce au aparținut și asociațiilor particulare, cu sau fără scop lucrativ, persoanelor fizice sau juridice care au servit funcționării și sprijinirii școlilor de învățământ, internatelor, căminelor sau cantinelor ori personalului didactic.

A fost înlăturat apanajul bisericilor și organizațiilor lor, ca și al altor particulari, persoane fizice ori juridice, de a desfășura activitate în domeniul învățământului general, concomitent cu edictarea Decretului nr. 266/1948 pentru organizarea Ministerului Învățământului Public și a Decretului nr. 177/4 august 1948, pentru noul regim al cultelor religioase, prin care, în Cap. 6, s-a legiferat libertatea cultelor de a-și organiza învățământul religios. Norma legală a fost în concordanță cu prevederea art. 27 din Constituția publicată în 13 aprilie 1948, potrivit căreia cultele nu pot deschide sau întreține instituții de învățământ general, ci doar școli de pregătire a personalului cultului.

A intrat în vigoare, la data de 29 iulie 1949, H.C.M. nr. 810 privind interzicerea funcționării mai multor formațiuni și organizațiuni ce formează diferite ordine și congregațiuni romano catolice, luându-se act că sarcinile de învățământ, sănătate și asistență publică revin în întregime și exclusiv statului.

Desființarea Fondului de pensii al profesorilor romano-catolici, ca persoană juridică autonomă, a avut loc prin Decretul nr. 176/1948, iar reclamanta nu a dovedit că este continuatoarea sa, prin transferul către aceasta a unor drepturi patrimoniale și a proprietății imobilului în litigiu, pentru a putea uza de prezenta acțiune.

Nu există contradicție față de dispozițiile art. 3 alin. 2² și 2³ din OUG nr. 94/2000, introduse prin Titlul II din Legea nr. 247/2005, care arată că, în absența unor probe contrare, existența și întinderea dreptului de proprietate se prezumă a fi cea recunoscută în actul normativ prin care s-a dispus preluarea abuzivă, iar persoana individualizată este presupusă că deține imobilul sub nume de proprietar.

Prezumția calității de proprietar a celui nominalizat în act poate fi răsturnată prin proba contrară, astfel cum este cazul în speță.

Deținerea cu titlu de proprietar de către organizația cultului catolic, în ceea ce privește această cotă de ½ parte, este combătută chiar de înscrierea în CF, care certifică doar un drept de administrare în favoarea Ordinariului Catolic de Rit Latin, proprietarul notat în foaia A fiind Fondul de pensii.

Iată, în final, că Arhiepiscopiei Romano Catolice Alba-Iulia îi lipsește legitimarea procesuală cerută de legea specială asupra cotei de ½ parte ce a aparținut Fondului de pensii al profesorilor romano-catolici.

Constatând, în limitele menționate mai sus, că reclamanta este succesoarea în drepturi a coproprietarei tabulare Episcopia Romano Catolică de Rit Latin, pentru care justifică și calitatea procesuală activă de a solicita constatarea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare, iar în cauză este prezentă ipoteza reglementată în art. 304 pct. 9 Cod proc.civ., în baza art. 312 alin. 1 și 5 Cod proc.civ., raportat la art. 297 Cod proc.civ., se va admite în parte recursul, s-a casat decizia și, prin rejudecare, a fost admis în parte apelul reclamantei, a fost desființată sentința judecătorei și a fost trimisă cauza pentru rejudecare pe fond la prima instanță, având în vedere că reclamanta este continuatoarea în drepturi a coproprietarei, pe cota de ½ parte a imobilului.

Acțiune pauliană având ca obiect anularea unei tranzacții judiciare. Admisibilitate

Art. 1704 C.civ. definește tranzacția ca fiind un contract, astfel încât chiar dacă acesta este consfințit printr-o hotărâre de expedient, își păstrează natura juridică, aceea de contract (judiciar), putând deci să facă obiectul unei acțiuni pauliene.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 1354/R din 11 iunie 2007

Prin sentința civilă nr. 3490/02.05.2006, s-a respins excepția lipsei de interes, s-a admis cererea de chemare în judecată, completată și precizată, formulată de reclamantul B.M., împotriva pârâților G.L. și O.S.R. și, în consecință, s-a anulat tranzacția judiciară intervenită între pârâți și consemnată în hotărârea de expedient nr. 5523/23.06.2003 a Judecătoriei Cluj-Napoca; s-a rectificat CF nr. 80388 Cluj-Napoca, nr.top. 2366/S/XXVII, în sensul radierii înscrierii de sub B5 și revenirea la situația anterioară de sub B 3 și B 4; pârâții au fost obligați, în solidar, la plata sumei de 2.936,2 lei cheltuieli de judecată.

Pentru a pronunța această soluție, instanța de fond a reținut în considerentele sentinței faptul că, pârâții au dobândit la data de 20.10.1999, cu titlu de cumpărare, prin contractul de vânzare-cumpărare depus la dosar, apartamentul nr. 27, situat în Cluj-Napoca, str. L. nr. 1. La data de 16.11.1999, între reclamant, în calitate de împrumutător, și pârâți în calitate de împrumutați, s-a încheiat un contract de împrumut cu garanție imobiliară, prin care reclamantul a dat pârâților, cu titlu de împrumut, suma de 16.000 USD, sumă ce trebuia restituită în rate lunare până la data de 15.11.2000, prevăzându-se de către părți o penalitate de 1% pe zi de întârziere și constituindu-se ipotecă convențională asupra acestui apartament, pentru suma de 16.000 USD. La data de 2.08.2002 pârâtul a luat de la reclamant, cu titlu de împrumut, suma de 11.000 USD, pe care s-a obligat să o restituie la data de 01.09.2002. Prin sentința civilă nr. 4027/2003 a Judecătoriei Cluj-Napoca, rămasă irevocabilă la 14.05.2003, pârâtul O.S.R. a fost obligat să-i plătească reclamantului suma de 11.000 USD, reținându-se faptul că aceasta este o datorie proprie a pârâtului.

Prin sentința civilă nr. 5823/23.06.2003 a Judecătoriei Cluj-Napoca, se ia act de tranzacția intervenită între pârâți cu privire la partajul bunurilor comune, prin această tranzacție pârâții recunoscând că au dobândit în timpul căsătoriei apartamentul mai sus menționat, precum și bunurile mobile aflate în acest apartament, prin contribuția exclusivă a pârâtei G.L., comunitatea de bunuri fiind sistată prin atribuirea tuturor bunurilor pârâtei, fără plata vreunei sulte. Prin aceeași tranzacție, pârâta a arătat că datoriile de 16.000 USD și de 11.000 USD sunt datorii proprii ale pârâtului O.S.R..

La data de 5 august 2003, în cartea funciară se notează somația privind executarea silită pornită în dosar execuțional nr. 209/2003, pentru recuperarea sumei de 16.000 USD plus dobândă de 1% pe zi pentru fiecare zi de întârziere, iar la 02.02.2004 se notează în CF dreptul de proprietate al reclamantului cu titlu de adjudecare. Ulterior, prin decizia nr. 298/R/2004 a Tribunalului Cluj, actele din dosarul execuțional au fost anulate în întregime, s-a dispus întoarcerea executării silită, prin radierea dreptului de proprietate al reclamantului, arătându-se că datoria de 16.000 USD a fost restituită în întregime.

Din considerentele expuse rezultă faptul că în prezent reclamantul-creditor are o creanță de 11.000 USD față de pârâtul O.S.R., creanță devenită certă, lichidă și exigibilă, la data de 14.05.2003 și pentru a cărei recuperare reclamantul a pornit executarea silită în dosar execuțional nr. 643/2004.

Excepția inadmisibilității acțiunii a fost respinsă de către instanță pe motiv că tranzacția nu este o hotărâre judecătorească propriu-zisă, ci un contract, astfel încât, chiar dacă este consfințită printr-o hotărâre de expedient, ea rămâne un contract judiciar ce poate fi atacat pe calea acțiunii pauliene sau a acțiunii în anulare.

Constatându-se că sunt îndeplinite în cauză condițiile acțiunii pauliene, respectiv o creanță certă, lichidă și exigibilă, anterioară actului atacat, că actul atacat a fost încheiat în fraudă

drepturilor creditorului, cauzându-i acestuia un prejudiciu prin provocarea unei stări de insolvabilitate a debitorului, acțiunea a fost apreciată ca întemeiată, în baza art. 975 Cod civ.

Apelurile declarate de pârâții G.L. și O.S.R. împotriva acestei sentințe au fost respinse ca nefondate de către Tribunalul Cluj, prin decizia civilă nr. 85/A/16.02.2007.

Prin recursul declarat împotriva acestei decizii, pârâta G.L. a invocat nelegalitatea hotărârii recurate, decurgând din aceea că nu s-a ținut cont la pronunțarea deciziei recurate de dispozițiile art. 975 Cod civ., făcându-se o interpretare greșită a acesteia.

Prin propriul recurs, pârâțul O.S.R. a solicitat admiterea recursului, modificarea deciziei recurate ca fiind nelegală și netemeinică, în sensul admiterii apelurilor declarate de pârâți și a respingerii acțiunii introductive ca fiind neîntemeiată.

În ceea ce privește recursul pârâtei G.L., la termenul de judecată din 11.06.2007, Curtea a invocat din oficiu excepția de netimbrare a recursului, excepție pe care a admis-o în temeiul art. 20 alin. 3, raportat la art. 11 alin. 2 din Legea nr. 146/1997 modificată, coroborat cu art. 35 alin. 5 din O.M.J. nr. 760/C/1999, motivat pe faptul că, deși pentru termenul de judecată din 11.06.2007 pârâta recurentă a fost legal citată cu mențiunea timbrării recursului cu suma de 10 lei taxă judiciară de timbru și 0,3 lei timbru judiciar – așa cum rezultă din dovada de îndeplinire a procedurii de citare aflată la dosar -, de la domiciliul procesual pe care și l-a ales prin memoriul de recurs, situat în Cluj-Napoca, Aleea B., totuși, aceasta nu a înțeles să se conformeze obligației legale de timbrare.

Pe cale de consecință, în privința recursului pârâtei G.L., Curtea urmează să dispună anularea acestuia ca netimbrat .

În ceea ce privește recursul pârâțului O.S.R., Curtea a constatat că acesta este nefondat, motivat pe următoarele considerente:

Prin cererea introductivă de instanță, reclamantul a solicitat anularea tranzacției judiciare intervenite între pârâți și consemnată prin hotărârea de expedient nr. 5523/23.06.2003 a Judecătoriei Cluj-Napoca, întemeindu-și cererea de anulare a tranzacției pe prevederile art. 975 Cod civ., text legal care constituie fundamentul juridic al acțiunii pauliene.

Potrivit art. 975 Cod civ., creditorii pot, în numele lor personal, să atace actele viclene făcute de debitori în prejudiciul drepturilor lor.

Prin urmare, acțiunea pauliană este acea acțiune prin care creditorul solicită revocarea sau desființarea judiciară a actelor încheiate de debitori în fraudă drepturilor sale.

Deși în principiu prin acțiunea pauliană poate fi cerută desființarea oricărui act juridic cu titlu oneros sau gratuit prin care debitorul a micșorat gajul general al creditorilor – cum ar fi înstrăinări de bunuri, cesiuni de drepturi, constituirea unei ipoteci, remiterea de datorii, radieri de drepturi tabulare, tranzacții, etc. -, totuși prin acțiunea pauliană, așa cum s-a statuat constant în doctrină și jurisprudență, pot fi atacate și hotărârile judecătorești rămase definitive, prin care debitorul s-ar fi lăsat obligat, în urma unei înțelegeri frauduloase încheiată cu adversarul său. De asemenea, tot literatura de specialitate și practica judiciară au fost unanime în a admite posibilitatea revocării unei tranzacții judiciare pe calea acțiunii pauliene, având în vedere că printr-o asemenea tranzacție, prin care se produc efecte constitutive ori translativ de drepturi, poate avea loc micșorarea patrimoniului debitorului și prejudicierea creditorilor săi (a se vedea în acest sens V. Stoica, Fl. Baias, *Posibilitatea revocării unei tranzacții judiciare pe calea acțiunii pauliene*, în RRD nr. 1/1987, pg. 13 și urm.; Trib. Mun. București, secția a IV-a civilă, dec. nr. 727/1986, în RRD nr. 2/1987).

În consecință, față de doctrina și jurisprudența încetățenită deja și consacrată cu putere de loc comun, nu poate fi reținută susținerea pârâțului recurent în sensul că anularea unei tranzacții consfințită printr-o hotărâre de expedient, nu poate fi făcută pe calea unei acțiuni pauliene, ci doar prin intermediul exercitării căilor de atac ordinare sau extraordinare.

Așa cum corect a reținut atât prima instanță, cât și instanța de apel, tranzacția încheiată între pârâții din prezenta cauză, în procesul de partaj de bunuri – tranzacție care evident a intervenit în condițiile art. 271, art. 272, art. 273 Cod proc.civ. -, este un contract judiciar, consfințit într-o

hotărâre judecătorească de expedient, contract care, o dată încheiat și semnat de către părțile litigante, dobândește putere de lege între acestea, ca orice altă convenție, în condițiile art. 969 Cod civ.

Art. 1704 Cod civ., definește tranzacția ca fiind contractul prin care părțile termină un proces început, sau preîntâmpină un proces care poate să se nască. În consecință tranzacția este în esență un contract, chiar și în cazul în care se realizează în fața instanțelor de judecată și este consemnată într-o hotărâre de expedient, un contract sinalagmatic – supusă rezoluțiunii în caz de neexecutare de către una din părțile contractante a obligațiilor asumate –, este un contract oneros și comutativ, în principiu consensual, fiind supusă, ca orice contract, condițiilor de validitate de drept comun în materie de convenție.

Este însă de principiu faptul că tranzacția nu poate avea un obiect ilicit sau o cauză ilicită, iar prin tranzacție părțile nu pot să tindă la realizarea unor scopuri ilicite sau imorale.

Tranzacția încheiată în fraudarea terților, fiind întemeiată pe o cauză ilicită, este supusă revocării pe calea acțiunii pauliene în condițiile dreptului comun.

În situația în care litigiul se stinge ca urmare a încheierii unei tranzacții între părțile litigante, acesta se finalizează, așa cum corect a reținut instanța de apel, prin acordul de voință al părților litigante, care prin încheierea respectivei tranzacții înțeleg să pună astfel capăt litigiului dintre ele, iar nu printr-o statuare a instanței, activitatea jurisdicțională a instanței încetând în momentul în care părțile au încheiat tranzacția. Practic, instanța nu face altceva, prin respectiva hotărâre de expedient, decât să ia act de învoiala părților, cuprinsă în tranzacție și să consfințească acest acord de voință al părților, prin hotărârea de expedient pe care o pronunță, hotărâre care, în nici un caz nu se bucură de autoritate de lucru judecat, dat fiind că, aceasta nu cuprinde o statuare jurisdicțională a instanței, ci doar acordul de voință al părților litigante.

Rămânând un contract judiciar, chiar dacă este consfințită printr-o hotărâre de expedient, această tranzacție poate fi anulată fie pe calea unei acțiuni în anulare de drept comun, fie pe calea acțiunii pauliene.

Desigur, nimic nu se opune ca respectiva tranzacție, mai precis hotărârea prin care a fost consfințită învoiala părților, materializată în tranzacție, să poată fi atacată și în condițiile art. 273 Cod proc.civ., însă această posibilitate în nici un caz nu înseamnă că respectiva tranzacție consfințită într-o hotărâre de expedient ar putea fi atacată numai prin intermediul căilor de atac ordinare sau extraordinare, așa cum nefondat susține pârâtul recurent.

Un alt argument, de data aceasta conferit de însuși textul art. 975 Cod civ., în sensul că tranzacția consfințită printr-o hotărâre de expedient, poate fi anulată pe calea unei acțiuni pauliene, îl constituie tocmai faptul că art. 975 Cod civ. nu exceptează de la actele care pot fi revocate pe calea acțiunii pauliene astfel de tranzacții, prevăzând expres că pot fi atacate pe calea acțiunii pauliene orice acte viclene, fără nici o distincție, făcute de debitor în prejudiciul drepturilor creditorilor.

Or, dacă textul art. 975 Cod civ., nu a înțeles să excepteze de la anulare pe calea acțiunii pauliene astfel de tranzacții, este evident că nu este permis nimănui să adauge la lege, și să excepteze cu de la sine putere astfel de categorii de acte viclene, de la posibilitatea de a fi anulate în condițiile art. 975 Cod civ.

Pe cale de consecință, instanța urmează să înlătore, ca vădit nefondată, susținerea pârâtului recurent, potrivit căreia acțiunea pauliană, prin care se solicită anularea unei tranzacții consfințită într-o hotărâre de expedient, ar fi inadmisibilă.

Nefondată este și susținerea pârâtului recurent, conform căreia în cauză nu ar fi îndeplinite condițiile art. 975 Cod civ., pe motiv că partajul nu ar constitui un act de înstrăinare în sensul art. 975 Cod civ., având în vedere că în urma acestui partaj – lăsând la o parte principiul conform căruia partajul are efect declarativ de drepturi -, s-a produs o înstrăinare a tuturor bunurilor mobile și imobile pe care le deținea debitorul în favoarea fostei sale soții, fiind deci evident că ceea ce s-a

urmărit a fost fraudarea drepturilor creditorului, reclamantul creditor a fost vădit prejudiciat și fraudat de către debitorul său, care astfel și-a creat o stare de insolvabilitate.

Independent de efectul declarativ de drepturi al partajului, esențial este faptul că acest partaj a fost încheiat de către părți printr-o convență frauduloasă, în scopul fraudării drepturilor creditorului reclamant, care în urma tranzacției prin care părțile au înțeles să soluționeze partajul de bunuri dintre ei, s-a văzut pus în situația de a nu mai putea recupera creanța pe care o avea față de părțul debitor, întrucât acesta nu mai dispunea de nici un fel de bunuri în patrimoniul său, susceptibile de a fi urmărite de către creditor pentru recuperarea creanței, toate bunurile mobile și imobile pe care le avusese debitorul fiind înstrăinate - practic cedate – în favoarea fostei sale soții..

Este adevărat că de principiu creditorul este cel care trebuie să facă dovada stării de insolvabilitate a debitorului, dar nu este mai puțin adevărat că în speță această dovadă a fost făcută prin însuși termenii în care a fost încheiată tranzacția, tranzacție prin care toate bunurile mobile și imobile dobândite de părți în timpul căsătoriei i-au fost atribuite părții G.L., fără nici o sultă, părțul recurent rămânând fără nici un fel de bunuri, care să poată fi susceptibile de urmărire silită. Este corectă argumentația instanței de apel conform căreia veniturile lunare realizate la acest moment de către părțul recurent nu sunt demne de a fi luate în considerare pentru recuperarea creanței creditorului, dat fiind că nu există nici o certitudine a faptului că aceste venituri vor fi constante și în viitor.

Prin analizarea de către instanța de apel a condițiilor de admisibilitate a acțiunii pauliene, în nici un caz nu s-a justificat caracterul ilegal al sentinței apelate, așa cum fără temei susține părțul recurent, ci s-au analizat motivele de apel invocate de către fiecare dintre apelanți, astfel încât urmează să fie înlăturat de către curte motivul de recurs referitor la nulitatea absolută a deciziei recurate, pe motiv că aceasta nu ar fi fost motivată.

Este știut faptul că pentru admisibilitatea unei acțiuni pauliene se cer a fi întrunite câteva condiții, și anume: creanța celui care exercită acțiunea pauliană, trebuie să fie certă, lichidă și exigibilă și să fie anterioară actului a cărui revocare se cere; actul respectiv, a cărui revocare se cere să fie fost încheiat în fraudă drepturilor creditorului, adică să-i fi cauzat acestuia un prejudiciu, prejudiciul constând în faptul că, prin acel act, debitorul și-a provocat o stare de insolvabilitate sau și-a agravat insolvabilitatea existentă; să existe fraudă debitorului, adică acesta să-și fi dat seama că prin actul pe care-l încheie își provoacă sau își agravează insolvabilitatea; să existe complicitatea terțului dobânditor la fraudă debitorului, această din urmă condiție fiind necesară doar în cazul în care se solicită revocarea unui act cu titlu oneros, complicitatea terțului constând în dovada faptului că și-a dat seama că prin acel act creditorul debitorului va fi prejudiciat datorită insolvabilității acestuia din urmă.

Este fără putință de tăgadă faptul că în cauză, așa cum corect au reținut primele două instanțe, pe baza vastei probațiuni administrate de către acestea, sunt îndeplinite toate condițiile de admisibilitate a acțiunii pauliene, reclamantul creditor având o creanță certă, lichidă și exigibilă pentru suma de 11.000 USD, creanță devenită exigibilă la data de 14.05.2003, anterioară încheierii de către părți a tranzacției consfințită prin sentința civilă nr. 5823/23.06.2003 a Judecătoriei Cluj-Napoca, debitorul știa foarte bine că prin încheierea tranzacției, de maniera în care aceasta a fost încheiată, își provoacă o stare de vădită insolvabilitate, iar părța era în cunoștință de cauză asupra împrejurării că prin încheierea tranzacției creditorul debitorului va fi prejudiciat datorită insolvabilității acestuia din urmă.

Fraudă debitorului și complicitatea terțului dobânditor la fraudă creditorului rezultă fără putință de tăgadă din răspunsurile pe care aceștia le-au dat la interogatorii în fața primei instanței, interogatorii care au fost avute în vedere de prima instanță la conturarea reală a stării de fapt incidentă în cauză, stare de fapt la care instanța de recurs este obligată să se raporteze, conform celor anterior precizate.

Este irelevant faptul că părța ar fi achitat o altă datorie de 16.000 USD pe care debitorul o avea față de același creditor, câtă vreme, acea datorie, așa cum rezultă din contractul de împrumut

cu garanție imobiliară, autenticat sub nr. 664/16.11.1999 – act autentic care se bucură de forța probantă conferită de art. 1173 Cod civ., raportat la art. 1171 Cod civ. -, a fost o datorie comună a soților, ambii figurând în respectivul contract în calitate de împrumutați, și ambii consimțind la întabularea ipotecii convenționale în favoarea creditorului pentru respectiva sumă asupra apartamentului în litigiu, nu datorită faptului că ambii erau coproprietari asupra apartamentului, cum nefondat susține pârâțul recurent, ci datorită faptului că ambii aveau calitatea de împrumutați, împrumutul fiind unul comun, și deci, datoria de 16.000 USD fiind una comună.

Împrejurarea că prin tranzacția pe care au încheiat-o pentru a soluționa partajul de bunuri, pârâțul recurent ar fi declarat că datoria de 16.000 USD este o datorie a sa proprie, este lipsită de orice relevanță și eficiență juridică, raportat la conținutul contractului de împrumut autenticat, contract care atestă faptul că a fost o datorie comună a soților.

Fiind o datorie comună a soților, conform art. 32 alin. 2 Cod fam., soții erau ținuti să răspundă cu bunurile comune pentru o datorie comună contractată împreună, fără să se poată susține că achitarea acestei datorii comune de către un singur soț ar da naștere obligației celuilalt soț de a-i plăti soțului care a achitat această datorie comună, ½ din datoria achitată.

Oricum, față de împrejurarea că prin motivele de apel pârâțul recurent nu a invocat nici un moment această împrejurare, respectiv, faptul că prin achitarea sumei de 16.000 USD pârâta ar fi răscumpărat practic cota parte de proprietate ce i-ar fi revenit pârâțului recurent, Curtea constată că acest aspect nu mai poate fi invocat pe calea prezentului recurs, dată fiind incidența principiului *omisso medio*.

În consecință, instanța a înlăturat și motivul de recurs conform căruia pârâta a achitat singură creanța creditorului, de 16.000 USD, ceea ce înseamnă că ar fi răscumpărat cota de proprietate din apartament ce a aparținut lui O.S.R..

Este de subliniat faptul că, chiar și în ipoteza în care recursul pârâțului O.S.R. ar fi fost fondat, și ar fi impus o soluție de admitere a acestuia, în nici un caz aceasta nu ar fi fost de natură să ducă la admiterea și a apelului pârâței G.L., recurentul O.S.R. neavând nici un interes legitim să solicite, ca urmare a admiterii recursului său și a modificării deciziei recurate, admiterea și a apelului acestei pârâțe.

Prin prisma considerentelor mai sus expuse, Curtea a respins ca nefondat recursul pârâțului O.S.R. (Judecător Carmen-Maria Conț)

Ațiune în rezoluțiune. Anteccontract de vânzare-cumpărare. Refuzul promitentului cumpărător de a se prezenta în vederea încheierii contractului în formă autentică, întemeiat pe pretenția acestuia de modificare a obiectului. Admisibilitate. Consecințe

Condiția impusă de promitentul-vânzător, de a încheia contractul de vânzare-cumpărare prin includerea în obiectul actului juridic și a unor alte bunuri decât cele care au format obiectul anteccontractului de vânzare-cumpărare, coroborată cu refuzul acestuia de a încheia actul autentic limitat la obiectul anteccontractului, justifică admisibilitatea cererii de rezoluțiune a anteccontractului de vânzare-cumpărare.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 964/R din 9 mai 2007

Prin sentința civilă nr. 8600/20.11.2006 a Judecătoriei Cluj-Napoca, a fost admisă în parte acțiunea civilă formulată de reclamantii C.P., C.D.D., C.M., C.M. în contradictoriu cu pârâțul B.O. prin mandatar B.V..

S-a dispus rezoluțiunea promisiunii de vânzare-cumpărare încheiată între părți și autenticată cu încheierea de autentificare nr. 862/01.08.2005 a BNP M.A..

S-a dispus radierea din CF 154630 N Cluj-Napoca a notării promisiunii de vânzare-cumpărare de sub B+6, făcută pe numele și în favoarea pârâtului.

A fost respins capătul de cerere privind obligarea pârâtului la plata de daune interese reprezentând prejudiciul cauzat prin nerespectarea obligației de a face, prin nerestituirea sumei plătite cu titlu de avans și a respins cererea reconvențională formulată de pârâtul reclamant reconvențional prin mandatar, ca neîntemeiată.

În motivarea sentinței, instanța de fond a reținut că prin promisiunea de vânzare-cumpărare încheiată la 01.08.2005 autenticată sub nr. 862/2005 de BNP M.A., reclamantii promitenți vânzători au promis înstrăinarea către pârâtul cumpărător prin mandatar a dreptului de proprietate asupra apartamentului nr. 4 de la etaj 1, ce a fost construit în Cluj-Napoca, str.D. pe terenul cu nr.top. 12851/2/5/1, 12851/2/5/2. Odată cu apartamentul se promitea vânzarea unei cote părți din terenul de sub imobil, raportat la suprafața apartamentului, precum și cota. parte din părțile indivize comune.

Potrivit prevederilor contractuale, părțile s-au obligat să se prezinte în fața notarului pentru încheierea în formă autentică a contractului de vânzare-cumpărare, promitentul cumpărător achitând o parte din preț la data semnării (16.500 EURO), a doua oară la data de 30.09.2005 (18.500 euro) și urmând să intre în posesia apartamentului la 31.12.2005.

Prin notificarea din data de 29.12.2005 reclamantii au înștiințat pârâtul despre necesitatea încheierii actului autentic de vânzare-cumpărare.

Potrivit autorizației de construire nr. 678/17.05.2005, reclamantii au fost autorizați să execute lucrări de construire pentru: clădire, D+P+2E cu 6 apartamente și împrejmuire, iar în conformitate cu dovada de luare în folosință nr. 580/2005, construcțiile se compun din demisol cu adăpost ala, 6 garaje, zonă de depozitare și baie, hol, casa scării, parter (windfang, casa scării), 6 apartamente și pod.

Potrivit procesului verbal de constatare a contravenției titularul autorizației de construire nr. 678/2005 a executat lucrări de compartimentare interioară la demisol și pod după eliberarea dovezii de luare în folosință, fără a avea autorizație de construire, ca măsură complementară dispunându-se obținerea autorizației sau desființarea lucrărilor.

Din probatoriul administrat a rezultat că din părțile indivize comune nu fac parte podul, zona de depozitare și garajele, iar promisiunea de vânzare-cumpărare dintre părți nu face referire la aceste spații ca făcând parte din părțile indivize comune.

Coproprietatea asupra părților indivize comune există în strânsă legătură cu proprietatea asupra apartamentelor ce alcătuiesc imobilul respectiv, existența acestui din urmă drept nefiind de conceput fără existența celuiilalt, în condițiile în care există dotări și spații ce nu pot fi folosite prin natura lor decât în comun (instalații, casa scărilor, calea de acces în imobil).

Ori, în cazul de față, pentru existența dreptului de proprietate asupra apartamentului nr. 4 nu este necesară existența dreptului de proprietate și asupra podului, a spațiilor de depozitare, ci doar coproprietatea forțată asupra casei scărilor.

De asemenea, garajul este prevăzut ca spațiu distinct care poate fi înstrăinat separat de apartamente, motiv pentru care nu este înscris în cartea funciară colectivă.

Din declarațiile martorilor audiați a rezultat că părțile indivize comune la care face referire antecontractul de vânzare-cumpărare încheiat între părți nu cuprinde podul și spațiul de depozitare din imobil.

Cât privește sancțiunea aplicată de organul de control în construcție, aceasta nu privește părțile indivize comune și compunere a acestora, ci se referă la lipsa autorizației de construire pentru diverse compartimente interioare după eliberarea dovezii de luare în folosință, ceea ce presupunea obținerea unei noi autorizații.

Având în vedere dispozițiile art. 111 C.pr.civ. instanța a apreciat că cererea de a se constata că podul și zona de depozitare sunt părți indivize comune este inadmisibilă, în condițiile în care privește de fapt recunoașterea calității de coproprietar a pârâtului asupra acestora.

În aceste condiții, s-a analizat promisiunea de vânzare-cumpărare sub aspectul lămuririi obiectului său, respectiv, dacă înțelegerea dintre părți privea și cota parte din spațiile la care face referire pârâtul reclamant reconvențional.

În cazul promisiunii de vânzare-cumpărare transferul dreptului de proprietate nu se realizează decât la încheierea contractului autentic, oricare dintre părți putând solicita rezoluțiunea, în cazul de față vânzătorul a cerut aceasta motivat de împrejurarea că cel care a cumpărat nu s-a prezentat în fața notarului pentru a se încheia actul autentic.

Din susținerile părților coroborate cu înscrisurile de la dosar, a reieșit că reclamanții vânzători au dorit încheierea actului autentic, motiv pentru care s-au prezentat la BNP M.A., dar că pârâtul prin mandatar a refuzat să primească imobilul, să plătească diferența de preț și să semneze contractul de vânzare-cumpărare autentic.

Reclamanții au făcut și dovada notificării pârâtului, în sensul încheierii contractului de vânzare-cumpărare autentic.

Instanța a apreciat că reclamanții și-au îndeplinit obligațiile asumate prin contract, respectiv, au dorit să predea imobilul și s-au prezentat la notar în vederea încheierii actului autentic, în condițiile în care pârâtul nu și-a îndeplinit obligația contractuală de a primi imobilul, de a achita restul de preț și de a semna contractul de vânzare-cumpărare în formă autentică.

Ca efect al rezoluțiunii, are loc desființarea retroactivă a contractului, cu repunerea părților în situația anterioară încheierii antecontractului.

Cererea de obligare a pârâtului la plata de daune interese nu a fost susținută cu probe, nu s-a dovedit paguba suferită ca urmare a neexecutării obligației pârâtului de a încheia actul autentic, ca urmare solicitarea de daune interese constând în reținerea sumelor achitate de pârât ca și preț nu este întemeiată.

Cererea reconvențională cu privire la obligarea reclamanților la încheierea actului autentic nu a putut fi admisă, atâta timp cât s-a stabilit culpa pârâtului la neîncheierea contractului de vânzare-cumpărare în formă autentică.

Având în vedere cele de mai sus, în temeiul dispozițiilor art. 1365-1368, 1020, 1021, 1101 C.civ., raportat la dispozițiile art. 480, 962, 964 și urm., art. 977 și urm. C.civ., a fost admisă în parte acțiunea formulată.

Prin decizia civilă nr. 105/A/23.02.2007 pronunțată de Tribunalul Cluj a fost respins ca nefondat apelul declarat de pârâtul B.O. prin mandatar B.V. împotriva sentinței civile nr. 8600/20.11.2006 a Judecătoriei Cluj-Napoca, care a fost menținută în totul.

Împotriva acestei decizii a declarat recurs în termen legal pârâtul, prin mandatar, solicitând modificarea deciziei, în sensul admiterii apelului, respingerii acțiunii reclamanților și admiterii cererii reconvenționale.

Analizând recursul formulat prin prisma motivelor invocate, curtea a constatat că acesta este nefondat și l-a respins pentru următoarele considerente:

Susținerea recurentului conform căreia reclamanții, în mod culpabil, prin fapta lor proprie, au înlăturat din categoria părților indivize comune ale imobilului podul și zona de depozitare, cauzând în acest fel un viciu imobilului, nu poate fi primită.

Din ansamblul probelor administrate în fața instanței de fond – în condițiile în care hotărârea se întemeiază pe probele administrate în cursul judecării litigiului – reiese că tuturor persoanelor interesate de cumpărarea unui apartament în imobil, li s-a adus la cunoștință faptul că părțile indivize comune vor fi compuse din casa scării și 1 boxă amenajată la beci. Încă din vara anului 2005 când imobilul era în fază de construire, reclamanții au înștiințat potențialii cumpărători că podul imobilului va fi amenajat ca mansardă (spațiu de locuit) și că nici podul și nici spațiul de depozitare nu vor face parte din părțile indivize comune.

Una dintre persoanele care a participat la lucrările de edificare a imobilului a declarat că încă din faza construirii știa că podul va fi spațiu de locuit tip mansardă, spre vânzare fiind oferite numai apartamentele.

Declarațiile date de persoane aflate în aceeași situație cu cea a pârâtului recurent formează convingerea instanței că împrejurarea asupra căreia se poartă litigiul – apartenența sau neapartenența celor două componente ale imobilului la părțile indivize comune – a fost clarificată, pe de o parte între constructor (reclamanți), iar pe de altă parte între persoanele interesate de cumpărarea apartamentelor, printre care se află și pârâtul recurent – anterior finalizării construcției și dării ei în folosință.

În cuprinsul antecontractului de vânzare-cumpărare se menționează că obiectul promisiunii de vânzare-cumpărare îl constituie apartamentul compus din 3 camere, 1 hol, 1 bucătărie, 2 băi, 2 terase și un garaj la demisol.

Nu se face nici o referire la părțile indivize comune, acestea fiind inserate numai în cuprinsul contractelor de vânzare-cumpărare autentice încheiate între reclamanți și cumpărătorii celorlalte apartamente, iar cele două componente – podul și spațiul de depozitare – nu se regăsesc în enumerarea părților indivize comune.

Proprietatea comună este definită și enumerată cu titlu exemplificativ în art.3 lit.c din Regulamentul cadru al asociațiilor de proprietari.

Proprietatea comună este compusă din toate părțile dintr-o clădire aflată în coproprietate, care nu sunt apartamente și care sunt destinate folosirii în comun de către toți proprietarii din acea clădire.

Cu titlu exemplificativ sunt enumerate ca formând proprietatea comună terenul pe care este construită clădirea, curtea inclusă, fundația, structura de rezistență, acoperișul, terasele, coșurile de fum, scările, holurile, pivnițele, subsolurile, casa scării, tubulatura de gunoi, rezervoarele de apă, ascensoarele.

Reglementarea legală a proprietății comune atât sub aspectul definirii noțiunii, cât și sub cel al enumerării exemplificative nu constituie dispoziții imperative, astfel încât se poate deroga de la prevederile ei prin acordul părților interesate.

Faptul că pârâtul nu își dă acordul în sensul excluderii podului și a spațiului de depozitare din categoria părților indivize comune, nu poate împiedica asupra schimbării destinației, în condițiile în care acest aspect, așa cum reiese din cele arătate anterior, a fost adus la cunoștința cumpărătorilor interesați încă din faza de construire a imobilului.

Pretenția sa actuală formulată în cuprinsul cererii reconvenționale, de obligare a reclamanților să încheie cu el contract de vânzare-cumpărare în formă autentică cu privire la apartamentul nr.4, prin includerea unei cote părți din pod și zona de depozitare depășește limitele exercitării cu bună credință a drepturilor ce îi derivă din promisiunea de vânzare-cumpărare încheiată cu reclamanții intimați.

De menționat e faptul că prin decizia civilă nr. 178/R/23.02.2007 a Tribunalului Cluj, celelalte capete de cerere din cererea reconvențională disjunctă din prezentul dosar, respectiv: radierea podului și a zonei de depozitare din CF ind. 155783 N și înscrierea lor în CF col., înscrierea garajelor în foaia individuală, atribuirea de nr.topografice și constatarea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare având ca obiect podul imobilului, au fost respinse în mod irevocabil.

Concluzionând, reclamanții nu pot fi obligați să încheie cu pârâtul contract de vânzare-cumpărare autentic având ca obiect apartamentul nr.4, din imobilul situat în Cluj-Napoca, Colonia „Deasupra Hajongardului”, în modalitatea cerută de pârât – prin includerea în părțile indivize comune a podului și a spațiului de depozitare – întrucât aceste componente încă din faza edificării construcției nu au avut destinația de proprietate comună, persoanelor interesate să cumpere apartamente în imobil li s-a adus la cunoștință această situație și nu există nici o prevedere legală imperativă care să oblige constructorul să includă un pod și un spațiu de depozitare în proprietatea comună. Aceste componente nu au ele însele prin natura lor destinația de părți indivize comune, cum este de exemplu casa scărilor, care prin natura sa nu poate avea decât destinația de proprietate comună, reprezentând calea de acces indispensabilă folosirii proprietății individuale, astfel încât li

se poate da o altă destinație, folosirea proprietății individuale nefiind afectată de eventuala excludere a acestor spații din proprietatea comună.

Pârâtul prin atitudinea sa fiind în culpă, nu își poate invoca această poziție subiectivă în susținerea cererii reconvenționale, respectiv a capătului de cerere prin care solicită obligarea reclamanților să încheie cu el contract de vânzare-cumpărare în formă autentică, prin includerea podului și a spațiului de depozitare în categoria părților indivize comune a imobilului.

Critica privind încălcarea prevederilor art. 120 Cod proc.civ., cu ocazia disjungerii unor petite din cuprinsul cererii reconvenționale și a prev.art.111 Cod proc.civ. în soluționarea excepției inadmisibilității cererii de constatare a faptului că podul și zona de depozitare sunt părți indivize comune, nu este fondată.

Art.120 alin.2 Cod proc.civ. instituie o excepție de la regula judecării cererii reconvenționale odată cu cererea principală.

Astfel, când numai cererea principală este în stare de a fi judecată, cererea reconvențională poate fi judecată deosebit. Or, față de probațiunea administrată în fața primei instanțe, corect s-a apreciat că acțiunea având ca obiect rezoluțiunea promisiunii de vânzare-cumpărare autenticată sub nr.862/01.08.2005 la Biroul Notarului Public M.A., este în stare de judecată, iar păstrarea spre judecată și a cererii reconvenționale în integralitatea ei, ar întârzia nejustificat soluționarea pricinii.

Prin cererea pârâtului de constatare a faptului că podul și zona de depozitare sunt părți indivize comune, acesta solicită recunoașterea calității sale de coproprietar asupra acestor componente, această cerere fiind evident una în realizare, astfel încât în mod corect prima instanță a reținut că este incidentă excepția inadmisibilității raportată la acest petit.

În fine, aprecierea recurentului că oferta reclamantului de diminuare a prețului cu suma de 5000 EURO cu condiția ca pârâtul să renunțe la cererea reconvențională și să achieseze la susținerea reclamanților că podul și spațiul de depozitare nu fac parte din părțile indivize comune ale imobilului, este un indiciu cert al faptului că reclamanții sunt conștienți că cele două spații fac parte din proprietatea comună, urmând a fi atribuite proprietarilor apartamentelor în cote indivize, nu are nici un suport legal și probator, urmând a fi înlăturată ca total nefondată. (Judecător Marta Vitos)

Contract de donație încheiat în anul 1972. Plecarea din țară a donatorilor imediat după încheierea donației. Lipsa cauzei. Nulitate

Donarea imobilului în litigiu de către reclamant în favoarea Statului Român s-a făcut în perioada imediat premergătoare plecării în Germania a reclamanților, fiind îndeajuns de limpede că intenția lor a fost aceea de a-și facilita plecarea.

Astfel fiind, gratificarea statului nu este rezultatul intenției sincere a donatorilor de a spori patrimoniul acestuia fără a primi nimic în schimb, ci o manifestare de voință menită a înlătura orice posibilă piedică la părăsirea țării.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 318/A din 21 septembrie 2007

Prin sentința civilă nr. 116/F din 19 februarie 2007 a Tribunalului Bistrița-Năsăud, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea civilă înaintată de reclamanții M.M. și M.J. împotriva pârâtului municipiul Bistrița, având ca obiect constatarea nulității absolute a donației efectuate în favoarea Statului Român de către părinții reclamanților, act juridic realizat prin declarația oferită de donația autenticată sub nr. 1254/1972 de fostul Notariat de Stat Bistrița-Năsăud și Decizia nr. 226/11 iulie 1972 a Comitetului Executiv al fostului Consiliu Popular al jud. Bistrița-Năsăud, prin care s-a acceptat donația imobilului casă și teren în suprafață de 1615 mp înscris în CF nr. 1170 Bistrița nr.top. 1777/5.

Pentru a hotărî astfel prima instanță a avut în vedere, în esență, următoarele:

M.I. și M.C., antecesori ai reclamantilor, în calitate de proprietari ai imobilului în litigiu, au încheiat actul intitulat „declarație – ofertă de donație” autentificat sub nr. 1254/27.06.1972 de fostul Notariat de Stat Județean Bistrița-Năsăud.

Prin acest act ei au donat Statului Român imobilul „pur și simplu și fără nici un fel de sarcini”, apreciindu-i valoarea la 55.000 lei și menționând că doresc să plece definitiv din România în Republica Federală a Germaniei.

Prin Decizia nr. 226/11 iulie 1972 a fostului Consiliu Popular al jud. Bistrița-Năsăud oferta de donație a fost acceptată, astfel că legislația în vigoare la data realizării liberalității a fost respectată.

Deși reclamantii afirmă că actul de donație este nul, fie pentru lipsa consimțământului, fie pentru lipsa cauzei ori pentru caracterul ei licit, probele administrate nu fundamentează această susținere. Astfel, din examinarea depozițiilor martorilor audiați nu se poate concluziona că actul de donație a survenit urmare a unor presiuni exercitate asupra donatorilor, care să fi avut temerea că există o amenințare cu un rău iminent și de neînlăturat (a nu li se aproba plecarea din țară), ori că vor fi persecutați politic.

În cauză era necesar a se dovedi lipsa consimțământului donatorilor la momentul formulării ofertei de donație în fața notarului de stat, ori lipsa cauzei sau ilicitul ei, însă din probatoriul administrat în cauză nu rezultă că asupra reclamantilor s-ar fi făcut presiuni pentru a gratifica Statul Român, depozițiile martorilor audiați fiind neconcludente, vagi și generalizatoare.

Împotriva acestei sentințe reclamantii M.M. și M.J. au declarat apel, solicitând schimbarea ei în sensul admiterii acțiunii, deoarece:

a) Soluția la care prima instanță s-a oprit este netemeinică și nelegală, menținându-se un abuz comis de regimul comunist. Astfel, era de văzut că antecesorii reclamantilor nu au avut intenția de a gratifica Statul Român, ei făcând oferte de donație ca rezultat al temerii că altfel nu li s-ar aproba plecarea din țară. Apropierea în timp a ofertei de donație (27.06.1972) și a plecării din țară (06.08.1972) face dovada certă a acestei condiționări.

b) Formarea intenției de a gratifica trebuie analizată în contextul împrejurărilor contemporane efectuării donației, așa cum instanța supremă a statuat printr-o decizie de speță. Or, în cauză temerea donatorilor de a nu primi viza de plecare din țară a determinat donația, iar nu intenția de a gratifica.

c) Este surprinzătoare modalitatea în care prima instanță a interpretat depoziția martorului G.V., în condițiile în care acesta a declarat că părinții reclamantilor i-au comunicat că nu pot pleca din țară decât dacă lasă tot ce au avut. La fel, nici depoziția martorei A.F. nu a fost corect interpretată, această martoră învederând că se știa că în acea perioadă plecarea din țară a etnicilor germani era condiționată de preluarea imobilelor ce le aparțineau de către Statul Român.

Prin întâmpinare intimatul a solicitat respingerea apelului ca nefondat.

Cu privire la acest apel Curtea a avut în vedere următoarele:

Potrivit dispozițiilor art. 948 pct. 4 Cod proc.civ., una dintre condițiile esențiale pentru validitatea unei convenții este „o cauză licită”, în vreme ce potrivit dispozițiilor art. 966 Cod civ. „Obligația fără cauză sau fondată pe o cauză falsă sau nelicită nu poate avea nici un efect”.

Aceste dispoziții legale nu lasă nici un echivoc asupra necesității ca orice act juridic să se întemeieze pe o cauză, iar aceasta să fie reală, licită și morală.

Prin urmare, inexistența cauzei ori, în situația în care aceasta există, caracterul ei fals, ilicit sau imoral minează în mod decisiv actul juridic căruia îi este atașată, atrăgând nulitatea lui absolută.

Fiind vorba despre un contract cu titlu gratuit, în cazul contractelor de donație cauza constă în intenția donatorului de a mări patrimoniul donatarului fără a primi în schimb o contraprestație. Astfel fiind, rămâne a se cerceta în concret, în fiecare speță, care sunt rațiunile pentru care cel ce donează înțelege a prefera diminuarea patrimoniului propriu și majorarea celui al gratificatului, iar

dacă aceste rațiuni există, sunt reale, licite și morale, atunci se poate conchide că ne aflăm în fața unei cauze valide juridice.

În prezentul proces este menționat că părinții reclamanților, în calitate de proprietari ai imobilului casă și teren înscris în CF 1170 Bistrița, nr.top. 17675/5/1 au încheiat actul numit „declarație – ofertă de donație” autentificat sub nr. 1254/27 iunie 1972 de fostul Notariat de Stat Județean Bistrița-Năsăud, prin care se ofereau a dona imobilul către Statul Român, fără a condiționa donația de existența unor sarcini împotriva gratificatului.

Oferta a fost acceptată prin decizia nr. 226/11 iulie 1972 a fostului Consiliu Popular al județului Bistrița-Năsăud.

La puțin timp după efectuarea acestei donații, anume în cursul lunii august 1972, antecesorii reclamanților au părăsit România, stabilindu-se în Republica Federală a Germaniei.

Așa cum și apelanții au arătat în motivarea apelului, la data realizării ofertei de donație nu se afla în vigoare vreun act normativ care să condiționeze plecarea definitivă din țară a cetățenilor români de transferul cu titlu gratuit al bunurilor lor mobile sau imobile către Statul Român.

Martorul G.V., audiat de prima instanță cu referire la situația părinților reclamanților (cu care a fost vecin), în perioada imediat premergătoare părăsirii României, în anul 1972, afirmă că „Pentru a obține avizul necesar plecării, știu că în acele timpuri ei au trebuit să renunțe la tot ce au avut. Este vorba despre casa pe care ei au avut-o în municipiul Bistrița (...)", totodată adăugând că „Mi-au spus foștii vecini că ei puteau primi viza de plecare numai dacă lăsa în țară tot ce au avut”.

În ce o privește pe martora A.F., ea a declarat că, fiind vecină cu părinții reclamanților, știe că aceștia au plecat fără să poată lua nimic în Germania, mai precizând și că „Din câte știu foștii vecini au lăsat tot ca să poată pleca în Germania”.

Având în vedere că ambii martori au fost vecini cu părinții reclamanților, inclusiv în perioada în care aceștia au plecat în Germania, discutând personal cu ei, Curtea apreciază că declarațiile lor sunt îndeajuns de edificatoare pentru a trimite la concluzia că donarea imobilului în litigiu către Statul Român s-a făcut în perioada imediat premergătoare plecării în Germania (data ofertei de donație fiind, cum s-a arătat, 27 iunie 1972, iar aceea a plecării în Germania august 1972) pentru a-și facilita plecarea.

Astfel fiind, gratificarea statului nu este rezultatul intenției sincere a părinților reclamanților de a spori patrimoniul acestuia fără a primi nimic în schimb, ci o manifestare de voință menită a înlătura orice posibilă piedică la părăsirea țării.

Este cunoscut, de altfel, că în perioada respectivă, deși nu exista vreun act normativ care să impună (precum a făcut-o, ulterior, Decretul nr. 223/1974, privit astăzi ca neconcordant cu însăși prevederile Constituției României din acea vreme, precum și cu unele pacte internaționale la care România era parte) transmiterea proprietății în favoarea statului, formele de presiune concretă și condiționările de fapt impuse sau sugerate celor care, asemenea părinților reclamanților, doreau, în circumstanțele epocii, părăsirea României, nu au lipsit, situațiile în care se ajunge la donarea de imobile către stat fiind în aceste cazuri suficient de des întâlnite.

Despre un asemenea context relatează și martorii audiați în cauză, concluzia Curții fiind aceea că antecesorii reclamanților le-a lipsit intenția sinceră și liber asumată de a spori cu titlu gratuit patrimoniul Statului, ceea ce lasă oferta lor de donație fără cauză.

Astfel fiind, din perspectiva celor de mai sus rămâne a se considera că, prin aceasta, contractul de donație apare ca lovit de nulitate absolută, în sensul evocatelor prevederi ale art. 966 Cod civ.: „Obligația fără cauză ... nu poate avea nici un efect”.

În consecință, prima instanță a greșit atunci când a apreciat că probele administrate nu duc la concluzia că, în speță, contractul de donație ar apărea ca lipsit de cauză, Curtea a admis apelul în baza art. 296 Cod proc.civ. și a schimbat sentința în sensul admiterii acțiunii și constatării nulității absolute a contractului de donație. (Judecător Valentin Mitea)

Partaj de ascendent - donație. Lipsa formei autentice. Condițiile aplicării art. 1167 alin.(3) C.civ.

De pe temeiul art. 1167 alin. 3 C. civ., confirmarea, ratificarea sau executarea voluntară a unei donații, făcută de către erezi sau reprezentanții donatorului, după moartea sa, ține loc de renunțare, atât în privința viciilor de formă, cât și în privința oricărei alte excepții, însă aplicația acestui text nu poate fi reținută decât sub condiția respectării în totul a cerințelor pe care el le impune.

Una dintre cerințe este ca, după moartea donatorului, iar nu înainte, să existe o confirmare, ratificare sau executare voluntară a donației, ceea ce presupune o acceptare totală și necondiționată din partea succesorilor.

Această condiție nu este realizată, în cauză, câtă vreme este necontestat faptul că după moartea tatălui părților au apărut pretenții ale reclamantei cu privire la terenurile în litigiu, ceea ce trimite la concluzia că nu poate fi avută în vedere o confirmare, ratificare sau executare voluntară a afirmatei donații, intervenită după deces.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 1886/R din 28 septembrie 2007

Prin sentința civilă nr. 601/25 ianuarie 2007 a Judecătorei Cluj-Napoca s-a admis acțiunea civilă înaintată de reclamanta G.S. împotriva pârâților M.S. și M.V..

În consecință:

S-a constatat că masa succesorală rămasă după defunctul M.O., decedat la 07.04.2005, se compune din terenul cuprins în titlul de proprietate nr. 28093/1053/2000 eliberat de Comisia Județeană pentru stabilirea dreptului de proprietate asupra terenurilor Cluj, în suprafață de 5 ha 2400 mp, iar calitatea de moștenitori legali revine reclamantei și pârâților, în calitate de fii.

S-a dispus sistarea stării de indiviziune asupra terenului cuprins în titlul de proprietate nr. 28093/1053/2000 prin atribuirea în favoarea reclamantei a parcelelor tarla 13 parcela 600/34, tarla 13 parcela 218, tarla 9 parcela 34/16 și tarla 10 parcela 38, fără plata unei sulțe, restul parcelelor rămânând în indiviziune între pârâți.

Pârâții au fost obligați să achite reclamantei suma de 306,6 lei fiecare, cheltuieli de judecată.

Pentru a hotărî astfel prima instanță a avut în vedere, în esență, următoarele:

Prin titlul de proprietate nr. 28093/1053/2000 s-a reconstituit dreptul de proprietate pentru suprafața de 5 ha 2400 mp teren situată pe teritoriul satului Sălicea, com. Ciurila, jud. Cluj, în favoarea lui M.O..

M.O. a decedat la data de 7 aprilie 2005, moștenitori ai lui fiind reclamanta și pârâții, ca fii.

Terenul cuprins în titlul de proprietate se va împărți în cote-părți egale, între moștenitorii defunctului, neputând fi reținute ca întemeiate susținerile pârâtului M.V. potrivit cărora în timpul vieții tatăl său i-a vândut o parte dintre terenurile cuprinse în titlul de proprietate litigios, deci aceste terenuri trebuie scoase din masa succesorală.

Contractele la care pârâtul face referire nu au fost încheiate în formă autentică, așa cum cereau prevederile art. 2 din Legea nr. 54/1998, astfel că transferul de proprietate către pârât nu s-a realizat. Împotriva sentinței pârâtul M.V. a declarat apel, respins ca nefondat prin decizia civilă nr. 357/A din 08 iunie 2007 a Tribunalului Cluj.

Motivând decizia, Tribunalul a arătat că pentru ca, în cauză, convențiile de vânzare-cumpărare încheiate între apelant și tatăl său să aibă valoarea unui partaj de ascendent era necesar ca modalitatea de partajare a terenurilor să fie cuprinsă într-un act scris, să se refere la toate bunurile din patrimoniul autorului și să fie cuprinși toți descendenții acestuia, ceea ce în cauză nu s-a dovedit.

Cele două convenții de vânzare-cumpărare îl privesc doar pe M.V., ele nefiind transmise de proprietate câtă vreme nu au fost încheiate în formă autentică.

Împotriva acestei decizii pârâtul M.V. a declarat recurs, solicitând casarea ei și trimiterea cauzei spre rejudecare în apel la Tribunalul Cluj, deoarece:

a) Instanța de apel a respins proba cu martori solicitată prin cererea de apel ca urmare a unei greșite interpretări a prevederilor art. 292 alin. C.pr.civ., căci aceste prevederi îi îngăduiau pârâtului să propună noi martori în cadrul apelului prin care să se dovedească existența partajului de ascendent, precum și faptul că intenția defunctului M.O. a fost aceea de a-i lăsa recurentului terenurile potrivit folosinței exercitate de părți.

b) Deși partajul de ascendent, atunci când i-a forma donației, trebuie făcut cu respectarea formei autentice cerute de lege pentru donații, sunt de avut în vedere și dispozițiile art. 1167 alin. 3 C. civ. în raport de care după moartea donatorului moștenitorii acestuia pot confirma, ratifica sau executa voluntar donația făcută fără respectarea formelor legale, întrucât între moștenitori donația nu este nulă, ci anulabilă.

Datorită faptului că nici una dintre surorile recurentului nu a emis pretenții față de terenurile pe care aceasta le-a primit de la tatăl său, nu a făcut demersurile legale pentru valorificarea acestor drepturi, pretențiile operând după decesul tatălui.

Cu privire la acest recurs Curtea a avut în vedere următoarele:

Într-adevăr, prin dispozițiile art. 292 alin. 1 C.pr.civ. se stabilește că părțile nu se vor putea folosi înaintea instanței de apel de alte motive, mijloace de apărare și dovezi decât cele invocate la prima instanță sau arătate în motivarea apelului ori în întâmpinare.

Rezultă din aceste prevederi ale legii că, sub aspect probator, părților le este îngăduit să reitereze înaintea instanței de apel mijloacele de dovadă pe care le-au propus în primă instanță, după cum, în considerarea caracterului devolutiv al apelului, le este îngăduit să propună, prin cererea de apel sau, în cazul intimatului, prin întâmpinare, noi mijloace de dovadă.

Prin urmare, probele noi în apel sunt admisibile, sub condiția respectării cerințelor de timp și formă pe care legea le stabilește în legătură cu propunerea lor.

Examinând soluția dată de instanța de apel, în ședința de judecată din 08 iunie 2007, cererii de audiere a unor martori formulate de către pârâtul M.V., Curtea observă că deși a fost respinsă ca inadmisibilă, această soluție a instanței nu a fost justificată de o pretinsă inadmisibilitate în apel a unei cereri în probațiune care, anterior, nu îi fusese mai întâi solicitată primei instanțe, ci pentru că s-a avut în vedere „... teza probatorie formulată, raportat la condițiile de fond și formă ale partajului de ascendent”.

Inadmisibilitatea la care s-a oprit instanța de apel nu a rezultat, așadar, dintr-o greșită interpretare sau aplicare a prevederilor art. 292 alin. 1 C.pr.civ., ci din aprecierea că un partaj de ascendent - donație trebuie să fie încheiat, pentru a fi valid juridic, în formă autentică, așa cum cere art. 795 alin. 1 C. civ.: „Această împărțeală se poate face prin acte între vii (...) cu formele, condițiile și regulile prevăzute pentru donațiuni între vii ...”.

Forma autentică apare, așadar, ca o esențială condiție de validitate a donației-partaj, lipsa ei atrăgând nulitatea absolută.

Este real că, de pe temeiul art. 1167 alin. 3 C. civ., confirmarea, ratificarea sau executarea voluntară a unei donații, făcută de către erezi sau reprezentanții donatorului, după moartea sa, ține loc de renunțare, atât în privința viciilor de formă, cât și în privința oricărei alte excepții, însă aplicația acestui text nu poate fi reținută decât sub condiția respectării în totul a cerințelor pe care el le impune.

Una dintre cerințe este ca, după moartea donatorului, iar nu înainte, să existe o confirmare, ratificare sau executare voluntară a donației, ceea ce presupune o acceptare totală și necondiționată din partea succesorilor.

Or, în prezentul proces, această condiție nu este realizată, pârâtul recurent recunoscând atât înaintea instanței de apel, cât și prin cererea de recurs, că după moartea tatălui părților au apărut pretenții ale reclamantei cu privire la terenurile în litigiu, ceea ce trimite la concluzia că nu poate fi

avută în vedere o confirmare, ratificare sau executare voluntară a afirmatei donații, intervenită după deces.

Într-un asemenea context, proba cu martori nu își vădea utilitatea, astfel că soluția de respingere a ei la care Tribunalul s-a oprit apărea ca întemeiată.

Astfel fiind, recursul a fost respins în baza art. 304 pct. 9 și art. 312 alin. 1 C.pr.civ. (Judecător Valentin Mitea)

Răspunderea statului pentru erori judiciare în procesul civil. Dreptul la un recurs efectiv. Inadmisibilitatea cenzurării legalității unei hotărâri judecătorești irevocabile pe această cale

În niciun caz nu se poate susține că eroarea judiciară poate fi constatată pe calea unui nou proces civil care ar antrena o rejudecare a procesului, pentru că, în realitate, reclamantul cere instanței să se pronunțe cu privire la legalitatea deciziei dată de Înalta Curte de Casație și Justiție asupra contestației în anulare, chiar dacă aceasta nu mai poate fi reformată sau retractată.

În materia dreptului constituțional, nu se aplică principiul din dreptul civil potrivit căruia ceea ce legea nu interzice permite. Reglementarea răspunderii pentru erori judiciare în procese penale înseamnă, de fapt, limitarea răspunderii pentru erori judiciare doar la cele din procesele penale.

Nu se poate reține că o astfel de prevedere ar contraveni Convenției pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale și Protocoalelor adiționale, pentru a fi aplicată Convenția, în temeiul art. 20 alin. 2 din Constituției, referitoare la prevalența tratatelor internaționale privind drepturile omului.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia civilă nr.71 din 14 martie 2007

Prin sentința civilă nr. 952 din 2 noiembrie 2006 a Tribunalului Cluj, a fost respinsă ca nefondată acțiunea civilă exercitată de reclamantul H.F. împotriva Statului Român, prin Ministerul Finanțelor Publice, având ca obiect obligarea pârâtului la plata sumei de 9.000.000.000 lei, reprezentând daune-interese pentru eroarea judiciară comisă de instanțele judecătorești din România în litigiul care a format obiectul dosarului Curții Supreme de Justiție, soluționat irevocabil prin decizia nr. 3517/2003.

Pentru a pronunța această sentință, judecătoria a reținut că faptul ilicit pe care reclamantul își întemeiază acțiunea constă într-o eroare judiciară săvârșită de Curtea Supremă de Justiție în dosar, prin încălcarea prevederilor 315 C.pr.civ, în soluționarea acestui dosar prin decizia 3517/2003, decizie pronunțată la data de 16. 09.2003.

La data de 16.09.2003, prevederile art. 998, 999 C.civ, art. 1000 alin. 3 C. civ., erau în vigoare. La aceeași dată, prevederile art. 48 alin. 3 din Constituție arată că statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare săvârșite în procesele penale. Această reglementare este diferită de cea cuprinsă în prezent în Constituția revizuită prin Legea 429/2003 și care, în art. 52 alin. 3, prevede ca statul răspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare. Răspunderea statului este stabilită în condițiile legii și nu înlătură răspunderea magistraților care și-au exercitat funcția cu rea-credință sau gravă neglijență.

Din prevederile legale sus menționate, rezultă că, și în condițiile în care prevederile codului civil privitoare la răspunderea civilă delictuală pentru fapta proprie și pentru fapta prepusului erau în vigoare, răspunderea statului pentru erorile judiciare era limitată doar la erorile judiciare săvârșite în procesele penale, la data săvârșirii faptei ilicite pretinse de reclamant, din coroborarea celor două texte legale rezultând că prevederile codului civil sus menționate nu erau aplicabile răspunderii statului pentru erorile judiciare la data de 16.09.2003.

Reclamantul a arătat că, chiar și în condițiile în care prevederile constituționale erau cele mai sus indicate, răspunderea statului în temeiul prevederilor Codului civil poate fi atrasă în baza art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a protocoalelor adiționale la aceasta convenție, conform cărora orice persoană ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

Pornind de la premisa ca România a ratificat convenția sus menționată prin Legea 30/1994, reclamantul poate invoca prevederile art. 13 din Convenția sus menționată pentru a atrage răspunderea statului în condițiile dreptului comun. Acest text de lege se referă, însă, doar la încălcări ale drepturilor și libertăților recunoscute de convenția sus amintită. Doar în măsura în care unul din aceste drepturi sau una din aceste libertăți sunt încălcate se recunoaște dreptul că persoana respectivă să se adreseze efectiv unei instanțe naționale.

Ca atare, în speță, este necesar să se verifice dacă ipotezele în care art. 13 din Convenție devine aplicabil sunt întrunite sau nu și, ca atare, dacă acțiunea reclamantului este admisibilă prin coroborarea art. 13 din convenție cu prevederile art. 998-999 C.civ și art. 1000 alin. 3 C.civ .

Reclamantul invocă încălcarea dreptului său de proprietate de către instanțele române, drept recunoscut prin art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție. Ca atare, dreptul invocat face parte din cele la care se referă art. 13 din Convenție.

După constatarea sus indicată, este necesar să se verifice dacă dreptul de proprietate invocat de reclamant a fost sau nu încălcat. Această verificare presupune, practic, să se analizeze dacă reclamantul a avut un drept de proprietate în mod clar stabilit și încălcat de instanțele române, ceea ce presupune o analiză a fondului cauzei, respectiv a existenței sau inexistenței faptei ilicite invocate de reclamant.

În primul rând, este de remarcat ca reclamantul nu deține o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă care să îi consacre acest drept de proprietate, drept care astfel recunoscut să fie încălcat de instanțele române. Dreptul de proprietate invocat de reclamant se întemeiază doar pe convenția încheiată de acesta cu d-nii C.G., P.L. și B.N.. Pentru constatarea acestui drept de proprietate, reclamantul a promovat cererea de chemare în judecată înregistrată sub nr. 7655/1997 la Tribunalul Cluj. În motivarea cererii sale de chemare în judecată, reclamantul a invocat că a încheiat cu persoanele sus menționate contracte intitulate convenții de împrumut și care, la punctul 5, cuprind o promisiune de vânzare.

Prin sentința civilă nr. 109/C/ 1998 a Tribunalului Cluj, s-a declinat competența de soluționare a acestui litigiu în favoarea Judecătoriei Cluj Napoca, apreciindu-se ca, în fapt, convenția pe care reclamantul își întemeiază dreptul de proprietate este un împrumut de natură civilă.

Apelul declarat împotriva sentinței sus menționate a fost respins prin Decizia 493/1998 a Curții de Apel Cluj, reținându-se că actele încheiate sunt contracte de împrumut și nu promisiuni de vânzare cumpărare.

Recursul împotriva acestei decizii a fost admis prin decizia 2670/1999 a CSJ, reținându-se că, pe lângă contractul de împrumut, părțile au stabilit la punctul 5 din contract o promisiune de vânzare a acțiunilor, promisiune ce reprezintă, în baza art. 3 pct. 4 C. com., un fapt obiectiv de comerț. Decizia a fost pronunțată la data de 6.07.1999. Până la acest stadiu de soluționare a litigiului (și nici ulterior) reclamantul nu a invocat prevederile art. 978 C.civ sau principiul conversiunii actului juridic (excepție de la efectele nulității actului juridic), respectiv ca punctul 5 din contract ar reprezenta o clauză primitoare de două înțelesuri și că, în realitate, părțile au stabilit o clauză prin care au constituit o garanție de restituire a împrumutului nulă absolut, dar care s-ar putea converti în promisiune de vânzare. Din contră, reclamantul a arătat ca manifestarea de voință a părților a fost univocă în sensul unei promisiuni de vânzare cumpărare, iar, în motivele de apel și recurs, a invocat doar prevederile art. 977 C.civ, în sensul că interpretarea convenției se face nu după sensul literar al termenilor utilizați în contract, ci după intenția comună a părților. Totodată,

până la acest stadiu de soluționare a litigiului, nu s-a invocat existența sentinței civile nr. 13917/1997 a Judecătorei Cluj Napoca .

Prin sentința civilă nr. 420/C/2000 a Tribunalului Cluj, s-a admis acțiunea reclamantului și s-a constatat dreptul sau de proprietate. Soluția sus indicată a avut ca premisă natura juridică a litigiului, așa cum a fost stabilită de Curtea Supremă de Justiție, reținându-se ca reclamantul a acceptat promisiunile de vânzare prin promovarea cererii de chemare în judecată.

Apelul declarat împotriva sentinței sus indicată fost admis prin decizia civilă nr. 912/2000 a Curții de Apel Cluj . În considerentele acestei decizii, se retine că clauza contractuală de la punctul 5 nu este o promisiune de vânzare, ci o garanție a restituirii împrumutului. Totodată, nu s-a ținut cont de faptul că, printr-o hotărâre irevocabilă, s-a constatat nulitatea absolută a acestui punct din contract. La data sesizării instanței, împrumuturile acordate de reclamant au fost restituite prin oferta reală de plată.

Recursul declarat împotriva acestei decizii a fost declarat nul prin decizia nr. 2498/2002 a Curții de Supreme de Justiție, pentru nemotivarea lui în termen.

Împotriva acestei decizii, s-a formulat de către reclamant contestație în anulare, invocându-se faptul că instanța de recurs a omis să analizeze motivul de ordine publică invocat de reclamant. Această contestație în anulare a fost respinsă prin decizia 3517/2003 a CSJ. În considerentele acestei decizii, se arată că instanța de apel nu a considerat natura juridică a stipulației de la punctul 5 ca o promisiune de vânzare cumpărare. S-a arătat, însă, că atâta vreme cât, printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă care se bucura de autoritate de lucru judecat, clauza respectivă a fost declarat lovită de nulitate absolută, caracterizarea naturii juridice nu mai prezintă relevanță, iar invocarea neconcordanței dintre considerentele instanței de apel și dispozițiile instanței de recurs este superfluă.

Reclamantul arată că, în măsura în care în judecarea contestației în anulare s-ar fi respectat prevederile art. 315 C.pr.civ., respectiv contestația în anulare s-ar fi soluționat pornind de la împrejurarea că statuarea Curții Supreme de Justiție cu privire la natura juridică a punctului 5 din contract este obligatorie, ar fi obținut câștig de cauză, respectiv i s-ar fi constatat dreptul de proprietate .

La data pronunțării primei decizii a CSJ, art. 315 C.pr.civ. prevedea că, în caz de casare, hotărârile instanței de recurs asupra problemelor de drept dezlegate sunt obligatorii pentru judecătorei fondului.

La data pronunțării deciziei în contestație în anulare, art. 315 C.pr.civ. prevedea că, în caz de casare, hotărârile instanței de recurs asupra problemelor de drept dezlegate, precum și asupra necesității administrării unor probe sunt obligatorii pentru judecătorei fondului. La ambele momente, așadar, hotărârea instanțelor de recurs asupra problemei de drept dezlegate era obligatorie pentru judecătorei care rejudecau aceeași pricină. Și, în speță, în baza acestor prevederi legale, statuarea instanței de recurs în sensul că punctul 5 din contract este o promisiune de vânzare era obligatorie.

De la aceasta regulă, există o singură excepție, respectiv aceea în care starea de fapt se schimbă. S-a arătat în literatura de specialitate că această soluție este logică având în vedere că, în cadrul raționamentului jurisdicțional, norma de drept se aplică la o situație de fapt concretă, astfel încât norma de drept respectivă aplicabilă unei situații de fapt să nu-și mai găsească aplicare la o altă situație de fapt. Această excepție până în anul 2004 era și consacrată legislativ în ceea ce privește soluțiile pronunțate de Curtea Supremă de Justiție. Astfel, prin art. 34 din Legea 56/1993 se prevedea că în caz de casare cu trimitere, soluțiile pronunțate în drept de Curtea Supremă de Justiție sunt obligatorii, dacă în urma rejudecării nu se schimbă situația de fapt.

În litigiul în care reclamantul invocă eroarea judiciară, sentința civilă nr. 13917/1997 a Judecătorei Cluj Napoca s-a depus prima oară după pronunțarea deciziei de casare de către CSJ, la data de 7.02.2000. Această sentința a schimbat starea de fapt existentă până la acel moment, întrucât clauza pe care reclamantul își întemeia pretențiile era anulată într-un alt litigiu între aceleași părți.

S-a reținut, totodată, de către instanța de apel că pârâții au restituit anterior începerii litigiului de către reclamant sumele împrumutate prin oferta de plată. În contestația în anulare, s-a reținut această motivare, respectiv că, atâta vreme cât clauza este nulă absolut, caracterizarea naturii sale juridice este lipsită de relevanță în speță .

Având în vedere această stare de fapt, în speță nu a existat o încălcare a prevederilor art. 315 C.pr.civ. și, implicit, un fapt ilicit (eroare judiciară) și o încălcare a unui drept de proprietate al reclamantului, având în vedere apariția unui nou element, respectiv sentința prin care clauza cuprinsă în punctul 5 din contract a fost declarată nulă absolută, această situație permițând instanțelor care au rejudecat fondul să respingă acțiunea reclamantului, independent de statuarea Curții Supreme de Justiție din decizia de casare.

În ce privește sentința civilă nr. 13917/1997 a Judecătorei Cluj Napoca, aceasta se bucură de autoritate de lucru judecat, atât vreme cât, în litigiul pe care reclamantul își întemeiază acțiunea, acesta nu a invocat principiul conversiunii actului juridic. Din contră, el și-a întemeiat acțiunea pe punctul 5 din contract arătând ca interpretarea acestuia este una univocă în baza art. 977 C.civ.. Atâta vreme cât aceasta clauză a fost declarată nulă absolut, indiferent de considerentele care au stat la baza anulării, instanțele care au judecat următorul litigiu nu puteau face abstracție de această sentință și converti clauza contractuală într-o altă manifestare de voință, atâta vreme cât reclamantul nu a invocat această conversiune care presupunea îndeplinirea unor condiții ce trebuia verificate de către instanțe, analiza clauzei contractuale sus indicate și aspectele ce trebuiau verificate de către instanțe fiind altele decât cele care au fost verificate până la decizia de casare, cât și ulterior în măsura în care s-ar fi invocat conversiunea acelei clauze. Nici în decizia de casare nu s-a analizat această clauză prin prisma principiului conversiunii actului juridic, ci s-a reținut că, în mod univoc semnificația clauzei este de promisiune de vânzare. Totodată, posibilitatea exercitării revizurii exista doar în ipoteza în care în al doilea litigiu nu s-ar fi invocat autoritatea de lucru judecat, or, în litigiul având ca obiect constatarea dreptului de proprietate, s-a reținut această autoritate neexistând astfel hotărâri contradictorii.

Având în vedere toate considerentele anterior invocate instanța a apreciat că în speță nu există faptă ilicită invocată de reclamant și, pe cale de consecință, nu există un drept de proprietate al reclamantului care să fi fost încălcat. Ca atare, art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale nu-și găsește aplicare în speță. Totodată, lipsind un element al răspunderii civile delictuale, răspunderea Statului Român fie în nume propriu, fie în calitate de comitent nu ar putea fi antrenată nici în ipoteza în care acțiunea ar fi admisibilă. Totodată în ceea ce privește răspunderea Statului în calitate de comitent, instanța a apreciat că, în speță, pe lângă lipsa faptei ilicite a prepusului, lipsește și raportul de prepușenie, astfel cum el este definit în literatura de specialitate.

În ceea ce privește prejudiciul pretins de reclamant, respectiv echivalentul valoric al proprietății pierdute, instanța a apreciat că și în ipoteza în care ar fi existat un fapt ilicit, constând în încălcarea dispozițiilor legale invocate de reclamant, prejudiciul nu ar putea consta în echivalentul valoric al acțiunilor pretinse de acesta. Astfel, chiar și în ipoteza mai sus menționată, nu s-ar putea anticipa asupra rezultatului procesului, prejudiciul reclamantului constând doar în lipsirea de posibilitatea ca litigiul să îi fie soluționat în condițiile invocate de el . Lipsirea de această șansă i-ar fi dat posibilitatea obținerii unei despăgubiri ce însă nu ar fi putut reprezenta echivalentul valoric al acțiunilor pretinse, ci o despăgubire pentru încălcarea dreptului la un proces echitabil, ce urma a fi apreciată de instanță în măsura în care s-ar fi invocat o asemenea încălcare, iar, în speță, ar fi existat o faptă ilicită, condiție nu subzistă în speță .

Împotriva acestei sentințe, a declarat în termen legal apel reclamantul, solicitând schimbarea ei, în sensul admiterii acțiunii.

Analizând apelul formulat prin prisma motivelor invocate, raportat la disp.art.292 alin.1 și 295 alin.1 Cod proc.civ., curtea a apreciat că acesta nu este fondat, din considerentele ce urmează a fi expuse.

Astfel, așa cum corect a reținut prima instanță, raportat la prevederile art. 48 alin. 3 din Constituție, în forma din momentul pronunțării deciziei civile nr. 3517 în dosarul nr. 674/2003 al fostei Curți Supreme de Justiție, respectiv la 16 septembrie 2003, care reglementau răspunderea statului pentru erori judiciare în procese penale, o acțiune împotriva statului pentru eroare judiciară în procesul civil este inadmisibilă.

În materia dreptului constituțional, nu se aplică principiul din dreptul civil potrivit căruia ceea ce legea nu interzice permite. Reglementarea răspunderii pentru erori judiciare în procese penale înseamnă, de fapt, limitarea răspunderii pentru erori judiciare doar la cele din procesele penale.

Nu se poate reține că o astfel de prevedere ar contraveni Convenției pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale și Protocoalelor adiționale, pentru a fi aplicată Convenția, în temeiul art. 20 alin. 2 din Constituției, referitoare la prevalența tratatelor internaționale privind drepturile omului.

Reclamantul susține că ar fi vorba de o încălcare a dispozițiilor art. 13 din Convenție, respectiv a dreptului la un recurs efectiv. Textul art. 13 prevede că „orice persoană ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor oficiale”.

Raportul dintre textul art. 13 și cel al art. 6 din Convenție este unul de normă generală/normă specială. Tocmai de aceea, așa cum au decis organele Convenției, „art. 13 nu merge până acolo încât să impună statelor contractante obligația să prevadă în legislația lor internă căi de atac prin care să poată fi denunțate, în fața unei autorități naționale, înseși „legile” (normele naționale) ca fiind contrare, prin ele însele, Convenției” (cu titlu de exemplu, a se vedea: Comis. EDH, 6 martie 1985, n.10243/1983, Times News-Papers et autres c/Royaume-Uni, D.R. nr. 41, p.123, citată de Corneliu Bârsan în Convenția europeană a drepturilor omului. Comentariu pe articole. Vol.I. Drepturi și libertăți, p.870).

Textul constituțional limitativ, așadar, nu poate constitui obiect al art. 13, deci nu poate reprezenta o încălcare a acestuia.

Dacă s-ar aprecia că există, totuși, necesitatea unui astfel de remediu în dreptul intern, cum ar fi, bunăoară, în jurisprudența Curții, o cale internă de atac suplimentară împotriva actelor de încetinire excesivă a justiției, fără a antrena o repunere în discuție a fondului hotărârii (a se vedea, Pizzeti c. Italiei, Bouilly c. Franței, Botazzi c. Italiei, citate de prof. C. Bârsan, op. cit., p.882-883), lipsa sa putea fi atacată în termenul prevăzut de art. 35 paragraful 1 din Convenție, adică în 6 luni de la pronunțarea hotărârii (irevocabilă de la pronunțare) la CEDO, o nouă acțiune neputând justifica o repunere în termen.

De altfel, chiar în actuala reglementare, Constituția prevede în art. 52 alin. 3 modificat că răspunderea statului pentru erori judiciare în general este stabilită în condițiile legii. Conform art. 94 alin. 4 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, „dreptul persoanei vătămate la repararea prejudiciilor materiale cauzate prin erorile judiciare săvârșite în alte procese decât cele penale nu se va putea exercita decât în cazul în care s-a stabilit în prealabil, printr-o hotărâre definitivă, răspunderea penală sau disciplinară, după caz, a judecătorului sau procurorului pentru o faptă săvârșită în cursul judecății procesului și dacă această faptă este de natură să determine o eroare judiciară”.

În niciun caz nu se poate susține că eroarea judiciară poate fi constatată pe calea unui nou proces civil care ar antrena o rejudicare a procesului, pentru că, în realitate, reclamantul cere instanței să se pronunțe cu privire la legalitatea deciziei dată de Înalta Curte de Casație și Justiție asupra contestației în anulare, chiar dacă aceasta nu mai poate fi reformată sau retractată.

Dacă am accepta teza susținută de reclamant, s-ar ajunge la un cerc vicios cu privire la verificarea legalității hotărârilor judecătorești.

Chiar dacă s-ar trece peste aceste considerente, tot nu sunt întrunite condițiile rezultând din dispozițiile art. 13, întrucât nu s-a dovedit încălcarea unui drept recunoscut de Convenție sau Protocoalele adiționale.

Nu sunt fondate apărările reclamantului în sensul că ar fi încălcat art. 1 alin. 1 din Protocolul nr. 1 privitoare la protecția proprietății, întrucât reclamantul nu a dovedit existența unui bun în sens de speranță legitimă de a obține dreptul de proprietate asupra acțiunilor obiect al clauzei contractuale. Aceasta, pe de o parte, întrucât, așa cum corect a reținut prima instanță, reclamantul nu deține o hotărâre judecătorească irevocabilă care să-i consacre acest drept, chiar în condițiile în care, prin decizia civilă nr. 2670/1999 a fostei Curți Supreme de Justiție, clauza contractuală de care se prevalează a fost calificată irevocabil ca fiind o promisiune de vânzare cumpărare de acțiuni. Dacă în cursul rejudecării procesului nu ar fi fost invocată prima hotărâre irevocabilă privind calificarea naturii juridice a clauzei de la punctul 5 din contract ca fiind un împrumut cu o clauză de gaj nulă absolut raportat la disp. art. 1689 alin. 2, o hotărâre nouă ar fi fost susceptibilă de revizuire, în temeiul art. 322 pct. 7 C.pr.civ. (“dacă exista hotărâri definitive potrivnice date de instanțe de același grad sau de grade deosebite, în una și aceeași pricină, între aceleași persoane, având aceeași calitate”). Reclamantul susține în motivele de apel că o astfel de concluzie nu poate fi trasă pe cale de interpretare, fiind necesară exercitarea efectivă a căii de atac de retractare, totuși, cere instanței să interpreteze fără exercițiul vreunei căi de atac o dispoziție dintr-o hotărâre judecătorească irevocabilă.

Conversiunea actului juridic, a fost invocată abia în recurs, ca motiv de ordine publică, față de nemotivarea acestuia în termen, iar apoi în contestația în anulare. Nu putem vorbi de un drept la bun, în sens de speranță legitimă nici raportat la această apărare, întrucât nu există o jurisprudență unanimă sau majoritară în acest sens, motiv pentru care reclamantul a și invocat jurisprudența din alte materii, necontroversate, respectiv conversiunea vânzării pentru lipsa prețului în donație (dacă există intenția de dona și forma autentică).

Oricum, rămân valabile cele reținute deja cu privire la art. 13, în sensul că încălcarea dreptului la un bun trebuia invocată în termenul de 6 luni prevăzut de art. 35 paragraful 1 din Convenție în fața CEDO, nu după expirarea acestui termen într-o acțiune de drept comun, de răspundere civilă delictuală împotriva statului, pentru a justifica o repunere în termen în fața Curții în sensul rediscutării acestor eventuale încălcări. (Judecător Andrea A. Țuluș).

Răspunderea statului pentru erori judiciare. Repararea pagubelor în cazul persoanei urmărită de securitate și arestată, fără a fi ulterior condamnată

Privarea de libertate și urmărirea trebuie să aibă bază legală într-o hotărâre judecătorească de condamnare, altfel acestea sunt nelegale și injuste, iar consecințele acestora în plan personal și profesional îndreptățesc persoana în cauză la a pretinde reparații conform prevederilor art.998 C.civil.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia civilă nr.381/R din 23 februarie 2007

Prin sentința civilă nr.11881/22.12.2005, pronunțată de Judecătoria Cluj-Napoca, a fost admisă în parte acțiunea formulată de reclamantul B.G. împotriva pârâtului Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice reprezentat de D.G.F.P. Cluj și în consecință a fost obligat Statul Român să plătească reclamantului despăgubiri în sumă de 25.000 lei.

Totodată a fost obligat Statul Român să plătească taxa de timbru în sumă de 14446,6 lei și timbru judiciar de 5 lei.

Pentru a pronunța această hotărâre instanța de fond a reținut în esență următoarele:

Din Hotărârea nr. 101/1990 a Comisiei pentru aplicarea prevederilor Decretului - Lege nr.118/1990, rezultă că în perioada 01.04.1949 - 30.10.1951 reclamantul a fost urmărit de organele de reprimare ale Statului Român din motive politice, fiind arestat apoi în anul 1952 și pus în libertate în anul 1954.

Reclamantul a depus la dosarul de fond Biletul de eliberare nr. 6974 / 1954 emis de Direcția de lagăre și colonii de muncă din cadrul M.A.I., în care nu este indicată sentința penală în baza căreia a fost condamnat și nici fapta reținută în sarcina sa.

Motivele pentru care a fost arestat rezultă dintr-o adresă M.A.I. din data de 27.12.1957, descoperită de reclamant în anul 2004, cu ocazia studierii dosarului său de securitate de la CNSAS, adresă în care se arată că, în anul 1949, reclamantul "a dat ajutor la banda teroristă ..., fiind arestat și condamnat la 1 an închisoare corecțională". Această adresă poartă indicația ca reclamantul să fie scos din învățământul superior întrucât la acea dată era student la Facultatea de Matematică Fizică din cadrul Universității Babeș- Bolyai.

Într-o altă adresă a M.A.I. din data de 21.01.1958 se arată că reclamantul a fost condamnat în lipsă în anul 1949 la pedeapsa de 1 an închisoare pentru faptul că în iarna aceluiași an a găzduit la locuința părinților săi pe studentul K.M, urmărit de organele securității statului pentru activitate instigatoare dusă în cadrul cultului greco-catolic precum și pentru faptul că a dat ajutor unei bande teroriste.

În anul 1962 reclamantul a formulat cerere de reabilitare înregistrată în dosar nr.601/1962 a Tribunalului Popular al Raionului Vișeu, Regiunea Maramureș, cererea sa fiind respinsă întrucât în urma verificărilor efectuate a rezultat că nu fusese condamnat penal și prin urmare nu avea antecedente penale.

Cu toate că nicio instanță judecătorească nu a constatat vinovăția sa, informațiile false răspândite de organele fostei securități, privind condamnarea penală și activitatea ilegală desfășurată de reclamant, au condus la exmatricularea acestuia din cadrul Universității Babeș- Bolyai în anul 1958. Astfel cum rezultă din adresa UBB din data de 11.06.1964 reclamantul a urmat cursurile Facultății de Matematică Fizică în perioada 1954- 1958, când a fost exmatriculat pentru că a ascuns faptul că a fost reținut de organele MAI pentru tănuire. Într-o adeverință eliberată de UBB la data de 12.02.1958 se atestă că exmatricularea reclamantului s-a datorat declarațiilor nesincere la înscrierea în facultate în ceea ce privește împrejurările și motivul pentru care a fost cercetat și reținut de către organele de stat.

În perioada 1958 - 1962 reclamantul a fost angajat ca profesor suplinitor, apoi ca muncitor necalificat iar în anul 1962 a fost reînmatriculat, obținând licența în anul 1964.

S-a reținut faptul că reclamantul s-a remarcat în perioada studiilor universitare ca fiind foarte bine pregătit profesional, foarte conștiincios și cu calități deosebite în înțelegerea și aprofundarea cunoștințelor de matematică. Totodată, reclamantul era o persoană simpatizată de colegi, respectuoasă față de profesori, iar ulterior, în calitate de cadru didactic, s-a bucurat de prestigiu și recunoaștere din partea colegilor.

Prima instanță a apreciat că sunt întrunite în cauză dispozițiile art.998 C.civ. pentru angajarea răspunderii civile delictuale a Statului Român, fiind dovedită fapta ilicită invocată de reclamant constând în răspândirea de informații false, defăimătoare de către organele fostei securități privind calitatea sa de condamnat politic și activitatea infracțională desfășurată de el.

Prejudiciul cauzat reclamantului are un caracter complex și se prezintă atât sub forma prejudiciului material constând în pierderile salariale, costurile de spitalizare și valoarea tratamentelor medicale necesare reclamantului, cât și un prejudiciu moral de demnitate și imagine.

În ceea ce privește prejudiciul material, s-a reținut că reclamantului i-au fost recunoscute drepturile prevăzute de Decretul-Lege nr.118/1990 ale cărui dispoziții dădeau posibilitatea recunoașterii ca vechime în muncă a perioadei în care o persoană a fost persecutată sau urmărită din motive politice, acordau dreptul la asistență medicală și medicamente, scutire de plata impozitelor și taxelor locale etc.

Decretul Lege nr.118/1990 are caracterul unui act reparator special ce se aplică prioritar față de dispozițiile dreptului comun prevăzute de art. 998 - 999 C.civ. astfel încât instanța a respins cererea reclamantului de acordare a despăgubirilor pentru repararea prejudiciului material.

S-a arătat faptul că acest act normativ nu cuprinde însă măsuri reparatorii pentru prejudiciul moral de imagine și demnitate suferit de persoanele persecutate din motive politice. Conform dispozițiilor art. 54 alin.2 din Decretul nr.31 /1954 instanța poate obliga pe autorul faptei săvârșite fără drept să îndeplinească orice măsuri socotite necesare pentru restabilirea dreptului la onoare sau reputație, în categoria măsurilor reparatorii intrând și repararea prejudiciului moral suferit; răspândirea de informații false, defăimătoare de către fostele organe ale securității a adus grave prejudicii morale demnității și onoarei reclamantului, aspect ce rezultă din exmatricularea sa din facultate cu toate că era un student eminent, întâmpinarea de dificultăți în a-și găsi un loc de muncă ulterior, schimbarea frecventă a locurilor de muncă.

Având în vedere că este dificil și totodată relativ a cuantifica valoarea prejudiciului moral suferit de reclamant, instanța a avut în vedere la stabilirea despăgubirilor, anumite criterii obiective precum circumstanțele personale ale reclamantului care s-a dovedit a fi un student cu rezultate remarcabile, iar apoi un cadrul didactic a cărui activitate profesională a fost considerată ca fiind "foarte bună" . Faptele abuzive ale organelor fostei securități apar cu atât mai grave cu cât au avut ca scop distrugerea reputației și carierei profesionale a unei persoane care a fost apreciată deosebit de elogios de semenii săi și a reușit să se remarce în societate prin calitățile sale. Nu în ultimul rând au fost avute în vedere consecințele asupra educației, vieții profesionale și sociale ale reclamantului.

La cuantificarea prejudiciului, instanța de fond a reținut și situația rezultată dintr-un caz similar, Rotaru împotriva României, în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a condamnat Statul Român la 50.000 franci francezi, echivalentul a cca. 141.000.000 lei pentru prejudiciul moral cauzat prin divulgarea de către organele fostei securități ale unor informații false și defăimătoare. S-a arătat în considerentele acelei hotărâri faptul că adresele serviciului de securitate, conținând diverse informații asupra vieții reclamantului, culese de agenți ai statului, pot fi analizate și din punctul de vedere al protecției vieții private, cu atât mai mult cu cât unele informații au fost nereale, aducând atingere reputației reclamantului.

Împotriva acestei sentințe au declarat apel în termenul legal reclamantul și Ministerul Finanțelor Publice în nume propriu.

Prin decizia civilă nr.656/A din 13.10.2006 a Tribunalului Cluj s-a respins excepția lipsei calității de reprezentant a Ministerului Finanțelor Publice pentru Statul Român. S-a luat act de renunțarea reclamantului la judecată în ceea ce privește capătul de cerere privind acordarea despăgubirilor materiale.

S-a admis în parte apelul declarat de reclamantul B.G. împotriva sentinței, care a fost schimbată în parte în sensul că Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice a fost obligat să plătească reclamantului despăgubiri în cuantum de 150.000 RON reprezentând daune morale, fiind menținute celelalte dispoziții ale sentinței.

S-a admis în parte apelul declarat de pârâțul Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice împotriva aceleiași sentințe, care a fost schimbată în parte în sensul înlăturării obligării pârâtului de la plata taxei judiciare de timbru și a timbrului judiciar.

Pentru a pronunța această hotărâre, Tribunalul a reținut în esență următoarele:

Potrivit dispozițiilor art.25 din Decretul nr.31/1954 Statul este persoana juridică în raporturile în care participă nemijlocit, în nume propriu, ca subiect de drepturi și obligații. El participă în astfel de raporturi prin Ministerul Finanțelor, afară de cazurile în care legea stabilește anume alte organe în acest scop. Prin urmare, în baza acestui text legal, Ministerului Finanțelor Publice îi revine, ca regulă generală, calitatea de reprezentant al statului în raporturile în care acesta din urmă participă în mod nemijlocit, situațiile de excepție fiind cele în care competența este dată altor organe, astfel că nu pot fi reținute susținerile pârâtului din motivele de apel în sensul că

Ministerul Finanțelor Publice reprezintă Statul Român doar în situațiile expres prevăzute în legile speciale.

Pe de altă parte, s-a reținut că sunt incidente în cauză dispozițiile art.998-999 C.civ., faptele fiind săvârșite de ofițeri, informatori, etc. ai fostei Securități, în calitatea lor de reprezentanți ai Statului și, acționând în numele acestuia, este firesc să-i revină lui responsabilitatea reparării prejudiciului cauzat.

S-a reținut că reclamantul a fost privat de libertate în lipsa unei hotărâri judecătorești definitive de condamnare, supus unor condiții de detenție deosebit de grele specifice deținuților politici, apoi prin cele două adrese ale MAI din 27.12.1957 și respectiv 21.01.1958 au fost răspândite informații false ce au avut consecințe deosebit de grave prin aceea că reclamantul a fost exmatriculat, a întâmpinat dificultăți în găsirea unui loc de muncă, i-a fost grav afectată starea de sănătate și reputația, a avut urmări negative în plan personal și pentru toate acestea răspunderea statului nu poate fi angajată decât în condițiile generale ale răspunderii civile delictuale, dispozițiile art. 998 - 999 C.civ. reprezentând dreptul comun în materie.

Pârâtul nu neagă răspunderea statului pentru faptele săvârșite de organele fostei Securități, însă susține că pentru aceasta responsabilitatea ar cădea în sarcina persoanelor juridice continuatoare ale Securității, însă instituțiile înființate după 1990 nu pot fi considerate ca fiind succesoare în drepturi și obligații, ele neapărând ca și continuatoare ale activității fostei Securități, având doar rolul de depozitar și administrator al arhivei acesteia.

În ceea ce privește excepția prescrierii dreptului la acțiune, tribunalul a apreciat că aceasta în mod corect a fost respinsă de instanța de fond întrucât reclamantul a aflat de conținutul celor două adrese M.A.I. doar la data de 10.05.2004, când a avut acces la propriul său dosar de securitate deținut de CNSAS, ocazie cu care a aflat, de altfel, că există pe numele său un astfel de dosar, ceea ce aduce un plus de gravitate consecințelor faptelor anterior reținute.

Privarea de libertate a reclamantului pe o perioadă de 5 ani, ce a avut drept urmare consecințe negative asupra stării de sănătate a acestuia, iar apoi răspândirea de informații false, prin cele două adrese M.A.I, ce au avut ca urmare exmatricularea sa de la universitate și întâmpinarea de dificultăți în găsirea unui loc de muncă, punerea reclamantului în situația de a face față nevoilor personale cotidiene cu venituri mult inferioare față de cele pe care le-ar fi obținut în condiții normale, afectarea reputației pe plan social și totodată producerea de consecințe negative în plan personal, reprezintă premise în justificarea cuantificării prejudiciului la un nivel cât mai ridicat. În cele din urmă reclamantul a reușit să-și finalizeze studiile universitare și să realizeze o carieră în profesia pe care a dorit-o, însă acest lucru s-a realizat cu întârziere, iar reclamantul a fost nevoit să depună un efort suplimentar.

Instanța de fond, atunci când a procedat la stabilirea despăgubirilor, a analizat compărativ cazul Rotaru împotriva României în care Statul Român a fost condamnat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului la plata de despăgubiri în cuantum de 50.000 Fr.F., echivalentul a cca.141.000.000 lei, la nivelul anului 2000, pentru faptul deținerii de către organele fostei Securități a unui fișier conținând informații false și defăimătoare în legătură cu persoana reclamantului, apreciindu-se că aceasta aduce atingere protecției vieții sale private .

Reclamantul, prin motivele de apel, face trimitere la cazul Sabou și Pîrcălab împotriva României, în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a condamnat Statul Român la 5000 Euro, la nivelul anului 2004, pentru repararea prejudiciului moral cauzat unui ziarist condamnat pentru calomnie la pedeapsa de 10 luni închisoare și restrângerea unor drepturi.

În aprecierea prejudiciului, s-a avut în vedere încălcarea de către state a drepturilor și libertăților prevăzute de convenție, gradul de culpabilitate, în analiza căruia se ține cont de mai multe criterii, respectiv, existența unei ingerințe din partea unei autorități publice, dacă o astfel de ingerință este prevăzută de lege, dacă urmărește unul din scopurile legitime prevăzute de convenție și dacă ingerința a fost sau nu necesară într-o societate democratică; totodată, plasarea în timp a faptelor ce atrag răspunderea statului, respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

fiind apreciată cu o mult mai mare exigență în condițiile organizării statului ca un stat de drept, respectând principiile democrației și în condițiile în care România a aderat la Convenția Europeană a Drepturilor Omului în anul 1994.

Raportat la toate aceste considerente tribunalul a apreciat că stabilirea unor despăgubiri în sumă de 150.000 RON reprezintă o sumă rezonabilă pentru repararea prejudiciului moral suferit de reclamant.

Împotriva acestei hotărâri a declarat recurs în termen legal pârâtul Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice, solicitând modificarea în parte a deciziei cu consecința respingerii acțiunii reclamantului și menținerea acesteia în ceea ce privește înlăturarea obligației Statului Român prin Ministerul Finanțelor Publice de a plăti taxa judiciară de timbru și timbru judiciar, invocând dispozițiile art.304 pct.9 C.proc.civ.

Curtea de Apel Cluj a respins ca nefondat recursul declarat de pârâtul Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice, reținând următoarele:

Excepția tardivității acțiunii invocată de pârât nu poate fi primită întrucât termenul de prescripție se calculează de la data când reclamantul a făcut demersuri pentru a avea acces la propriul dosar de securitate deținut de C.N.S.A.S. Astfel, Hotărârea pentru adoptarea Regulamentului de organizare și funcționare a C.N.S.A.S. a fost publicată în Monitorul Oficial al României nr. 244 din 2.06.2000, iar după constituirea aparatului propriu al C.N.S.A.S. din luna martie 2001 a fost posibil accesul persoanelor la dosare. Prima cerere a reclamantului a fost înregistrată sub nr. 2905 din 19.09.2002, urmată de o revenire la data de 19.04.2004, fiind programat pentru data de 10.05.2004 în vederea consultării dosarului.

Prin urmare, acțiunea reclamantului, înregistrată la data de 11 mai 2005 a fost promovată în termen.

Nici critica privind soluționarea excepției lipsei calității de reprezentant al Ministerului Finanțelor Publice pentru Statul Român nu este întemeiată raportat la dispozițiile art. 25 din Decretul nr. 31/1954, conform cărora statul este persoana juridică în raporturile în care participă nemijlocit, în nume propriu, ca subiect de drepturi și obligații, el participând în astfel de raporturi prin Ministerul Finanțelor, afară de cazurile în care legea stabilește anume alte organe în acest scop.

Recurentul invocă incidența în cauză a dispozițiilor art. 37 din Decretul nr. 31/1954, potrivit cărora statul nu răspunde pentru obligațiile organelor și celorlalte instituții de stat (...), dacă ele sunt persoane juridice.

Prejudiciul cauzat reclamantului s-a produs de către organele Securității, organ care nu are continuator în organizarea actuală a statului, astfel că statul răspunde de repararea prejudiciului și cum calitatea de reprezentant al statului aparține Ministerului Finanțelor Publice în astfel de raporturi, conform dispozițiilor cu caracter general prevăzute de art. 25 din Decretul nr. 31/1954, corect s-a respins excepția lipsei calității de reprezentant de către primele instanțe.

Referitor la fondul cauzei, Curtea reține că din eroare s-a menționat în decizie că reclamantul a fost privat de libertate o perioadă de 5 ani, așa cum s-a stabilit prin sentința pronunțată în baza Decretului-Lege nr.118/1990.

Astfel, din actele dosarului rezultă că reclamantul a fost urmărit de Securitate din luna aprilie 1949 până când a fost arestat în luna octombrie 1951, fiind eliberat la 4 martie 1954, iar prin sentința civilă nr. 648/1990 a Judecătoriei Vișeu de Sus s-a constatat o perioadă de urmărire și arestare de 4 ani, 11 luni și 3 zile.

Prin urmare, reclamantul a fost deținut fără să fi fost condamnat, așa cum rezultă din sentința penală nr.483/1962 a Tribunalului Maramureș, iar din documentele din dosarele fostei Securități rezultă că ancheta pentru care a fost reținut reclamantul s-a sfârșit cu propunerea de punere în libertate, însă în ciuda acestei propuneri a fost trimis în colonia de muncă, fiind trecut în evidența Securității.

Ulterior eliberării din detenție, același organ a răspândit informația falsă potrivit căreia reclamantul ar fi fost condamnat politic, fiind trecut în dosarul său de cadre întocmit de Securitate,

motiv pentru care acesta a fost exmatriculat din facultate, iar apoi i s-a desfăcut contractul de muncă de mai multe ori.

În memoriul înregistrat la data de 21.02.2007 reclamantul a invocat dispozițiile art.5 alin.5 și art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, precum și prevederile Constituției României.

Referitor la aceste dispoziții, este de observat că, prin prevederile art.5 paragraful (1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, adoptată de România prin Legea nr. 30/1994, se afirmă că „orice persoană are dreptul la libertate și siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa ... ” decât potrivit căilor legale în cazurile expres prevăzute de literele a) - f) ale paragrafului 1.

Or, la litera a) este enunțată, ca valorând asemenea caz, situația în care o persoană „... este deținută legal pe baza condamnării pronunțate de către un tribunal competent”.

În interpretarea acestei ipoteze, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, în legătură cu raportul ce trebuie să existe între condamnare și privarea de libertate, că aceasta din urmă trebuie să își aibă baza legală în hotărârea judecătorească de condamnare.

Curtea constată că dispozițiile art. 5 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului nu sunt aplicabile *ratione temporis*, având în vedere că lipsirea de libertate a reclamantului fără o condamnare pronunțată de o instanță competentă s-a produs anterior ratificării de către România a Convenției (ce a avut loc la data de 9 mai 1994). Raportarea la garanțiile oferite de Convenție trebuie să vizeze faptele petrecute după această dată.

Prevederile art. 6 din Convenție sunt însă aplicabile, având în vedere că reclamantului trebuie să i se asigure accesul la justiție, așa cum stipulează textul Convenției: „Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa”.

Cum reclamantul a fost privat de libertate fără să fi fost condamnat printr-o hotărâre judecătorească, privarea de libertate este nelegală și injustă; la fel și urmărirea cu toate consecințele ei în plan personal și profesional, astfel că reclamantul este în drept a pretinde reparații conform prevederilor art. 998 C.civ., cuantumul despăgubirilor stabilite în apel fiind rezonabil.

În sfârșit, recurentul a susținut și faptul că instanța nu a avut în vedere faptul că reclamantul beneficiază de drepturi bănești acordate conform Decretului-Lege nr.118/1990. Critica nu este întemeiată întrucât beneficiile acordate prin acest act normativ acoperă doar prejudiciile materiale și nicidecum pe cele morale.(Judecător Alina Rodina)

Simulație prin deghizare parțială în scopul eludării obligațiilor fiscale

Emiterea unei decizii de desfacere a contractului individual de muncă ulterior introducerii acțiunii echivalează cu revenirea asupra deciziei inițiale de desfacere a contractului individual de muncă și cu acceptarea prelungirii efectelor contractului de muncă până la data cu care s-a desfăcut a doua oară contractul de muncă. Totodată, ea are semnificația unei achiesări la pretențiile reclamantului privind plata drepturilor salariale până la această dată. Așa fiind, nu se poate accepta redeschiderea contestării de către pârâtă a drepturilor salariale pretinse.

Este probată simulația sub aspectul cuantumului salariului prin depunerea ofertei de muncă făcute pentru un salariu mai mare decât cel stipulat în contractul de muncă înregistrat la ITM. Totuși, nu se poate admite pretenția reclamantului de obligare a pârâtei la plata despăgubirilor salariale în acest cuantum, întrucât scopul simulației a fost acela de eludare a obligațiilor fiscale de către părți.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 1771/R din 18 septembrie 2007

Prin sentința civilă nr.1194 din 14 mai 2007 pronunțată de Tribunalul Cluj a fost admisă în parte acțiunea formulată de reclamantul C.F. împotriva pârâtei S.C. E.S. S.A. Oradea și în consecință a fost obligată pârâta să plătească reclamantului suma de 2500 lei reprezentând drepturi salariale restante, sumă actualizată cu dobânda legală la data plății.

A fost respinsă cererea de chemare în garanție formulată de pârâtă împotriva chematului în garanție S.C. A. S.R.L. Oradea și obligată pârâta la plata cheltuielilor de judecată în cuantum de 500 lei.

Pentru a hotărî astfel, instanța a reținut următoarele:

Reclamantul a fost angajatul pârâtei până la data de 01.01.2006, în carnetul de muncă fiind menționat ca act pe baza căruia se face înscrierea cererea reclamantului nr. 87 din 30.12.2005 de solicitare a încetării raportului de muncă pentru pensionare la limită de vârstă.

Instanța reține că pârâta a emis decizia nr. 14/08.12.2005 anterior emiterii de către Casa Județeană de Pensii Cluj a deciziei de pensionare nr.237379/23.08.2006, prin acesta contravenind prevederilor art. 41 alin.6 din Legea nr. 19 din 17 martie 2000. Mai mult chiar, ulterior introducerii acțiunii, pârâta a emis o nouă decizie de încetare a contractului individual de muncă al reclamantului, respectiv decizia nr. 45/30.09.2006, în care se dispune că începând cu data de 10.04.2006 încetează raportul de muncă al reclamantului cu pârâta.

Rezultă că pârâta a emis nelegal decizia de concediere a reclamantului, acesta fiind un act propriu al acesteia, dosarul de pensionare trebuind să fie completat de acesta și nu de chemata în garanție S.C. A. S.R.L. Oradea, astfel că s-a respins cererea de chemare în garanție a acesteia.

Împotriva acestei hotărâri a formulat recurs pârâta S.C. E.S. S.A. solicitând admiterea recursului, casarea sentinței și trimiterea cauzei spre rejudecare la instanța de fond, cu menținerea chemării în garanție a S.C. A. S.R.L. Oradea.

Prin întâmpinarea formulată de S.C. A. S.R.L., se solicită respingerea recursului formulat de către recurenta S.C. E.S. S.A. ca neîntemeiat prin prisma motivelor de recurs invocate și în consecință, menținerea sentinței civile nr.1194/2007, în ceea ce privește respingerea cererii de chemare în garanție, ca temeinică și legală.

Analizând sentința atacată prin prisma motivelor de recurs formulate și a apărărilor invocate, Curtea a reținut următoarele:

Trei sunt motivele de recurs invocate de pârâtă: cel privind caracterul nefondat al sentinței pentru considerentul admiterii acțiunii principale, apreciind că nu recurenta pârâtă este în culpă pentru situația creată, ci culpa revine în întregime reclamantului; cel privind greșita respingere a cererii de chemare în garanție și cel privind cuantumul drepturilor bănești încuviințate reclamantului prin sentință.

În primul rând, curtea observă că recurenta pârâtă a achiesat la pretențiile reclamantului. Astfel, după ce emisese decizia nr. 14 din 8 decembrie 2005 de desfacere a contractului individual de muncă al reclamantului în temeiul art. 61 lit. e) Codul muncii, statuând că acest contract încetează la data de 31 decembrie 2005, pârâta a emis o nouă decizie de desfacere a contractului individual de muncă al reclamantului, nr. 45 din 30 septembrie 2006, prin care a statuat că acest contract încetează cu data de 10 aprilie 2006.

Este deci evident că pârâta a revenit asupra deciziei inițiale de a desface contractului individual de muncă al reclamantului cu începere de la data de 31 decembrie 2005, acceptând că acest contract și-a prelungit efectele până la data de 10 aprilie 2006.

Mai mult, prin răspunsurile la interogatoriul propus de reclamant își manifestă dorința de a nu-l lipsi pe fostul angajat de veniturile salariale pe perioada 01.01.2006-10.04.2006, exprimându-și totodată acordul cu achitarea salariului pe perioada menționată la nivelul salariului de încadrare avut la data de 31.12.2005.

Or, așa cum s-a arătat în literatura de specialitate, achiesarea este manifestarea de voință, unilaterală și voluntară, a uneia din părțile litigiului, de a se conforma pretențiilor celeilalte părți sau celor hotărâte de instanță.

Chiar dacă se deosebește de tranzacție prin aceea că reprezintă un act unilateral de voință, în condițiile în care tranzacția este unul sinalagmatic (un contract), este acceptat că efectele achiesării se produc indiferent de atitudinea ulterioară a părții care a achiesat, prin urmare, dacă achiesarea este dovedită indiscutabil, nu se pune problema revenirii asupra acesteia decât pentru eventuale vicii de consimțământ sau alte situații care să atragă nulitatea.

În acest sens, în doctrină s-a arătat că prin achiesarea la pretențiile celeilalte părți, „litigiul rămâne irevocabil fără obiect, pronunțându-se o hotărâre în acest sens, căci, achiesând, pârâțul renunță nu numai la continuarea judecării, ci la orice formă de contestare viitoare a dreptului abandonat”.

Așa fiind, nu se poate accepta redeschiderea contestării de către pârâtă, în cererea de recurs, a dreptului reclamantului de a solicita salariul pentru perioada 01.01.2006-10.04.2006. Or, prin critica adusă de recurentă sentinței pronunțate, sub aspectul interpretării și încadrării în drept a faptelor, tocmai la aceasta se tinde, anume, la respingerea pretențiilor bănești ale reclamantului.

Este motivul pentru care Curtea a apreciat ca nefondat acest motiv de recurs, considerând totodată că nu se impune analiza temeiniciei pretențiilor reclamantului prin raportare la legislația incidentă: de îndată ce pârâțul a achiesat la pretențiile reclamantului, orice analiză de temeinicie ar semnifica să nu se dea efect achiesării, sau să se tindă la verificarea achiesării din perspectiva caracterului său fondat, ceea ce nu este admisibil. Cum s-a arătat mai sus, doar în măsura în care s-ar invoca motive de nulitate a actului de achiesare ar deveni admisibile discuții asupra pretențiilor asupra cărora s-a achiesat, ceea ce nu este cazul în speța de față.

Cu referire la cererea de chemare în garanție, s-a observat că obiectul litigiului îl constituie drepturile salariale ale reclamantului. Or, de îndată ce acesta a fost angajatul pârâtei, este legal ca aceasta să suporte, în calitate de debitor, creanța reprezentând drepturi salariale, în baza contractului de muncă încheiat cu reclamantul și a dispozițiilor art. 154 Codul muncii.

Pe de altă parte, pârâta își întemeiază cererea de chemare în garanție pe împrejurarea că S.C. A. S.R.L. avea obligația contractuală, față de pârâtă, de a ține evidența personalului, salarii și fișe fiscale, precum și de a opera în carnetele de muncă ale angajaților (deși nu s-a probat de către pârâtă că ar fi obținut, conform art. 3 alin. 1 din Legea nr. 130/1999 privind unele măsuri de protecție a persoanelor încadrate în muncă, aprobarea I.T.M. de a păstra și completa carnetele de munca ale salariaților), de a înregistra în termen la I.T.M. toate actele aferente și în general de a aplica întocmai prevederile legale.

Or, după cum se poate observa din petitul acțiunii, acțiunea în pretenții are drept cauză prejudiciul suportat de reclamant datorită desfacerii contractului său de muncă în mod nelegal. Prin urmare, fapta pe care o acuză reclamantul ca păgubitoare pentru el nu este vreo înscriere greșită în carnetul său de muncă, ci desfacerea nelegală a contractului individual de muncă.

Nu chemata în garanție este autoarea acestei fapte, ci pârâta. Nu s-a dovedit nici o legătură între desfacerea contractului individual de muncă al reclamantului și îndeplinirea sau neîndeplinirea de către chemata în garanție a obligațiilor sale contractuale, izvorâte din contractul de prestări servicii încheiat la 15 august 2000 între cele două părți.

Prin urmare, nu există vreo legătură de cauzalitate între obligarea pârâtei la plata drepturilor salariale către reclamant și modul cum chemata în garanție și-a îndeplinit obligațiile contractuale în raport cu pârâta.

Ca atare, în mod temeinic și legal a soluționat prima instanță cererea de chemare în garanție, față de prevederile art. 60 alin. 1 C.proc.civ., art. 969, 970, 1075 Cod civ. și art. 3 alin. 1 din Legea nr. 130/1999.

Curtea a constatat că este însă întemeiat cel de-al treilea motiv de recurs.

Așa cum arată recurenta, drepturile bănești solicitate de reclamant cu titlu de salariu datorat pentru perioada ianuarie-aprilie 2006 excedează cuantumul la care acesta este îndreptățit în baza contractului de muncă încheiat cu pârâta.

Din copia contractului individual de muncă al reclamantului rezultă un salariu lunar brut de 450 lei.

Reclamantul intimat susține că de fapt, cuantumul real al salariului său net a fost de 600 lei pe lună.

Înscrisul depus în probațiune reprezintă o ofertă de salarizare care a precedat încheierea contractului de muncă, nedată, dar care în mod evident este anterioară datei de 1 septembrie 2005, întrucât cuprinde acordul de a se încheia în viitor, mai precis de la data de 1 septembrie 2005, un contract în condițiile de salarizare propuse.

Servindu-se de acest înscris, este evident că reclamantul invocă o simulație sub aspectul cuantumulului salariului, tinzând să dovedească faptul că actul ostensibil, anume, contractul de muncă înregistrat la I.T.M., este mincinos sub acest aspect, și că realitatea asupra căreia părțile s-au înțeles este alta, cea din oferta de contract înaintată reclamantului de către pârâta: o simulație prin deghizare parțială.

Întrucât singurul scop pe care părțile îl puteau urmări prin încheierea unui act secret prin care să prevadă un cuantum al salariului mai mare decât cel declarat la organele statului nu putea fi altul decât eludarea obligațiilor fiscale, constatăm că sancțiunea unei astfel de operații este nulitatea absolută, grație principiului „*fraus omnia corrumpit*” (frauda atrage nulitatea tuturor actelor încheiate sub acoperământul său), ceea ce ar conduce la repunerea părților în situația anterioară, prin restituirea reciprocă a prestațiilor de care s-au bucurat cocontractanții. Or, contractul de muncă fiind unul cu executare succesivă, nu se poate imagina restituirea prestațiilor efectuate de angajat, constând în munca depusă, așa încât repunerea părților în situația anterioară nu poate fi dispusă, pentru motive de echitate: nici angajatorul nu poate refuza plata salariului, de îndată ce a profitat de prestațiile angajatului său. De altfel, s-au arătat mai sus motivele pentru care pârâta recurentă datorează drepturi salariale reclamantului pentru perioada în discuție.

În schimb, angajatul nu poate solicita de la angajator plata conform actului secret. Și este așa deoarece „*nemo auditur propriam turpitudinem allegans*” (într-o traducere aproximativă, nimănui nu îi este permis să invoce propria turpitudine pentru a obține efecte favorabile sieși). Aplicând la cazul de față acest principiu, observăm că efectul produs nu poate fi decât refuzul instanței de a acorda reclamantului drepturile bănești conform actului secret încheiat între părți, deci ofertei de muncă (apreciem probată simulația și că oferta de muncă făcută reclamantului reprezintă voința reală a părților în ce privește cuantumul salariului său, întrucât este puțin probabil că, odată ce angajatorul a făcut o ofertă de muncă pentru un salariu mai mare, contractul să se fi încheiat pentru un salariu mai mic. Formarea acordului de voință în mod evident a urmat, prin încheierea contractului individual de muncă al reclamantului, or acesta nu avea interes să solicite un salariu mai mic decât cel propus de angajator). Prin urmare, cuantumul salariului la care urmează a fi obligat angajatorul este cel trecut în actul public, deci în contractul de muncă înregistrat la I.T.M., așa încât se impune sub acest aspect modificarea sentinței pronunțate și, în temeiul art. 312 alin. 1 și 3, raportat la art. 304 pct. 9 C.proc.civ., să fie obligată pârâta la plata sumei de 1241 lei către reclamant, cu titlu de drepturi salariale restante. (Judecător Ioana Tripon)

Modificarea clauzelor contractului individual de muncă. Felul muncii. Înțeles

Bazat pe raporturile de subordonare dintre angajator și angajat, specifice dreptului muncii, angajatorul are dreptul să schimbe ori să nuanțeze anumite atribuții specifice postului și felului muncii, fără ca acest demers să aibă semnificația unei modificări unilaterale contractului. Acesta

poate alege varianta pe care o consideră optimă pentru eficientizarea activității, fără ca măsura să aducă atingere elementelor prevăzute la art. 41, alin. 3 Codul muncii.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 1831/R din 21 septembrie 2007

Prin sentința civilă nr. 1137 din 03 mai 2007, pronunțată de Tribunalul Cluj, s-a respins acțiunea formulată de reclamantul O.I. împotriva Deciziei nr. 06 din 12.01.2007 emisă de către pârâta COMPANIA NAȚIONALĂ LOTERIA ROMÂNĂ – SUCURSALA ZONALĂ CLUJ.

Pentru a hotărî astfel, tribunalul a reținut următoarele:

Contestatorul este angajat în cadrul societății intime în funcția de inspector coordonator începând cu data de 01.10.2001 în baza contractului individual de muncă nr. 1075.

Prin Decizia nr. 06 din 12.01.2007 angajatorul a dispus în ceea ce-l privește pe contestator, că începând cu data de 01.02.2007, odată cu înaintarea anexei 4, prin foaia colectivă de prezență se va menționa și timpul efectiv lucrat pentru fiecare angajat al rețelei operative din agențiile Sucursalei Zonale Cluj, conform Codului Muncii.

În speță nici unul dintre aceste elemente nu a fost afectat de măsura dispusă de angajator. Conform contractului de muncă și fișei postului, contestatorul ocupă postul de inspector coordonator, având ca sarcini de serviciu, printre altele, afișarea programului de lucru (orarul) al agenției și respectarea acestuia de către gestionari, precum și alte aspecte ce decurg din obligațiile profesionale, stabilite în sarcina gestionarilor de la agenții. Mai mult, potrivit alineatul 25, al capitolului V din fișa postului, contestatorul are obligația de a urmări, răspunzând de organizarea și ținerea la zi a evidențelor tehnico-operative, atât la sediul sucursalei, la cel al centrului de lucru, cât și în rețeaua de vânzare.

Activitățile astfel descrise reprezintă componente ale felului muncii, sarcini ori atribuții de serviciu, astfel cum ele sunt intitulate în denumirea capitolului. În aceste condiții, dispoziția angajatorului legată de acest aspect, nu reprezintă o modificare unilaterală a contractului de muncă.

Împotriva acestei sentințe a declarat recurs reclamantul O.I., solicitând admiterea recursului, modificarea în totalitate a sentinței recurate și judecând pe fond cauza, admiterea contestației formulate.

Analizând sentința prin prisma motivelor de recurs invocate de pârâtă, Curtea a reținut următoarele.

Recurentul arată că decizia contestată a fost dată cu încălcarea dispozițiilor imperative ale dreptului muncii, respectiv cu încălcarea dispozițiilor art. 17 C. muncii referitoare la obligația angajatorului de a informa salariatul în legătură cu modificarea clauzelor contractului individual de muncă și la obligația de a încheia act adițional la contractul individual de muncă în acest sens. Decizia contestată a fost dată cu încălcarea dispozițiilor art. 41 alin. 1 și 2 din C. muncii referitoare la inadmisibilitatea modificării unilaterale a contractului individual de muncă fără acordul părților cu privire la elementele enumerate printre care și felul muncii.

Curtea a apreciat că prima instanță în mod corect a arătat că inadmisibilitatea modificării unilaterale a contractului de muncă se poate referi doar la elementele esențiale ale acestuia și anume felul muncii determinat atât de calificarea profesională cât și de funcția sau meseria încredințată, locul muncii, prin care se înțelege departamentul, direcția sau chiar unitatea și localitatea, precum și salariul.

În speță nu au fost modificate elemente esențiale ale contractului de muncă astfel că nu se impunea modificarea acestuia potrivit art. 17 alin. 4 din Codul muncii și implicit nici obligația de informare prevăzută de art. 17 alin. 2 și 3 din Codul muncii.

Mai susține recurentul că în fișa postului contestatorului rezultă că acesta are funcția de inspector coordonator și are obligația de a coordona și controla activitatea rețelei de vânzare proprie și mandatară. Potrivit dispozițiilor din fișa postului la care face referire instanța, contestatorul are atribuții de serviciu clar determinate, respectiv:- la capitolul V alin. 17 atribuția de "afișarea

programului de lucru (orarul) al agenției și respectarea acestuia de către gestionari, precum și alte aspecte ce decurg din obligațiile profesionale, stabilite în sarcina gestionarilor de la agenții", această atribuție se referă la obligația de a verifica respectarea de către gestionari a programului de lucru cu publicul al agenției respectiv orarul agenției care nu poate fi confundat cu programul de lucru al personalului. Or obligația de verificare nu este și nu poate fi identică cu obligația menționată în decizia contestată, respectiv cu obligația de a menționa în foaia colectiva de prezență și timpul efectiv lucrat pentru fiecare angajat.

Curtea a constatat că nici unul elementele esențiale ale contractului nu a fost afectat de măsura dispusă de angajator, reclamantul având ca sarcini de serviciu afișarea programului de lucru al agenției și respectarea acestuia de către gestionari, precum și alte aspecte ce decurg din obligațiile profesionale, stabilite în sarcina gestionarilor de la agenții iar potrivit alineatul 25, al capitolului V din fișa postului, contestatorul are obligația de a urmări, răspunzând de organizarea și ținerea la zi a evidențelor tehnico-operative, atât la sediul sucursalei, la cel al centrului de lucru, cât și în rețeaua de vânzare.

Activitățile astfel descrise reprezintă componente ale felului muncii, sarcini ori atribuții de serviciu, astfel cum ele sunt intitulate în denumirea capitolului. În aceste condiții, dispoziția angajatorului legată de acest aspect, nu reprezintă o modificare unilaterală a contractului de muncă ci doar o detaliere a activității legate de respectarea programului de către gestionari sau respectarea altor aspecte ce decurg din obligațiile profesionale, stabilite în sarcina gestionarilor.

Bazat pe raporturile de subordonare dintre angajator și angajat, specifice dreptului muncii, angajatorul are dreptul să schimbe ori să nuanțeze anumite atribuții specifice postului și felului muncii, fără ca acest demers să aibă semnificația unei modificări unilaterale contractului. Posibilitatea efectuării unilaterale a unor schimbări referitoare la sarcinile ori atribuțiile de serviciu prevăzute în fișa postului, în condițiile menținerii specificului funcției, constituie prerogativa angajatorului. Acesta poate alege varianta pe care o consideră optimă pentru eficientizarea activității, fără ca măsura să aducă atingere elementelor prevăzute la art. 41, alin. 3 Codul muncii.

Articolul 40, alin. 1 Codul muncii reglementează drepturile angajatorului în cadrul raporturilor de muncă, stabilirea organizării și funcționării unității, ori atribuțiile corespunzătoare pentru fiecare salariat, în condițiile legii, fiind două din aceste prerogative. Astfel, acest text de lege definește cadrul legal al raporturilor angajat-angajator, acesta din urmă deținând prerogativa de a stabili prin organele sale competente, măsuri privind strategia de realizare a obiectivelor sau organizarea rațională și eficientă a producției.

Susținerea că obligația de a verifica respectarea de către gestionari a programului de lucru cu publicul al agenției respectiv orarul agenției nu se poate confunda cu programul de lucru al personalului este nefundată deoarece angajații trebuie să respecte programul de lucru al locului de muncă. Or, dacă vorbim de respectarea programului de lucru al locului de muncă vorbim și de respectarea acestuia de către angajați deoarece munca se desfășoară de către angajați iar nu de către locul de muncă fiindcă fără angajați nu există muncă iar fără activitatea angajaților nu există acel loc de muncă decât ca și spațiu fizic.

În ceea ce privește specificul funcției și specificul pregătirii profesionale a contestatorului se arată că în structura organizatorică sunt prevăzute compartimente de lucru "grupând activitățile și atribuțiile ce urmează a fi efectuate în cadrul acestora în raport cu obiectivele derivate, specifice și individuale ale fiecărui tip de structură organizatorică", fiind evident că atribuțiile contestatorului menționate mai sus sunt și nu pot fi altfel decât specifice activităților de comercializare a efectelor loteristice, conform contractului individual de muncă și prevederilor din cap. IV pct. 5 pag. 29 din Regulamentul de Organizare și Funcționare iar atribuția menționată în decizia contestată este specifică compartimentului Resurse umane - salarizare conform prevederilor Cap. V secțiunea 11 pct. 1 al alin. 5, 9, pag. 45, 46. Raportat la dispozițiile regulamentului de organizare și funcționare mai sus menționate, atribuția menționată în decizia contestată nu este specifică pregătirii

profesionale a contestatorului. Faptul că de la data angajării în funcția de inspector coordonator și până în prezent contestatorul nu a îndeplinit o astfel de atribuție și nici angajatorul nu a pretins-o.

Cu privire la această critică trebuie arătat că fiecare compartiment poate avea atribuții specifice referitor la aceeași activitate, atribuții care nu se exclud în mod obligatoriu reciproc.

În temeiul prevederilor art. 312 alin. 1 și art. 299 și urm., art. 304¹ Cod procedură civilă, curtea a respins ca nefondat recursul declarat de reclamantul **O.I.** împotriva sentinței civile nr. 1137 din 03.05.2007 a Tribunalului Cluj, nefiind incidente nici unul din motivele de casare prevăzute art. 304 Cod procedură civilă. (Judecător Ioan-Daniel Chiș)

Contract individual de muncă. Modificare. Acordul părților

Orice modificare a contractului de muncă se face în principiu cu acordul părților, potrivit art. 41 alin. 1 din Codul muncii. Prin urmare oricare dintre părți poate avea inițiativa de a propune această modificare. Dacă angajatul consideră că mutarea de la o secție la alta este în concret o schimbare de natură să impună o modificare a contractului de muncă poate să solicite el însuși încheierea unui act care să modifice contractul de muncă.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 675/R din 30 martie 2007

Prin sentința civilă nr. 3 din 08 ianuarie 2007, pronunțată de Tribunalul Cluj, s-a respins contestația formulată de reclamanta B.R. împotriva deciziei nr. 1723/ 05.06.2006 emisă de pârâta SC E. SA Turda.

Pentru a pronunța această sentință, instanța a reținut următoarele:

Contestatoarea a fost angajata pârâtei în funcția de planificator la Secția înaltă tensiune, fapt dovedit de reclamantă prin depunerea programelor de producție pe schimb de la respectiva secție, întocmite și semnate de reclamantă, a graficelor cu mișcarea producției pe luna mai 2006 de la Secția înaltă tensiune, întocmite și semnate de reclamantă, a graficelor pentru urmărirea producției, de asemenea întocmite și semnate de reclamantă, inventarul pe luna mai 2006 de la Secția înaltă tensiune, întocmit și semnat de reclamantă și alte acte care dovedesc cu certitudine faptul că reclamanta a desfășurat efectiv activitate la această secție.

Prin decizia nr. 1723/05.06.2006 reclamantei i s-a desfăcut contractul individual de muncă în temeiul art. 65 alin. 1 din Codul muncii. Decizia a avut în vedere hotărârea Consiliului de Administrație al pârâtei care a stabilit desființarea unui număr de 28 de posturi, ca urmare a dificultăților economice cu care se confruntă societatea, printre acestea fiind și postul ocupat de reclamantă.

Instanța a reținut că desființarea locului de muncă al reclamantei a fost reală și efectivă și că pârâta a efectuat toate demersurile legale privind concedierea reclamantei, acordându-i preavizul de 30 de zile calendaristice și cele două salarii de bază prevăzute de art. 22 alin. 1 din Contractul colectiv la nivel de unitate.

Cu privire la petitul privind acordarea de daune morale instanța l-a respins având în vedere că măsura luată de pârâta a fost legală.

Împotriva acestei sentințe a declarat recurs reclamanta B.R. solicitând admiterea recursului, casarea sentinței atacate și rejudecarea pe fond a cauzei.

Examinând hotărârea atacată în raport cu motivele invocate, Curtea a respins recursul pentru următoarele considerente:

În motivele de recurs se arată că instanța de fond nu a luat în considerare faptul că reclamanta nu a fost încadrată niciodată ca planificator la secția de înaltă tensiune ci doar la secția de medie tensiune.

Curtea a constatat că în mod corect prima instanță a reținut că actuala contestatoare a fost angajata pârâtei în funcția de planficator la Secția înaltă tensiune, fapt dovedit prin depunerea programelor de producție pe schimb de la respectiva secție, întocmite și semnate de reclamantă, a graficelor cu mișcarea producției pe luna mai 2006 de la Secția înaltă tensiune, întocmite și semnate de reclamantă, a graficelor pentru urmărirea producției, de asemenea întocmite și semnate de reclamantă, inventarul pe luna mai 2006 de la Secția înaltă tensiune, întocmit și semnat de reclamantă și alte acte care dovedesc cu certitudine faptul că reclamanta a desfășurat efectiv activitate la această secție.

Recurenta nu a reușit să dea o explicație credibilă, nici la fond și nici în recurs, pentru faptul că toate aceste acte au fost semnate de către ea prin urmare singura interpretare rezonabilă rămâne aceea că reclamanta chiar era încadrată efectiv pe postul pentru care a semnat acele acte.

Se mai susține de către recurentă că instanța de fond nu a verificat actele depuse de reclamantă prin care a dovedit că nu există un act adițional care să modifice încadrarea sa la un alt loc de muncă decât cel în care a fost încadrată potrivit actelor depuse, ultima modificare consemnată și în cartea de muncă datează din data de 27.03.2006 și are la bază actul adițional nr. 300/27.03.2006, încălcându-se în acest sens dispozițiile art. 39 lit. h și art. 40 alin. 2 pct. a și c din Codul muncii.

Este de reținut că dreptul la informare și consultare invocat de către recurentă și prevăzut de dispozițiile art. 39 lit. h din Codul muncii se referă la chestiuni relevante și care pot afecta felul muncii sau munca angajatului.

Or, câtă vreme felul muncii reclamantei nu s-a schimbat nici formal și nici în substanța sa nu se impunea o astfel de informare invocată de către recurentă.

Este de reținut că ceea ce s-a schimbat a fost doar locul muncii și aceasta fără ca această schimbare să implice o deplasare mai îndelungată sau o altă schimbare care să poată fi interpretată ca o schimbare de substanță ce ar fi impus vreo informare sau încheierea unui act adițional la contractul de muncă.

Aceleași considerații de mai sus sunt valabile și în ce privește obligațiile stabilite de art. 40 alin. 2 pct. a și c din Codul muncii relativ la informarea salariaților asupra condițiilor de muncă și asupra elementelor care privesc desfășurarea relațiilor de muncă și acordarea către salariați a tuturor drepturilor ce decurg din lege, din contractul colectiv de muncă aplicabil și din contractele individuale de muncă.

Recurenta arată că potrivit art. 41 din Codul muncii, contractul individual de muncă poate fi modificat numai cu acordul părților, iar la pct. 3 lit. b se referă la „locul muncii”. Nu cunoaște în ce mod i-a fost modificat contractul individual de muncă și în ce temei câtă vreme avea stabilite competențele în fișa postului potrivit art. 3.

Anterior s-a arătat că ceea ce s-a schimbat a fost doar locul muncii și aceasta fără ca această schimbare să implice o deplasare mai îndelungată sau o altă schimbare care să poată fi interpretată ca fiind una de substanță ce ar fi impus modificarea contractului de muncă.

Mai trebuie reținut că orice modificare a contractului de muncă se face în principiu cu acordul părților, potrivit art. 41 alin. 1 din Codul muncii. Prin urmare oricare dintre părți poate avea inițiativa de a propune această modificare.

În concluzie, dacă reclamanta ar fi considerat că mutarea de la o secție la alta era în concret o schimbare de natură să impună o modificare a contractului de muncă ar fi putut să solicite la rândul său încheierea unui act care să modifice contractul de muncă.

Deci reclamanta putea solicita aceasta iar nu să accepte în fapt că mutarea nu este o astfel de modificare și să semneze actele secției la care a fost mutată fără a avea încheiat un act care să modifice contractul de muncă.

Deși în prezent reclamanta consideră că nu putea să semneze acel fel de acte fără a avea modificarea contractului de muncă la acea dată nu considera necesară modificarea atâta timp cât a semnat actele.

Sușține recurența că prima instanță arată că SC E. SA Turda recunoaște că nu poate dovedi că locul de muncă al reclamantei a fost desființat iar organigrama depusă de intimată este nemodificată. În aceste condiții art. 65 din Codul muncii nu a fost respectat iar dacă ar fi fost respectat reclamanta nu ar fi fost afectată câtă vreme postul său apare pe organigramă pe secția de medie tensiune iar nu la secția de înaltă tensiune.

Consideră că prin prisma art. 65 Codul muncii desființarea în speță nu a fost efectivă, ci doar formală întrucât este efectivă doar acea desființare care conduce la dispariția din statele de funcții a postului și a atribuțiilor acesteia concentrate pe un post. Dacă soluția a avut ca justificare faptul că a existat o decizie a Consiliului de administrație și s-a stabilit desființarea unui număr de 28 de posturi atunci nu se explică cum i s-a desfăcut contractul de muncă atâta timp cât nu postul său a fost desființat.

Curtea a reținut că prin decizia de desfacere a contractului individual de muncă a avut în vedere hotărârea Consiliului de Administrație al pârâtei care a stabilit desființarea unui număr de 28 de posturi, ca urmare a dificultăților economice cu care se confruntă societatea, printre acestea fiind și postul ocupat efectiv de reclamantă.

Instanța a reținut întemeiat că desființarea locului de muncă al reclamantei a fost reală și efectivă și că pârâta a efectuat toate demersurile legale privind concedierea reclamantei, acordându-i preavizul de 30 de zile calendaristice și cele două salarii de bază prevăzute de art. 22 alin. 1 din Contractul colectiv la nivel de unitate. (Judecător Ioan-Daniel Chiș)

Caracterul consensual al contractului de muncă. Admisibilitatea clauzelor penale care nu încalcă dispoziții imperative ale legii

În lipsa unui text de lege care să reglementeze explicit această chestiune, prin raportare la principiul consensualismului și al libertății contractuale, este legală clauza penală prin care părțile convin sancționarea încălcării duratei minime de derulare a contractului individual de muncă prin obligarea salariatului la plata de despăgubiri. Stabilirea acestor despăgubiri nu echivalează cu o tranzacție asupra drepturilor salariale ori cu o renunțare sau limitare a acestora.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 1523/R din 11 septembrie 2007

Prin sentința civilă nr. 114 din 5.02.2007 pronunțată de Tribunalul Maramureș a fost admisă în parte acțiunea civilă formulată de reclamantul Spitalul de Recuperare Borșa în contradictoriu cu pârâta B.A. și în consecință:

A fost obligată pârâta să plătească reclamantei suma de 34.668 RON, respectiv echivalentul a 36 de salarii medii pe economie.

A fost respinsă cererea reclamantei privind obligarea pârâtei la plata de dobânzi legale.

A fost respinsă cererea reconvențională formulată de pârâta reclamantă reconvențional B.A..

Pentru a pronunța această sentință, tribunalul a reținut următoarele:

În urma concursului de rezidențiat pe post din 16.01.2000, pârâta a fost confirmată pe post de rezident recuperare, medicină fizică și balneologică la Spitalul de Recuperare Borșa prin O.M.S. nr.86 din 10.02.2000.

Astfel, a încheiat cu reclamantul contractul individual de muncă nr.2120/1.03.2000 și actul adițional la contractul de muncă.

Prin semnarea acestor acte, pârâta s-a obligat să funcționeze minimum 5 ani ca medic specialist, în caz contrar obligându-se la achitarea unei sume de 36 de salarii medii pe economie, sumă calculată la data încetării contractului de muncă.

Pârâta și-a încheiat rezidențiatul (a susținut examen și a fost confirmată ca medic specialist prin O.M.S. nr.439/25.04.2005) și trebuia să se prezinte la post în data de 1.10.2005, însă la data de

1.10.2005 s-a prezentat și și-a depus cererea de demisie și astfel, prin decizia nr.91/1.10.2005, i-a încetat contactul de muncă în temeiul art. 79 Codul muncii.

În acest context, reclamanta, având în vedere clauzele contractului de muncă și a actului adițional, a promovat prezenta acțiune, solicitând obligarea pârâtei la plata a 36 de salarii medii, având în vedere O.U.G. nr.58/2001 modificată și completată de L.463/2004.

Cu privire la completarea de acțiune formulată de reclamantă prin care solicită obligarea pârâtei și la dobânzi legale, această cerere a fost respinsă ca neîntemeiată deoarece din conținutul actului adițional rezultă că pârâta se obligă la restituirea unei sume echivalentă cu 36 de salarii medii pe economie.

În ceea ce privește cererea reconvențională formulată de reclamantă prin care solicită a se constata nulitatea absolută a art.1 din actul adițional la contractul de muncă, instanța a apreciat-o ca neîntemeiată, deoarece raportul de muncă este reglementat în acte normative speciale de strictă interpretare, semnarea actului adițional cu medicul rezident s-a făcut conform legii și în urma unei tranzacții.

Împotriva sentinței a declarat recurs pârâta B.A., solicitând admiterea recursului, modificarea sentinței recurate în sensul respingerii acțiunii introductive de instanță formulată de Spitalul de Recuperare Borșa, admiterea cererii reconvenționale privind constatarea nulității absolute a art.1 a actului adițional încheiat la contractul individual de muncă sub nr.2120/1.03.2000, cu cheltuieli de judecată.

Recursul este nefondat.

Problema esențială în soluționarea litigiului o constituie stabilirea legitimității modalității în care pârâtei i s-a impus încheierea unui act adițional la contractul de muncă, în condițiile în care legislația în vigoare la data încheierii acestor contracte nu era suficient de explicită sub acest raport.

Este evident că în speță nu se regăsesc întocmai condițiile prevăzute de art.71 din Legea nr. 10/1972 (vechiul Cod al Muncii) pentru reglementarea situației derulării cursurilor de calificare pentru angajați, textul de lege citat făcând referire la scoaterea din producție a persoanei.

Situația rezidenților este una de excepție, prin aceea că în cazul lor, există o suprapunere între situația de angajat și cea de „cursant”, perfecționarea rezidentului realizându-se prin chiar faptul prezentării la serviciu și al derulării unor activități în cadrul spitalului (la început, doar teoretic și cu urmărirea activității specialiștilor, iar apoi prin efectuarea de activități practice chiar de către rezidenți).

Este evident deci că în cazul lor, nu se poate vorbi despre o scoatere din producție în vederea trimiterii la un curs de calificare sau perfecționare, ci perfecționarea se realizează la locul de muncă.

Această situație de excepție a fost tratată de către părți prin încheierea unui act adițional la contractul de muncă, pentru care nu există temei legal.

Trebuie deci stabilit, prin raportare la principiul consensualismului ce guvernează materia contractelor individuale de muncă, (conform art. 8 din Legea nr. 53/2003, în prezent, iar pentru perioada anterioară intrării în vigoare a acestei legi, conform dreptului comun, dat de art. 962 și art. 969 Cod civ.), dacă prin clauzele acestui act adițional s-au încălcat sau nu anumite dispoziții legale imperative ale legii în vigoare la acea dată, fiind singura situație în care se poate constata nelegalitatea acestui contract.

Pârâta recurentă face referire sub acest aspect la disp.art.18 din Legea nr. 10/1972, potrivit căror drepturile persoanelor încadrate în muncă nu pot face obiectul vreunei tranzacții, renunțări sau limitări, ele fiind apărute de stat împotriva oricăror încălcări, a manifestărilor de subiectivism sau abuz.

În speță, prin încheierea actului adițional din 1.03.2000, nu se constată vreuna din situațiile interzise de art.18 din Legea nr. 10/1972, întrucât stabilirea unor despăgubiri, deci cuprinderea în contractul individual de muncă al pârâtei a unei clauze penale pentru situația refuzului rezidentului

de a funcționa ca specialist pe o perioadă de 5 ani după obținerea specialității nu constituie o tranzacție asupra drepturilor salariale, nici o renunțare sau limitare a acestora.

Clauza penală în discuție sancționează pur și simplu comportamentul uneia din părțile contractante prin care aceasta încalcă una din clauzele convenției, și anume cea privind perioada minimă de derulare a contractului de muncă.

Este legitimă inserarea unei clauze privind perioada minimă de derulare a contractului de muncă, deoarece angajatorul suportă anumite cheltuieli pentru pregătirea profesională a rezidentului, care în perioada rezidențiatului desfășoară o activitate sub îndrumarea medicilor specialiști, raportul său de muncă fiind unul special, cu accent mai mult pe învățare decât pe prestarea unei activități în interesul angajatorului. Abia după ce medicul devine specialist, acesta are deplina responsabilitate a muncii desfășurate, în așa fel încât prestațiile sale să fie efectuate exclusiv în interesul angajatorului.

Prin urmare, atâta timp cât nu se fixează o perioadă exagerat de mare pentru obligativitatea continuării raporturilor de serviciu după obținerea specializării, nu se poate considera că o astfel de clauză ar fi lovită de nulitate absolută sau abuzivă.

Termenul de 5 ani apare ca rezonabil, dată fiind durata rezidențiatului, de 5 ani.

Așa fiind, este considerată valabilă și clauza penală ce însoțește această obligație contractuală de a rămâne ca medic specialist timp de 5 ani după terminarea rezidențiatului, în unitatea unde rezidentul a fost acceptat „pe post”.

Literatura de specialitate definește clauza penală ca fiind acea convenție accesorie prin care părțile determină anticipat echivalentul prejudiciului suferit de creditor ca urmare a neexecutării, executării cu întârziere sau necorespunzătoare a obligației de către debitorul său. Ea reprezintă o modalitate de evaluare a prejudiciului suferit, iar caracterul său accesoriu determină ca validitatea sa să depindă de validitatea obligației principale.

Clauza penală fiind un contract, ea este obligatorie pentru părți și cuantumul sumei stabilite cu acest titlu nu poate fi micșorat de către instanță.

Nu se poate deci constata o cauză de nulitate a acestei clauze pentru considerentul că legea nu ar fi prevăzut în mod precis o astfel de ipoteză. Părțile sunt libere să încheie orice contracte ce nu încalcă ordinea publică (deci dispozițiile imperative ale legii), potrivit dispozițiilor art.969 C.civil.

Nu se poate considera că s-au încălcat în speță normele privind libera circulație a persoanelor sau a forței de muncă, așa cum a arătat pârâta.

Nicidecum nu a fost împiedicată pârâta să își exercite această libertate, ci doar s-au fixat printr-o învoială a părților limitele răspunderii contractuale ale acesteia pentru situația în care ar încălca prevederile contractului încheiat între părți. Prin urmare, libertatea pârâtei de a găsi un alt loc de muncă decât cel pentru care a semnat actul adițional este neștirbită, rămânând doar ca aceasta să răspundă patrimonial pentru încălcarea clauzei privind durata minimă a derulării raporturilor contractuale cu reclamanta.

Instanța nu poate diminua cuantumul clauzei penale, aceasta impunându-se cu forță de lege drept un contract legal încheiat între părți.

Față de toate aceste considerente, curtea a respins recursul pârâtei. (Judecător Ioana Tripon)

Contractul individual de muncă. Obligațiile salariatului, ulterioare formării sale profesionale

Valabilitatea unei clauze cum este cea prevăzută de art. 195 alin. 1 Codul Muncii depinde de derularea anterioară încheierii sale a unui program de formare profesională în condițiile minimale stabilite de Codul muncii.

În absența unor probe referitoare la urmarea unui program de formare profesională, obligația salariatului de a presta activitate minim 3 ani în favoarea angajatorului, fără posibilitatea de a-și da demisia, nu corespunde exigențelor legale.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 2478/R din 30 noiembrie 2007

Prin sentința civilă nr. 952 din 10 septembrie 2007 pronunțată de Tribunalul Maramureș, a fost admisă cererea formulată de reclamanta SC R. SA în contradictoriu cu pârâtul P.A.C.

Pârâtul a fost obligat să plătească reclamantei echivalentul în lei la cursul B.N.R. a sumei de 2208 Euro reprezentând daune interese.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că pârâtul a fost angajatul societății reclamante începând cu data de 16 noiembrie 2004 iar din 15 ianuarie 2005 pe durată nedeterminată. La acea dată s-a încheiat și un act adițional la contractul individual de muncă prin care pârâtul se obliga la respectarea și menținerea raportului de muncă cu angajatorul pentru o perioadă de minim 3 ani, în caz contrar angajându-se la plata sumei de 3000 Euro, cu titlu de daune-interese.

Pârâtul nu a respectat această clauză, înaintându-și demisia la data de 5 ianuarie 2007.

Pârâtul, deși legal citat, nu s-a prezentat la dezbateri și nici n-a combătut cu nimic cererea reclamantei situația în care se prezumă că nu se opune cererii reclamantei.

În acest context, instanța a apreciat întemeiată cererea reclamantei.

Împotriva acestei hotărâri, pârâtul P.A.C. a declarat recurs prin care a solicitat casarea sentinței și trimiterea cauzei spre rejudecare primei instanțe, iar în subsidiar modificarea hotărârii în sensul respingerii acțiunii, în acest ultim caz fiind solicitate cheltuieli de judecată.

Examinând hotărârea în raport cu motivele invocate, Curtea a constatat următoarele:

Antrenarea răspunderii angajatului față de angajator pentru nerespectarea obligației de a presta activitate în favoarea angajatorului, fără a putea avea inițiativa încetării contractului individual de muncă, o perioadă determinată, are ca premisă desfășurarea unei activități de formare profesională care urmărește adaptarea salariatului la cerințele postului.

Cadrul legislativ al aspectelor legate de formarea profesională este asigurat de Codul muncii, care, prin art. 195 alin. 1 stabilește că obligația de a nu avea inițiativa încetării contractului individual de muncă o perioadă de cel puțin 3 ani, subzistă numai în sarcina salariaților care au beneficiat de un curs sau un stagiu de pregătire profesională mai mare de 60 de zile în condițiile art. 194 alin. 2 lit. b și alin. 3 Codul muncii.

Aceste ultime dispoziții legale se referă la perioada participării angajatului la programele de formare profesională, aceasta fiind de numai 25 % din durata zilnică a programului normal de lucru, cu scoaterea sa din activitate.

Coroborând aceste dispoziții legale, Curtea a reținut că valabilitatea unei asemenea clauze depinde de derularea anterioară încheierii sale a unui program de formare profesională în condițiile minimale stabilite de Codul muncii.

Având în vedere că, potrivit art. 287 Codul muncii, sarcina probei revine angajatorului, acesta avea obligația dovedirii participării pârâtului la un program de formare profesională în condițiile legii, fără de care clauza de fidelitate nu este legală.

Or, reclamanta a depus doar în recurs un plan de formare profesională pentru 2007-2008, care este conceput în termeni generali, fără a face vreo referire la pârât, precum și un curriculum vitae al unui șef de atelier, despre care se pretinde că ar fi fost îndrumătorul pârâtului.

Cum reclamanta nu deține alte înscrisuri care să probeze derularea sub autoritatea sa a unui program de formare profesională a pârâtului, după cum s-a recunoscut la întrebarea instanței de recurs, Curtea nu poate decât să constate că obligația pârâtului de a presta activitate minim 3 ani în favoarea reclamantei, fără posibilitatea de a-și da demisia, nu corespunde exigențelor legale expuse anterior.

Și în privința sancțiunii pecuniare pe care trebuie să o suporte pârâtul în cazul demisiei, Curtea constată că prin stabilirea unei sume fixe, independent de orice element de cuantificare, sunt restrânse prevederile minimale instituite în favoarea angajatului prin art. 195 alin 3 Codul muncii, care limitează obligația de despăgubire la suportarea tuturor cheltuielilor legate de pregătirea sa profesională, proporțional cu perioada nelucrată din urmă.

În fine, în acest context, Curtea a reținut că ridică semne de întrebare și modul de cuantificare a pretențiilor deduse judecății, având în vedere că suma de 2208 Euro solicitată nu reflectă timpul nelucrat de către angajat, din perspectiva cerinței proporționalității, impusă de art. 195 alin 3 C.muncii.

Astfel, deși pârâtul a lucrat 1 an 11 luni și 20 de zile din totalul de 3 ani la care se obligase, i se pretinde o sumă de 2208 Euro din totalul de 3000 de Euro, ceea ce în absența unui mod de calcul conduce la concluzia netemeinicii acțiunii.

Chiar dacă motivul de recurs referitor la nulitatea actului adițional datorită neînregistrării sale la I.T.M. nu este fondat, având în vedere că motivele de nulitate trebuie să existe la momentul încheierii actului, fără a depinde de o conduită ulterioară, Curtea a constatat că argumentele expuse anterior justifică respingerea acțiunii .

În consecință, în temeiul art. 312 alin 3 raportat la art. 304 pct. 9 Cod procedură civilă, Curtea a admis recursul și a modificat hotărârea în sensul respingerii acțiunii. (Judecător Sergiu Diaconescu)

Salariu. Dovada plății. State de plată

Statele de plată nu fac dovada plății efective a drepturilor bănești; acestea fac doar dovada calculării drepturilor salariale pe care angajatorii sunt obligați conform art. 10 alin. 2 din Legea nr. 130/1999 să le depună la Inspectoratul Teritorial de Muncă.

Din prevederile art. 163 alin.(1) din Codul muncii rezultă că proba plății salariului se poate face doar prin semnarea statelor de plată sau prin orice alte documente justificative, în ambele cazuri fiind vorba de înscrisuri.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 746/R din 13 aprilie 2007

Prin sentința civilă nr.18 din 8 ian.2007, pronunțată de Tribunalul Maramureș, s-a respins cererea reclamantului H.M.D. în contradictoriu cu pârâta SC G.T. SRL Șurdești, având ca obiect drepturi bănești.

Examinând hotărârea atacată în raport cu motivele invocate, Curtea de Apel a admis recursul, pentru următoarele considerente:

Recurentul a fost angajatul SC G.T. SRL în perioada 01.12.2004-01.11.2006, în această perioadă fiind și împuternicit al asociatului unic pentru a reprezenta societatea în relațiile cu terții. În această perioadă reclamantul și-a îndeplinit atribuțiile de serviciu, a prestat munca la care s-a obligat prin contractul de muncă dar intimata nu i-a plătit salariile pentru munca depusă, nu i-a acordat concediul de odihnă și nici nu i l-a plătit.

Pârâta nu a făcut dovada că reclamantului i s-au plătit drepturile salariale, cu toate că sarcina probei îi revenea potrivit art. 287 din Codul muncii, depunând în probațiune doar statele de plată depuse de societate la Inspectoratul Teritorial de Muncă.

Statele de plată depuse la dosar nu fac dovada că reclamantului i s-au plătit drepturile bănești deoarece acestea fac doar dovada calculării drepturilor salariale pe care angajatorii sunt obligați conform art. 10 alin. 2 din Legea nr. 130/1999 să le depună la Inspectoratul Teritorial de Muncă iar recurentul a semnat aceste state de plată în calitate de împuternicit al asociatului unic iar nu în calitate de angajat care ridică suma de bani ce i se cuvine cu titlu de salariu. Dacă ar fi semnat în această din urmă calitate ar fi semnat în dreptul numelui său iar nu în josul paginii iar alături de semnătură nu ar fi apărut și ștampila societății, aceasta fiind necesară doar pentru însoțirea semnăturii administratorului societății, ceea ce reprezintă încă un argument în susținerea celor de mai sus.

Potrivit art. 163 alin. 1 din Codul muncii “Plata salariului se dovedește prin semnarea statelor de plată, precum și prin orice alte documente justificative care demonstrează efectuarea plății către salariatul îndreptățit.”

Din analiza acestui text rezultă că se face o enumerare limitativă iar nu exemplificativă a mijloacelor de probă în materie, prin urmare dovada plății drepturilor salariale se face în condițiile Codului muncii iar nu în condițiile Codului civil.

Aceasta înseamnă că proba plății salariului se poate face doar prin semnarea statelor de plată sau prin orice alte documente justificative, în ambele cazuri fiind vorba de înscrisuri.

Prin urmare susținerea instanței de fond că reclamantul, atâta timp cât a semnat statele de plată în calitate de împuternicit al asociatului unic, este greu de crezut că nu și-a încasat salariul în sumă de 8.050 RON, este în contra acestor dispoziții legale deoarece face a se crede faptul că proba plății salariului se poate face și prin prezumții ori textul legal face vorbire doar de înscrisuri prin urmare deosebirea dintre înscrisuri și prezumții ca și probe fiind deja cunoscută nu se impunea ca soluția instanței de fond să se bazeze pe acest din urmă gen de probe.

În altă ordine de idei, este corectă susținerea recurentului că nu există semnătura de primire a salariului nici în dreptul celorlalți angajați iar faptul că aceștia nu au chemat societatea în judecată nu este relevant în soluționarea cauzei.

Reclamantul și-a modificat acțiunea la fondul cauzei solicitând obligarea pârâtei la plata sumei de 8.000 lei reprezentând drepturi salariale și contravaloarea concediului de odihnă pentru perioada 01.12.2004 – 01.11.2006 și dobânda legală aferentă acestor sume.

Cu privire la contravaloarea concediului de odihnă trebuie avute în vedere dispozițiile art. 141 alin. 4 din Codul muncii care permit compensarea în bani a concediului de odihnă neefectuat numai în cazul încetării contractului individual de muncă, fiind și situația în speță.

Relativ la dobânda legală aferentă acestor sume sunt incidente dispozițiile O.G. nr. 9/2000 astfel cum a fost modificată și urmează a fi avută în vedere la data executării obligațiilor.

Față de cele menționate anterior și în temeiul prevederilor art. 304 pct. 9 Cod procedură civilă cât și al art. 312 alin. 3, art. 299 alin. 1 și art. 304¹ Cod procedură civilă, curtea a admis recursul declarat de reclamantul H.M.D. împotriva sentinței civile nr. 18 din 08 ianuarie 2007 a Tribunalului Maramureș, pe care a modificat-o și în consecință a admis în parte acțiunea formulată și precizată de reclamant, obligând pârâta să plătească reclamantului suma de 8.000 lei reprezentând drepturi salariale și contravaloarea concediului de odihnă pentru perioada 01.12.2004 – 01.11.2006 cu dobânda legală începând cu data introducerii acțiunii, 02.11.2006 și până la plata integrală a sumei de mai sus. (Judecător Ioan-Daniel Chiș)

Interdicția de a se opera rețineri din salariu, în absența unei hotărâri judecătorești irevocabile

Dispozițiile legale edictate prin art.10, 13 și 16 din Legea nr.22/1969 nu permit operarea unei compensări între creanțele reciproce ale părților (prejudiciu și garanție) decât în situația obținerii de către angajator a unui titlu executoriu (art.16 alin. 3).

Dispozițiile Legii nr.22/1969 nu reprezintă o derogare de la principiul interdicției efectuării unei rețineri din salariul angajatului, în absența unei hotărâri judecătorești irevocabile, ci dimpotrivă se corelează cu art. 164 Codul muncii.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 241 O/R din 23 noiembrie 2007

Prin sentința civilă nr. 1764 din 06.09.2007 pronunțată de Tribunalul Cluj a fost admisă în parte acțiunea precizată de reclamantul C.M.S. împotriva pârâtei S.C. O.G.I. SRL și în consecință a fost obligată pârâta să restituie reclamantului suma de 1629,38 lei reținută cu titlu de garanție.

A fost obligată pârâta să plătească suma de 300 lei, reprezentând cheltuieli de judecată parțiale.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că reclamantul a fost angajatul societății pârâte în funcția de agent comercial, în perioada 13.09.2004-14.08^2006.

La încetarea activității, reclamantul a ridicat de la societate, prin soția sa, suma de 498,32 lei din garanția reținută în cursul raporturilor de muncă și pârâta i-a reținut suma de 1629,38 lei care reprezintă contravaloarea mărfii livrate de reclamant clienților, sumă care nu a fost nici recuperată și nici restituită.

Potrivit prevederilor art. 164 alin.2 din Legea nr.53/2003, reținerile cu titlu de daune cauzate angajatorului nu pot fi efectuate decât, dacă datoria salariatului este scadentă, lichidă și exigibilă și a fost constatată ca atare printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă.

În lumina acestor prevederi, reținerea de către pârâtă a sumei de 1629,38 lei este nelegală și a fost obligată să o restituie reclamantului ca urmare a admiterii în parte a cererii acestuia.

Cererea privind constatarea nulității clauzelor din anexele la contractul individual de muncă a fost respinsă, deoarece neînregistrarea acestora la I.T.M. nu este cauză de nulitate pe de o parte, și pe de altă parte, reclamantul nu a făcut dovada vicierii consimțământului în baza căruia au fost încheiate și nici nu a indicat o cauză, de nulitate absolută.

Împotriva acestei hotărâri, pârâta S.C. O.G.I. SRL a declarat recurs prin care a solicitat modificarea sentinței în sensul respingerii acțiunii reclamantului ca nefondată.

Examinând hotărârea în raport cu motivele invocate, Curtea de Apel a respins recursul, pentru următoarele considerente:

Garanția a cărui restituire o solicită reclamantul a fost constituită prin reținerile succesive din salariul său, astfel încât, având în vedere sursa formării garanției, acțiunea dedusă judecății este guvernată de dispozițiile art. 164 din Codul muncii.

Această dispoziție legală permite operarea reținerilor din salariu cu titlu de daune cauzate angajatorului numai dacă datoria salariatului este scadentă, lichidă și exigibilă și a fost constatată ca atare printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă.

Or, pretinsa datorie a reclamantului față de pârâtă nu a fost constatată printr-o asemenea hotărâre judecătorească, neputând fi operată, în consecință nicio reținere asupra unei garanții bănești constituite din salariul angajatului, cu atât mai mult cu cât cu ocazia lichidării nu s-a constatat existența unui prejudiciu produs de reclamant pârâtei.

Chiar dacă reclamantul a avut în fapt calitatea de gestionar, după cum rezultă din atribuțiile inserate în anexa la contractul de muncă și în fișa postului, respectiv de încasare, prestare și predare a sumelor de bani, Curtea constată că dispozițiile legale edictate de Legea nr.22/1969 și invocate de pârâtă (art. 10, 13 și 16) nu permit operarea unei compensări între creanțele reciproce ale părților (prejudiciu și garanție) decât în situația obținerii de către angajator a unui titlu executoriu (art. 16 alin.3).

Prin urmare, dispozițiile Legii nr. 22/1969 nu reprezintă o derogare de la principiul interdicției efectuării unei rețineri din salariul angajatului în absența unei hotărâri judecătorești irevocabile, ci dimpotrivă se corelează cu art. 164 Codul muncii, după cum s-a reținut anterior.

Constatând că nu există vreun impediment legal de natura celui prevăzut expres de lege la restituirea sumelor solicitate de reclamant, Curtea în temeiul art.312 C.pr.civ., a respins ca nefondat recursul pârâtei. (Judecător Sergiu Diaconescu)

Conflict de drepturi. Sancțiuni disciplinare. Termen de prescripție

Angajatorul poate trage la răspundere disciplinară pe salariat, oricând înăuntrul termenului de 6 luni, dar cu respectarea termenului de 30 de zile de la luarea la cunoștință a săvârșirii abaterii.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 1620/R din 4 septembrie 2007

Prin sentința civilă 999/19 aprilie 2007, Tribunalul Cluj a admis contestația formulată de reclamanta G.R.M. împotriva intimatei SC R.B., București și în consecință s-a dispus anularea ordinului 246/26 iunie 2006 emise de intimată.

S-a dispus reintegrarea contestatoarei în funcția deținută anterior, aceea de director adjunct în cadrul Sucursalei Cluj-Napoca.

Intimata a fost obligată la plata drepturilor salariale indexate, majorate și reactualizate, începând cu data de 26 iunie 2006 și până la reintegrarea efectivă a contestatoarei.

Intimata a fost obligată și la 3000 lei cheltuieli de judecată către contestatoare.

Pentru a pronunța această hotărâre s-au reținut următoarele:

Prin Ordinul 246/26 iunie 2006, contestatoarei i s-a desfăcut contractul individual de muncă, începând cu data de 26 iunie 2006 în temeiul art.264 alin.1 lit.f din Codul muncii, pentru încălcarea în mod flagrant a atribuțiilor de serviciu, săvârșind o abatere gravă de la normele interne ale băncii, respectiv Procedurile de lucru nr.1/31 ianuarie 2000 privind mecanismul derulării încasărilor și plăților prin incasso.

În concret s-a reținut că, la 29 nov.2005, societatea S.N.B. A/S Aalborg – Danemarca, a remis Sucursalei Cluj-Napoca a R.B. documentele originale referitoare la un import de carne de vită înghețată din Brazilia, efectuată de SC D.C. SRL Cluj-Napoca, deși aceste acte puteau fi eliberate numai contra plată.

La baza emiterii sancțiunii a stat procesul verbal înregistrat sub nr.4559/7 iunie 2006, întocmit la sediul Sucursalei Cluj-Napoca de către Direcția Audit și Control Intern.

În conformitate cu art.268 alin.1 C.muncii, sancțiunea desfacerii disciplinare a contractului de muncă se poate aplica în termen de 30 zile calendaristice de la data luării la cunoștință despre săvârșirea abaterii disciplinare, dar nu mai târziu de 6 luni de la data săvârșirii faptei. Același termen este prevăzut și de Regulamentul Intern (art.37 pct.16).

Așa cum rezultă din art.38 din Regulamentul Intern, sancțiunea disciplinară se aplică de Președintele Băncii (respectiv vicepreședintele) pentru tot personalul de conducere din unitățile teritoriale.

Având în vedere Hotărârea nr.95/23 martie 2006 a Comitetului de Direcție, prin care Președintele (persoana care a semnat ordinul de sancționare), a prezentat membrilor Comitetului de Direcție Raportul de control nr.23/14 martie 2006 întocmit de Direcția Audit și Control Intern, prin care s-a arătat că documentele originale referitoare la importul de carne de către SC D.C. SRL Cluj-Napoca au fost eliberate în mod neautorizat de către contestatoare, instanța a invocat din oficiu excepția prescrierii dreptului intimitei de a aplica sancțiunea pe care a admis-o.

Împotriva acestei sentințe a declarat recurs pârâta R.B. SA solicitând modificarea ei în sensul respingerii contestației.

În motive s-a arătat în esență, că, prima instanță a aplicat greșit legea, în sensul că, a avut în vedere doar primul termen (acela de 30 zile) prevăzut de art.268 alin.1 C.muncii, după care, în dispozitivul hotărârii se menționează ca temei juridic art.283 și urm. din C.muncii, care nu au relevanță în cauză.

S-a mai arătat că, instanța, interpretând greșit actul juridic dedus judecății, a schimbat natura ori înțelesul lămurit și vădit neîndoielnic al acestuia.

În acest sens, s-a arătat că, prima instanță a reținut ca singur temei al soluției adoptate încălcarea de către intimată a termenului de 30 zile de la data când angajatorul a luat cunoștință despre săvârșirea abaterii, în contradicție cu dispozițiile art.268 alin.1 din Codul muncii, care impune respectarea termenului de 30 de zile dar, nu mai târziu de 6 luni de la data săvârșirii faptei.

Nu s-a avut în vedere, așadar că, textul Codului muncii prevede expres un termen dublu, care are aceeași finalitate și ale cărui elemente sunt indisolubil legate unul de celălalt.

În drept au fost invocate dispozițiile art.304 pct.8 și 9 și art.312 C.proc.civ.

Recursul este nefondat.

Astfel, rezultă din dispozitivul hotărârii atacate că s-a admis contestația formulată de G.R.M. și s-a anulat ordinul prin care i s-a desfășurat contractul individual de muncă, fără a se indica temeiul juridic al măsurii dispuse de instanță.

Prima instanță a verificat legalitatea emiterii deciziei de sancționare prin prisma dispozițiilor art.268 alin.1 C.muncii și art.37 pct.16 din Regulamentul Intern al Băncii ambele texte criticând reglementări similare.

Trimiterea la dispozițiile art.283 și următoarele din Codul muncii, cuprinsă în aliniatul penultim al considerentelor, nu are semnificația temeiului juridic al anulării deciziei ci înseamnă că instanța a verificat termenul în care a fost formulată contestația cât și propria competență în soluționarea cererii și că a aplicat normele procedurale speciale prevăzute de lege pentru judecarea conflictelor de muncă.

Prin urmare critica referitoare la aplicarea greșită a legii nu este întemeiată.

În ceea ce privește a doua critică, se constată că nici aceasta nu este întemeiată.

Astfel, în conformitate cu art.268 alin.1 din Codul muncii, angajatorul dispune aplicarea sancțiunii disciplinare printr-o decizie emisă în formă scrisă, în termen de 30 de zile calendaristice de la data luării la cunoștință despre săvârșirea abaterii disciplinare, dar nu mai târziu de 6 luni de la data săvârșirii faptei.

Din cele de mai sus rezultă că legiuitorul a prevăzut două termene, a căror respectare este obligatorie pentru angajatorul care aplică sancțiunea:

Primul termen (de 30 de zile) curge de la data la care persoana care este împuternicită a aplica sancțiunea a luat cunoștință de abaterea săvârșită de angajat, iar cel de-al doilea termen (de 6 luni) curge de la data săvârșirii abaterii ce atrage răspunderea disciplinară a angajatului.

Din cele de mai sus rezultă intenția legiuitorului de a stabili un anumit termen mai scurt pentru a demara acțiunea disciplinară și a aplica sancțiunea, de către angajatorul care a luat cunoștință de săvârșirea unei abaterii, acest termen, fiind cel de 30 de zile.

Orice măsură sancționatoare, luată după împlinirea acestui termen este nelegală, așa cum a apreciat și prima instanță, dreptul angajatorului de a aplica sancțiunea fiind prescris.

Dar tocmai datorită faptului că, „luarea la cunoștință a săvârșirii unei abaterii” se poate produce într-un interval nedefinit, legiuitorul a limitat răspunderea angajatului, în timp, stabilind că, el poate fi tras la răspundere numai dacă nu a trecut mai mult de 6 luni de la data săvârșirii faptei;

Din cele ce preced rezultă că, angajatorul poate trage la răspundere disciplinară pe salariat oricând înăuntrul termenului de 6 luni, dar cu respectarea termenului de 30 zile de la data la care a luat cunoștință de săvârșirea abaterii.

Prima instanță a interpretat corect dispozițiile art.268 alin.1 C.muncii, anularea deciziei de sancționare ca fiind tardiv emisă, fiind o soluție legală și temeinică, având în vedere faptul că, conducătorul instituției, competent a emite decizia de sancționare a luat cunoștință de faptă încă în data de 14 martie 2006, sancțiunea fiind aplicată la 26 iunie 2006, cu depășirea termenului de 30 de zile. (Judecător Gabriella Purja)

Desfacerea contractului individual de muncă. Absențe nemotivate de la serviciu. Culpa concurentă a angajatorului. Consecințe

Chiar în condițiile în care s-a stabilit, cu autoritate de lucru judecat că plecarea reclamantului în concediu de odihnă este nemotivată, nu poate fi desfășurat contractul individual de muncă al acestuia, întrucât culpa sa este concurentă culpei angajatorului, care nu și-a îndeplinit obligațiile prevăzute de art. 143 Codul muncii, în sensul de a efectua programarea individuală sau colectivă pentru plecarea în concediu. Desfășurând contractul de muncă al reclamantului, pârâta nu

face decât să invoce propria sa culpă, sancționată în procesul civil prin refuzul autorității de a acorda beneficii celui care o invocă.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 2092/R din 18 octombrie 2007

Prin sentința civilă nr. 315 din 7 februarie 2007 pronunțată de Tribunalul Cluj, a fost respinsă contestația formulată de către contestatorul M.P. în contradictoriu cu pârâta Compania Națională P.R. S.A. având ca obiect anularea deciziei nr. 586/2005.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că reclamantul a fost angajatul intimatei în funcția de director al Direcției Regionale Cluj. La data de 29.08.2005, contestatorul a transmis prin fax, cu nr. 230/10390, către conducerea companiei, cererea sa pentru a efectua concediul de odihnă în perioada 05.09.2005 – 22.09.2005. De asemenea, prin cererea expediată și înregistrată la data de 01.09.2005, contestatorul a solicitat aprobarea primei de tranșe din concediul legal de odihnă pe anul 2005, în perioada 02.09.2005 - 22.09.2005.

În situația în care dispozițiile legale în vigoare nu stipulează expres datoria angajatului de a mai solicita aprobarea efectuării concediului de odihnă, în contextul în care există obligația unei programări prealabile, aceasta rezultă din însăși atitudinea pe care a înțeles contestatorul să o adopte.

Astfel, atâta timp cât contestatorul a înțeles să adreseze conducerii o cerere privind efectuarea concediului de odihnă, înseamnă că acesta avea reprezentarea clară că numai în urma răspunsului afirmativ, respectiv în urma aprobării cererii avea dreptul de a intra în concediul de odihnă.

Sușinerile contestatorului privind interpretarea lipsei de răspuns ca pe un răspuns afirmativ, nu pot fi reținute în cauză. Solicitarea privind aprobarea, astfel cum a fost formulată de contestator, reprezintă o situație incertă până la răspunsul afirmativ ori negativ al adresantului.

Aspectele privind pontarea contestatorului în foaia colectivă de prezență ca fiind în concediu medical și plătit ca atare nu prezintă relevanță în cauză, atâta timp cât faptic, acesta se face vinovat de o abatere disciplinară. Într-un astfel de context, analizând obiectiv și în ansamblu situația de fapt, demersurile făcute ulterior de contestator, privind obținerea unor certificat de concediu medical pot fi apreciate ca fiind subiective, făcute în vederea atenuării efectelor faptei săvârșite. Relevant în speță este și aspectul potrivit căruia în data de 02.09.2005 contestatorul a trecut granița spre Bulgaria conform pașaportului personal, în condițiile în care cu două zile înainte își formulase cerere privind acordarea concediului de odihnă.

Împotriva acestei hotărâri a formulat recurs reclamantul M.P., solicitând casarea în totalitate a sentinței ca netemeinică și nelegală și în urma rejudecării cauzei, să se admită contestația în sensul anulării deciziei mai sus menționate ca netemeinică și nelegală; să se dispună reintegrarea reclamantului în postul și funcția deținută anterior, aceea de Director al Direcției Regionale Cluj; obligarea pârâtei la plata drepturilor salariale cuvenite de la data aplicării măsurii și până la reintegrare, majorate indexate și reactualizate și cu celelalte drepturi de care ar fi beneficiat contestatorul conform art. 78 din Codul muncii; obligarea pârâtei la plata sumei de 10.000 lei cu titlu de daune morale.

Pârâta Compania Națională P.R. S.A. a declarat recurs împotriva sentinței civile nr. 787/2006, defăimând cele două certificate medicale depuse de contestator ca fiind false atât în ceea ce privește diagnosticul, cât și data întocmirii acestora, întrucât în momentul întocmirii lor contestatorul nu era în țară.

Curtea de Apel Cluj, prin decizia civilă nr. 1838/R/2006, a casat sentința civilă nr. 787/2006 a Tribunalului Cluj trimițând cauza spre rejudecare aceleiași instanțe.

Curtea a apreciat că recursul este fondat.

Împotriva acestuia s-a luat o măsură disciplinară netemeinică.

Motivul pentru care i s-a desfăcut contractul individual de muncă reclamantului este acela al absenței nemotivate de la serviciu a reclamantului în perioada 02-22.09.2005.

De la această ipoteză, a unei absențe nemotivate, se ajunge apoi la ipoteza ineficienței dublului motiv al absenței de la serviciu, prezentat în final de către reclamant (plecarea în concediu de odihnă și concediul medical concomitent), situația acestei dublări a justificării absenței ridicând un semn de întrebare la nivelul pârâtei cu privire la caracterul efectiv al stării de incapacitate temporară de muncă atestată prin cele două certificate medicale prezentate pe numele reclamantului.

Prin decizia nr. 1838/R/2006 a Curții de Apel Cluj, (decizia prin care s-a pronunțat Curtea asupra primului recurs declarat în cauză, în urma judecării inițiale pe fond a prezentei cauze), s-a constatat caracterul nemotivat al absenței reclamantului de la serviciu prin plecarea în concediu de odihnă, în condițiile în care nu a existat aprobarea angajatorului, cu atât mai mult cu cât nu s-a făcut dovada existenței prealabile a programării concediului contestatorului în perioada respectivă.

Singurul aspect care a rămas să fie discutat a fost acela al legitimității plecării acestuia în concediul medical, instanța de control dând îndrumarea ca prima instanță, cu ocazia rejudecării după casare, să clarifice starea de fapt sub aspectul concediilor medicale de care a beneficiat reclamantul, anume, să stabilească dacă aceste certificate medicale au un conținut real și dacă au fost eliberate cu respectarea dispozițiilor legale, cu verificarea, totodată, a modului în care acestea au ajuns la Direcție în vederea întocmirii pontajului pentru luna septembrie 2005.

În efectuarea cercetărilor impuse de instanța de control, Tribunalul Cluj a făcut demersuri pe lângă Colegiul Medicilor Cluj și Direcția de Sănătate Publică Cluj, sub aspectul posibilității eliberării unui certificat medical cu efect retroactiv și al necesității contactului direct dintre medic și pacient pentru eliberarea certificatului medical.

S-a stabilit, pe această cale, că nu există specificații în Ordinul MS/CNAS nr. 60/32/27.01.2006 pentru aprobarea normelor de aplicare a prevederilor O.U.G. nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate sub aspectul necesității contactului direct dintre medic și pacient pentru eliberarea certificatului medical.

Raportat la efectul retroactiv al certificatelor medicale emise în favoarea reclamantului, Colegiul Medicilor Cluj a precizat că nu se pune problema unui astfel de efect, întrucât certificatul seria IJ 825701 a fost emis în data de 1 septembrie 2005 pentru perioada 02-15 septembrie 2005, iar certificatul seria Maramureș 019375 emis în data de 16.09.2005 a vizat perioada 16-22 septembrie 2005. Ambele date de emisie a celor două certificate coincid cu perioade în care reclamantul a fost prezent în țară, iar data emiterii acestora nu poate fi pusă sub semnul întrebării decât pe calea înscrierii în fals, dată fiind valoarea de înscrieri autentice a certificatelor medicale.

Curtea a apreciat că în acest mod s-a verificat legalitatea emiterii celor două certificate medicale. Fiind acte întocmite de către medici în executarea funcției lor, nu se poate face o verificare a valorii de adevăr a celor constatate de aceștia, deci a veridicității diagnosticului și a celorlalte elemente cuprinse în certificate decât pe calea înscrierii în fals, întrucât certificatul medical are valoarea unui înscris autentic, motiv pentru care devin incidente prevederile art. 1171-1174 Cod civ., în sensul că actul autentic are „tot efectul ... despre ceea ce este menționat în act”, sau altfel spus, face credință asupra celor constatate de către cel care l-a instrumentat până la înscrierea în fals.

Or, pârâta, deși este în acest proces încă din 31 octombrie 2005, nu a făcut nici un demers concret și ferm pentru declararea ca false a acestor certificate, în condițiile în care certificatele au fost depuse la dosar încă de la început, odată cu cererea introductivă de instanță. Chiar dacă a arătat că defaimă ca false cele două certificate, pârâta nu a urmat procedura înscrierii în fals, nesolicitând în mod clar urmarea procedurii prevăzute de art. 180 și următoarele C.proc.civ. și nefăcând vreo sesizare a organelor de poliție pentru cercetarea falsului. Deși în recursul formulat împotriva sentinței civile nr. 787/17.04.2006 a Tribunalului Cluj, pârâta a invocat pentru prima dată art. 180 și următoarele C.proc.civ., în urma casării cu trimitere dispusă prin decizia civilă nr. 1838/R/2006 și

odată cu reluarea judecării pe fond a cauzei, pârâta nu a mai reluat solicitarea de a fi trimise cele două certificate medicale în fața organelor de cercetare penală pentru a stabili falsul, deși a avut la dispoziție 6 termene de judecată. Or, casarea primei sentințe pronunțată în cauză a fost dispusă tocmai pentru a se completa cercetările sub aspectul legalității acestor certificate medicale.

Așa fiind, Curtea a constatat că invocarea în cel de-al doilea recurs promovată în această cauză a caracterului neveridic al certificatelor medicale, după ce participarea procesuală a pârâtei la judecarea în fond după casare a cauzei s-a definit prin pasivitate, apare ca o exercitare cu rea credință a drepturilor procesuale ale părții, făcută cu scopul temporizării judecării dincolo de limitele unui proces rezonabil sub aspectul celerității instrumentării cauzei. Pârâta avea posibilitatea ca în fața instanțelor de fond, la prima judecată sau după casare, să solicite cercetarea falsului, în măsura în care aprecia incident un atare caz, iar nu doar în calea de atac a recursului să invoce acest aspect, în condițiile în care probațiunea în recurs este restrânsă prin dispozițiile legale la depunerea de înscrisuri, conform art. 305 C.proc.civ.

Față de aceste considerente, singurul aspect rămas de clarificat cu privire la cele două certificate medicale este acela al respectării condițiilor de formă în emiterea lui. Instanța de recurs a solicitat, în acest sens, copia înscrisurilor ce au stat la baza emiterii celor două certificate medicale, reieșind, din copiile depuse la dosar, că la baza emiterii acestor certificate a stat de fiecare dată consultul medical al reclamantului, înregistrat în registrele medicale ținute în acest sens.

Împrejurarea coincidenței dintre durata concediului medical și cea a concediului de odihnă nu este de natură a atrage înlăturarea relevanței juridice a concediului medical, de care în final reclamantul a înțeles să se servească. Din actele medicale depuse la dosar nu reiese că natura afecțiunii de care suferă reclamantul ar fi impus imobilizarea acestuia, după cum nici spitalizarea sa nu a fost necesară, astfel încât nu apare ca incompatibilă cu ideea de concediu medical petrecerea duratei acestuia în străinătate.

Celălalt aspect ce trebuia clarificat cu ocazia rejudecării cauzei privea modul cum certificatele medicale au ajuns la angajator pentru întocmirea pontajului. Or, este un fapt dificil de dovedit, având în vedere că acest tip de înscrisuri nu se înregistrează prin registratura instituției, ci sunt depuse personal de către cel interesat la serviciul de contabilitate. Fiind un fapt ce s-a întâmplat în anul 2005, este iluzorie dovedirea după mai mult de un an, pe cale testimonială, a unei date concrete când aceste înscrisuri, anume, concediile medicale ale reclamantului, au fost depuse la sediul angajatorului.

Pe de altă parte, se constată că, în ciuda îndrumărilor instanței de casare, pârâta, deși era singura în măsură să o facă, nu a formulat cereri în probațiune pertinente sub acest aspect, de altfel, nu a formulat nici o cerere în probațiune cu ocazia rejudecării cauzei.

Nu se poate reține ca o lipsă de rol activ a instanței faptul că nu a solicitat Casei Județene de Asigurări de Sănătate efectuarea de controale la cei doi medici pentru verificarea registrelor de evidență în vederea stabilirii dacă certificatele medicale sunt reale. Instanța nu are căderea de a dispune efectuarea de controale de către o autoritate a statului, ceea ce ar semnifica o imixtiune în activitatea celorlalte puteri în stat, ci doar să solicite înscrisurile de la autoritățile statului sau lămuriri acolo unde acestea se impun, ceea ce s-a și solicitat de altfel, atât de către prima instanță, cât și de către instanța de recurs, în cel de-al doilea ciclu procesual.

După cum s-a constatat, plecarea reclamantului în concediul medical a fost legitimă, având la bază înscrisuri relevante sub acest aspect, așa încât lipsa sa de la serviciu nu este una nemotivată.

Ca atare, sancționarea sa apare ca lipsită de temei legal, în condițiile în care fapta reținută în sarcina sa e lipsită de caracterul unei abateri disciplinare, constituind în fapt exercitarea unui drept al oricărui angajat.

Împrejurarea că inițial, reclamantul nu a depus certificatele medicale la unitate și nu a înțeles să se servească de acestea, deși curioasă în condiții normale, trebuie evaluată prin raportare la modul în care s-au derulat raporturile de serviciu în acea perioadă. Așa cum chiar pârâta a arătat prin întâmpinarea depusă în recurs, reclamantului i s-a solicitat să renunțe la funcția de conducere

deținută, acordându-i-se încă un răgaz de o lună, după care urma să fie trecut pe o altă funcție. În acest context a apărut sancționarea reclamantului cu desfacerea contractului individual de muncă pentru considerentul absenței nemotivate de la serviciu. Or, este evident că în perioada anterioară plecării reclamantului în concediu, au existat raporturi de serviciu tensionate, astfel încât este de înțeles atât faptul că starea de sănătate a reclamantului a putut avea de suferit, cât și faptul că reclamantul nu a înțeles ca pe fondul acestor raporturi de muncă problematice, să absenteze o perioadă prea mare de la serviciu, cumulând concediul medical cu cel de odihnă.

Pe de altă parte, angajatorul nu a probat care era perioada în care urma ca reclamantul să își efectueze concediul de odihnă aferent anului 2005, în condițiile în care este datorია angajatorului să întocmească programările în concedii de odihnă ale angajaților. Deși s-a transmis de la Direcția de Poștă Cluj propunerea cu perioadele de concedii de odihnă pentru anul 2005, Compania Națională nu a aprobat această propunere, dar nici nu a făcut cunoscut angajaților o altă perioadă de concedii, astfel încât era legitimă percepția angajaților că plecarea lor în concedii în perioada propusă chiar de ei este acceptată de către angajator. Nu se poate invoca propria culpă în derularea unor raporturi juridice (*nemo propriam turpitudinem allegans*), or pârâta invocă tocmai acest lucru, subliniind lipsa oricărei programări a angajaților pentru concediile de odihnă, în anul 2005, prin raportare la prevederile art. 143 Codul muncii.

Așa fiind, chiar în condițiile în care s-a stabilit cu autoritate de lucru judecat prin decizia civilă nr. 1838/2006 a Curții de Apel Cluj, faptul că plecarea reclamantului în concediul de odihnă este nemotivată și chiar dacă s-ar face abstracție de concediile medicale de care a beneficiat reclamantul pe această perioadă, tot nu s-ar putea desface contractul de muncă al acestuia, întrucât culpa sa prin plecarea nemotivată în concediul de odihnă este concurentă cu culpa angajatorului care nu și-a îndeplinit obligațiile stabilite prin dispozițiile art. 143 Codul muncii. Or, mijlocul prin care se sancționează invocare propriei turpitudini în procesele civile este refuzul de a se da concursul instanței la atragerea unor beneficii în favoarea celui care o invocă. În cauza de față, aceasta echivalează cu constatarea nelegalității deciziei de desfacere a contractului individual de muncă al reclamantului. Doar în condițiile în care angajatorul și-ar fi îndeplinit obligațiile legale de a efectua programarea angajaților în concediu de odihnă, s-ar fi putut dispune desfacerea contractului de muncă aceluia care ar fi plecat în concediu în altă perioadă.

Față de toate aceste considerente, văzând dispozițiile art. 312 alin. 1 și 3 raportat la art. 304 pct. 9, art. 315 alin. 2 C.proc.civ., art. 143 și următoarele, art. 78 și art.263 și următoarele Codul muncii, curtea a admis recursul reclamantului și a dispus modificarea sentinței atacate, în sensul admiterii contestației formulate de reclamantul M.P. împotriva deciziei nr. 586 din 30.09.2005 emisă de pârâta Compania Națională P.R. S.A., anulând-o ca netemeinică.

Judecând, curtea a dispus reintegrarea reclamantului în postul și funcția deținute anterior, obligând pârâta să plătească reclamantului drepturile salariale aferente perioadei de la concediere și până la reintegrarea efectivă, indexate, majorate și reactualizate și celelalte drepturi de care ar fi beneficiat contestatorul.

Totodată, curtea a respins capătul de cerere privind acordarea de daune morale.

În urma modificării Codului muncii prin Legea nr. 237/2007, art. 269 prevede posibilitatea reparării prejudiciului moral cauzat angajatului de către angajator în timpul îndeplinirii obligațiilor de serviciu sau în legătură cu serviciul. Aceste dispoziții legale nu sunt de procedură, ci de drept material, astfel încât nu este incident principiul aplicabilității imediate a legii de procedură civilă, ci cel al aplicării în timp a legii, astfel încât dispozițiile noi vor reglementa doar raporturile juridice născute după intrarea în vigoare a noii legi. Așa fiind, forma actuală a art. 269 Codul muncii nu este aplicabilă în speța de față.

La data promovării acțiunii, nu era reglementată decât posibilitatea obținerii de reparații pentru prejudiciul material cauzat de angajator angajatului. Chiar dacă în doctrina juridică s-a susținut și anterior adoptării Legii nr. 237/2007 că este posibilă acordarea de daune morale inclusiv în cazul raporturilor de dreptul muncii, trebuie reținut că prin decizia în interesul legii nr. XL din 7

mai 2007, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat că în cadrul litigiilor de muncă privind atragerea răspunderii patrimoniale a angajatorilor, potrivit art. 269 alin. 1 Codul muncii, daunele morale pot fi acordate salariaților numai în cazul în care legea, contractul colectiv de muncă sau contractul individual de muncă cuprinde clauze exprese în acest sens.

Art. 329 alin. 3 C.proc.civ. statuează că dezlegarea dată problemelor de drept judecate este obligatorie pentru instanțe, motiv pentru care, dată fiind interpretarea textului de lege citat mai sus prin decizia în interesul legii menționată, curtea a respins petitul de acordare de daune morale, având în vedere că reclamantul nu a invocat dispoziții legale sau din cuprinsul contractului colectiv de muncă sau al contractului individual de muncă în sensul obligativității reparării daunelor morale de către angajator. (Judecător Ioana Tripon)

Desfacere a contractului individual de muncă. Abuz de drept. Acțiune în despăgubiri

Daunele morale constau în despăgubirile ce se cuvin ca urmare a atingerilor aduse drepturilor personale nepatrimoniale și sunt o noțiune distinctă de daunele materiale. Suma salariilor de care ar fi beneficiat salariatul până la expirarea contractului de muncă desfăcut abuziv reprezintă daune materiale iar nu daune morale.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 1984/R din 5 octombrie 2007

Prin sentința civilă nr. 473 din 22 februarie 2007, s-a admis în parte acțiunea formulată de către reclamantul C.G., în contradictoriu cu pârâta F.C.B. SUCURSALA BUCUREȘTI, și în consecință s-a dispus anularea Deciziei nr. 1990 din 13.07.2006 prin care reclamantului i s-a desfăcut contractul individual de muncă în temeiul art. 61, lit. a Codul muncii.

Pârâta a fost obligată să-l reîncadreze pe reclamant pe postul deținut anterior, acela de inginer mecanic și să achite reclamantului drepturile salariale cuvenite, de la data desfacerii contractului individual de muncă și până la reintegrare, indexate, majorate și reactualizate.

S-a respins capătul de cerere privind acordarea daunelor morale în cuantum de 5.400 euro.

Pârâta a fost obligată să-i achite reclamantului 100 lei cheltuieli de judecată.

Pentru a pronunța această hotărâre, tribunalul a reținut următoarele:

Contestatorul a fost angajat al societății intime în funcția de inginer mecanic în baza contractului individual de muncă nr. 9496/11.08.2005, părțile încheind la 31.10.2005 actul adițional nr. 1, durata contractului fiind modificată pentru o perioadă de 15 luni, până la 31.01.2007.

Prin Decizia nr. 1990/13.07.2006 pârâta a desfăcut contractul individual de muncă al contestatorului în conformitate cu prevederile art. 61, lit. a Codul muncii reținând în sarcina contestatorului acte de insubordonare prin refuzarea în mod repetat a asumării responsabilităților ce-i reveneau ca șef al mecanizării și ulterior ca șef al stației de betoane, deși a fost instruit în acest scop de societate în cadrul unui curs intern de trei săptămâni desfășurat în Spania, prejudiciind astfel societatea.

Pentru angajarea răspunderii disciplinare este necesară existența cumulată a unor elemente esențiale, calitatea de salariat, existența unei fapte ilicite, săvârșirea faptei cu vinovăție, rezultatul dăunător, precum și legătura de cauzalitate dintre faptă și rezultat. În ce privește fapta ilicită, este unanim apreciat că ea reprezintă o încălcare a obligațiilor asumate prin contractul individual ori cel colectiv de muncă, alte acte normative, regulament de organizare și funcționare, regulament intern, ordine și dispoziții ale șefilor ierarhici, obligații care, ca regulă generală, sunt înscrise în fișa postului.

În speță, ansamblul faptelor reținute de angajator în sarcina contestatorului, ca motiv de concediere disciplinară, reprezintă afirmații cu caracter general, abaterea nefiind individualizată în mod corect.

Nota internă nr. 260/14.04.2006 nu a fost apreciată ca fiind o motivare în fapt a măsurii dispuse. De altfel, din cuprinsul acestui act rezultă eroarea în care s-a aflat societatea, faptele descrise fiind aspecte care țin de corespunderea profesională a salariatului și nicidecum de latura disciplinară. Chiar și motivarea în drept a acestei note interne este art. 61, lit. d Codul muncii, text de lege care reglementează concedierea pentru motive de necorespondere profesională.

Mai mult, în conformitate cu prevederile art. 287 Codul muncii, sarcina probei în conflictele de muncă revine angajatorului. În aceste condiții, pârâta avea obligația de a dovedi faptele reținute ca abatere disciplinară, în sarcina contestatorului, însă aceasta nu a prezentat nici un act intern, un proces verbal ori altă probă în care să fie consemnată ori din care să rezulte o faptă săvârșită cu vinovăție de contestator. În lipsa acestor dovezi, cele reținute de angajator în cuprinsul deciziei de concediere, sunt simple afirmații.

Răspunsurile contestatorului la întrebările din interogatoriu confirmă existența unor schimburi de note interne între angajat și angajator, însă obiectul acestora l-a constituit dificultățile de ordin organizatoric, acestea neputând însă complini deficiențele amintite.

Pentru toate aceste motive, apreciind că nu sunt îndeplinite condițiile angajării răspunderii disciplinare, respectiv fapta ilicită cauzatoare de prejudiciu, săvârșită în legătură cu obligațiile de serviciu, instanța a admis în parte contestația și a dispus anularea Deciziei nr. 1990 din 13.07.2006 emisă de intimată în sarcina contestatorului și reintegrarea contestatorului.

În ceea ce privește daunele morale solicitate, acordarea acestora nu se justifică, deoarece astfel de daune se cuvin doar în cadrul răspunderii civile delictuale. În condițiile în care art. 998-999 Cod civil se referă generic la prejudiciu, fără a se face distincție între cel material și cel moral, rezultând astfel concluzia potrivit căreia legiuitorul a reținut și în cadrul răspunderii patrimoniale reglementate de Codul muncii regula din dreptul comun.

În domeniul răspunderii civile contractuale, despăgubirile pentru daunele morale suferite se cuvin numai cu titlu de excepție, fie în situația existenței unei dispoziții legale sau a unei stipulații contractuale exprese, fie, chiar în lipsa acestora, în domeniile strict limitate ale contractelor de transport persoane, în cel al contractelor privitoare la drepturile de proprietate intelectuală ori în contractele care cuprind obligații implicite de protecție a persoanelor fizice (hoteliere, organizare de spectacole, jocuri sportive, etc.), astfel încât instanța a respins acest capăt de cerere.

Împotriva acestei sentințe au declarat recurs reclamantul C.G., și pârâta SC F.C.B. Sucursala București .

În recursul său reclamantul solicită admiterea recursului, desființarea în parte a sentinței cu admiterea și a capătului de cerere privind acordarea de daune morale, precum și a cheltuielilor de judecată în totalitate.

Examinând hotărârea atacată în raport cu motivele invocate, Curtea de Apel a respins recursurile, pentru următoarele considerente:

În ce privește recursul pârâtei, față de faptul că recursul nu a fost introdus în termenul prevăzut de art. 301 alin. 1 Cod procedură civilă, care prevede că „Termenul de recurs este de 15 zile de la comunicarea hotărârii, dacă legea nu dispune altfel”, curtea a admis excepția tardivității recursului și a constatat nulitatea recursului declarat la data de către pârâta **SC F.C.B. Sucursala București** împotriva sentinței civile nr. 473 din 22.02.2007 a Tribunalului Cluj, pe care o va păstra în întregime, recursul fiind înregistrat peste termenul legal de 15 zile.

În ce privește recursul reclamantului, Curtea a reținut că stabilirea cuantumului despăgubirilor echivalente unui prejudiciu nepatrimonial include o doză de aproximare, dar instanța trebuie să aibă în vedere o serie de criterii cum ar fi consecințele negative suferite de cel în cauză pe plan fizic și psihic, importanța valorilor morale lezate, măsura în care au fost lezate aceste valori și intensitatea cu care au fost percepute consecințele vătămării, măsura în care i-a fost afectată situația familială, profesională și socială.

Pentru ca instanța să poată aplica aceste criterii apare însă necesar ca cel ce pretinde daunele morale să producă un minimum de argumente și indicii din care să rezulte în ce măsură drepturile

personale nepatrimoniale, ocrotite prin constituție, i-au fost afectate și pe cale de consecință să se poată proceda la o evaluare a despăgubirilor ce urmează să compenseze prejudiciul.

În speță susținerile recurentului reclamant s-au oprit la acest stadiu, al unor simple afirmații, nefiind dovedite în nici un fel, cerință prevăzută de art. 1169 Cod civil.

În motivele de recurs se arată că, cuantumul daunelor morale reprezintă suma salariilor de care ar fi beneficiat până la expirarea contractului de muncă desfăcut abuziv, respectiv 31.01.2007.

Curtea a reținut că daunele morale constau în despăgubirile ce se cuvin ca urmare a atingerilor aduse drepturilor personale nepatrimoniale și sunt o noțiune distinctă de daunele materiale. Or, suma salariilor de care ar fi beneficiat până la expirarea contractului de muncă desfăcut abuziv, respectiv 31.01.2007 reprezintă daune materiale iar nu daune morale și pot fi solicitate în cadrul unei astfel de acțiuni iar nu în cadrul prezentei.

În ce privește acordarea cheltuielilor de judecată recurentul arată că instanța a reținut culpa evidentă a pârâtei în desfacerea nelegală a contractului de muncă neexistând vreun motiv temeinic și legal pentru care pârâta ar fi exonerată de cea mai mare parte a onorariului achitat de reclamant.

Curtea a apreciat că prima instanță a soluționat corect cererea de acordare a cheltuielilor de judecată și a stabilit în mod întemeiat că cea de a doua chitanță reprezentând onorar avocat poartă data de 17.05.2006 și reprezintă onorariul avocațial aferent unei alte acțiuni.

Prin urmare prima instanță nu a exonerat de cheltuieli pârâta ci a acordat cheltuielile care au fost dovedite în acest dosar. (Judecător Ioan-Daniel Chiș)

Concediere pe durata incapacității temporare de muncă. Imposibilitatea legală a invocării în fața instanței a altor motive de fapt sau de drept decât cele precizate în decizia de concediere

Interdicția adusă de art. 60 pct. 1 lit. a) Codul muncii, de a se dispune concedierea pe durata incapacității temporare de muncă, nu are semnificația nulității unei astfel de decizii de concediere emise în perioada incapacității temporare de muncă, ci impune doar ca o atare decizie de desfacere a contractului individual de muncă să nu dobândească un caracter pe durata incapacității temporare de muncă. Este deci valabilă decizia de concediere emisă în aceste condiții, atâta timp cât ea stipulează că sancțiunea disciplinară nu își produce efectele pe durata suspendării contractului individual de muncă.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 1701/R din 11 septembrie 2007

Prin sentința civilă nr.249 din 12 februarie 2007 pronunțată de Tribunalul Sălaj a fost respinsă ca nefondată contestația formulată de către contestatorul S.A. împotriva intimatei Regionale de Transport Feroviar de Călători Cluj privind constatarea nulității deciziei de desfacere a contractului individual de muncă din 27 iulie 2006 emisă de către intimată și obligarea acesteia la plata drepturilor salariale începând cu data de 25 octombrie 2006 și până la reîntegrarea în muncă.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut următoarele:

Contestatorul a fost angajat în cadrul intimatei în Depoul Satu Mare SELC Jibou în funcția de mecanic locomotivă.

Prin decizia din data de 27 iulie 2006, contestatorului i-a fost desfăcut contractul individual de muncă pe perioadă nedeterminată în baza art.61 lit.a și art.264 alin.1 lit.f Codul muncii, începând cu data de 01 august 2006.

Din descrierea faptei contestatorului făcută în decizia de desfacere a contractului individual de muncă rezultă că acesta a fost depistat că a sustras 24 litri de motorină, fapt recunoscut inițial de către contestator, care a arătat în declarația pe care a dat-o cu ocazia cercetării prelabile că a adunat cantitatea de motorină sustrasă din tăvile colectoare de la locomotivă, indicând în amănunt modul în care a sustras motorina.

Ulterior, cu ocazia cercetării penale desfășurată în legătură cu sustragerea de motorină, contestatorul și-a schimbat declarațiile din dosarul de cercetare penală al Parchetului de pe lângă Judecătoria Zalău, arătând că a găsit canistarele cu motorină și nu le-ar fi sustras în mod intenționat, așa după cum a declarat cu ocazia cercetării prealabile și în prima parte a cercetării penale.

Și în ordonanța de scoatere de sub urmărire penală din 12 decembrie 2006 a Parchetului de pe lângă Judecătoria Zalău privindu-l pe contestator se arată că din probatoriul administrat rezultă că învinuitul a sustras motorină din tăvile de colectare din incinta SELC Jibou, cu ocazia alimentării cu carburanți a locomotivelor, reținându-se faptul că există fapte săvârșite de către contestator dar cu un grad de pericol social mai redus.

Împotriva acestei hotărâri a formulat recurs reclamantul S.A. solicitând admiterea recursului și casarea hotărârii recurate.

Analizând sentința atacată prin prisma motivelor de recurs formulate și a apărărilor invocate, Curtea a reținut următoarele:

Trei sunt în principal criticile aduse sentinței prin cererea de recurs.

1. În primul rând, se reține că instanța de fond nu a cercetat cauza prin prisma motivului de nulitate invocat raportat la încălcarea dispozițiilor art. 77 coroborat cu art. 60 pct. 1 lit. a Codul muncii (în mod evident, din eroare s-a făcut referire în cererea de recurs la art. 70 Codul muncii, în cererea introductivă fiind invocat corect art. 77 Codul muncii, pertinent în cauză. Art. 70 vizează notificarea intenției de concediere colectivă, neavând legătură cu cauza).

Este adevărat că motivarea primei instanțe este succintă, neintrând într-o dezbatere pe larg asupra problemei interdicției legale de a se dispune concedierea pe durata incapacității temporare de muncă, stabilită prin certificat medical conform legii. Această interdicție se regăsește în cuprinsul art. 60 pct. 1 lit. a Codul muncii.

Totuși, motivul de recurs nu conduce la casarea sentinței, așa cum solicită recurentul, neputându-se reține că prima instanță nu ar fi intrat în cercetarea fondului, atâta timp cât considerentele elaborate vizează în mod pertinent motivele contestației formulate iar soluția pronunțată este temeinică și legală, situație constatată de instanța de control.

Astfel, făcând o interpretare a textului de lege invocat, vom observa că nu se poate reține nulitatea deciziei de concediere emisă pe durata incapacității temporare de muncă a angajatului, atâta timp cât în cuprinsul deciziei se face mențiunea expresă că sancțiunea disciplinară nu își produce efectele pe durata suspendării contractului individual de muncă. Or, potrivit art. 50 lit. b Codul muncii, contractul individual de muncă se suspendă de drept în situația concediului pentru incapacitate temporară de muncă. Prin urmare, emițând decizia de concediere, dar amânând până la finalizarea situației de incapacitate temporară de muncă efectele deciziei, angajatorul a respectat cu strictețe imperativele legii.

De altfel, dacă s-ar fi amânat emiterea deciziei de concediere până la momentul revenirii reclamantului la serviciu din concediu medical, angajatorul ar fi riscat să nu mai poată aplica nici o sancțiune disciplinară, față de prevederile art. 268 alin. 1 Codul muncii, unde se stipulează un termen de 30 de zile de la data când angajatorul a luat la cunoștință despre săvârșirea abaterii disciplinare pentru a dispune aplicarea sancțiunii disciplinare printr-o decizie emisă în formă scrisă.

Art. 60 pct. 1 lit. a Codul muncii nu indică sancțiunea nulității unei decizii emise pe durata incapacității temporare de muncă a angajatului, ci doar că nu se poate dispune concedierea pe această durată. Or, chiar dacă, în speță, dispoziția a fost emisă în timpul concediului medical al reclamantului, efectele acesteia au fost în mod expres amânate pentru data când va fi încetat incapacitatea de muncă, astfel încât s-a respectat rațiunea legii. Fără îndoială că textul legii nu se poate interpreta în sensul propus de reclamant, prin sintagma „concedierea ... nu poate fi dispusă” trebuind să se înțeleagă, așa cum a înțeles și pârâta din prezenta cauză, că aceasta nu trebuie să aibă un caracter efectiv pe această durată.

Mai susține recurentul că instanța în mod greșit a făcut referire la concediul legal de odihnă al reclamantului, în fapt, acesta aflându-se la acea epocă în incapacitate temporară de muncă. Este

evident caracterul de eroare materială al acestei rețineri a primei instanțe, astfel încât nu poate fi reținută nelegalitatea sau netemeinicia sentinței pentru acest motiv.

Trebuie remarcat faptul că dispozițiile art. 60 pct. 1 lit. a Codul muncii nu se interpretează prin raportare la cele ale art. 77 Codul muncii, cum indică reclamantul, acest text vizând motivele ce pot fi invocate de angajator în fața instanței, chestiune procedurală ce nu are nici o legătură cu interdicția conținută de art. 60 pct. 1 lit. a Codul muncii, aceasta fiind o chestiune de fond.

2. În al doilea rând, se invocă în motivele de recurs faptul că instanța a luat în considerare alte probe decât cele care constituie „cercetarea prealabilă”, anume, declarația dată de reclamant în dosarul de cercetare penală și depozițiile martorilor.

La acest punct al recursului devine pertinentă invocarea art. 77 Codul muncii, fără a fi însă și fondată. Acest text de lege prevede că în caz de conflict de muncă, angajatorul nu poate invoca în fața instanței alte motive de fapt sau de drept decât cele precizate în decizia de concediere.

Nu trebuie să se facă o confuzie între motivele de fapt și de drept care au stat la baza concedierii și mijloacele de probă utilizate pentru a fundamenta decizia luată. Art. 77 interzice a se încerca în fața instanței găsirea unor alte chestiuni de fapt care să justifice concedierea, deci o altă încadrare a măsurii luate. De asemenea, se interzice a se stabili direct în fața instanței temeiul juridic al concedierii sau un alt temei decât cel indicat în decizia de concediere. În schimb, codul muncii nu cuprinde nici o interdicție sub aspectul probațiunii de care angajatorul se servește pentru a dovedi temeinicia măsurii concedierii. Nici pe cale de interpretare nu se poate deduce o astfel de interdicție, întrucât, în primul rând, art. 74 Codul muncii nu stipulează printre elementele ce trebuie să descrie conținutul deciziei de concediere arătarea mijloacelor de probă prin care angajatorul dovedește ivirea situației ce permite concedierea. Pe de altă parte, ar fi o sarcină prea împovăraătoare și nejustificată să se solicite angajatorului ca în scurtul interval pe care îl are la dispoziție pentru aplicarea unei sancțiuni (ne referim în acest punct la concedierea ca măsură disciplinară) să găsească toate mijloacele de probă pe care să le folosească în eventualitatea unui litigiu de muncă pe această problemă.

Dimpotrivă, în susținerea legalității și temeiniciei concedierii în cadrul unui litigiu, pot fi invocate și alte mijloace de probă decât cele folosite în faza de cercetare prealabilă, având în vedere că se prezervă principiul egalității armelor, angajatul având la îndemână toate mijloacele procedurale pentru a contracara probațiunea oponentului său.

Așa cum am arătat, există posibilitatea ca în perioada de 30 de zile de la data când angajatorul a luat la cunoștință despre săvârșirea abaterii disciplinare (termen instituit de art. 268 alin. 1 Codul muncii și la care s-a făcut referire în cele de mai sus), acesta să nu intre în posesia tuturor probelor incriminatoare, care prin ipoteză, se pot ivi ulterior curgerii acestui termen. Or, ar fi injust să nu se lase libertatea angajatorului de a proba cu toate mijloacele de probă pe care le are la îndemână situația pe care își bazează temeinicia măsurii luate, reprezentând chiar o îngrădire a liberului acces la justiție. De altfel, aplicând principiul egalității armelor, care intră în componența sintagmei de acces la instanță (art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale), trebuie să observăm că nu poate fi imaginată o restrângere a mijloacelor de probă pe care le poate folosi angajatul care atacă decizia de concediere. Or, pentru a asigura egalitatea de tratament, trebuie să se recunoască o similară libertate sub aspect probatoriu și angajatorului.

Toate acestea, doar atâta timp cât nu se tinde la dovedirea unei alte stări de fapt decât cea indicată în decizia de concediere sau la stabilirea unei alte încadrări juridice a situației de fapt ce determină concedierea.

3. Cel de al treilea motiv de recurs vizează greșita interpretare a probelor administrate la dosar, recurentul reclamant subliniind că din declarațiile martorilor audiați de instanță nu reiese că ar fi sustras motorina sau vreun *modus operandi* al reclamantului.

Susținerea este lipsită de consistență, în condițiile în care martorul Iacob Ștefan atestă că a fost surprins reclamantul cu canistrele de motorină în imediata apropiere a căii ferate și că acesta a

indicat personal că motorina provine din țevile montate din locul în care se alimentează locomotiva și că a adunat-o în timp, depozitând-o în dulapul personal. Despre depistarea reclamantului cu două canistre de motorină ascunse în niște plase depozitate în autoturism atestă și martorul C.D.

Chiar dacă martorii nu au constatat faptul în sine al colectării motorinei de către reclamant, împrejurarea că acesta a fost surprins de martori în timp ce transporta motorina cu autoturismul în imediata apropiere a căii ferate, coroborat cu funcția exercitată de acesta, aceea de mecanic de locomotivă (care i-a prilejuit colectarea combustibilului) și cu recunoașterea faptei în fața martorilor reprezintă o suficientă atestare a abaterii disciplinare. (Judecător Ioana Tripon)

Răspunderea patrimonială a regizorului pentru pagube aduse angajatorului prin neprezentarea spectacolului regizat. Condiții

Paguba produsă instituției prin neprezentarea către public a spectacolului regizat de pârât nu poate fi imputată acestuia, în condițiile în care consiliul artistic a decis ca spectacolul să nu fie prezentat publicului, acesta din urmă fiind singurul abilitat să confirme sau să infirme reușita spectacolului. Dacă se acceptă că reușita spectacolului este răspunderea întregii instituții, conducerea acesteia trebuia să ia măsuri pentru salvarea spectacolului, iar nu să îl anuleze în preziua premierei. În asemenea condiții, culpa angajatorului înlătură culpa angajatului.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 1366/R din 12 iunie 2007

Prin sentința civilă nr. 313 din 7.02.2007 pronunțată de Tribunalul Cluj a fost respinsă cererea reclamantului Teatrul de Păpuși „P.” împotriva pârâtului S.T., având ca obiect pretenții.

Pentru a pronunța această sentință, tribunalul a reținut următoarele:

Pârâtul a deținut funcția de regizor al societății reclamante, calitate în care a primit ca sarcină de serviciu pregătirea spectacolului „Povestea porcului” din punct de vedere regizoral și al ilustrației muzicale. Conform susținerilor reclamantului, prevederilor din fișa postului, precum și din Contractul Colectiv de Muncă, regizorul artistic are obligația de a se încadra cu pregătirea spectacolelor și data prezentării lor în premieră în termenii stabiliți de Consiliul Artistic, să conlucreze cu scenograful și șefii de ateliere în perioada de pregătire a spectacolelor, astfel ca la data începerii repetițiilor să poată fi predate toate materialele documentare și devizul întocmit de șeful de producție, răspunzând de orice modificări ulterioare, să supravegheze la anumite faze confecționarea decorurilor și costumelor pentru spectacolul la care lucrează, să ia în considerare observațiile Consiliului Artistic în scopul realizării unui spectacol de înaltă ținută artistică.

În îndeplinirea obligațiilor ce-i reveneau, în vederea asigurării recuzitei necesare, a decorurilor și altor materiale necesare pentru spectacolul la care lucra, pârâtul a beneficiat de un buget. Cheltuielile ocazionate cu această ocazie, au fost apreciate de angajator ca fiind prejudiciu creat din vina pârâtului prin prisma obligațiilor de serviciu și specificului postului ocupat, fiind cauzat cu vinovăție, prin nerespectarea sarcinilor specifice locului de muncă.

În ce privește prejudiciul înregistrat de reclamant, instanța a reținut că acesta nu îndeplinește condițiile de valabilitate, neavând caracter efectiv, real, actual și nereparat. Astfel, bunurile enumerate de reclamantă în procesele verbale de predare primire a elementelor materiale, există în materialitatea lor în patrimoniul societății, acestea reprezentând bunuri specifice, păpuși, obiecte decorative, costume, elemente de decor ori accesorii.

Martorul D.B., membru în Consiliul artistic ce a decis asupra neprezentării spectacolului a învederat în declarația sa că fiecare regizor are concepția lui asupra spectacolului și în funcție de această concepție se comandă și se realizează materialele. Materialele create se păstrează și pot fi folosite de către același regizor.

În aceste condiții, rezultă cu claritate că patrimoniul societății nu a suferit o diminuare din acest punct de vedere, bunurile, putând fi utilizate în specificul lor sub o altă formă ori viziune regizorală.

Sub aspectul faptei, instanța a apreciat că ea nu poate fi concret indicată, situația de fapt necunoscând o situație de încălcare cu vinovăție a obligațiilor de serviciu. Din probatoriul administrat în cauză, nu rezultă încălcări ale disciplinei ori a programului de serviciu, pârâtul desfășurându-și activitatea în condiții normale, cu respectarea dispozițiilor șefilor ierarhici superiori.

Aspectele invocate de reclamantă în sarcina pârâtului țin mai degrabă de pregătirea profesională ori de competențele salariatului, acesta neputând suplini absența faptei ilicite ori a vinovăției în ce privește angajarea răspunderii patrimoniale.

Din specificul activităților rezultă obligativitatea părților în ce privește conlucrarea și cooperarea în vederea realizării spectacolului. Astfel, atitudinea angajatorului, prin Consiliul artistic, în situația de speță poate fi apreciată ca fiind cel puțin subiectivă. Primind acceptul Consiliului asupra viziunii regizorale la data de 03 martie 2006, pârâtul a procedat la pregătirea spectacolului a cărui premieră urma să aibă loc la 27.04.2006. În zilele premergătoare premierei, însă au intervenit însă o serie de referate care sesizează conducerea asupra activității profesionale a regizorului, iar în preziua datei de 27.04.2006 Consiliul artistic a procedat la vizionarea spectacolului, hotărând neprezentarea acestuia pentru neîntrunirea standardelor artistice impuse unui spectacol de teatru de păpuși.

Modul unilateral în care a înțeles să procedeze reclamantul a fost amendat și de către Consiliul Județean Cluj, în calitate de ordonator principal de credite, arătând în adresa 5073/07 mai 2006 că persoanele desemnate să asiste la vizionare au apreciat că piesa poate fi inclusă în repertoriu și prezentată publicului după remedierea deficiențelor constatate. În măsura în care Consiliul Artistic ar fi respectat obligațiile statutare și ar fi stabilit o relație de conlucrare și colaborare cu regizorul, dacă previzionarea ar fi avut loc într-un termen rezonabil, ori dacă data premierei ar fi fost decalată în vederea remediilor aminte, spectacolul ar fi putut fi prezentat.

Din punctul de vedere al prejudiciului, instanța a apreciat că atâta timp cât spectacolul nu a fost prezentat publicului, acesta nu poate avea caracter efectiv, eventualul eșec al spectacolului la public fiind în măsură să determine caracterul efectiv al prejudiciului.

Împotriva acestei sentințe a formulat în termen legal recurs reclamantul Teatrul de Păpuși „P.” solicitând modificarea sentinței în sensul admiterii acțiunii promovate în temeiul art. 270 alin. 1 Codul muncii, cu cheltuieli de judecată.

Analizând sentința atacată prin prisma motivelor de recurs formulate, Curtea a considerat că recursul este nefondat.

Răspunderea patrimonială a angajatului se face, potrivit dispozițiilor art.270 din Codul Muncii, în temeiul normelor și principiilor răspunderii civile contractuale, pentru pagubele materiale produse angajatorului din vina și în legătură cu munca lor.

În speță, este indiscutabilă crearea unei pagube prin faptul investirii unor sume pentru pregătirea unui spectacol care nu a fost prezentat la public și deci nu a adus beneficii .

Legătura de cauzalitate dintre neprezentarea spectacolului la public și crearea prejudiciului este evidentă.

Rămâne de stabilit doar dacă vinovăția aparține pârâtului, așa cum susține reclamantul.

Curtea constată că din ansamblul probelor administrate în cauză, deși reiese o anumită vinovăție a pârâtului în crearea acestei situații, culpa sa este dublată de cea a angajatorului, ba mai mult, este chiar înlăturată de culpa angajatorului.

Astfel, se reține că după ce proiectul de spectacol a fost acceptat de către consiliul artistic, au apărut o serie de nemulțumiri ale actorilor, ale scenaristului, raportat la modul în care se realiza punerea în scenă a spectacolului.

În aceste condiții, s-a fixat ca zi a vizionării spectacolului prețuia premierei, astfel încât nu a rămas timp pentru corectarea eventualelor erori ce se puteau constata cu această ocazie.

Mai mult, nu s-au luat măsuri pentru a se salva spectacolul, așa cum s-a sugerat și de către delegații finanțatorului instituției – Consiliul Județean Cluj, ci singura măsură adoptată a fost aceea de anulare a spectacolului, apreciat că nu întrunește calitățile artistice minime impuse de standardul instituției.

În aceste condiții, angajatorul nu a luat măsuri în scopul protejării resurselor financiare de care dispunea, în ciuda sugestiilor date de către ordonatorul său de credite.

Măsura minimă care se putea lua era cea de amânare a premierei în scopul de a se putea aduce corecturile sugerate pentru ca spectacolul să poată fi prezentat publicului.

Pe de altă parte, în condițiile în care reclamantul susține că reușita spectacolului este în totalitate răspunderea regizorului, nu se poate constata dacă spectacolul era sau nu unul reușit, întrucât singurul abilitat să dea acest verdict este, conform acestei teorii, publicul.

Dacă însă se acceptă că nu este doar răspunderea regizorului, ci a întregii instituții pentru reușita unui spectacol, atunci trebuia să se constate că toți angajații implicați în derularea acestui proiect și-au dat concursul pentru reușită, inclusiv conducerea, prin luarea unor măsuri în favoarea spectacolului iar nu împotriva acestuia. Este evident că acesta este sensul prestațiilor consiliului artistic și a comisiei care vizionează spectacolul înainte de premiere: cel de a asigura o consultație de specialitate regizorului, avizând din punct de vedere profesional rezultatul muncii sale, iar în cazul în care este necesar, dând îndrumări.

De îndată ce comisia pentru vizionare poate decide anulare unui spectacol ca fiind necorespunzător, este evident că, potrivit principiului „cine poate mai mult, poate și mai puțin”, aceeași comisie poate juca un rol creator, în sensul de a da îndrumări sau sugestii pentru îmbunătățirea actului artistic.

În schimb, dacă reclamanta susține că nu intra în competența acestei comisii să-și dea concursul pentru îmbunătățirea spectacolului, este evident că nu putea nici să dispună anularea unui spectacol ce nu a primit girul publicului ca fiind reușit sau nu.

Pentru aceste considerente, raportat și la disp.art.13 alin. 15 din Regulamentul de ordine interioară, art. 270 C.Muncii, art.80-82 din Legea nr. 168/1999 și art.11-12 alin.1 raportat la art.304 pct.8-9 Cod proc.civ., curtea a respins ca nefondat recursul reclamantului Teatrul de Păpuși P.. (Judecător Ioana Tripon)

Acțiune în regres întemeiată pe dispozițiile Codului muncii. Competența materială

Acțiunea în regres întemeiată pe dispozițiile art. 270 din Codul muncii are ca și caracteristică faptul că este o răspundere patrimonială, în temeiul normelor și principiilor răspunderii civile contractuale, pentru pagubele materiale produse angajatorului din vina și în legătură cu munca lor, după cum prevede expres acest text legal. Această răspundere este particularizată prin aceea că derivă din raportul de muncă sau din legătura cu acesta.

Or, dacă derivă din raportul de muncă sau din legătura cu acesta atunci orice litigiu având o legătură cu acesta nu poate fi calificat decât ca fiind un conflict de muncă în accepțiunea art. 2 alin. 1 lit. c din Codul de procedură civilă, iar instanța competentă ca fiind tribunalul.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, sentința nr. 14/DC din 11 aprilie 2007

Reține că prin sentința civilă nr. 339 din 14 noiembrie 2006, pronunțată de Judecătoria Somcuta Mare, s-a admis excepția de necompetență materială a Judecătoriei Somcuta Mare și s-a declinat competența de soluționare a acțiunii civile formulată de reclamantul P.A., Primarul

comunei Satulung jud. Maramureș, în contradictoriu cu pârâtul M.B.V., în favoarea Tribunalului Maramureș.

Pentru a hotărî astfel, judecătoria a reținut că prin sentințele nr. 330 din 02 nov. 2001 și 351 din 23 nov. 2001 ale Tribunalului Maramureș, rămase irevocabile prin decizia civilă nr. 823 din 15 mai 2003, a Curții de Apel Cluj, au fost anulate deciziile de desfacere a contractului de muncă nr. 351 din 17.08.2001 și 365 din 10.09.2001 emise de Primăria comunei Satulung în sarcina numitului G.V. și s-a dispus reintegrarea acestuia la locul de muncă avut anterior desfacerii contractului de muncă și obligarea primăriei să-i plătească acestuia drepturile salariale începând cu data desfacerii contractului de muncă și până la efectivă reintegrare.

Prin prezenta acțiune reclamantul a solicitat obligarea pârâtului la repararea prejudiciului cauzat bugetului local prin plata drepturilor salariale convenite numitului G.V., potrivit art. 269 alin. 3 din Codul muncii, având în vedere că pârâtul se face vinovat de producerea pagubei, dat fiind faptul că acesta, în calitate de primar al comunei Satulung a desfăcut ilegal contractul de muncă al salariatului G.V..

Având în vedere că reclamantul urmărește valorificarea dreptului la despăgubiri născut în patrimoniul său ca urmare a prejudiciului cauzat acestuia de către pârât, în cursul derulării raporturilor de muncă, raportat la dispozițiile art. 68 alin. 1 lit. a din Legea nr. 168/1999 privind soluționarea conflictelor de muncă și art. 2 pct. 1 lit. c Cod procedură civilă judecătoria a reținut că, competent din punct de vedere materiale în soluționarea litigiului este tribunalul.

Prin sentința civilă nr. 192 din 19.02.2007, Tribunalul Maramureș, a declinat, la rândul său, soluționarea acțiunii formulată de reclamantul Primarul comunei Satulung, spre competență soluționare Judecătoriei Somcuta Mare și a dispus trimiterea dosarului Curții de Apel Cluj în vederea soluționării conflictului negativ de competență.

Tribunalul Maramureș a reținut că la data emiterii deciziilor de desfacere a contractului individual de muncă a numitului G.V., funcția de primar era deținută de pârâtul M.B.V.. La data promovării acțiunii, pârâtul nu mai este în raporturi de muncă cu primăria comunei Satulung.

Răspunderea patrimonială reglementată de art. 270 C. muncii este o formă a răspunderii juridice, care constă în obligarea salariaților de a repara pagubele materiale produse angajatorului din vina și în legătură cu munca lor, aceasta fiind condiționată de existența raportului juridic de muncă dintre salariatul răspunzător și angajatorul păgubit, raport juridic care își are izvorul în contractul individual de muncă.

Pârâtul nu a avut niciodată încheiat un contract individual de muncă cu reclamantul, pe durata exercitării mandatului de primar, raportul său de muncă fiind reglementat de lege specială și nu de Codul muncii.

Tribunalul a apreciat că acțiunea promovată împotriva pârâtului nu este întemeiată pe dispozițiile Codului muncii, nefiind vorba de conflict de drepturi astfel cum este reglementat de art. 68 din Legea nr. 168/1999, ci este vorba de o acțiune în răspundere materială, promovată pe calea dreptului comun, competența de soluționare revenind judecătoriei.

Examinând acțiunea și actele dosarului, Curtea a reținut următoarele:

Potrivit principiului *tempus regit actum*, actul juridic este reglementat de legea aplicabilă la momentul încheierii sale. Ca și un corolar invocarea unui text de lege atrage și competența unei anume instanțe, sub rezerva că instanța nu este ținută de normele de drept invocate ci de acelea ce sunt aplicabile după cum rezultă din starea de fapt expusă.

Ceea ce are relevanță în speță este invocarea de către reclamant a unor texte legale din Codul muncii și a unei stări de fapt conforme acestor texte legale.

Față de aceasta nu are nici o relevanță faptul că în prezent nu mai există raporturi de muncă atâta timp cât acestea la un moment dat au existat și tocmai acestea sunt cele care au stat la baza formulării acțiunii.

Răspunderea patrimonială reglementată de art. 270 Codul muncii este într-adevăr condiționată de existența raportului juridic de muncă dintre salariatul răspunzător și angajatorul

păgubit dar existența acestui raport trebuie cercetată dacă la data producerii prejudiciului iar nu la data introducerii acțiunii, deoarece s-ar putea argumenta în această logică și că litigiile privind încetarea contractului de muncă nu pot fi litigii de muncă întrucât nu mai există un contract de muncă.

Tribunalul mai afirmă că pârâțul nu a avut niciodată încheiat un contract individual de muncă cu reclamantul, pe durata exercitării mandatului de primar, raportul său de muncă fiind reglementat de o lege specială și nu de Codul muncii.

Trebuie sesizat că însăși instanța arată că este vorba de un raport de muncă. Prin urmare, fiind vorba de un raport de muncă, este indiferent că acesta este reglementat sau nu de Codul muncii. Până la urmă ceea ce are relevanță este existența unui raport de muncă, chiar dacă acesta nu este reglementat doar de Codul muncii.

A susține că un raport de muncă nu este reglementat de Codul muncii este totuși o afirmație inexactă atâta timp cât Codul muncii este legea generală care reglementează principiile dreptului muncii și regulile de urmat dacă nu există o reglementare specială iar de la această regulă generală se admite că pot exista excepții sau cazuri speciale care să fie reglementate de o lege specială sau și de o lege specială. Prin urmare relația dintre Codul muncii și Legea nr. 188/1999 este din punctul de vedere al raporturilor de muncă pe care le reglementează, o relație de la general la particular, în sensul că ambele reglementează raporturi de muncă dar Codul muncii se referă la toate raporturile de muncă iar Legea nr. 188/1999 se referă doar la raporturile de muncă ale funcționarilor publici.

În concluzie, fiind vorba de un litigiu derivat din raporturi de muncă este evident că tribunalului îi revine competența de soluționare a litigiului atâta timp cât potrivit art. 2 alin. 1 lit. c din Codul de procedură civilă tribunalele judecă toate conflictele de muncă, cu excepția celor date în competența altor instanțe, textul legal vorbind de conflicte de muncă în general iar nu de conflicte de muncă derivând din raporturi de muncă reglementate de Codul muncii sau de conflicte de muncă reglementate de Legea nr. 188/1999.

Tribunalul a apreciat că acțiunea promovată împotriva pârâțului nu este întemeiată pe dispozițiile Codului muncii, nefiind vorba de un conflict de drepturi astfel cum este reglementat de art. 68 din Legea nr. 168/1999, ci este vorba de o acțiune în răspundere materială, promovată pe calea dreptului comun, competența de soluționare revenind judecătoriei.

Cu privire la această aserțiune Curtea constată doar că reclamantul și-a întemeiat acțiunea pe dispozițiile art. 270 din Codul muncii. Atâta timp cât acțiunea este întemeiată pe Codul muncii nu se poate afirma că se întemeiază pe dispozițiile dreptului comun, afirmația fiind contrară evidenței.

Acțiunea în regres întemeiată pe dispozițiile art. 270 din Codul muncii are ca și caracteristică faptul că este o răspundere patrimonială, în temeiul normelor și principiilor răspunderii civile contractuale, pentru pagubele materiale produse angajatorului din vina și în legătură cu munca lor, după cum prevede expres acest text legal.

Această răspundere este într-adevăr una patrimonială, dar este particularizată prin aceea că derivă din raportul de muncă sau din legătura cu acesta.

Or, dacă derivă din raportul de muncă sau din legătura cu acesta atunci orice litigiu având o legătură cu acesta nu poate fi calificat decât ca fiind un conflict de muncă în accepțiunea art. 2 alin. 1 lit. c din Codul de procedură civilă, iar instanța competentă ca fiind tribunalul.

Chiar și afirmația tribunalului că în speță nu este vorba de un conflict de drepturi astfel cum este reglementat de art. 68 din Legea nr. 168/1999 este oprită la acest stadiu, al unei afirmații, fără să fie însoțită de argumente. Era necesară argumentarea afirmației întrucât în speță este vorba chiar de un conflict de drepturi în legătură cu raportul de muncă al pârâțului.

Față de cele expuse, văzând dispozițiile art. 20 și urm. Cod procedură civilă, Curtea a stabilit că aparține Tribunalului Maramureș competența de soluționare a prezentei acțiuni. (Judecător Ioan-Daniel Chiș)

Răspunderea gestionarului în cazul săvârșirii unei infracțiuni de furt cu autori necunoscuți

Prezumpția simplă de vinovăție a gestionarului în cazul lipsurilor este înlăturată în situația când paguba este consecința unui furt cu autori necunoscuți

În cadrul acțiunii în răspundere patrimonială, angajatorul trebuie să probeze săvârșirea unei fapte ilicite de către salariat în legătură cu serviciul și nu fapte ilicite fără legătură cu atribuțiile de serviciu sau fapte penale, iar în speță organele de urmărire penală au stabilit că salariatul nu a săvârșit vreo infracțiune care să genereze paguba reclamată.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 1937/R din 1 octombrie 2007

Prin sentința civilă nr.310 din 24.05.2007 pronunțată de Tribunalul Bistrița-Năsăud a fost admisă acțiunea formulată de reclamanta Consumcoop B. (fostă Cooperativa de Consum) împotriva pârâtei M.E. și în consecință a fost obligată pârâta M. E. să plătească reclamantei suma de 10029,96 lei cu titlu de despăgubiri civile și a fost obligată pârâta să plătească reclamantei suma de 1450 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că între pârâtă și reclamantă s-au stabilit raporturi contractuale de muncă urmare a încheierii contractului individual de muncă.

Pârâta a fost angajata reclamantei pe postul de vânzător-gestionar la magazinul alimentar din Cireșoaia.

Cu ocazia inventarului întocmit la 29 - 30 octombrie 2003 s-a constatat o lipsă în gestiune în valoare de 100.299.572 lei.

La data de 29.10.2003, pârâta a sesizat Postul de Poliție Braniștea despre faptul că în noaptea de 28/29.10.2003, magazinul din Cireșoaia al cărei gestionar este, a fost spart de persoane necunoscute, fiind sustrate diverse bunuri alimentare și industriale.

Din adresele Postului de poliție Braniștea nr. 218/06.01.2004 rezultă faptul că la 29.10.2003 a fost sesizat un furt la magazinul gestionat de pârâtă, autorii nefiind însă neidentificați. Ulterior, prin adresele depuse la f.41 și 52 dos.3839/2006 s-a arătat că dosarul penal solicitat de instanță se află în cercetare la Postul de Poliție, fiind înregistrat ca infracțiune rămasă cu autori necunoscuți. De asemenea s-a arătat că din cercetarea la fața locului efectuată la data comiterii faptei de echipa de anchetă rezulta faptul că ușa de acces în magazin nu prezenta urme de forțare, iar lacătul care asigura bara metalică transversală peste ușă nu a fost găsit la cercetare, ușa fiind găsită întredeschisă. Potrivit art. 24 din Legea nr. 22/1969, aplicabilă gestionarilor, angajații răspund material, potrivit codului muncii, pentru pagubele cauzate în gestiuni prin fapte ce nu constituie infracțiuni.

În privința pârâtei s-au efectuat cercetări penale sub aspectul comiterii infracțiunilor de delapidare și neglijență în serviciu, însă prin rezoluția din 5 august 2004 a Parchetului de pe lângă Tribunalul Bistrița-Năsăud pronunțată în dosarul nr.54/P /2004 s-a confirmat propunerea de neîncepere a urmăririi penale întrucât s-a reținut că pârâta nu a săvârșit aceste infracțiuni.

Pentru o corectă evaluare a situației de fapt, pentru o corectă stabilire a prejudiciului efectiv în patrimoniul reclamantei, în raport cu susținerile părților și totodată de vinovăția pârâtei, pentru a se putea stabili în sarcina acesteia răspunderea materială precum și de îndrumarea instanței de recurs s-a dispus efectuarea unei expertize contabile.

Astfel, s-a reținut în raportul de expertiză tehnică (expertiză efectuată de expertul contabil I.G.M.) că urmare valorificării listelor de inventar s-a ajuns la concluzia că între stocul scriptic și cel factual la mărfuri există o diferență valorică în minus de 9975.74 lei iar la ambalaje o diferență de 54,22 rezultând o diferență valorică totală în minus de 10029.96 lei sumă reprezentând lipsă în gestiunea magazinului din Cireșoaia, respectiv o lipsă în patrimoniul reclamantei, unde pârâta a fost angajată pe postul de gestionară.

Cum raportul de expertiză tehnică nu a fost contestat de către niciuna din părți, tribunalul a apreciat că este întemeiată acțiunea formulată, în sarcina pârâtei putând fi reținută ca prejudiciu suma de 10096,96 lei.

Prin urmare, având în vedere cele mai sus reținute precum și prevederile art.270 și urm. din Codul muncii coroborate cu disp. art.70 și urm. din Legea 168/1999 a admis acțiunea formulată de reclamantă și pe cale de consecință a obligat pârâta la plata sumei de 10096,96 lei cu titlu de despăgubiri civile.

Împotriva acestei hotărâri, pârâta M.E. a declarat recurs prin care a solicitat modificarea sentinței în sensul respingerii acțiunii, cu cheltuieli de judecată.

Potrivit art. 24 din Legea 22/1969, privind activitatea a gestionarilor, angajații răspund material potrivit Codului muncii pentru pagubele cauzate în gestiuni prin fapte ce nu constituie infracțiuni. În baza acestei dispoziții, răspunderea patrimonială întemeiată pe principiul răspunderii civile contractuale reglementate de art. 270 alin. 1 din Codul muncii poate fi angajată în sarcina pârâtei numai dacă prejudiciul cauzat nu este urmarea vreunei fapte penale. Întrucât inventarul bunurilor s-a întocmit numai după sesizarea comiterii furtului, neexistând la dosar dovada unei lipse în gestiune anterioară datei de 29.10.2003, nu se poate reține că prejudiciul s-a comis prin altă faptă decât furtul reclamat. În sprijinul acestei concluzii vine chiar și raportul de expertiză întocmit în cauză, conform căruia "pentru perioada 28.03.2003 - 20.10.2003, respectiv până în data de 29.10.2003 perioadă cuprinsă între două inventare consecutive, gestiunea pârâtei M.E. din punct de vedere scriptic este corectă. ... în consecință, la momentul efectuării inventarierii (după comiterea furtului n.n.) se compară valoarea de inventar cu valoarea scriptică rezultând diferența de 9.975,74 lei la marfă și 54,22 lei la ambalaj". Așadar, chiar și prin expertiză se stabilește faptul că anterior comiterii furtului din magazin situația gestiunii pârâtei era corectă, lipsa din această gestiune fiind ulterioară comiterii furtului din magazin. În acest condiții, în mod total eronat instanța a concluzionat că "datorită faptului că raportul de expertiză nu a fost contestat de către nici una dintre părți, instanța a apreciat că acțiunea reclamantei este întemeiată, în sarcina pârâtei putând fi reținută ca prejudiciu suma de 10.029,96 lei."

Pârâta mai arată că așa cum s-a statuat în practica judiciară, gestionarul nu este în culpă când paguba este consecința unui furt comis de autori necunoscuți. Prin adresele de la organele de poliție, care rețin în cuprinsul lor existența infracțiunii de furt (chiar și fără efracție), a fost răsturnată prezumția de vinovăție care operează în sarcina pârâtei când există lipsuri în gestiune. Angajarea răspunderii patrimoniale presupune culpa angajatului în producerea prejudiciului. Față de soluția organelor de urmărire penală de neîncepere a urmăririi penale împotriva pârâtei pentru infracțiunile de neglijență în serviciu și delapidare, pronunțată prin rezoluția din data de 5 august 2004 de neîncepere a urmăririi penale împotriva pârâtei pentru aceste infracțiuni (despre care de altfel instanța nu face nici o referire, această probă fiind ca și inexistentă pentru instanță), culpa pârâtei nu poate fi reținută atâta timp cât, în lipsa unor probe contrare, din actele din dosar rezultă că prejudiciul s-a comis urmare a comiterii unei infracțiuni de furt, în cauză sunt aplicabile dispozițiile art. 270 alin. 2 din Codul muncii, care înlătură răspunderea salariatului în ipotezele în care proba este urmare a forței majore sau a unor cauze neprevăzute, care nu puteau fi înlăturate.

Examinând hotărârea în raport cu motivele invocate Curtea a admis recursul, pentru următoarele considerente:

Pentru angajarea răspunderii patrimoniale a salariatului față de angajator este necesară, potrivit art.271 alin.1 Codul muncii, întrunirea cumulativă a condițiilor legale referitoare la 1) calitatea de salariat la angajatorul păgubit a celui ce a produs paguba; 2) fapta ilicită și personală a salariatului în legătură cu munca sa; 3) prejudiciul cauzat patrimoniului angajatorului; 4) raportul de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu și 5) vinovăția salariatului.

Dacă unele dintre cerințele legale sunt în mod evident îndeplinite - calitatea de salariat a pârâtei la reclamant și prejudiciul suferit, Curtea consideră că nu au fost probate celelalte condiții menționate anterior.

Astfel, nu rezultă din probatoriul administrat în cauză că pârâta a săvârșit o faptă ilicită și personală în legătură cu munca sa. Deși reclamanta susține că omisiunea pârâtei de a încuia ușa la magazin a favorizat producerea prejudiciului, din nota explicativă dată de pârâtă la 30.03.2004, adresa nr.67/15.01.2004 a S.C.O. S.A. și adresa nr.218/06.01.2004 a Postului de Poliție Brănești, rezultă că ușa de la intrare în magazin era prevăzută, în afara încuietorii încorporate și cu un lacăt fixat într-un sistem de prindere-închidere.

Or, este necontestat de către reclamantă că pârâta a montat lacătul la această ușă, ceea ce reprezintă în opinia instanței o îndeplinire a obligației de asigurare a pazei obiectului ce revine angajatorului, căruia nu i se poate imputa că nu a încuiat ușa, operațiune care, datorită unui defect se putea realiza numai în interiorul magazinului.

Consecutiv concluziilor referitoare la inexistența vreunei fapte ilicite, Curtea constată că lipsește o legătură de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciul produs, precum și condiția privind atitudinea subiectivă culpabilă a pârâtei.

În ceea ce privește acest ultim aspect, Curtea mai reține și că prezumția simplă de vinovăție a gestionarului în cazul lipsurilor este înlăturată în situația când paguba este consecința unui furt cu autori necunoscuți.

Astfel, prezumția de vinovăție nu poate avea caracter absolut, întrucât ar contraveni principiilor constituționale fiind răsturnate prin dovedirea unor cauze obiective ce exclud culpa gestionarului.

Or, adresa nr.218/06.01.2004 a Postului de Poliție Brănești și informațiile ulterioare solicitate de către instanțe confirmă săvârșirea infracțiunii de furt de către autori necunoscuți, ceea ce se coroborează și cu comunicarea nr. 154/P/2004 a Parchetului de pe lângă Tribunalul Bistrița-Năsăud privind neînceperea urmăririi penale împotriva pârâtei pentru infracțiunile de delapidare și neglijență în serviciu, motivată de faptul că nu a săvârșit aceste infracțiuni.

În aceste condiții, nu pot fi acceptate susținerile reclamantei referitoare la vinovăția penală a pârâtei în producerea prejudiciului, după cum sunt lipsite de relevanță apărările privind înregistrarea anterioară a unor lipsuri în gestiunea pârâtei.

Sub acest aspect, trebuie subliniată diferența între răspunderea patrimonială a gestionarului cu caracterul unei răspunderi contractuale și răspunderea delictuală-penală. Astfel, prima formă a răspunderii exclude ipoteza săvârșirii unei fapte ilicite care constituie infracțiune, deoarece în acest caz angajatorul are la îndemână angajarea răspunderii delictuale a salariatului.

În consecință, în cadrul acțiunii în răspundere patrimoniale, angajatorul trebuie să probeze săvârșirea unei fapte ilicite de către salariat în legătură cu serviciul și nu fapte ilicite fără legătură cu atribuțiile de serviciu sau fapte penale, cu atât mai mult cu cât organele de urmărire penală au stabilit că pârâta nu a săvârșit vreo infracțiune care să genereze paguba reclamată.

În considerarea acestor aspecte de fapt și de drept, Curtea, în temeiul art.312 alin.3 raportat la art.304 pct.9 C.pr.civ., a admis recursul modificând hotărârea în sensul respingerii acțiunii reclamantei. (Judecător Sergiu Diaconescu)

Cadre didactice. Drepturi salariale. Legitimare procesuală pasivă

Deși consiliul local nu este angajatorul reclamantelor – cadre didactice și între părți nu există raporturi juridice de muncă, acesta este chemat în judecată ca pârât datorită calității sale de ordonator principal de credite și de finanțator al instituției de învățământ.

Legitimarea procesuală a consiliului local nu poate fi analizată strict din perspectiva raporturilor juridice de muncă, ci trebuie raportată și la dispozițiile legale menționate care stabilesc obligația sa de a suporta toate cheltuielile efectuate de către școli, așadar și cheltuielile de personal care includ drepturile salariale cuvenite personalului didactic.

Secția civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, decizia nr. 2160/R din 26 octombrie 2007

Prin sentința civilă nr. 523 din 18 iunie 2007, pronunțată de Tribunalul Bistrița-Năsăud, s-a admis în parte acțiunea formulată de reclamanta C.A. pârâții Școala Generală Sigmir, și Inspectoratul Școlar Județean Bistrița-Năsăud, fiind obligați la calcularea și plata către reclamantă a contravalorii muncii prestate în plus, respectiv cu câte două ore pe săptămână față de norma didactică pentru perioada 01 septembrie 2006 - 01 aprilie 2007, sumă actualizată cu rata inflației la data plății efective.

Pârâții Consiliul Local al Municipiului Bistrița și Primarul Municipiului Bistrița au fost obligați să aloce fondurile necesare plății drepturilor mai sus arătate.

S-a respins petitul privind obligarea pârâților la reducerea normei didactice de predare cu două ore săptămânal, ca fiind rămas fără obiect.

Pentru a pronunța această sentință, tribunalul a reținut următoarele:

Reclamanta este cadru didactic de predare, încadrat pe post de învățător/educator la Școala Generală Sigmir, cu o vechime în învățământ de peste 25 de ani și cu gradul didactic I, în anii școlari 2003-2004, 2004-2005, 2005-2006 reclamanta a avut un număr de 16 ore de predare pe săptămână, iar în anul școlar 2006-2007 reclamanta a avut un număr de 18 ore de predare pe săptămână, așa cum rezultă din adeverința de la fila 30 emisă de Școala Generală Sigmir.

S-a reținut îndreptățirea reclamantei, de a beneficia de calcularea și plata contravalorii muncii prestate în plus, respectiv de câte 2 ore săptămânal față de norma didactică pe perioada 01 septembrie 2006- 01 aprilie 2007, astfel că, în baza art. 269 alin. 1 Codul muncii s-a dispus obligarea pârâților la calcularea și plata orelor efectuate în plus, sumă ce va fi actualizată cu rata inflației la data plății efective.

Totodată, tribunalul a respins petitul privind obligarea pârâților la reducerea normei didactice de predare cu 2 ore săptămânal ca fiind rămasă fără obiect întrucât începând cu data de 1 aprilie 2007 potrivit hotărârii Comisiei paritare județene luată în ședința din data de 12 martie 2007, Inspectoratul Școlar Județean Bistrița-Năsăud și Uniunea Județeană a Sindicatelor Libere din Învățământ au convenit că formularea legală a art.45 alin. 1 din Legea nr. 128/1997 se aplică și educatoarelor, învățătorilor și institutorilor, urmând ca cele două ore, dar nu mai puțin de 16 ore/săptămână să fie plătite în regim de plata cu ora, hotărârile comisiei paritare fiind obligatorii pentru părți potrivit Contractului colectiv de muncă unic la nivelul județului Bistrița - Năsăud.

Apărărilor invocate de pârâtul Consiliul Local al municipiului Bistrița, care a apreciat cererea ca neîntemeiată și prematură, instanța le-a înlăturat.

Pentru a beneficia de finanțare pentru cheltuielile salariale în conformitate cu prevederile art. 19 lit. a) alin. 1 din H.G.R. nr. 2192/2004 - unitățile de învățământ preuniversitare de stat urmează a întocmi statele de plată, vizate pentru control financiar preventiv și note de fundamentare în baza acestora - pentru întocmirea proiectului de buget pe care urmează a-l înainta Consiliului Local în raza căruia se află unitatea de învățământ.

În acest context legal, instanța a apreciat că, prin această modalitate administrativă de asigurare a finanțării pentru orele efectuate în plus față de norma didactică reclamantii nu pot să obțină plata drepturilor salariale, deoarece unitatea de învățământ nu poate întocmi state de plată pentru exerciții financiare încheiate, care să conțină drepturi salariale restante cu până la 3 ani de la data introducerii cererii, actualizate cu indice de inflație de la data plății efective

S-a mai reținut că în conformitate cu prevederile art. 13 din O.U.G. nr. 32/2001, art. 167 din Legea nr. 84/1995 R și art. 68 alin. 1 lit."c", alin. 4 lit."a" din Legea nr. 215/2001, modificată și completată, consiliul local aprobă, la propunerea primarului bugetul local, primarul fiind ordonator principal de credite, astfel că, cheltuielile privind finanțarea instituțiilor de învățământ se asigură din bugetul consiliului local cu excepția cheltuielilor suportate de la bugetul de stat, astfel că a obligat Consiliul Local al municipiului Bistrița și Primarul municipiului Bistrița instituția

primarului - să asigure fondurile bănești necesare în vederea achitării drepturilor salariale mai sus arătate.

Împotriva acestei sentințe a declarat recurs Consiliul local al municipiului Bistrița reprezentat legal prin Primarul municipiului Bistrița, solicitând admiterea recursului, modificarea în parte a sentinței atacată în sensul de a înlătura din dispozitivul acesteia mențiunile privind admiterea acțiunii și față de Consiliul local al municipiului Bistrița precum și cele de obligare la alocarea fondurilor necesare plății diferențelor salariale.

Analizând sentința prin prisma motivelor de recurs invocate de pârât, Curtea a reținut următoarele.

În conformitate cu dispozițiile art. 1 din H.G. nr. 538/2001 „cheltuielile privind finanțarea instituțiilor de învățământ preuniversitar de stat se asigură din bugetele locale ale unităților administrativ teritoriale în a căroră rază acesta își desfășoară activitatea, cu excepția cheltuielilor suportate de la bugetul de stat”.

În cauză pârâtul Consiliul local Bistrița a fost chemat în judecată tocmai în temeiul obligației de suportare a cheltuielilor privind finanțarea instituțiilor de învățământ preuniversitar de stat și nicidecum în calitate de angajator.

Astfel, este evident că recurentul nu este angajatorul reclamantelor și că între părți nu există raporturi juridice de muncă, dar, așa cum s-a precizat în acțiunile introductive, Consiliul Local al municipiului Bistrița a fost chemat în judecată ca pârât datorită calității sale de ordonator principal de credite și de finanțator al instituției de învățământ.

Prin urmare în speță legitimarea procesuală a pârâtului-recurent nu poate fi analizată strict din perspectiva raporturilor juridice de muncă, ci trebuie raportată și la dispozițiile legale menționate care stabilesc obligația sa de a suporta toate cheltuielile efectuate de către școli, așadar și cheltuielile de personal care includ drepturile salariale cuvenite personalului didactic.

Curtea a reținut în consecință că toate criticile recurentului subsumate excepției lipsei calității procesuale pasive sunt neîntemeiate după cum și dispozițiile legale invocate în recurs tratează procedura de adoptare a bugetului instituțiilor de învățământ preuniversitar de stat cu implicarea consiliilor județene, a Direcției Generale a Finanțelor Publice și a Inspectoratelor școlare având caracter preliminar stabilirii bugetului și neputând înlătura în raport cu prevederile extrem de clare ale art. 1 din H.G. nr. 538/2001, obligația de finanțare a Consiliului Local.

Consideră recurentul că obligarea pârâtului la a aloca fondurilor necesare plății diferențelor salariale apare ca neîntemeiată și nelegală atâta vreme cât nu s-au urmat procedurile descrise mai sus.

Nici acest aspect nu este întemeiat deoarece recurentul pare că încearcă doar să invoce o viitoare neîndeplinire a obligațiilor sale legale și o neexecutare a unei hotărâri judecătorești. Cu privire la urmarea procedurilor descrise de către recurent, acestea constau exact în obligațiile sale ce derivă din cele statuate prin hotărârea instanței de fond.

De asemenea, mai susține recurentul, obligarea pârâtului la a aloca fondurilor necesare plății diferențelor salariale este prematură în condițiile în care nu a existat vreun refuz de a aproba bugetele unităților de învățământ.

Cu privire la această critică nu se poate reține prematuritatea atâta timp cât obligația angajatorului a fost stabilită abia în cursul acestui proces ca și obligația recurentului, nimic neîmpiedicând de a se stabili obligații de această manieră în condițiile în care refuzul angajatorului există iar obligația finanțatorului este corelativă acestei obligații de plată a angajatorului iar ambii sunt chemați împreună în judecată pentru o mai bună administrare a justiției și pentru celeritatea soluționării întregului litigiu.

Pentru considerentele expuse anterior, Curtea de Apel în temeiul art. 312 alin. 3 C.pr.civ., va respinge ca nefondat recursul pârâtului Consiliul Local al municipiului Bistrița. (Judecător Ioan-Daniel Chiș)

